

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLE VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
TÜRK HALK EDEBİYATI BİLİM DALI**

**AYDIN'DA ÂŞIKLIK GELENEĞİNİN BİR TEMSİLCİSİ
ABDÜLKADİR GÜLER, HAYATI, SANATI VE ŞİİRLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Mehtap DEMİREL**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Fatma Ahsen TURAN**

Ankara - 2013

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLE VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
TÜRK HALK EDEBİYATI BİLİM DALI**

**AYDIN'DA ÂŞIKLIK GELENEĞİNİN BİR TEMSİLCİSİ
ABDÜLKADİR GÜLER, HAYATI, SANATI VE ŞİİRLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Mehtap DEMİREL**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Fatma Ahsen TURAN**

Ankara - 2013

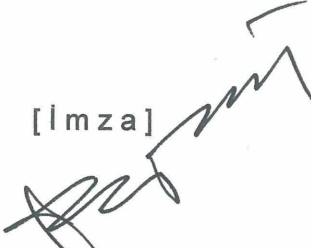
ONAY

Mehtap DEMİREL tarafından hazırlanan "Aydın'da Âşıklık Geleneğinin Bir Temsilcisi Abdülkadir Güler, Hayatı, Sanatı ve Şiirleri" başlıklı bu çalışma, 28.01.2013 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda (oybirliği/oyçokluğu) ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türk Halk Edebiyatı dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

[İmza]

Prof. Dr. Özkül ÇOBANOĞLU (Başkan)

[İmza]

Prof. Dr. Pakize AYTAÇ

[İmza]

Doç. Dr. Fatma Ahsen TURAN

ÖNSÖZ

Âşıklık geleneği Türklerin ilk dönemlerine kadar uzanmaktadır. Değişen yüzyıllar boyunca Ozan-baksı geleneğinden âşıklık geleneğine dönüşerek günümüze kadar gelmiştir. Âşıklık geleneği, âşıkların şiirlerini icra ediş şekilleri, icra yerleri, âşıkların toplumda üstlendiği roller zamanın gerektirdiği şekilde sosyal, ekonomik, kültürel yönden değişerek şimdiki halini almıştır.

Günümüzde değişen şartlara rağmen âşıklık geleneğini devam ettiren âşıklar bulunmaktadır. Bu geleneği devam ettiren âşıklardan biri de Abdülkadir Güler'dir. Abdülkadir Güler, Mardin'in Kızıltepe ilçesinde doğmuştur. İlkokulu köyünde bitiren Güler, liseyi Diyarbakır'da okumuştur. Öğretmen olarak mezun olan güler Türkiye'nin pek çok yerini görme imkânı bulmuştur. Öğretmenlik mesleğinden emekli olduktan sonra çok sevdiği Söke'ye yerleşmiştir. Hâlen Söke'de ikamet etmektedir.

"Aydın'da Âşıklık Geleneğinin Bir Temsilcisi Abdülkadir Güler, Hayatı, Sanatı ve Şiirleri" adlı tez çalışmamız toplam altı bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde Aydın'daki âşıklık geleneğinden ve Aydın'da bu geleneği devam ettiren âşıklar hakkında bilgi verdik. Yaptığımız araştırmada Aydın'da âşıklık geleneğinin XVI. Yüzyıla kadar dayandığı görülmektedir. Ancak günümüzde Aydın'da âşıklık geleneği maalesef yok olmaya yüz tutmuştur. Geleneği devam ettiren âşıklar ise Aydın'a farklı mekânlardan göç etmiş âşıklardır.

Tezimizin birinci bölümünde Abdülkadir Güler'in hayatı ve âşıklık geleneği hakkındaki düşüncelerinden bahsettik. Abdülkadir Güler'in hayatını vermiş olduğu bilgilerden yararlanarak yazdıktan sonra âşıklık geleneği içinde nasıl yer aldığını anlattık. Türk Halk Edebiyatı için yapmış olduğu çalışmalara, âşıklık geleneğinin dünü ve bugünü ile ilgili görüşlerine ve folklorla olan ilgisine değindik.

İkinci bölümde şiirlerini şekil yönünden inceledik. Şiirlerin kafiye yapısı ve rediflerini, şiirlerinde kullandığı hece kalıpları ve durakları örnekler üzerinden inceledik. Bunun yanında şiirlerinde kullandığı edebi sanatlar ve anlatım şekillerini örnek vererek açıkladık.

Üçüncü bölümde şiirleri şekil ve tür bakımından inceledik. Abdülkadir Güler özellikle koşma nazım şeklinde yazmıştır. Koşma nazım şeklini alt başlıklarına ayırarak örnekler üzerinden inceledik.

Dördüncü bölümde şiirleri konuları yönünden inceledik. 9 ana başlık altında şiirleri konuları bakımından örnekler vererek tasnif ettik.

Beşinci bölümde incelediğimiz 103 şiiri hece ölçülerine göre sınıflandırdık. Ayrıca her şiire numaralar vererek oluşabilecek karışıklığı önledik. Bu şiir numaralarını çalışmamız içinde verdiğimiz şiir örneklerinin sağ köşesine parantez içinde yazdık.

Yapmış olduğumuz bu çalışmayla birlikte yüzyıllardır devam eden âşıklık geleneğinin günümüz temsilcilerinden olan Abdülkadir Güler'i çeşitli yönleriyle tanıma imkânı bulduk.

"Aydın'da Âşıklık Geleneğinin Bir Temsilcisi Abdülkadir Güler, Hayatı, Sanatı ve Şiirleri" adını verdiğimiz çalışmamız umarım Âşık edebiyatı için ve bu alanda çalışma yapacak olan araştırmacılar için kaynak teşkil eder.

Tez çalışmam sırasında bana destek olan aileme teşekkür ederim. Tez çalışmam sırasında bana sabırla yön gösteren, yardımlarını esirgemeyen sayın tez hocam Doç. Dr. Fatma Ahsen TURAN'a saygı ve şükranlarımı arz ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER.....	iii
KISALTMALAR CETVELİ.....	ix
GİRİŞ.....	1
1. GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE ÂŞIKLIK GELENEĞİ	1
2. AYDIN'DA ÂŞIKLIK GELENEĞİ VE TEMSİLCİLERİ	12

BİRİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK ABDÜLKADİR GÜLER

1.1. HAYATI.....	17
1.1.1. Doğumu	17
1.1.2. Soyu	18
1.1.2.1. Babası	18
1.1.2.2. Annesi.....	18
1.1.3. Eğitimi.....	19
1.1.4. Askerliği	19
1.1.5. Mesleği	19
1.1.6. Aile Çevresi ve Evliliği.....	20
1.2. ÂŞIK ABDÜLKADİR GÜLER'İN ÂŞIKLIK GELENEĞİ İÇİNDE YER	
ALİŞİ	21
1.2.1. Âşıklığa Başlaması	21
1.2.2. Etkilendiği Âşıklar	22
1.2.3. Rüya Motifi.....	23
1.2.4. Mahlas Alma	25
1.2.5. Usta-Çırak İlişkisi	26
1.2.6. Kitapları ve Köşe Yazıları.....	28
1.2.7. İnternet Ortamında ve Basında Abdülkadir Güler Hakkında	
Yazılanlar	39

1.2.8. Âşık Abdülkadir Güler Hakkında Yapılmış Gazete Haberleri ve Hakkında Yazılmış Köşe Yazıları	54
1.2.9. Katıldığı Âşık Toplantıları, Programları Ve Yarışmaları	58
1.2.10. Âşık Abdülkadir Güler'in Aldığı Ödüller	58
1.2.11. Âşık Abdülkadir Güler Hakkında Yapılmış Tez Çalışması	63
1.2.12. Bestelenmiş Şiirleri	63
1.2.13. Abdülkadir Güler'in Yer Aldığı Yayınlar	64
1.3. ÂŞIK ABDÜLKADİR GÜLER'İN ÂŞIKLIK HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	64
1.4. ÂŞIK ABDÜLKADİR GÜLER VE FOLKLOR.....	66

İKİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK ABDÜLKADİR GÜLER'İN ŞİİRLERİNİN YAPI ÖZELLİKLERİ

BAKIMINDAN İNCELENMESİ

2.1. ŞİİRLERİN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ	70
2.1.1. Abdülkadir Güler'in şiirlerinde hane sayısı	70
2.1.2. Abdülkadir Güler'in şiirlerinde Ölçü ve Duraklar	71
2.1.3. Şiirlerin Kafiye Yapısı Ve Redifler	76
2.2. EDEBÎ SANATLAR	88
2.2.1. Teşbih	88
2.2.2. İstiare	91
2.2.3. Mübalağa	92
2.2.4. İstifham	93
2.2.5. Teşhis	94
2.2.6. Tenasüp.....	95
2.2.7. Telmih	97
2.2.8. Tezat.....	98
2.2.9. İrsal-ı Mesel	100
2.2.10. Mecaz-ı Mürsel	101
2.2.11. Nida	102
2.2.12. Cinas.....	103

2.2.13. Tekrir.....	104
2.2.14. Tevriye.....	105
2.2.15. Hüsn-i Ta'lil.....	105
2.3. ŞİİRLERDEKİ ANLATIM ŞEKİLLERİ	106
2.3.1. Tahkiye Yoluyla Anlatım	106
2.3.2. Tasvir Yoluyla Anlatım	109
2.3.3. Nasihat Yoluyla Anlatım.....	110
2.3.4. Hitap Yoluyla Anlatım	112
2.3.5. Soru Yoluyla Anlatım	113
2.3.6. Doğrudan Doğruya Anlatım	113

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÂŞIK ABDÜLKADİR GÜLER'İN ŞİİRLERİNİN ŞEKİL VE TÜR

BAKIMINDAN İNCELENMESİ

3.1. ÂŞIK EDEBİYATI NAZİM BİÇİMLERİ VE TÜRLERİ	120
3.1.1. Koşma.....	120
3.1.1.1. Güzelleme	124
3.1.1.2. Taşlama.....	126
3.1.1.3. Ağıt.....	129
3.1.2. Semai.....	132
3.1.3. Varsağı	134
3.2. ANONİM HALK EDEBİYATI ÜRÜNLERİ	135
3.2.1. Mâni.....	135
3.2.2. Türkü	135
3.3. ARUZ ÖLÇÜSÜYLE YAZILAN HALK ŞİİRİ NAZİM BİÇİMLERİ	140
3.3.1. Divan	140

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ÂŞIK ABDÜLKADİR GÜLER'İN ŞİİRLERİNİN KONULARI BAKIMINDAN
İNCELENMESİ

4.1. MİLLİ KONULU ŞİİRLER	144
4.1.1. Atatürk	144
4.1.2. Vatan Sevgisi	146
4.1.3. Anadolu.....	148
4.1.4. Mehmetçik	148
4.2. AİLE KONULU ŞİİRLER	151
4.2.1. Anne	151
4.2.2. Eş	152
4.2.3. Kardeş	153
4.2.4. Torun	153
4.3. SOSYAL MOTİFLER.....	155
4.3.1. Eğitim.....	155
4.3.2. Tasarruf	156
4.3.3. İnsan ve İnsanlık.....	158
4.3.4. Birlik Beraberlik.....	159
4.3.5. Toplumun Bozuk Yanları.....	160
4.3.6. Toprak.....	162
4.3.7. Ziraat Bankası.....	164
4.3.8. Polis Haftası.....	165
4.4. DİNÎ VE TASAVVUFÎ KONULAR.....	166
4.4.1. Allah.....	166
4.4.2. Peygamberler	168
4.4.2.1. Hz. Musa	169
4.4.2.2. Hz. Hızır.....	169
4.4.2.3. Hz. Muhammed	170
4.4.3. Ölüm	173
4.4.4. Mutasavvıflar	174
4.4.4.1. Yunus Emre.....	174

4.4.4.2. Mevlana	178
4.4.4.3. Hacı Bayram-ı Veli.....	180
4.5. AŞK	182
4.6. YER ADLARI	186
4.6.1. Mardin.....	186
4.6.2. Diyarbakır	189
4.6.3. Söke	191
4.6.4. Keban Barajı	192
4.6.5. Ülkeler.....	193
4.7. DOĞA KONULU ŞİİRLER.....	194
4.7.1. Orman.....	194
4.7.2. Gül	196
4.7.3. Mevsimler	198
4.8. SANATÇI, BİLİM VE DEVLET ADAMLARI	200
4.8.1. Âşık Veysel	200
4.8.2. Âşık Mahzunî	201
4.8.3. Âşık Yoksul Derviş	202
4.8.4. Âşık Dertli Kazım	203
4.8.5. Ozan Naçari Baba	205
4.8.6. Feyzi Halıcı	207
4.8.7. Musa Elitaş	208
4.8.8. Saim Sakaoğlu.....	208
4.8.9. Halil Soyuer	210
4.8.10. Bilal Taranoğlu	210
4.8.11. İsa Kayacan	211
4.8.12. Behçet Kemal Çağlar	213
4.8.13. Enver Tunçalp.....	214
4.9. DİĞER KONULAR HAKKINDA YAZILAN ŞİİRLER	214
4.9.1. Bazı Şahıslar	214
4.9.1.1. İlkokul Öğretmeni.....	214
4.9.1.2. Ekrem Karakaş.....	215

4.9.1.3. M. Kemal Yılmaz	216
4.9.1.4. Mehmet Turan Yarar	217
4.9.2. Âşıklar ve Şairler.....	218
4.9.3. Gurbet ve Fakirlik.....	220
4.9.4. Sosyal Hizmet Mekânları	221

BEŞİNCİ BÖLÜM

ŞİİRLER

5.1. DÖRT HECELİ ŞİİRLER.....	223
5.2. YEDİ HECELİ ŞİİRLER	225
5.3. SEKİZ HECELİ ŞİİRLER	232
5.4. ON BİR HECELİ ŞİİRLER	264
5.5. ON DÖRT HECELİ ŞİİRLER	305
SONUÇ.....	314
KAYNAKÇA	318
EKLER.....	324
EK 1: Abdülkadir Güler'in Folklor Yazılarından Örnekler	324
Ek 2: Abdülkadir Güler İle İlgili Fotoğraflar	334
ÖZET	339
ABSTRACT	341

KISALTMALAR CETVELİ

başk.	: Başkaları
bk.	: Bakınız
Haz.	:Hazırlayan
Hız.	:Hazret
MEB	:Milli Eğitim Bakanlığı
M.Ö.	:Milattan Önce
M.S.	:Milattan Sonra
s.	:Sayfa
SAV	: Sallallahu Aleyhi ve Selem
TRT	:Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
TV	: Televizyon
vb.	: Ve başkaları, ve benzerleri, ve bunun gibi
Yay.	:Yayın

GİRİŞ

1. GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE ÂŞIKLIK GELENEĞİ

Âşıklık geleneğinin ortaya çıkışı Türklerin tarih sahnesine çıkmasıyla başlamıştır. Âşık edebiyatı ilk dönemlerden itibaren kendi içerisinde gelişerek günümüze kadar gelmiştir. Âşık edebiyatının Türk edebiyatı içerisindeki yerini belirlemek pek kolay değildir. Bu konuda Umay Günay'ın görüşleri şöyledir:

“Tarih sahnesine çıktıkları kabul edilen M.Ö. III. yüzyıldan beri dünya coğrafyası üzerinde çok geniş alana yayılan ve en uzun ömürlü milletlerden biri de Türklerdir. Uzun bir tarih içinde çok geniş bir mekâna yayılan ve sık sık yurt değiştirerek pek çok kültür ve dinin tesiri altında kalan ayrıca farklı medeniyet seviyelerinde ve her zaman hareket halinde yaşayan milletimizin edebiyatını değerlendirebilmemiz çok zordur. Bu zorluğun sebepleri kısaca şöyle özetlenebilir: Uzun bir tarihi dönem içinde çok mekân değiştirmelerinden dolayı yeterli yazılı kaynaklar bulunmamaktadır. Farklı coğrafi alanlarda ve farklı kültürlerin tesiri ile lehçe farkları doğmuş, yaşamak zorunda oldukları şartlar sonucunda medeni seviyeleri farklılaşmış olduğundan edebiyatları da farklı seviyelerdedir. Tarih sahnesine çıktıkları günden bugüne çoğalan, çoğaldıkça parçalanıp birbirinden uzaklaşan, zaman zaman büyük başarılar kazanarak büyük imparatorluklar kuran, zaman zaman bütün başarılarını kaybederek kabuğuna çekilerek yaşayan Türk milletinin bu karışık ve dağınık tarihi içinde ilk günden bugüne daima tekâmül eden, fakat mahiyetini değiştirmeyen müşterek milli geleneğe bağlı bir edebiyatları vardır. İslamiyet'ten önce Türklerin Orta Asya'da yaşadıkları devirlerde bütün Türk boylarında müşterek olan bu milli edebiyat İslamiyet'in kabulünden sonra kültürel, dini, sosyal ve politik şartlar altında hem çeşitlenmiş hem de zaman zaman yazılı kaynaklarda yer almayacak kadar ikinci dereceye inmiştir. Bu edebiyatın mahsulleri Tanzimat hareketi ve Cumhuriyetten sonra 'Halk Edebiyatı' genel başlığı altında değerlendirilmeye başlanmıştır.” (Günay, 1993: 1)

Anadolu sahasında XVI. yüzyıldan günümüze kadar geçirdiği aşamaları izleme imkânını bulduğumuz âşık edebiyatının ortaya çıkışı ve önceki dönemlere ait gelişim çizgisini belirlemek oldukça güçtür. Bu güçlüğü ortaya çıkaran faktörlerin başında Türklerin Orta Asya'dan göç ederek Anadolu'da yeni bir yerleşik medeniyet kurmaları, yeni bir dini benimsemeleri, şiir ve musiki alanlarında birtakım değişiklikleri kabullenmeleri gelir. Bir geleneğin veya bir edebiyatın ortaya çıktığı ilk şekliyle binlerce yıl devam etmesi elbette mümkün değildir. Bu kaçılmaz değişim ve gelişim olgusu, geleneğin sürekliliğini izlemekte çeşitli problemler oluşturur. Tarihsel seyri izlemeyi güçleştiren bir başka faktör de âşık edebiyatının, sözlü kültürün ürünü olması, bu ürünlerin çoğu kez yazıya geçirilmemesi, ilk dönemlerde yazıya geçirilen belgelerin bir kısmına henüz ulaşılamamış olmasıdır (Düzgün,Oğuz, 2008: 235).

Fuat Köprülü, âşık edebiyatı hakkındaki ilk bilgileri; "Türklerin halk şair-musikişinasları hakkındaki ilk tarihi malumat, Attila devrine, yani miladi V. asrın ilk yarısına aittir. Garp kaynaklarının verdiği bu bilgiye göre, Attila'nın ordusunda şairler ve muzıkacılar vardı; onun ziyafetlerinde bu şairler, Attila'nın kahramanlıklarına, zaferlerine dair inşad ettikleri şiirleri okurlardı.

V.asırda Hunların ordularında gördüğümüz bu halk şairlerinin daha önceki asırlarda Hiyung-nu'larda, sonra da muhtelif Türk şubelerinde mevcudiyeti ve bunların içtimai vazifelerinin Hunlarda gördüğümüz şairlerinkine benzediği kolaylıkla tahmin olunabilir." şeklinde anlatmaktadır (Köprülü, 1999: 157).

Türklerin şair-çalgıcıları hakkında en eski bilgiler Hiyungnulara kadar varır. Daha sonraki saz şairlerinin dedeleri olan bu şair çalgıcılar, Attila ordularının at koşturduğu zafer meydanlarına ritm getirmişlerdir; Karahanlılarda, Selçuklularda, Harzemşahlarda, Anadolu Beyliklerinde, Osmanlılarda tarihe özlem sindirmişler; halk ve ordu saflarından bir müzik abidesinin günümüze kadar getiricisi olmuşlardır." (Keskin, 1984:7).

Sakaoğlu âşık edebiyatının Orta Asya'ya dayanmasını şu nedene bağlamaktadır: "Türk saz şiiri tarihini Orta AsyaTürk edebiyatıyla başlatmak

bir gelenek haline gelmiştir. Bunda Türklerin ilk edebi ürünlerini ortaya koyarken kopuzlarının eşliğinde çalıp söylemeleri düşüncesi ön planda yer almaktadır” (Sakaoğlu, 1989: 105). Umay Günay, İslamiyet’in kabulü ile terk edildiği kabul edilen Ozan-Baksı geleneğinin beş asır sonra birdenbire İslami biçimde ortaya çıkmasının mümkün olmayacağını söylemektedir. Bu edebiyatın geçiş devri ile ilgili örneklerinin şimdiye kadar tespit edilememiş olması şanssızlıktır. İslamiyet’in kabulünden sonra yeni bir yurt edinme gayreti ve mücadelesi içinde olan Türklerin bu dönemde yeni dini benimseme ve yayma çabası ile bugün tekke edebiyatı adı ile anılan tarzda eser vermeleri ve bunlara daha çok itibar etmeleri makul bir düşüncedir. Ancak unutulmamalıdır ki bu konudaki ilk eserler de Arap- Fars Edebiyatından daha sonraki yüzyıllarda alınan nazım şekilleri ve nazım unsurları ile değil millî nazım şekillerimiz ve unsurlarımız dahilinde meydana getirilmiştir. Ozan-Baksı geleneği ise bu arada bir ölçüde tekke tarzında tesirli olurken diğer taraftan yok olmama çabası göstermiş ve kendi kural ve kalıplarını daima sahip olduğu bir esnekliği kullanarak yeni şartlara uydurmuştur (Günay,1993: 18).

İslamiyet’in kabulünden XVI. yüzyıla kadar olan devre, geniş halk kitleleri açısından bir geçiş devresi olmuştur. Bu devrede, eski kültürün devamcısı olan ‘ozan’, gerek Azerbaycan’da gerekse Anadolu’da aynı çizgiyi takip ederek yavaş yavaş yerini ‘âşık’a bırakmıştır. Bu geçiş döneminde, bu halk şairleri için, ‘Ozan’, ‘Dede’, ‘Ağsakkal’, ‘Varsag’, ‘Yanşag’, ‘Varsağı-gû’ gibi çeşitli adlar kullanılmış, ayrıca XIII. Yüzyıldan itibaren dinî ve tasavvufî şiirler yazan aydın şairler arasında tamamen farklı bir anlamda ‘âşık’ kelimesi de kullanılmaya başlanmıştır. Dinî ve tasavvufî şiirler söyleyen bu şairlerin ve gündün güne bu sahada kökleşen İslamî kültürün tesirinde kalan halk şairleri, âşık terimini kendilerine de yakıştırmışlardır (Oğuz, 1995: 424).

Yeni kültür ve uygarlık dairesinde küçümsenen ozanlar, yavaş yavaş işlevlerini kaybetmişlerdir. Anadolu kültüründe yeni yaşama biçimi âşıklık geleneğini ve âşık adı verilen yeni sanatçı tipini ortaya çıkarmıştır. Âşıklar, ataları ozanların Anadolu’ya getirdiği destan geleneğiyle beslenerek aşk,

tabiat, kahramanlık şiirlerini saz eşliğinde söylemişler, halkın öğrenme ve eğlenme ihtiyacını da karşılamışlardır. Kopuz eşliğinde söylenen destanların yerini saz eşliğinde söylenen çeşitli konulardaki halk hikâyeleri almıştır (Artun, 2005: 30).

Âşıklık geleneği XVI. yüzyılda teşekkül etmeye başlayıp XVII. yüzyılda oluşumunu tamamlamıştır. XVI. yüzyıla kadar ozanlar, İslamiyetten önce de İslamiyetten sonra da faaliyetlerini her dönem sürdürmüşlerdir. Türkler İslamiyet dairesine girdikten sonra da, halk arasında ve ordularda, hatta İslam medeniyetinin tesirlerine rağmen kavmi ananelerden birçoğunu saklayan hükümdar saraylarında bu halk şairlerinin mevcut olacağı pek tabiidir. Bize şimdiye kadar malum olan tarihi vesikalarda buna ait kayıtlar çok nadir ve bir dereceye kadar müphem olmakla beraber, edebi tekamülün umumi çizgilerini gözden kaybetmemek şartıyla, o müphem ifadelerden açık manalar çıkarmak mümkündür. Mesela bir Türk sülalesi tarafından kurulan ve ordusunun büyük bir kısmı Türklerden tereküp eden Gazneliler devrinde, gerek Şarkî Türk lehçesi ile gerek Garbî Türk, yani Oğuz lehçesi ile şiirler yazılmış olduğunu son tetkiklerimizin birinde meydana çıkarmıştık. İşte bu netice, bize, Gazneli ordularındaki Türk kabileleri arasında halk şairleri bulunduğunu pek ala gösterebilir (Köprülü, 1999:160).

Köprülü düşüncelerine şöyle devam ediyor: “Karahanlılar devrinde, Türk halk şairlerinin bulunduğunu ve o zaman Türkler arasında kullanılan muhtelif musiki aletlerini Divanu Lüğati't Türk bize gösterdiği gibi, yine aynı eser sayesinde, o devir halk edebiyatının çok zengin örnekleri de elimizde bulunuyor. Demek oluyor ki miladi X-XI. asırlarda Türk halk şairleri mevcuttu. Kaşgarlı Mahmut, bu sıralarda Cuci adlı bir Türk şairinin ismini kaydettiği gibi, bu halk şairleri arasında saraya mensup olan ve hükümdara methiyeler yazarların bulunduğunu da anlatmaktadır.”(Köprülü, 1999: 160).

Orta zaman Türk kabileleri arasındaki bu edebi faaliyetin Selçuklular ve Harezşahlar devrinde de devam etmemesi için hiçbir sebep yoktur. İlk Selçuk hükümdarı Tuğrul Bey'in, Abbasi Halifesi'nin kızıyla izdivacı merasimini tasvir eden tarihçi Abu'l-Farac, Türklerin bir oturup bir kalkmak

suretiyle bir nevi raks edişlerini anlatıyor. Bu gibi rakslar, eğlenceler, ziyafetler sırasında birtakım şiirler inşad olunduğu ve bunları tanzim ve inşad eden Oğuz halk şairlerinin bulunduğu pek tabiidir. İslamiyet'ten önceki Türk devletlerinde olduğu gibi, İslamiyet'ten sonraki Türk devletlerinde de, Gazneliler'de, Selçuklular'da, Harezmsahlar'da ve en nihayet Osmanlı İmparatorluğu'nda da askeri mızikanın bulunması, o devirlerde halk şair-musikişinaslarının bulunduğu en kuvvetli bir delildir (Köprülü, 1999:160).

XVI. yüzyıldan önceki âşıklık geleneği ile ilgili pek fazla bilgi sahibi değiliz. Bunun temel sebebi de geleneğin sözlü olmasıdır. Sözlü gelenekten dolayı günümüze pek fazla belge ve bilgi ulaşamamıştır. Öcal Oğuz bu durumu "XVI. yüzyıla gelinceye kadar âşık edebiyatının güçlü isimlerine tesadüf edemememizin asıl sebebi, bu edebiyatın vesikalarının yazıya geçirelememesinden ziyade, İslami kültür çevresindeki teşekkülünü tamamlamamış olmasında aranmalıdır. Kaldı ki XVI. yüzyıl, âşıklık geleneğinin İslami kültür çevresinde teşekkülünü tamamlamadığı bir yüzyıl da değildir; şehir çevresinde yetişen birkaç sima hariç tutulursa, bu yüzyılın âşıklarının yüzü daha çok ozanlık geleneğine dönüktür. Ancak bu geçiş yüzyılından sonra âşıklar, kendilerine İslami kültür çevresinde sağlam bir yer bulabilmişlerdir. Kompleks rüya motifindeki İslamileşme, âşık terimi ile yetinmeyip bunun yanına bir de "Hak âşığı" terimini getirme vb. sonraki yüzyıllarda da bu yer arayışının devam ettiğini gösteren deliller olarak görülebilir." şeklinde değerlendirmiştir (Oğuz, 1995: 424-425).

Özkul Çobanoğlu da XVI. yüzyıldan önce âşıklık geleneğinin olmadığını, geleneğin XVI. yüzyılda ortaya çıkıp XVII. yüzyılda oluşumunu tamamladığını söylemektedir. Çobanoğlu düşüncelerini şu şekilde anlatmaktadır: "XVI. asırdan önceki dönemde yaratılmış verimler her ne ölçüde âşık tarzına benzerse benzesin Tekke ya da tıpkı Dede Korkut Hikâyeleri örneğinde görüldüğü gibi İslamileşmiş bir surette devam eden ve belki bir ölçüde âşık tarzının sadece öncüsü kabul edilebilecek Ozan-baksı geleneğine ait olacaktır." (Çobanoğlu,2000: 129-130).

Ozan-Baksı geleneğinin hususiyetlerinden olan büyücülük, hekimlik, din adamlığı gibi hususiyetler İslamiyet'ten sonra terk edilmiştir. Âşıklar eğitimciliği ve sanat temsilciliğini üstlenmişlerdir. Eldeki yazma nüshalara göre XVI. yüzyılda teşekkül ettiği kabul edilen biyografik halk hikâyeleri, âşıkların hazırladıkları halk hikâyeleridir. Hikâyesi ve deyişleriyle bir edebiyatın aniden son şekli ile teşekkül etmesi kanaatimizce mümkün değildir. Yazılı kaynaklarda kesin şeklini kazanmış ve işlenmiş edebiyat örnekleri olarak XVI. yüzyılda görülmeye başlayan âşık edebiyatının en geç XIV. yüzyılda teşekkül etmeye başladığını Dede Korkut Hikâyelerine dayanarak söyleyebiliriz. Bugün de canlı olarak yaşadığı Doğu Anadolu Bölgesi ve Azerbaycan bu geleneğin başlangıçtan beri merkezi olarak düşünülebilir (Günay,1993: 18-19).

“Âşık edebiyatı, ozan-baksı edebiyatı geleneğinin İslamiyet'ten sonra tasavvufi düşünce ve Osmanlı yaşam biçimi ve kabulleriyle birleşmesinden doğmuştur. Önceleri dini-tasavvufi halk edebiyatı olarak gelişen milli Türk edebiyatı 15. yüzyılın sonlarından sonra sosyal ve siyasi nedenlerden dolayı yeni bir oluşum içerisine girerek âşık edebiyatı olarak şekillenmeye başlamıştır. Bunda üç süreç etken olmuştur. Bunlar: kutsallıktan arınma, kültürel farklılaşma ve halkın yeni coğrafyada yerleşik düzenle bireyselleşmesidir.”(Artun, 2005: 29).

Âşık edebiyatı 12. yüzyıldan beri süren tekke edebiyatından ayrılarak 16. yüzyılda ayrı bir edebiyat olmuştur. Tekke kurumu Türklerin İslamiyet'i kabulünden sonra sosyo-kültürel hayatı düzenleyen merkezlerden biridir. Dinsel işlevinin yanı sıra birçok etkinliği de bünyesinde toplaması, tekkeleri eğitim yönü de olan etkin bir sosyal kurum haline getirmiştir. Âşık edebiyatı, bağımsız bir sosyo-kültürel kurum kimliğiyle ortaya çıktığı 16. yüzyıldan günümüze kadar, Türk kültürünün tüm katmanlarınca özümsemiş ve çağlar boyu toplumun ortak kültür kodlarını oluşturan önemli bir kurum olmuştur.”(Çobanoğlu,1999: 54).

Her edebi gelenek belli bir kültür birikimi, dünya görüşü ve inanç sisteminin, yaşama tarzının sanatkarlar tarafından özümленerek kendilerine

has perspektiflerden orijinal ifalelerle ortaya çıkar. Bilindiği üzere Âşık Edebiyatı, klasik şekli ile XVI. asırda teşekkül etmiştir. Türklerin ilk edebi gelenekleri olan Ozan-Baksı Edebiyat geleneğinin geniş manada değişen zaman, zemin, inanç sistemi, dünya görüşü ve yaşama tarzının etkisiyle şekillenmiştir (Günay, 1993: 177). Âşıklık geleneği, Anadolu'da ozan-baksı geleneği ve tekke edebiyatının yapısal ve tematik verimlerinden yararlanarak yeniden yapılanmıştır. Âşık edebiyatı özel bir edebiyat biçimidir. XVI. yüzyılda başladığı kabul edilen Âşık edebiyatının bu yüzyılda başlayış nedeni toplumun toplumsal değişim ve gelişimi ile açıklanabilir. Âşık edebiyatının XVI. yüzyılda başlaması bir tesadüf değil, bir değişimin sonucudur. Yeni kültür dairesiyle birlikte yeni bir edebiyat ve sanatçı tipinin ortaya çıkması doğaldır (Artun, 2005: 31).

Âşık edebiyatının temel özelliklerinden en önemlisi sözlü oluşudur. Bu yönüyle anonim Türk edebiyatın geleneğinin birçok özelliğini taşır. Sözlü geleneğin kural ve ilkelerine âşık da bağlıdır. Âşıklık geleneğinde söz hece ile tartılır, dörtlük içinde anlamsal bir bütünlüğe kavuşur, dize başı ve sonu kafiyelerle ritm kazanır. Âşık edebiyatı ürünleri şiirler ve anlatı türü olarak ikiye ayrılır. Anadolu'da âşıklar toplumsal, tarihsel olgular karşısında epik diye niteleyebileceğimiz, bireysel olgu ve durumlar karşısında lirik bir söyleyiş geliştirmişlerdir. Âşık bir aktarmacıdır, önce gelenekte usta malı diye adlandırılan usta âşıkların ürünlerini söyler, sonra dili çözüldüğünde âşıklık geleneği çerçevesinde kendi şiirlerini söyler. Genellikle doğaçlamayla yaratılan, sözle ve sazla yayılan âşık şiiri özgün biçimiyle yazıya geçirilemediği, yeni eklemeler ve çıkarmalarla değiştirildiği için yazılı edebiyat ürünleri gibi tam bir kesinlik taşımaz (Artun, 2001: 35).

Âşıklık geleneği kendi içerisinde kurallarını oluşturarak günümüze kadar gelmiştir. Âşık şiirin belli başlı kuralları vardır. Âşıklar, yazdıkları şiirlerin son dörtlüklerinde mahlaslarını kullanırlar. Mahlaslar sayesinde geçmişten günümüze ulaşan şiirlerin hangi âşıklara ait olduğunu öğrenebilmekteyiz. Âşık şiiri dörtlükler halinde hecenin yedili, sekizli, on birli ölçüsüyle yazılmaktadır. Bu belli başlı özelliklerin dışında âşıklığın

gerektirdiği bazı unsurlar vardır. Rüya görme, bade içme, mahlas alma, usta-çırak ilişkisi, usta malı şiir söyleme, saz çalma gibi.

Âşık edebiyatı, XVI. yüzyılda teşekkülünü tamamlamıştır. Yapılan araştırmaların çoğu da Âşık edebiyatının bu yüzyılda ortaya çıktığı konusunda birleşmektedir. XVI. yüzyılda ortaya konulan şiirlerde sade bir Türkçe kullanılmıştır. “XVI. asır saz şâirlerinin eserlerini umumî ve mukayeseli bir surette tetkik edince, bu şiir tarzının bu asır esnasında tekâmülü hakkında şu neticelere varıyoruz: İlk zamanlarda asıl halk edebiyatı unsurları, gerek esasta, gerek şekilde çok kuvvetlidir; dil tamamıyla halk dilidir; ifade şekli, tabirler, mecazlar, halk türkülerinde gördüğümüz birtakım hususîyetleri ihtiva eder; hece vezninin sekizlisi eski halk edebiyatı ananelerine tamamıyla uygun olarak, çok kullanılır, bu asrın ikinci yarısından başlayarak, klâsik edebiyat ve tasavvufî halk edebiyatı tesirleri süratle kendini göstermeğe başlar; Arap ve Fars kelimeleri ve yabancı terkipler çoğalır. Üslupta, mecazlarda, klâsik edebiyat nüfûzu gitgide bariz bir şekil alır; aruz ile yazılan ve klasik murabba şeklinde tertip olunan dîvanlar da yavaş yavaş saz şâirleri tarafından kullanılmağa başlar.”(Köprülü, 2004: 58). Ozanlık geleneğinin kök saldıği bozkır hayatına yakın olan âşıklarda, kahramanlık, tabiat tasvirleri ve karamsarlığa yer vermeyen beşeri aşk öne çıkmaktadır. Bunun yanında şehir hayatına yakın olan, medrese çevresinde bulunan âşıklar, gerek mazmun ve motifleriyle, gerekse dil ve ifadeleriyle klasik edebiyata yaklaşmaktadırlar. İkinci grup âşıklardaki bu özelliği, daha sonraki yüzyıllarda karşımıza çıkan klasik edebiyata yaklaşma eğiliminin habercisidir (Oğuz, 1995: 425).

Âşık edebiyatı, XVII. yüzyılda parlak bir dönem yaşamıştır. Bu yüzyılda sınırları belirlenmiş, gelenekleri oluşmuş, kendine özgü kuralları yerleşmiş bir olgunlukla karşımıza çıkar. Bu yüzyılda âşık edebiyatı ürünlerinin nicelik bakımından önemli bir seviyeye geldiği, nitelik yönünden ise zirveye ulaştığı görülür. Âşıklık geleneğinin farklı kitlelere yayılarak ilgi alanını genişletmesi, biçim ve tür konusunda önemli açılımlar göstermesi, âşık kahvesi ve fasıl

geleneği oluşturması, bu yüzyılda tanık olduğumuz gelişmeler arasındadır (Düzgün, Oğuz, 2008: 240).

XVII. yüzyıldan sonra divan şiiri ile âşık şiiri arasında bir yakınlaşma görölmektedir. Bazı âşıkların şehirlere gelip yönetimden sınırlı da olsa destek görmeleri, medrese ve divan kültüründen etkilenmeleriyle, 'kalem şuarası' adı verilen divan şiirinin taklitçileri diye niteleyebileceğimiz yeni bir âşık topluluğu oluştu. Bunlar genellikle saz çalmayı bilmezdi. Bu âşıklar, âşık geleneği ile divan şiiri arasında bir tür köprü işlevi görmüşlerdir. Âşıklar ve divan şairleri birçok mazmun, mecaz ve benzetme öğelerini küçük değişiklikler yaparak ortaklaşa kullanmışlardır. Sanatçılar bu ortak motifleri kendi geleneklerine uygun bir şekilde işlemişlerdir. Âşıklar, XVII. yüzyıldan sonra teşkilatlanmış, 'geleneksel âşıklık gezileri' diye adlandırılan seyahatleri yapmışlardır. XVII. Yüzyılda âşıkların en büyükleri yetişmiştir. Âşıklık geleneği bu yüzyılda gelişerek şekilde, türde, konuda mükemmeli yakalamıştır. Âşıklar, âşıklık geleneği kurallarını belirleyerek bunlara uyulmasını sağlamıştır (Artun, 2001:37).

XVIII. yüzyıl âşık edebiyatı bir önceki döneme göre pek parlak geçmemiştir. Bu yüzyılda öne çıkan, adı duyulan âşıklara pek rastlamıyoruz. Bu yüzyılda divan edebiyata verilen önem âşık edebiyatını ikinci plana itmiştir. Bu yüzyılda âşıklar arasında medrese tahsili gören, medrese çevresine giden, klasik şiir üslubunu tanıyan şairlerin arttığı görölmektedir. Bu âşıklar bir önceki yüzyılda hızlanan aruzla şiir yaratma geleneğini gazel, divanî, semaî, muhammes gibi nazım şekilleriyle devam ettirmişlerdir. Klasik şiir ekolüne yakınlaşma sürecinde, XVI. yüzyıldaki eğilimin habercisi bir iki örneği dikkate almazsak, XVII. yüzyılda bu eğilimin ilk başarılı örneklerini veren âşık edebiyatının XIX. yüzyılda bu tarzın en gelişmiş örneklerini ortaya koyduğu dikkate alınırsa, XVIII. yüzyılın bu iki dönem arasında bir ara dönem niteliği taşıdığı söylenebilir (Oğuz, 2003: 570).

XIX. yüzyıl Âşık edebiyatının yeniden canlandığı bir dönemdir. Bu yüzyılda âşıklar sade Türkçe ile eserler vermeye başlamışlardır. Bunun yanında aruzlu türleri de denemişlerdir. XIX. yüzyılda devlet ve ileri gelenler

âşıklara sahip çıkmışlar, destek vermişlerdir. Bu yüzyılın âşıkları genellikle bir tarikata mensupturlar.

XIX. yüzyıldan günümüze pek çok eser kalmıştır. Bunun en önemli nedeni yazılı ortamın gelişmiş olması, cönk ve mecmuaların sayıca artmasıdır. Bu yüzyılın en önemli özelliklerinden biri de âşık meclisleri hakkındaki bilgilerimizin artmasıdır. Âşıkların karşılıklı deyişmelerinden örnekler elimizde bulunmaktadır (Düzgün, Oğuz, 2008: 245).

XX. yüzyılın ilk yarısı Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinin ve Kurtuluş Savaşının yaşandığı dönemdir. Âşıklar bu yüzyılda önemini tekrardan kaybetmiş, Anadolu sahasında geleneği yaşatmaya çalışmışlardır.

XX. yüzyılın ikinci yarısı âşık edebiyatının dönüm noktası olmuştur. Bu dönemde âşıklar yazılı icra ortamlarının yanı sıra elektronik ortamda da şiirlerini icra etme imkânı bulmuştur. “Önceleri radyo programlarıyla, sonra plak ve kasetlerle, arkasından televizyon aracılığıyla, asrın son yıllarında ise bilgisayar CD'leriyle âşık edebiyatı ürünleri şehir merkezlerinden en ücra köylere kadar her kesimden okuyucunun hizmetine sunulmuş oldu. Buna rağmen âşık tarzının önceki yüzyıllarda olduğu gibi geniş kesimlerce kabul görmemesinin nedenlerini, geleneğin geçirdiği bu hızlı değişimde veya yüzyılımızda yetişen âşıkların geleneği temsil yeteneğinin zayıfığında aramamak gerekir. Bu, bütünüyle XX. Yüzyılın yaşam biçimi, müzik anlayışı ile ilgilidir.” (Düzgün, Oğuz, 2008: 249).

“Araştırmacıların birçoğu tarafından XX. yüzyılın başında sona erdiği kabul edilen Âşık edebiyatı ve bu edebiyatı yaşatan gelenek XX. yüzyılın sonlarına yaklaştığımız şu günlerde yaşamakta ve yeni temsilciler yetiştirmektedir. Âşık tarzının son bulmasına sebep olarak gösterilen radyo, televizyon, pikap, teyp ve benzeri araçların tam aksine bu edebiyatın temsilcileri tarafından sanatlarını daha hızlı yayma ve eserlerini muhafaza etmede kullanıldığını görüyoruz.” (Günay, 2005: 29).

Başlangıçtan günümüze kadar devam eden geleneksel Türk şiirinin tarzlarında sürekliliği ve müşterekliği sağlayan unsurları şöyle sıralayabiliriz:

1- Nazım ögeleri: Hece vezni, nazım birimi olarak dörtlükler. Türk Halk Edebiyatının temel iki nazım şekli olan koşma ve mani dörtlüklerine dayalı çeşitlenen nazım türleri.

2- Müzik eşliğinde nazım: İslamiyet'ten önce ve sonra halk arasında nazım, daima ezgili ve müzik aleti eşliğindedir. Anonim, aşık ve tekke şii her zaman ezgiyle okunmuştur, çok kere de müzik aletinin eşliği söz konusudur. Başlangıç ve türevleri şiiire eşlik ederken zaman, içinde müzik aletleri bağlama, çöğür, ney, mey, kadum, tambur, kaval, düdük vb. gibi farklılaşmış, fakat şiiir hiçbir zaman müzikten ayrılmamıştır.

3- İcrada Diyalog: Nazımda diyalog, konuya açıklık getirmek, imtihan şeklinde soru cevapla bir konuyu öğretmek, belirlenen bir konu ve bir ayakla en güzel deyişi yaratabilmek için anonim, tekke ve aşık tarzı geleneklerinde her zaman yer almıştır. Anonim Halk şiiirinde türkülerde, destanlarda, manilerde, düğün adetleri ile ilgili küçük dramatik oyunlarda, âşık tarzı şiiir geleneği içinde önemli yer tutan karşılaşmalarda, tekke şiiiri geleneği içinde cansız canlı gibi konuşurma ve soru cevap şeklinde örnekleri çeşitli kaynaklarda görmek mümkündür.

4- Orta Asya Türk Edebiyat geleneğine dayalı üç edebiyat tarzında da başlangıcından bu yana şiiir büyük ölçüde doğmaca yaratılmış, hafızalarda muhafaza edilmiş, sözlü nakille yayılmıştır. Bu sebeple varyantlaşma anonim türlerde olduğu kadar şiiiri belli aşık ve tekke şiiir tarzında da meydana gelmiştir. Bu özelliklerinden dolayı geç yazıya geçirilen şiiirlerin ilk şekilleri kaybolmuştur. Sözlü gelenekte yaşayan şiiirler kolaylıkla bir edebiyat tarzından diğerine aktarılmış, zamana ve zemine uyma esnekliği ile yeni unsurlarla zenginleşmiştir.

5- Tanzimat dönemine kadar Türk milletinin tamamına hitap eden anonim, âşık ve tekke şiiirlerinde yaratıldıkları ve yaşadıkları devrin ve çevrenin yaygın Türkçesi kullanılmıştır. Âşık şiiirinin, divan şiiirinin etkisiyle şekillenen bir grup örnekleri ve tekke şiiirinin bütünüyle medrese eğitim ve öğrenimi altında teşekkül eden kısmı hariç tutulmak kaydıyla Arapça kelime sayısı ve gramer birlikle bu edebiyatları yaşatan halkın günlük hayatında

kullandıkları ile orantılı olmuştur. Ağız özellikleri, arkaik dil kalıntıları her üç edebiyat tarzı örneklerinin dikkat çekici özelliği olmuştur (Günay, 1993: 5-6).

Âşık edebiyatı dinamik bir yapıdır. Geçmişten günümüze yaşadığı çağın şartlarında şekillenerek bugünkü haliyle günümüze gelmiştir. Âşıklık geleneğinin olduğu ortam ile günümüzde bulunduğu ortam sosyal, kültürel ve toplumsal ihtiyaçlar yönünden birbirinden farklıdır. Bu bakımdan bugün eski geleneklerini tam anlamıyla yerine getiremeyen âşıklık geleneği için son bulmuştur diyemeyiz. Âşıkların şiirlerini icra ettikleri meclisleri ve dernekleri vardır. Ayrıca şiirlerini açılışlarda, törenlerde, düğünlerde, şenliklerde icra etmektedirler. “Âşıklık geleneği her gelenek gibi değişen sosyo-kültürel şartlara uyum göstererek değişmeğe mecburdur. Gelenek, sosyo-kültürel yapı içinde ancak yeni işlevler kazanarak varolan işlevlerini koruyarak yaşayabilir. Kültürel değişim ve gelişimle yozlaşma farklı olgulardır. Âşıklar bir değişimin farkındadır. Bu değişimi yakalayıp halkın beğenisini kazanmazlarsa geleneğin eski canlılıkla süremeyeceğinin bilincindedir. Âşıklar atalar mirası geleneği her yönüyle öğrenmeli, genç âşıklara öğretmelidir.”(Artun, 2001: 52).

2. AYDIN’DA ÂŞIKLIK GELENEĞİ VE TEMSİLCİLERİ

Aydın âşıklık geleneğinin yaşatılması açısından zengin ve velûd bir bölge değildir. Ulaşabildiğimiz ilk örnek XVI. yüzyıla dayanmaktadır. XVI. yüzyıl âşık edebiyatı ve temsilcileri hakkında bilgiye ulaştığımız en eski dönemdir. Fuad Köprülü, bu yüzyılda yetişen Kul Mehmet, Öksüz Dede, Köroğlu, Hayali, Ozan, Bahşi, Oğuz Ali, Geda Muslu, Çırpanlı, Armutlu, Kul Çulha adlı on bir saz şairinin olduğunu söylemektedir (Köprülü, 1962: 59-65).

Bu yüzyılda hakkında kesin ve güvenilir bilgi edinebildiğimiz şair, Kul Mehmet’tir. XVI. yüzyılın ikinci yarısında yaşamıştır. Nereli olduğunu kendisi bir şiirinde söylemektedir:

Bizim illerimiz Aydın İlleri
 Çifte çifte bülbüllüdür dalları
 Kul Mehmed eydür seher yelleri
 Yarın siyah zülfün böler durmayub (Sevengil, 1965: 83).

Kul Mehmed'in babası XVI. yüzyıl vezirlerinden Üveys Paşa'dır. Mehmed, Aydın muhassılıydı. Aydın Güzelhisarı'ndaki özel sarayında otururdu. Birinci Ahmet'in padişahlığı döneminde Anadolu'nun çeşitli yerlerinde çıkan Celali ayaklanmaları sırasında Kul Mehmed'e vezirlikle birlikte serdarlık görevi verilmiştir. Ancak kendisi sarayından ayrılmamıştır ve o yıl (1605) ölmüştür (Sevengil, 1965: 86-87).

Aydınlı bir diğer âşık da XV. yüzyılın sonlarında ve XVI. yüzyılın başlarında yaşayan Visali'dir. Asıl adı İsa'dır. Doğum tarihi bilinmemektedir. Aydın'da doğmuştur. II. Bayezid (1481-1512) ve Yavuz Sultan Selim (1512-1520) zamanında Edirne şehrinde saray hocalığı yaptığı kayıtlıdır. (www.wikipedia.org, 04.09.2012).

Murabbasından bir örnek şöyledir:

Kıluban zülf-i perişanun ucın cay gönül
 Bizi gark eyledi sevdaya ser-a-pay gönül
 Virdi hayret bize bizde komadı ray gönül
 Vay gönül vay bu gönül vay gönül iy vay gönül

Gazelinden bir örnek:

Bir bela-engiz belasına odum mübtela
 Ah kim bu kez götürdüm boşuma müşkül bela

Turnesi dem-i beladur ya kemend-i hedisat
 Kim anur her bir kılında bağladur bin mübtela

Nazirenün naz hoşdur naz idene dostum
Hübler içinde dünya gibi olma bi-vefa

XVII. yüzyılın en ünlü şairlerinden biri olan Âşık Ömer'in doğum yeri konusunda farklı görüşler vardır. Ona ait şiirlerden Gözleveli olduğu sonucu çıkmaktadır. Ancak Aydın, Kırım ve Konya'da üç ayrı Gözleve'nin bulunması, doğum yerini tespitte güçlük çıkarmaktadır. Bu konudaki görüşleri karşılaştıran Şükrü Elçin'in vardığı sonuç, "Âşık Ömer'in asıl vatanının Kırım Gözleve'si olduğu kuvvetle tahmin edilebilir." biçimindedir (Düzgün, Elçin, Oğuz, 2008: 241).

İsmail Gün de Aydın'da yaşayanın Âşık Ömer değil de Âşık Ömeri adında bir başka şair olduğunu "Aydın İli Şairlerinden Âşık Ömeri" adlı kitabında iddia etmektedir. Kitabında Âşık Ömeri ile ilgili şu bilgileri vermektedir:

"Âşık Ömeri'nin mevcut 30 parçalık şiiri koşma, semai ve hicviyelerinden ibarettir. Ömeri küçük bir kıta ile yaşadığı yerin güzelliğini sanki bir tablo gibi kelimelerle anlatmıştır.

İlimizde ırmak seller akışır
Obamızda maral geyik bakışır
Top zülfe sarı güller yakışır
Ak göksün üstüne tak menekşeyi

Bahçelidir illerimiz bağlıdır
Aşk ödile sineceğim dağlıdır
Top zülfün zincirine bağlıdır
Ömeriye bil diyomda bilmiyo

Ömeri ömrünün son yıllarında (1878) Rus- Türk harbine iştirak etmiştir. Hemen hemen bir asra yakın yaşadıktan sonra 1300 hicri yıllarına doğru vefat etmiştir." (Gün, 1939: 8-9).

Âşık Ömer'in iki şiirinden alınan dördlükler şöyledir:

Adliyim mahlesim Vehbi okunur
 Kemalâtı aşkımız kisbi okunur
 Vezni suhanımız hasbi okunur
 Tehi sanman Ömer gözlevelidir.

Sıfatı aslımızı beyan edelim
 Bizim meskenimiz serhat ilidir
 Zatı cemilimiz iyan edelim
 Vatani aslimiz Aydın ilidir.

diğeri;

Kendim gözleveli Ömerdir ismim
 Ta levhi kalemden yazılı resmim
 Bir katre meniden var oldu cismim
 Cennetülmevaya uğradım geldim.

Bu dördlüklerden anlaşıldığı üzere Âşık Ömer'in nereli olduğu hususunda kesin bir yargıya varamıyoruz. Ancak Aydın halkı da Âşık Ömer'in Aydınlı olduğunu iddia ederek, Âşık Ömer'i benimsemişlerdir. Her sene yaptıkları "Aydınlı Âşık Ömer'i Anma ve Âşıklar Şöleni" de sahiplenme ve hatırlama süreçlerine ivme kazandırmakta ve sabitlemektedir.

Günümüzde Aydın'da âşıklık geleneğinin yok olma evresine gelmiştir. Yaptığımız araştırmalar sonucunda Aydın ve çevre ilçerinde sınırlı sayıda âşığa ulaşabildik. Aydın ve çevresinde bu geleneği yaşatan âşıklar buraya çeşitli sebeplerle başka illerden göçüp yerleşmişlerdir. Aydın Âşıklar ve Ozanlar Derneği'ni oluşturmuşlardır. Aydın'da isimlerine ulaşabildiğimiz âşıklar şunlardır:

Âşık Püryani 1930 yılında Ardahan'da doğdu. Asıl adı Haydar Çetinkaya'dır. İlk ve ortaokulu Ardahan'da okudu. Babası ve dayısının etkisiyle âşıklık geleneği ve şiirle küçük yaşlarda ilgilenmeye başladı. 7-8

yaşlarından itibaren babası tarafından meclislere götürülen âşık, zamanla yöredeki tüm âşıkları tanıma fırsatı bulmuştur. Ancak âşıklık geleneğinin özelliklerini Posoflu Müdami'den öğrenmiştir. İlk gençlik dönemlerinden beri şiir yazan Püryani, halk edebiyatı ve âşıklık geleneğine ilişkin birçok araştırma hazırlamış, değişik yerlerde yazıları yayınlanmıştır. Âşık Püryani Söke'de ölmüş ve orada toprağa verilmiştir (www.ozanlar.biz, 05.09.2012).

Rıfat Orhani 1945 yılında Kağızman'ın Kozlu köyünde doğmuştur. İlköğrenimini köyünde, ortaöğrenimini Kağızman'da tamamlamıştır. Şiirle küçük yaşlarda ilgilenmeye başlayan Orhani, köyelerine gidip gelen âşıklar ve okuduğu kitaplar sayesinde kendisini geliştirmiştir. Bir devlet kurumundan emekli olduktan sonra Nazilli'ye yerleşen Orhani, yüzlerce şiiri olmasına karşın kitaplaştırma imkânı bulamamıştır. Rıfat Orhani, Nazilli'de vefat etmiş ve orada toprağa verilmiştir (www.ozanlar.biz, 05.09.2012)

Yaşar Uyar, 1958 yılında Aydın'ın Yenipazar ilçesinin Çavdar Köyü'nde doğmuştur. Ortaokul ve liseyi Aydın'da bitirdikten sonra İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuştur. Kültür Bakanlığı'na kayıtlı olan Yaşar Uyar, Aydın Âşıklar ve Ozanlar Derneği'nin kurucularındandır. Şiirlerini kitap halinde yayınlayan Uyar, şiirlerinde Âşık Efe Fani mahlasını kullanmaktadır.

Davazlı Süleyman İncedal 1935 yılında Denizli'nin Kaletavas ilçesinde doğmuştur. İlkokulu Kaletavas'ta tamamlayan İncedal, maddi imkânsızlıklardan dolayı öğrenimine devam edememiştir. Askerliğini yaptıktan sonra Aydın'a yerleşmiştir. Burada edebiyat ve şiirle ilgilenmeye başlayan İncedal, şiirlerinde Davazlı Süleyman mahlasını kullanmaktadır. Şiirlerini kitap halinde yayımlamıştır. Ayrıca çeşitli dergilerde ve antolojilerde de şiirleri yayınlanmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK ABDÜLKADİR GÜLER

1.1. HAYATI

1.1.1. Doğumu

Abdülkadir Güler, Mardin'in Kızıltepe ilçesinin Esenli köyünde 01 Ocak 1946'da doğmuştur. Âşık Abdülkadir Güler bir şiirinde kendisini şöyle anlatmıştır:

Adım Abdülkadir, soyadım Güler
Belimde bağlıdır keskin bir hançer
Esenli'den Mehmet Ali oğluyum
Vatanın uğruna fedai bir er
Adım Abdülkadir soyadım Güler

Esenli köyü Mardin ili Kızıltepe ilçesine bağlı olup, Kızıltepe'nin kuzeyine düşer. Kızıltepe'ye yaklaşık 9-10 kilometredir. Abdülkadir Güler doğduğu yıllarda köyü doksan hane civarındaymış; ama şimdi kırk beş hane civarındadır. Çünkü halkın çoğu Kızıltepe, Mardin, Diyarbakır, Mersin ve Adana'ya göç etmişlerdir. Halkın geçim kaynağı çiftçilik ve hayvancılıktır. Son yıllarda GAP'ın faaliyete geçmesiyle pamuk da ekilmektedir. Ayrıca arıcılık da gelişmiştir.

1.1.2. Soyu

1.1.2.1. Babası

Abdülkadir Güler, aslen Diyarbakırlıdır. Babası Mehmetali Güler, Diyarbakır eşrafından Molla İbrahim'in oğludur. Halk arasında âşığın ailesine "Molla İbrahimoglu Ailesi" denilmektedir. Diyarbakır, Şanlıurfa ve Mardin çevresinde bu sıfatla tanınmaktadırlar.

Babası dört kardeştir. Molla Abdülaziz Güler, Muhyeddin Güler ve Süleyman Güler'dir. Âşığın amcalarından olan Molla Abdülaziz Efendi'ye tüm aile eşrafı 'baba' demektedir. Toplum içinde sevilen, sayılan bir insandır.

Abdülkadir Güler'in soyu Karakeçili aşiretine kadar gitmektedir. Yani bir yönüyle de Yörük sayılmaktadır. Güler, bu konuda şunları söylemektedir:

"Ailemiz geniş bir aşiret olup Diyarbakır, Siverek, Viranşehir ve Mardin-Kızıltepe dolaylarında yaklaşık yetmiş yıldan beri yaşamaktadırlar. Büyüklerimizden almış olduğum bilgilere göre dedelerimiz Oğuz boyundan geldiklerini söylerler.

Güler'in büyük dedesi Molla Mustafa Efendi ve dedesi Molla İbrahim Efendi büyük bir âlimdir. Abdülkadir Güler, büyüklerinden aldığı bilgileri şöyle aktarmaktadır:

"Millî mücadelede aşiret olarak her zaman Gazi Mustafa Kemal safında yer almışlardır. Soyca geniş bir aşirete mensubuz. Akrabalarımızın çoğu Diyarbakır, Çınar, Ergani, Siverek, Mardin, Mazıdağı, Kızıltepe ilçesi ve köylerinde bulunmaktadır. Aile olarak soy kütüğümüzde geriye doğru 15 büyük dedemizin adının yazıldığı söylenmektedir."

1.1.2.2. Annesi

Çınar ilçesinin Kancuğaz köyü ileri gelenlerinden Abdurrahman Tello Ağa'nın kızıdır. Annesi Keziban Hanım aynı zamanda Hafız-ı Kur'an'dır. Eşine karşı son derece saygılı olan Keziban Hanım, eşinin yanında yüksek

sesle hiç konuşmamıştır. Rahmetli eşi ona 'çavuşum' diye hitap edermiş. Abdülkadir Güler, birbirlerini çok sevdiklerini ve birbirlerine karşı çok saygılı olduklarını söylemektedir.

1.1.3. Eğitimi

Kızıltepe ilçesine bağlı Esenli köyünün muhtarı A.Rahman Tarı Bey üç arkadaşıyla birlikte Abdülkadir Güler'i Kızıltepe'de bulunan Merkez İlkokulu'na yazdırmıştır. Arkadaşları İsmet Demirat, Cahit Tarı ve Seyfettin Tarı'dır. Beş yıl arkadaşlarıyla birlikte her gün okula gidip gelmişlerdir. Ancak okulu sadece Abdülkadir Güler bitirmiştir.

Ailesi Abdülkadir Güler'in okuması için evlerini Kızıltepe'ye taşımışlardır. İlkokuldan sonra Kızıltepe Ortaokulu'na devam eden Güler, 1960 yılında mezun olmuştur. Diyarbakır İlk Öğretmen Okulu'na giren Güler, üç ay gündüz öğrenim gördükten sonra dönemin cumhurbaşkanı Cemal Gürsel Paşa'ya mektup yazarak okula yatılı olarak devam etmiştir. Başarılı bir öğrenci olan Abdülkadir Güler, 1964 yılında Diyarbakır Erkek İlk Öğretmen Okulu'ndan mezun olmuştur.

1.1.4. Askerliği

Abdülkadir Güler, 1964-1965 yılları arasında yedek subay öğretmen olarak Sivas'ta vatani görevini yapmıştır.

1.1.5. Mesleği

Öğretmen olan Güler'in ilk tayin yeri, Kırşehir'in Çiçekdağı ilçesinin Demirli köyüdür. Daha sonra Kızıltepe Sancarlı köyünde ve iki yıl sonra aynı ilçeye bağlı Uluköy'de ilkokul öğretmenliği yapmıştır. Buradan sonra Kızıltepe

Merkez İnkılâp ve Mehmetçik ilkokullarında bir süre görev yaptıktan sonra, Diyarbakır Eğitim Enstitüsü Akşam Türkçe Bölümü'nü kazanmıştır. Gündüz öğretmen gece öğrenci olarak çalışmaya devam etmiştir. 1976 yılında Diyarbakır Eğitim Enstitüsü Akşam Türkçe Bölümü'nden mezun olmuştur. Bu yıldan itibaren Diyarbakır Merkez Ortaokulu'nda hem Türkçe öğretmeni hem de müdür yardımcısı olarak 1981 yılına kadar çalışmıştır.

Diyarbakır'dan sonra Şanlıurfa, Akçakale Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'na Türkçe öğretmeni ve okul müdürü olarak atanmıştır. Bir ara tayini Hilvan Yatılı Bölge Okulu'na çıkan âşık, okulun ilk müdürü olarak görev yapmıştır. Şanlıurfa Akçakale, Hilvan ve Suruç üçgeninde beş yıl görev yaptıktan sonra 1985 yılında tayini Aydın Söke İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne yapılmıştır. Burada şube müdürü olarak görev yapan Abdülkadir Güler, 1993 yılında Ordu'nun Çamaş ilçesinde İlçe Milli Eğitim müdürü olarak iki yıl çalışmıştır. 1995 yılında kendi isteğiyle emekliye ayrılan âşık, özel bir okulda yönetici olarak çalışmıştır. 30 Kasım 2008 yılında yine kendi isteğiyle görevini bırakmıştır.

Hâlen Söke'de ikamet eden Abdülkadir Güler, "Yazmak yaşamaktır, söz uçar, yazı kalır" diyerek sanat ve kültür alanında Söke Ekspres gazetesinde yazılar yazmaktadır.

1.1.6. Aile Çevresi ve Evliliği

Abdülkadir Güler, 1964 yılında Kırşehir'in Çiçekdağı ilçesine bağlı Demirli köyüne atanmıştır. O yıllarda Zehra Can'la tanışmıştır ve 15 Mayıs 1966 yılında evlenmiştir. Mutlu bir evliliği olan âşığın İbrahim, Mehtap, Mustafa ve Tuba adında dört çocuğu olmuştur. Fakat Mehtap'ı daha dört aylıkken Mardin'in Kızıltepe ilçesine bağlı Üzeyir (Uluköy) köyünde kaybetmiştir. Abdülkadir Güler, kızının ani ölümü üzerine çok üzülmüştür ve bir şiir yazmıştır:

Canciğerim Mehtap mehtap gibiydi
 Kaşı, gözü kara, kitap gibiydi
 Meleklerle uçtu dönmemek üzere
 Mermerde yazılı hitap gibiydi

Ömrün baharında ermedi, gitti
 Filizlendi yaprak dermedi gitti
 Altı nisan bir kara pazar günü
 Aniden uçtu, yaş vermedi gitti...

Abdülkadir Güler'in çocuklarının üçü de evlidir. Oğlu İbrahim Güler, Söke'de kırtasiye işletmektedir. Kızı Tuba Güler Sevindik, Muğla Üniversitesi Yüksek Hemşirelik Okulu'ndan mezun olmuştur ve İstanbul'da bir hastanede yüksek hemşire olarak çalışmaktadır. Diğer oğlu Mustafa Güler, Ege Üniversitesi Tarih Bölümü'nden mezun olmuş ve yurt dışında özel bir şirkette üst kademedeki görev yapmaktadır.

1.2. ÂŞIK ABDÜLKADİR GÜLER'İN ÂŞIKLIK GELENEĞİ İÇİNDE YER ALIŞI

1.2.1. Âşıklığa Başlaması

Abdülkadir Güler'in ailesinde geleneğin icracılarından hiç kimse yoktur ancak annesinin güzel sesi ile Kuran-ı Kerim okumasından çok etkilenmiştir. Annesi Keziban Hanım zaman zaman bildiği Yunus Emre ilahilerinden Güler'e ve kardeşlerine okumuştur. Bu nedenle daha ilkokul yıllarında iken Âşık Geylani, şiir sevgisini annesinden almıştır. Bir de milli bayramlarda okuduğu şiirlerden etkilenmiştir. Abdülkadir Güler bu konuda şunları söylemektedir:

“İlk şiir aşkı diyebilirim ki başta annem ve Yunus Emre olmak üzere Karacaoğlan, Köroğlu, Dadaloğlu ve Âşık Veysel gibi halk ozanlarından aldım. Hatta ilkokulda iken Âşık Veysel’in elinde sazıyla okulumuza geldiğini hatırlıyorum. Şiir söylemeye ve yazmaya böyle başladım ve o gün bugündür şiir peşindeyim. Söz yerinde ise 45 yıldır şiirle yatıyor şiirle kalkıyorum.”

Abdülkadir Güler, özellikle halk ozanlarının, örneğin Yunus Emre, Karacaoğlan ve Köroğlu gibi, şiirlerini özel defterinde toplamaya başlamıştır. Daha sonra Diyarbakır Erkek İlk Öğretmen Okulu’nda öğrenci olduğu yıllarda yazıları ve şiir denemeleri yerel gazete ve okul duvar gazetelerinde yayınlanmaya başlamıştır.

İlk şiiri Kızıltepe’de yerel bir gazetede yayımlanan Yeşilova’dır. Daha sonra Diyarbakır’da yayımlanan Mücadele Gazetesi’yle yazı hayatına atılmıştır. Burada yayınlanan şiiri ‘Diyarbakır Hava Şehitlerine’ adını taşımaktadır. Bu şiirin ilk dördlüğü şöyledir:

Bir bayrak dalgalandı mezarların başında
Boynu bükülmüş güller göçenlerin taşında
Şahadet yıldızı var, alınlarda, kaşında
Şehit giden Mehmetler İlbaharın yaşında

Ayrıca âşığın ilk şiiri, Ankara’da yayınlanan “1963 Yılın En Güzel Şiirleri” adını taşıyan bir şiir antolojisinde yayınlanmıştır.

1.2.2. Etkilendiği Âşıklar

Âşıklar, gelenek içinde yetişirken kendilerinden önce yaşamış olan usta âşıklardan ya da çağdaşları olan âşıklardan etkilenecek şiirlerini oluştururlar. Abdülkadir Güler’in de etkilendiği ve şiirlerini beğendiği pek çok âşık vardır.

Bunlardan bazıları; Yunus Emre (1238-1320), Köroğlu (16.Yüzyıl), Karacaoğlan (1606-1679), Dadaloğlu(19.Yüzyıl), Âşık Veysel (1894-1973),

Âşık Efkârî (1900-1980), Halil Soyuer (1921-2004), Kırşehirli Şemsi Yastıman (1923-1994), Davut Sulari (1925-1985), Kadırlı'den Âşık Halil Karabulut (1926-2010), Mevlüt İhsani (1928-2010), Hamit İlhami (1932-1987), Âşık Reyhanî (1932-2006), Sefil Selimi (1933-2003), Abdolvahap Kocaman (1934-2005), Nevcihan Bacı (1934-2006), Âşık Mahzuni (1939-2002), Murat Çobanoğlu (1940-2005), Âşık Fezai (1945-2001), Âşık Hüdai (1940-2001), Gürünlü Âşık Gülhani (1940-), Samsunlu Şeref Taşlıova (1938-), Âşık Feymani (1942-), Samsunlu Âşık Kemali Bülbül (1928-).

1.2.3. Rüya Motifi

Rüyanın bugüne kadar kesin bir tarifi yapılamamıştır; ancak araştırmacıların çoğunluğu, rüyanın; bir kimsenin uyku sırasında zihninden geçen hayal dizisi olduğu görüşünde birleşmişlerdir (Kaya, 2003: 17). İslâm âlimleri ise;

1. Asıl rüya denilen ve Allah tarafından doğrudan doğruya melek vasıtasıyla vaki olan rüyalar,
2. Nefsin kendisinin vücuda getirdiği hatıraların telkiniyle görülen rüyalar,
3. Yalan çağrışımların ve hayallerin, dış tesirlerle beslenmesi suretiyle görülen şeytanî rüyalar (Yazır, 1960: 2865-2866) olmak üzere rüyayı fonksiyon itibarıyla üç gruba ayırmışlardır.

Âşıklar için rüya motifi bir hareket ve başlangıç noktasıdır. Rüya motifi ile sade kişilikten sanatçı kişiliğe geçmektedirler. Âşıklar, âşıklığa ulaşmada rüya-badenin bir basamak bir nevi ruhsat almak olduğuna inanmaktadırlar (Günay, 1993: 91, 94, 95).

Âşıklık geleneğinde rüya nedeniyle âşık olmak oldukça yaygındır. Bazı âşıklar gelenek gereği rüyalarını anlatmamakta, bazıları rüyasını hatırlayamamakta, bazıları her gece rüyasında saz çaldığını söylemekte, bazıları pir elinden dolu içtiğini söylemektedirler. Bazı âşıklar da badeli âşıklığa inanmamaktadırlar (Artun, 2005: 59).

Günay'a göre, sade kişilikten sanatçı kişiliğe geçişte önemli rol oynayan rüya motiflerinin ortaya çıkışları, konuları ve sonuçları ortak bir yapıya sahiptir. Bu yapı dört aşamadan oluşmaktadır. İlk aşamada aday, genellikle kutsal sayılan yerlerde, ıssız ve uzak, kahramanın korku ve yalnızlık duyduğu herhangi bir yerde uykuya dalar. İkinci aşamada rüya gerçekleşir. Bu, çok kere uyku ile uyanıklık arasında aday, kutsal kişilerle, kutsal sayılan mekânlarda karşılaşır. Pir elinden bade içer. Üçüncü aşamada aday kendi kendine uyanır. Ağzından burnundan kanlı köpükler gelir, bir süre baygın yatar. "Gönül ehli" bir kişinin sazın tellerine dokunmasıyla kendine gelir. Son aşamada başından geçen olayları saz eşliğinde anlatır, rüyasını tasvir eder ve bu ilk şiirinin sonunda mahlasını anar (Günay, 1993: 97-98).

Yakın geçmişte ve günümüzde yaşayan âşıklara rüyalarında peygamber, Hızır, pir, âşık veya bir kız tarafından bade sunulduğu, kimilerinin kendilerine sunulan sıvıyı içmelerine karşılık, kimilerinin içemedikleri anlatılır. Bazı rüyalarda âşık adayına içecek yerine başka herhangi bir nesne sunulması söz konusudur. Hurma, şeker, boncuk, at, saz, kitap veya yazılı bir kâğıt parçası, âşık adayına rüyada hediye edilenler arasındadır (Oğuz, 2008: 257).

Âşıklar, rüyadan sonra kendilerini âşıklık geleneğinin içinde görme eğilimine girerler. Böylece âşıklığın gerektirdiği diğer özellikleri de edinmenin yollarını ararlar (Oğuz, 2008: 257).

Rüyada bade içme hadisesi, ekseriya şehir hayatından uzakta yaşayan insanlarda vukua gelir. İçilen bade iki çeşittir:

1. Er dolusu bade: Bu badeyi içenler âşıklık hassasını elde etmekle beraber, kahramanlık nitelikleri de kazanır, maşukası uğruna birçok mücadeleler yapar (Kaya, 2003: 19).
2. Pir dolusu bade: Kişiyi bir güzele meftun eden badedir. Bundan içen, sevgilisi için bütün varını terk eder. Ona kavuşmak için, yıllarca dağ bayır dolaşır, çeşitli çilelere maruz kalır. Böylelerine; "badeli âşık" yahut "Hak Âşığı" denilir (Kaya, 2003: 19).

Abdülkadir Güler ise rüya motifi hakkında şunları söylemektedir: “Herkesin inancı kendinedir. Âşıklık konusunda ne rüya gördüm ne de bade içtim. Böyle bir şeye rastlamadım. Halk ozanlarımız arasında rüya görenler ve bade içenler vardır.”

1.2.4. Mahlas Alma

Mahlas kelimesi Arapça isim olup anlamı “saflık, halislik, gönül temizliği” olan “halas” kelimesinden gelir. Sözlük anlamı, “kurtulacak yer” olan mahlası âşıklar şiirlerinin son dörtlüklerinde kullanır. Âşıklar dilinde bunun adı tapşırmadır. Tapşıрма “kendini tanıtmaya, bildirme, arz etme” anlamına gelir (Kaya, 2003: 39-40).

Şairlerin mahlas kullanma geleneği çok eskilere dayanır. Nitekim İslâmiyet’ten önceki Arap şiirine ait örneklerde bu geleneğin var olduğu görülür. Mahlas alma geleneği Araplardan İranlılara, onlardan da Türklere geçmiştir. Ancak yapılan araştırmalarda bazı Türk şairlerin de şiirlerinde isimlerini kullandıkları görülmüştür. Pratyaya Srı Kamala Ananta Srı ve Sılıg Tigin gibi şairler kaleme aldıkları dini nitelikteki manzumelerin son bölümlerinde isimlerini kullanmışlardır (Kaya, 2003: 40).

Ferdiyetin kendini gösterdiği zamanlardan itibaren cemiyette belli dinîbediî fonksiyonu olan şairler, aynı zamanda kollektif ruh ve zihniyetin tercümanı olan şiirlerini dinleyici veya okuyucu zümrelerinin hafızalarına emanet ederken kaynağı totem devrine çıkabilen şahsiyetlerini korumak, saklamak, dikkati çekmek ve belki sanatlarını ebedileştirmek gibi düşüncelerle “mahlas/tapşıрма”yı kullanmaya başlamışlardır. Türk halk şairleri divan şairlerinde de görüleceği üzere, kelimelerin mana, şekil ve ahenk unsurlarından faydalanarak kabul ettikleri “mahlas/tapşıрма”larla dinleyicilerle okuyucuların zihinlerinde mistik ve esrarlı bir portre çizmeğe çalışırlar. Mahlas alma 1) Şeyh Pîr tesiriyle 2) Üstatlar İmamlar tarafından 3) Kendi kendine olmak üzere üç şekilde görülmektedir (Elçin, 1997: 44-48).

Mahlaslar, sanatçıların soyu soppu, memleketi, yaşam öyküsü ve yaşam biçimi, mesleği, bilgi ve becerileri, görünümü, inancı, tarikatı ile ilgilidir. Sanatçı bazen övünme, yakınma duygularını, alçak gönüllüğünü dile getiren mahlaslar benimser. Mahlaslar genellikle usta âşıklar tarafından verilir. Günümüzde çıraklık geleneği çok zayıfladığı için âşıklar genellikle mahlaslarını kendileri seçmişleridir. Yeni âşıklardan bazıları ise mahlas olarak şiirlerinde ad-soyadlarını kullanmaktadırlar (Artun, 2005: 58, 59).

Abdülkadir Güler; Hür Ozan, Âşık Geylani, Kızıltepeli Âşık Geylani, Âşık Güler mahlaslarını şiirlerinde kullanmaktadır. Bunların içinden en çok Âşık Geylani mahlasını kullanmaktadır. Âşık Geylani mahlasını, âşığa annesi vermiştir. Mahlas almasını âşık şöyle anlatmaktadır:

“Âşık Geylani mahlasını bana rahmetlik annem vermişti; çünkü çoğu zaman bana Abdülkadir Geylani derdi. Rahmetlik annemin beş küçük çocuğu ölmüş ve onların acısıyla yanıyordu. Bana hamile olduğunda hep dua edermiş. Şeyh Abdülkadir Geylani hazretlerini hep rüyasında görmüş. Annem de babama rica ile ‘Bu çocuğum oğlan olursa izin verirseniz adını Abdülkadir koyacağım. Göbek adı da Geylani olsun.’ demiş. Bundan dolayı da mahlasım Âşık Geylani’dir. Âşık sözcüğünün baş harfi adımın ilk harfi, Geylani’nin baş harfi de soyadımın ilk harfidir. Ben de mahlasımla gurur duyuyorum. Çünkü Şeyh Abdülkadir Geylani zamanında büyük bir evliya ve ilim irfan sahibiydi.”

1.2.5. Usta-Çırak İlişkisi

Âşık edebiyatında yüzyıllar boyu yaşatılan geleneklerden biri de çırak yetiştirme geleneğidir (Kaya, 2003: 10). Âşık adayının kuşaktan kuşağa aktarılan âşıklık geleneğinin kabulleri çerçevesinde âşıklığa yönelmesi, başlaması ve yetişmesi usta- çırak ilişkisi içinde bir eğitim süreci gerektirir. Âşıklar, çıraklıktan başlayarak âşık oluncaya kadar belli bir eğitimden geçer (Heziyeva, 2010: 212). Usta âşık saza söze kabiliyeti olan bir genci çırak edinir, yanında gezdirir, saz ve söz meclislerine sokar, günü gelince

mahlasını verir. Çırac da zamanı gelince ustanın izniyle şiirlerini çalıp söylemeye başlar, adını yaşatır, izinden gider (Kaya, 2003: 11).

Usta-çırak geleneği çerçevesinde göze çarpan özellikleri şöyle sıralayabiliriz:

- 1) Bir âşık kendi yerini tutması, izinden gitmesi, eserlerini ve adını yaşatması için istidatlı bir genci çırak alır, âşıklığın vecibelerini öğretir, onun da âşık olmasını sağlar.
- 2) Alınan çırak dışarıdan birisi olabileceği gibi kendi ailesinden de olabilir.
- 3) Çırak bazen çok genç olmayıp âşıktan birkaç yaş küçük de olabilir.
- 4) Bazı âşıklar birkaç usta yanında yetişir.
- 5) Âşıkların bir kısmı, önceden yaşamış bir âşığı kendisine manevi usta seçip, onun şiirleri ve türküleri ile yetişir.
- 6) Âşıkların bir kısmı birden fazla çırak yetiştirir.
- 7) Kimi âşıklar, bir pirin meclisine katılarak bu mertebeye ulaşır (Kaya, 2003: 11).

Âşık, çıraklık döneminde ustasından saz ve söz dersi alır. Onun nezaretinde meclislere dinleyici olarak iştirak eder. Âşıklığın icra töresine ait hususları öğrenir. Katıldığı meclislerde, dinlediği yeni âşıklar ve onların söyledikleri verimleri; bu arada geleneğe ait terimleri öğrenir. Gezdiği gördüğü yerlerdeki her şeyi ustasının gözetiminde, ezberine yerleştirir. Söz ve ezgi kalıplarını beller, bunları pekiştirmek için sürekli olarak usta malı şiirleri, ezgileri ile beraber ezberler ve onları icra etmeye çalışır. İcrada meydana gelebilecek eksik veya yanlışlar ustası tarafından düzeltilir. Bu safhada âşık adayı, âşıklık adap ve erkânına ait bilgilerin öğretildiği çıraklık dönemini geçirmiş olur (Özarıslan, 2001: 108).

Günay'a göre, Âşık Edebiyatı başından beri bir okul ciddiyeti içinde gelişmiş ve gelişmektedir. Bu edebiyata meraklı çocuklar önce usta âşıklar veya gelenek taşıyıcısı durumunda olan âşıkları dinleyerek ve seyrederek usta malı deyişleri ve hikâyeleri doğru nakletmeyi öğrenirler. Âşık tarzı şiirin teknikleri yanında gerekli bilgileri de öğrenerek yeterli olgunluğa ulaşırlar.

Yaratıcılık kabiliyetine sahip olanlar orijinal deyişler söylemeye başlarlar. Yaratıcı olamayanlar ise gelenek taşıyıcılığı yaparak usta malı deyişleri aktararak geleneği canlı tutmaya hizmet ederler (Günay, 1993; 156).

Günümüzde ise bu gelenek çeşitli değişikliklere uğramıştır. Doğrudan bir usta âşığın yanında yetişmek yerine birkaç ustanın yanında yetişmektedirler ya da kendilerinden önce yaşamış olan âşıkları kendilerine usta kabul etmektedirler. Şiir söyleme geleneğini ise kitap, dergi ya da internet ortamından öğrenmektedirler.

Abdülkadir Güler'in de doğrudan bir ustası olmamıştır. Şiirlerini Yunus Emre, Karacağlan, Köroğlu, Dadaloğlu, Âşık Veysel, Âşık Mahzuni, Âşık Reyhani, Murat Çobanoğlu, Abdulvahap Kocaman, Kadırlı Halil Karabulut, Sefil Selimi, Gürünlü Âşık Gülhani, Halil Soyuer ve Feyzi Halıcı gibi ustaları örnek alarak yazmaktadır. Bu âşıkları kendisine usta olarak kabul etmiştir.

Usta-çırak ilişkisinde âşıklar, âşıklık geleneğinin vazgeçilmez unsuru olan saz çalmayı da öğrenirler. Âşıklık geleneğinde sazın önemli bir yeri vardır. Âdetâ saz ve söz bütünleşmiştir. Âşıkların büyük çoğunluğu saz çalar. Bazı âşıkların doğaçlaması vardır, sazı yoktur. Bazılarının ise ne sazı, ne de doğaçlaması vardır. Ancak geleneğe uygun olarak heceyle şiir yazarlar (Artun, 2005: 61; Kaya, 1994: 123). Âşık Abdülkadir Güler de çok istemesine rağmen saz çalamamaktadır; ancak geleneğe uygun olarak şiirler yazmaktadır. Âşık Geylani bu konuyla ilgili olarak şunları söylemektedir:

“Saz çalmayı çok isterdim, öğretmen okulunda iken özellikle mandolini iyi çalardım, fakat sazı bir türlü beceremedim. Çok uğraştım olmadı, demek ki bu da ayrı bir yetenek ve kabiliyet meselesidir. Saz çalanlara inanım imreniyorum.”

1.2.6. Kitapları ve Köşe Yazıları

Abdülkadir Güler'in çeşitli konularda yazdığı kitapları bulunmaktadır. Biyografi, gezi, inceleme, folklor, şiir gibi konularda kitapları vardır. Bunlar;

- Dicle Köprüsü / Şiirler,1970, Çaba Yayınları, Ankara.
- Harran'da Atatürk Çiçeği/ Şiirler, 1986, Doğruluk Matbaası, İzmir.
- Söke Şairleri Şiir Antolojisi,1990, Doğruluk Matbaası, İzmir.
- Bir Başka Türkü/ Şiirler, 1991, Doğruluk Matbaası, İzmir.
- Bahar Düşü / Şiirler,1992, İzmir.
- Yerli ve Yabancı Gözüyle Yunus Emre (İnceleme, Araştırma),1993, İzmir.
- Konularına Göre Mânilerimiz, 1994, Yeni Söke Gazetesi.
- Çamaş Notları (Araştırma-İnceleme), 1995, Ordu.
- Mardin Folkloru (Gelenekler, Görenekler), 1998, Ankara.
- Sökeli Şairler ve Yazarlar- Güldeste (2. Baskı),1998, Ankara.
- Aydınlı Yazar Mahmut Özay/Hayatı, Eserleri ve Eserlerinden Seçmeler, 2004, Aydın.
- Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı (Gezi İnceleme, Araştırma), 2004, Aydın.
- Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı (Yeni İlavelerle) 2. Baskı, 2005, Aydın.
- Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı (Yeni İlavelerle) 3. Baskı, 2006, Aydın.
- Yaz Güneşi Bengisu / Şiirler, 2004, Cumhuriyet Matbaası, Söke.
- Hayatı ve Eserleriyle Umurlu'dan Mustafa Kemal Yılmaz, 2007, Aydın.
- Aydın'a Gönül Veren Şairlerimiz Bildiri EGAY-DER, 2003, Ekim, Denizli.
12. Uluslararası Hazar Şiir Akşamları, Anadolu'da Yayımlanan Dergilerin Sorunları Konulu Bildiri, Eylül, 2004, Elazığ.
- Aydın ve Yöresinde Söylenen Yöresel Fıkralar/ Bildiri, EGAY-DER, Eylül, 2004.
- Türk Halk Edebiyatımızda Mâniler ve Konularına Göre Yansımaları EGAY-DER, 7-9 Kasım, 2006, Fethiye.
- Kuşadası, Şiir ve Öykü Günleri Sanat ve Turizm Konulu Bildiri, 2004, Kuşadası.

Yayına hazırladığı kitaplar:

- Umurlu Çiçekleri / M.Kemal Yılmaz, Şiirler, 2000, İstanbul, 2.bas., 2006, Aydın.
- İpekli Mendil / Denemeler, Halil Özşarlak, 2003, Söke.

Bir Dönemin Anatomisi / Anılar, Denemeler, Ekrem Karakaş, 2004, Söke.

Söke'de İz Bırakanlar (biyografi)

Yazıp Sakladıklarım (Denemeler, Anılar)

Ak Maviler / Şiirler

Geride Kalanlar / 1 (Denemeler-Anılar)

Eylül Sonrası / Şiirler

Geride Kalanlar / 2 (Denemeler-Anılar)

Bu Toprağın Ozanları (Günümüzün Halk Ozanları)

Eğitimci Yazar Necip P. Alpan (Hayatı, Eserleri ve Düşünceleri)

Geride kalan (Denemeler-Anılar 3)

Tanıdığım Halk Ozanları

Kitaplarının yanı sıra Abdülkadir Güler, Söke Ekspres ve Milliyet Blog'da aile, dünya, eğitim, kültür-sanat, edebiyat, gündelik yaşam, toplumsal sorunlar, müzik, sinema, siyaset gibi birçok konuda yazılar yazmıştır. Güler'in yazılarından bazıları şöyledir:

03.08.2011 Fetav'ı tebrikler, Milliyet Blog.

05.07.2011 Şair Nurettin Özdemir ve bir şiiri, Milliyet Blog.

04.07.2011 Bozkırdaki Mavi, Milliyet Blog.

27.06.2011 Fazıl Bayraktar'dan Mektup Var, Milliyet Blog.

23.06.2011 Fazıl Bayraktar Paşa'nın Mektupları, Milliyet Blog.

21.06.2011 Aydınli Halk Ozanı Davazlı Süleyman, Milliyet Blog.

16.06.2011 Yörük Ali Efe'nin hayatı dizi oluyor, Milliyet Blog.

15.06.2011 Bir Tahir Kutsi Makal vardı, Milliyet Blog.

05.06.2011 Bir şair / Bir şiir, Milliyet Blog.

28.05.2011 Vefatının 28.Yılında Necip Fazıl Kısakürek, Milliyet Blog.

27.05.2011 Aydınli halk ozanı Âşık Efe Fani, Milliyet Blog.

27.05.2011 Vefatının 6. yılında Ahmet Tufan Şentürk, Milliyet Blog.

25.05.2011 Bir konuk Yazar: İçimizden biri, Milliyet Blog.

03.04.2011 Bir şiirin hikâyesi ve Anadolu folkloru, Milliyet Blog.

02.04.2011 Bir Kitap: "Besteyle Söz Arasında" Dolaşan Bir Şair, Milliyet Blog.

- 29.03.2011 Sizleri bir Şairle tanıştırmak istiyorum: Dilaver Cebeci, Milliyet Blog.
- 23.03.2011 Aydın'da Attila İlhan'ı Andık, Milliyet Blog.
- 22.03.2011 Halk Ozanı Âşık Veysel'i anmak, Milliyet Blog.
- 17.03.2011 Edebiyatımızda iz bırakan bir şair: Necmettin Halil Onan, Milliyet Blog.
- 05.03.2011 Söke A Takımına teşekkürler, Milliyet Blog.
- 03.03.2011 Şair Nurettin Özdemir ve "Vatan " şiiri, , Milliyet Blog.
- 27.02.2011 Söke'de bir Mustafa Özcanyüz vardı, Milliyet Blog.
- 25.02.2011 Kadın şairlerimizden Ulviye Savtur ve şiirleri, Milliyet Blog.
- 21.02.2011 A. Ziya Kabak ve "Beyaz Kurt" öyküsü, Milliyet Blog.
- 14.02.2011 Aydın'da doğumunun 109.Yılında Nazım Hikmet anıldı, Milliyet Blog.
- 09.02.2011 Eğitimci yazar Necip P.Alpan mezarı başında anıldı, Milliyet Blog.
- 08.02.2011 Yaşayan halk ozanlarımızdan Âşık Musa Karatepe, Milliyet Blog.
- 06.02.2011 M. Kemal Yılmaz 90 yaşında, Milliyet Blog.
- 14.01.2011 Şair Mehmet Emin Yurdakul' u anıyoruz, Milliyet Blog.
- 13.01.2011 Aydın'da bayrak şairimiz Arif Nihat Asya anıldı, Milliyet Blog.
- 30.12.2010 Vefatının 74. yılında Mehmet Akif Ersoy, Milliyet Blog.
- 21.12.2010 Rasim Köroğlu'nun Arabası var, Milliyet Blog.
- 10.12.2010 Şair öğretmen Halil Gürkan, Milliyet Blog.
- 06.12.2010 Hikmet Baba'dan hikmetli sözler, Milliyet Blog.
- 05.12.2010 Feyzi Halıcı ve Çağrı Dergisi, Milliyet Blog.
- 29.11.2010 Güzide Gülpınar Taranoğlu'nun Albümünden, Milliyet Blog.
- 26.11.2010 Bir edebiyat emekçisi Abdülkadir Güler, Milliyet Blog.
- 24.10.2010 Sökeli yazar Samim Kocagöz'ü andık, Milliyet Blog.
- 18.10.2010 Edebiyatımızda Manzum Atasözleri, Milliyet Blog.
- 05.09.2010 Kitaplar arasında: Vedat Fidan boy ve şiirleri üzerine bazı düşünceler, Milliyet Blog.
- 02.08.2010 Âşık Yoksul Derviş için neler dediler / (2) , Milliyet Blog.
- 10.07.2010 Havranlı şair Halil Soyuer anılıyor, Milliyet Blog.

- 25.06.2010 Yola çıktım Mardin'e, Milliyet Blog.
- 29.05.2010 "Dostlar beni hatırladı", Milliyet Blog.
- 26.05.2010 Kitaplar arasında: Salihli'nin dışarıdaki 100 'ü, Milliyet Blog.
- 25.05.2010 Dağlara sevdalı bir ozan Sabit İnce, Milliyet Blog.
- 25.04.2010 Ali Abdülkerimoğlu'nu anıyoruz, Milliyet Blog.
- 21.04.2010 Bir Konuk yazar: Halil Güven yazıyor, Milliyet Blog.
- 08.04.2010 Halk ozanı Şemsi Yastıman ve Memleket Hasreti şiiri, Milliyet Blog.
- 04.04.2010 Aydın'da 2. Aydınlı Âşık Ömer'i anma günü, Milliyet Blog.
- 26.03.2010 Konuk yazar: Çanakkale içinde aynalı çarşı, Milliyet Blog.
- 25.03.2010 21 Mart Dünya Şiir Günü Aydın'da kutlandı, Milliyet Blog.
- 26.02.2010 Taşit Edebiyatı üzerine düşünceler, Milliyet Blog.
- 24.02.2010 Bir beşikte çağ uyur, Milliyet Blog.
- 03.02.2010 Peki bunları vuranlar kim? Veya neden? , Milliyet Blog.
- 30.01.2010 Bir kitabın yankıları, Milliyet Blog.
- 28.01.2010 İsa Kayacan'ın 127. kitabı; Burdur Destanı, Milliyet Blog.
- 24.01.2010 Kitaplar arasında: Tülay Sarayköylü ve şiirleri, Milliyet Blog.
- 21.01.2010 Yazar Hayrettin İvgin'e ödül, Milliyet Blog.
- 21.01.2010 Nilüfer çiçeği Bursa, Milliyet Blog.
- 18.01.2010 Nazilli'de şiir ve kitap günleri, Milliyet Blog.
- 14.12.2009 Sevda ateşten gömlek" şiir kitabı üzerine, Milliyet Blog.
- 07.12.2009 Önemlisi adamla, Milliyet Blog.
- 02.12.2009 Toplum ve insan, Milliyet Blog.
- 02.12.2009 Kadın şairlerimizden Güzide Gülpınar Taranoğlu, Milliyet Blog.
- 30.11.2009 Yazar Yaşar Çağbayır Abdülkadir Güler'i anlatıyor, Milliyet Blog.
- 28.11.2009 Fethiye' de bir güzel adam, Milliyet Blog.
- 26.11.2009 Ahmet Tufan Şentürk'e saygı, Milliyet Blog.
- 12.11.2009 Can Dünder'ı okurken, Milliyet Blog.
- 09.11.2009 Atatürk'ü anmak, Milliyet Blog.
- 29.10.2009 Söke'de iz bırakanlardan: Muzaffer İşlekel, Milliyet Blog.
- 26.10.2009 Manilerimizde gül motifi (2) , Milliyet Blog.

- 21.10.2009 Hilal Güler, Abdülkadir Güler'i anlatıyor, Milliyet Blog.
- 18.10.2009 Süleyman Kara'nın ardından, Milliyet Blog.
- 12.10.2009 Kitaplar Arasında: Paşa Pınarı'ndan Dörtlemeler, Milliyet Blog.
- 04.10.2009 M. Kemal Yılmaz'dan bir kitap daha "Ben Meclisteyken", Milliyet Blog.
- 02.10.2009 Çayda Çıra'nın ardından Delilo, Milliyet Blog.
- 19.09.2009 Ozanım, Milliyet Blog.
- 19.09.2009 Yolcu yolunda gerek, Milliyet Blog.
- 19.09.2009 Kitaplar arasında: Ağalar Memleketi Söke kitabını okurken, Milliyet Blog.
- 17.09.2009 Araştırmacı yazar Hayrettin İvgin ve eserleri, Milliyet Blog.
- 14.09.2009 Yedi yüzyıl sonra Mevlana, Milliyet Blog.
- 13.09.2009 Mehmedim, Milliyet Blog.
- 13.09.2009 Gök mavisi ikindide, Milliyet Blog.
- 11.09.2009 Yarım asırlık gazete söke ekspres, Milliyet Blog.
- 10.09.2009 Destan Afganistan, Milliyet Blog.
- 09.09.2009 Sevgili öğretmenim -2, Milliyet Blog.
- 09.09.2009 Mahmut Özay ve Mustafa Kemal Yılmaz, Milliyet Blog.
- 09.09.2009 Anılarda kalan: öykü ve şiir tadında yapılan bir etkinlik, Milliyet Blog.
- 09.09.2009 Mehmet Aydın'ın yeni şiir kitabı Aydınlığa Tutunmak, Milliyet Blog.
- 07.09.2009 Bahtiyar Vahapzadeye saygı, Milliyet Blog.
- 07.09.2009 Şair Bayram Durbilmez ve şiirleri üzerine bir yazı denemesi, Milliyet Blog.
- 07.09.2009 Kayın-Enişte, Milliyet Blog.
- 06.09.2009 Anadolu üstüne, Milliyet Blog.
- 06.09.2009 Nasıl gülmüşüm? , Milliyet Blog.
- 06.09.2009 Kahramanmaraş, Milliyet Blog.
- 06.09.2009 Keban türküsü, Milliyet Blog.
- 06.09.2009 Kendi haberini kendisi yazdı, Milliyet Blog.

- 05.09.2009 Bayramın kutlu olsun ey dost, Milliyet Blog.
- 02.09.2009 Anılarda kalanlar: Bir Tayyar Tahiroğlu vardı, Milliyet Blog.
- 31.08.2009 Başkomutanlık Meydan Savaşı ve Şair Şinasi Özdenoğlu'nun bir şiiri üzerine, Milliyet Blog.
- 28.08.2009 Şairlerin Şairine/ Âşık Yoksul Derviş, Milliyet Blog.
- 28.08.2009 Abdülkadir Güler ve O.Hasan Bıldırcı, Milliyet Blog.
- 23.08.2009 Ya-la-ka, Milliyet Blog.
- 22.08.2009 Nedir? , Milliyet Blog.
- 21.08.2009 Öğretmen Murat Özmen ve Karamanlılık olmak, Milliyet Blog.
- 21.08.2009 Okuma üzerine bazı düşünceler, Milliyet Blog.
- 21.08.2009 Kitap ve okuma üzerine bazı notlar, Milliyet Blog.
- 21.08.2009 Ankara'dan İsa Kayacan yazıyor, Milliyet Blog.
- 21.08.2009 Dergilerin Getirdiği: Kümbet Altında, Milliyet Blog.
- 21.08.2009 Bu toprağın insanlarına merhaba , Milliyet Blog.
- 18.08.2009 Öğretmen Şaziye Çelikler için birkaç söz, Milliyet Blog.
- 03.08.2009 Türk halk edebiyatımızda manilerin çeşitleri (2), Milliyet Blog.
- 03.08.2009 Mektup manileri üzerine bazı düşünceler (6) , Milliyet Blog.
- 03.08.2009 Gül ve lale üstüne söylenen maniler (6) , Milliyet Blog.
- 03.08.2009 Halk edebiyatımızda karanfil, gül ve lale üstüne söylenen maniler (4) , Milliyet Blog.
- 03.08.2009 Gelin ve kaynana manilerinden bazı örnekler (3) , Milliyet Blog.
- 03.08.2009 Ramazan ve bayram manileri yolunda kısa bir yolculuk (3) , Milliyet Blog.
- 03.08.2009 Türk halk edebiyatımızda maniler ve konularına göre yansımaları, Milliyet Blog.
- 03.08.2009 Mahmut Özyay'ın şiir hakkındaki görüşleri (7) , Milliyet Blog.
- 03.08.2009 Mahmut Özyay'ın öğretmen arkadaşına armağan ettiği şiir (6) , Milliyet Blog.
- 02.08.2009 Öykü yazarı Mahmut Özyay'ın şiirleri var mıydı? (5) , Milliyet Blog.
- 02.08.2009 Ağacı seven bir öğretmendir Mahmut Özyay (4) , Milliyet Blog.
- 02.08.2009 Mahmut Özyay'ın öykülerinde bir ailenin acı günleri, Milliyet Blog

- 2.08.2009 Mahmut Özay'ın öykülerinde yöresel deyimler ve sözcükler (3) , Milliyet Blog.
- 02.08.2009 Mahmut Özay'ın öykülerinde geleneksel inanışlar (2) , Milliyet Blog.
- 01.08.2009 Kinden ırak, Milliyet Blog.
- 01.08.2009 İstanbul, Milliyet Blog.
- 01.08.2009 Bu akşam , Milliyet Blog.
- 31.07.2009 Ahmet Güçsav ve Türkçe, Milliyet Blog.
- 31.07.2009 Ahmet Güçsav ve Çavdar Havası (9) , Milliyet Blog.
- 31.07.2009 Ağaç dikin, Milliyet Blog.
- 31.07.2009 Sanata, Edebiyata gönül vermiş bir kültür adamı Ahmet Güçsav (3) , Milliyet Blog.
- 22.07.2009 Anılarda kalan: Tahir Kutsi Makal, Milliyet Blog.
- 22.07.2009 Şark gelini, Milliyet Blog.
- 22.07.2009 Abdülkadir Güler, Milliyet Blog.
- 21.07.2009 Anaların türküsü, Milliyet Blog.
- 21.07.2009 Cemile, Milliyet Blog.
- 21.07.2009 Şarkı, Milliyet Blog.
- 20.07.2009 Vefatının 73. yılında Mehmet Akif Ersoy, Milliyet Blog.
- 20.07.2009 Bu toprağın ozanları: güle güle Âşık Reyhani, Milliyet Blog.
- 19.07.2009 Âşık Talibi Coşkun'un aramızdan ayrılışının 33.yılında, Milliyet Blog.
- 19.07.2009 Şair Hüseyin Yurdabak'ın ardından, Milliyet Blog.
- 19.07.2009 Bir dergi: Ankara Edebiyat, Milliyet Blog.
- 19.07.2009 Kitaplar arasında: Ünal Şöhret Dirlik'ten iki kitap, Milliyet Blog.
- 18.07.2009 Kuvay-ı Milliye'nin doğuşu, Milliyet Blog.
- 18.07.2009 Şair Şinası Özdenoğlu ve Her Aşk Bir Titanik, Milliyet Blog.
- 18.07.2009 Elazığ ve Harput şiiirleri antolojisi üzerine birkaç söz, Milliyet Blog.
- 18.07.2009 Güzide Taranoğlu'nun vefası, Milliyet Blog.
- 18.07.2009 Bu toprağın ozanları: Kırşehirli halk ozanları, Milliyet Blog.
- 18.07.2009 Geç kalınmış bir yazı ve çalınmış bir şiirin hikâyesi, Milliyet Blog.

- 18.07.2009 Kitaplar arasında: Mustafa Ceylan ve şiirleri , Milliyet Blog.
- 18.07.2009 Mevlana Hacı Bektaşî Veli aydınlığında , Milliyet Blog.
- 17.07.2009 "Çanakkale içinde aynalı çarşı " kitabımızın yankıları Azerbaycan basınında, Milliyet Blog.
- 17.07.2009 87 yıl önce Söke, Milliyet Blog.
- 16.07.2009 Gül (dü) ler, Milliyet Blog.
- 16.07.2009 Doğumunun 800. yılında Mevlana'yı anmak, Milliyet Blog.
- 16.07.2009 Sayın Mustafa Ermiş "bir uzun yolda", Milliyet Blog.
- 16.07.2009 Aydınca: Çekiçle şiir yazılır mı? , Milliyet Blog.
- 16.07.2009 Kazdağı eteklerinden Ankara doruklarına ve Halil Soyuer, Milliyet Blog.
- 16.07.2009 Kitaplar arasında yaşayan Çukurovalı âşıklar ve geleneğe bağlı halk şairleri antolojisi, Milliyet Blog.
- 15.07.2009 Şevket Bulut'un hikâyelerinde mahalli değimler ve yöresel motifler, Milliyet Blog.
- 15.07.2009 Bursalı Ozan Seyfi'den şiirli mektup var, Milliyet Blog.
- 15.07.2009 Kitaplar arasında: "Aramızdan ayrılanlar", Milliyet Blog.
- 14.07.2009 Suda halkalar, Milliyet Blog.
- 14.07.2009 Yarınlar için, Milliyet Blog.
- 13.07.2009 2000'ne beş kala, Milliyet Blog.
- 12.07.2009 Beritanlı Aşireti'ne şiir, Milliyet Blog.
- 12.07.2009 Bu toprağın ozanları: Âşık Naçari Baba, Milliyet Blog.
- 11.07.2009 Halk edebiyatımızda maniler ve konularına göre yansımaları, Milliyet Blog.
- 10.07.2009 Bu akşam, Milliyet Blog.
- 10.07.2009 Eylül sonrası, Milliyet Blog.
- 10.07.2009 Okudukça: Gönlüm Anadolu'ya düştü, Milliyet Blog.
- 09.07.2009 Şair Gülay Birkıl ile şiir, sanat yolunda bir yaklaşım, Milliyet Blog
- 08.07.2009 Bizim çocuklarımız, Milliyet Blog.
- 07.07.2009 Türk Şiirinin Başkenti Elazığ'da 16. Hazar Şiir Akşamları, Milliyet Blog.

- 07.07.2009 Diyarbakır, Milliyet Blog.
- 07.07.2009 Folklor penceresinden: Araçlı şair, hikâyeci Fazıl Bayraktar, Milliyet Blog.
- 07.07.2009 Çanakkale bağımsızlık savaşımızın önsözüdür, Milliyet Blog.
- 06.07.2009 Bahtiyar Vahapzade'ye saygı, Milliyet Blog.
- 06.07.2009 Bayram Durbilmez ve şiirleri üzerine bir yazı denemesi, Milliyet Blog.
- 19.08.2011, Anadolu'da Davul, Söke Ekspres.
- 26.10.2009, Folklor: Geleneksel Halk Edebiyatında Gül Motifi ve Yansımaları, Milliyet Blog.
- 11.08.2011, Ramazan ve Bayram Manilerine Dair, Söke Ekspres.
- 06.11.2009, Bir Kıssadan Hisse: Kuşun Öğüdü, Milliyet Blog.
- 30.12.2009, Röportaj: Akköy'de Güven Pamukçu İle Bir Konuşma, Milliyet Blog.
- 18.12.2009, Folklor: Mardin Yöresinde Acı Kahve (Mırza), Milliyet Blog.
- 05.02.2010, Kitaplar Arasında: Yukarı Karaçay (Kocapınar) Köyü Ağzı, Milliyet Blog.
- 03.03.2010 Bir Denizin Kıyısında Seni Aradım, Söke Ekspres.
- 17.03.2010 12 Mart İstiklal Marşımızın 89. Yıl Dönümü, Söke Ekspres.
- 18.03.2010 Çanakkale Destanı Bir Başka Destandır, Söke Ekspres.
- 29.03.2010 Bana Çukurova'dan Seslenen Bir Şair, Söke Ekspres.
- 30.03.2010 Nalân Tuntaş'ın "Zor Yıllar"ını Okurken, Söke Ekspres.
- 31.03.2010, Yabancı Dillerde Atasözlerimiz ve Deyimlerimiz, Söke Ekspres.
- 01.04.2010, Bir Kitap: Çanakkale Şiirleri Antolojisi, Milliyet Blog.
- 05.04.2010 Ormana Güzelleme, Söke Ekspres.
- 11.05.2010 2. Uluslararası Bodrum Pedasa Kültür ve Sanat Festivali, Söke Ekspres.
- 21.05.2010 Anadolu Şairlerinin Simav'da Buluşması, Söke Ekspres.
- 03.06.2010 Gaziantepi Şairli Ahmet Ayaz ve Şiirleri, Söke Ekspres.
- 04.06.2010 Duvarcı Ahmet Efendinin Öyküsü, Söke Ekspres.
- 12.06.2010 Dost Var, Söke Ekspres.

- 13.06.2010, Fethiyeli Bir Şair: Öğretmen Zeynep Yalçinkaya'yı Anıyoruz, Milliyet Blog.
- 25.06.2010 Mendil Köşesine Yazılan Öykü, Söke Ekspres.
- 28.06.2010 Yol Çıktım Mardin'e, Söke Ekspres.
- 27.06.2010, Bir Kitap: Fazıl Bayraktar'ın Derin Kar Senesi'ni Okurken, Milliyet Blog.
- 05.08.2010 Âşık Yoksul Derviş'in Karacalar Köyü'nde Heykelinin Açılış Töreni, Söke Ekspres.
- 17.08.2010 Ramazan ve Bayram Günlerine Bir Demet Mani, Söke Ekspres.
- 21.09.2010 M. Kemal Yılmaz'a Türk Diline Onur Ödülü, Söke Ekspres.
- 11.10.2010 Atatürk'ten Bir Diyarbakır Hatırası, Söke Ekspres.
- 14.10.2010 Şapkası, Mendili Bir Yana Düştü, Söke Ekspres.
- 18.10.2010 İğnenin Yıldızı'nda Bir Mustafa Ermiş, Söke Ekspres.
- 21.10.2010 Halk Edebiyatımızda Manzum Atasözleri (2), Söke Ekspres.
- 26.10.2010 Halk Edebiyatımızda Manzum Atasözleri (3), Söke Ekspres.
- 27.10.2010 Anılarda Kalan Bir Okul Marşı, Söke Ekspres.
- 1.11.2010 Öykü; Çelik Radyo Tamir Evi, Söke Ekspres.
- 08.11.2010 Abidin Güneşli ve Şiirleri Üzerine, Söke Ekspres.
- 24.11.2010 Cahit Sıtkı Tarancı Aydın'da Anıldı, Söke Ekspres.
- 29.11.2010 Anılarda Öğretmenim, Söke Ekspres.
- 07.12.2010 Bir Öğretmenden Mektup Var, Söke Ekspres.
- 13.12.2010 Sakın Ağlama Sevgili Öğretmenim, Söke Ekspres.
- 17.12.2010 Muhsin Durucan ve Güneydoğu Anadolu Sevdası, Söke Ekspres.
- 17.12.2010 Mevlana Celaleddin Rumi (I), Söke Ekspres.
- 11.01.2011 Anılarda Kalan Mektuplar ve Şair Halil Soyuer, Söke Ekspres.
- 02.02.2011 Güzide Taranoğlu'nun Doğum Gününe Armağan, Söke Ekspres.
- 17.03.2011 Çanakkale Zaferimizin 96. Yılında Şehitlerimizi Anıyoruz, Söke Ekspres.
- 18.03.2011 General Sir Winston Churchill'in İtiraflarından, Söke Ekspres.
- 08.06.2011 Toprak Ana: Güzide Taranoğlu'ndan Bir Kitap Daha, Söke Ekspres.

13.07.2011 Folklorcu Musa Seyirci'yi Anmak, Söke Ekspres.

26.07.2011 Anılarda Bir Germencik Güzeli Vardı, Söke Ekspres.

1.2.7. İnternet Ortamında ve Basında Abdülkadir Güler Hakkında Yazılanlar

Abdülkadir Güler, Söke Ekspres gazetesi, Milliyet Blog, edebiyat defteri, antoloji.com, şiir parkı gibi internet sitelerinde şiirlerini ve yazılarını yayınlamaktadır. Âşık Geylani hakkında basında ve internette de yazılmış pek çok yazı mevcuttur. Bunlardan bazıları şöyledir:

Anadolu'da yüzler ve binlerce öğretmen var da niçin Güler gibi az? Evet, niçin az? Size başarılı çalışmalar diliyor, sevgiyle gözlerinden öpüyorum.

Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU

Konya

Sizinle tanışmak büyük ve onur oldu benim için, değerli kitaplarınız için yürek dolusu teşekkürler. Yunus Emre kitabınızı zevkle okudum. Elinize, dilinize, sağlık.

Prof. Talat HALMAN.

Söke Ekspres

Abdülkadir Güler öğretmen araştırmacılarımızdandır. 25 yıl öncesine tanışıklığımız vardır. Şiirleri, yazıları ve Mardin Folkloru kitabıyla yakından tanıyorum.

M. Sabri KOZ

Kitap Zamanı İSTANBUL

Yazarımız Abdülkadir Güler, Türk dünyası şairleri arasında yer aldı. Kaleme aldığı şiirlerinin bir kısmı İngilizce ve İtalyancaya çevrilen, bestelenen ve hatta Milli Eğitim Bakanlığı'nın İlköğretim okulları Türkçe kitaplarında yer alan

yazarımız Abdülkadir Güler' in şiirleri, bu kez Kosova Prizren Şehrinde "Balkan Aydınlar ve Yazarlar" (Bay Yayınları) arasında Kosovalı yazar Osman Baymak ve Cansel Donat tarafından "Türk Dünyası Şairlerinden Atatürk Şiirleri" adını taşıyan 304 sayfalık seçkin bir güldestede yer aldı.

Söke Ekspres

Ceyhan Şairler Ve Ozanlar Derneği'nden Yazarımız Abdülkadir Güler'e Orhan Kemal Şiir Ödülü

Adana/Ceyhan Şairler, Ozanlar ve Yazarlar Derneği bu yılki faaliyetleri arasında 1.Yılankale Şahmaran Şiir Yarışması düzenledi. Yarışmanın töreni Ceyhan Belediyesi ve Şairler Ozanlar ve Yazarlar Derneğinin katkılarıyla 22 Mayıs 2010 günü yapılan bir törenle ödüller sahipleriyle buluştu.

Yazarımız Abdülkadir Güler, aldığı bu ödül konusunda şunları söyledi:

"Bu yıl birçok etkinliklere katıldım, gittiğim yerlerde ilçemiz Söke'nin adını onurla tanıtmaya çalıştım. Ceyhan'a da gitmeyi çok arzu ederdim. Çünkü bana Çukurova gibi bir yerden yazar Orhan Kemal adına verilen bu şiir ödülünü çok manidar ve önemli görüyorum. Bugüne kadar birçok ödül aldım Çukurovalı tanınmış öykü ve roman yazarı Orhan Kemal adına aldığım bu ödül daha fazla moral veriyor ve çalışmalarımaya güç katıyor" dedikten sonra sözlerine şöyle devam etti Abdülkadir Güler:

"Yoğun işlerim nedeniyle gidemedim. Benim adıma Söke Şairler ve Yazarlar Derneği başkan yardımcısı arkadaşımız Cemal Şimşek, bu etkinliğe konuk olarak davet edilmişti. Ödülümü benim adıma almasını rica ettim. Oda sağ olsun Ceyhan'a kadar giderek bu anlamlı şiir dinletisine katıldı, aldığım ödülle birlikte Söke'ye döndü.

Bu ödül 29 Mayıs 2010 günü Söke Şairler ve Yazarlar Derneği'nde bizim dernek başkanı Tülay Sarayköylü'nün bizzat elinden verildi. Ben de bu anlamlı ödülü Sökeli şairler ve yazarlar adına alıyorum, bu konuda Cemal Şimşek Bey'e tüm emeği geçenlere de teşekkürlerimi sunuyorum" dedi.

Yazarımız Abdülkadir Güler'in Adana/Ceyhan Şairler, Ozanlar ve Yazarlar Derneği'nden hem de ünlü yazar Orhan Kemal adına almış olduğu

bu şiir ödülünden dolayı, Söke Ekspres gazetesi yazı ailesi olarak bizleri de sevindirmiştir. Güney Hâkimiyet Gazetesi yazarlarımızdan ve hemşerimiz Şair Abdülkadir Güler'in bu başarısını içtenlikle kutluyor, başarılarının devamını diliyoruz.

Söke Ekspres
Aydın

Genç yaşta yazı hayatına başlamış, bu gayret ve kabiliyetle kısa zamanda mesafeler alacağı şüphesizdir. Şair, hece ve serbest nazmı kullanmış, ifadeler düzgün, Türkçeye oldukça hâkimdir

Enver TUNÇALP
Haber Gazetesi / BURSA

Dicle Doğu'nun ilham kaynağıdır. Âşıklar Dicle üzerine türkü yazarlar. Ozanlar Dicle üzerine şiir yazarlar. Gençecik bir ozanda öyle yaptı. Uzun bir süredir yazıp yazıp biriktirdiği şiirlerini Dicle Köprüsü isimli bir kitapta topladı. Ozan GÜLER, buna paralel olarak da doğuyu ve Doğuluyu pek çok tanımaktadır. Buna paralel olarak da sorunlarına en ince noktalarına değin vakıftır. Bu sorunları ozanca samimi bir dille anlatmaktadır.

İsmet KEMAL
Senin Sesin Gazetesi / Diyarbakır

Çaba dergisi sahibi şair Halil Soyuer'in sözlerine katılıyoruz. Gerçekten Abdülkadir Güler'i zaman tanıtacaktır. Sanatın örsünde dövüldükçe daha bir şekillenecek, değişleri, şiir yapısı daha bir estetikleşerek anlamca yüklenecek. Abdülkadir Güler' in değişlerini sevdik biz, yolu aydın, çabası kutlu olsun.

Nedim ORTA
Van Sesi Gazetesi / Van

Dicle Köprüsü, Abdülkadir Güler'in ilk şiir kitabının adıdır. A.Güler, Anadolu'nun uzak köylerinde görev yapan saman alevi içinde bir ülkü içinde yanan binlerce öğretmenlerden biri...Zeyno'yu, Fatma'yı, Mehmed'i, tüm ayrıntıları ile tanıyan, onların hayat savaşını bilen kişi, üstelik duygulu...İçten yürekli, sanat evreninden ve sanatçılardan uzak olmasına rağmen sesini duyurmaya çabalıyor. Dicle Köprüsü şiir kitabıyla karşımıza çıkıyor.

A. Aydın KARASÜLEYMANOĞLU
Güney Postası/ Gaziantep

İki formalık bir kitapçık var elimde, şairi Mardin'in Kızıltepe ilçesinde bir öğretmen. Bize bağı yanık analar diyarından Anadolu'nun gerçeklerinden örnekler veriyor. Tüm mısralarında gelecek için çok şeyler vaat ediyor bu değişler. O uzun ve uzak köşelerden Ankara'ya, İstanbul'a ses duyurmak herkesin harcı mıdır? Ama Abdülkadir Güler bunu başardı işte. İçtenlikle tebriklerimi sunuyorum.

Hasan Kaya MANİOĞLU
Bizim Pınar Dergisi / İSTANBUL

Sevgili Abdülkadir Güler, Dicle Köprüsü için Hisar'ın Temmuz 1970 tarihli sayısında yazmıştım. Güzel ve kalıcı şiirleriniz var. Kişiliğinizi bulmaya çalışınız. Gerçek şiirin kıyılarına yaklaşmanız zor olmayacaktır.

Sevgi ve saygılarımla.

İlhan GEÇER / ANKARA

Sayın GÜLER, kitabınız için hakkında söyleyeceklerimi söylemişler, benim diyeceklerim onlardan başka farklı olamaz. Sanıyorum şairliğin en ince noktalarına nüfuz etmişsiniz. Mısra bütünlüğünüz, konu seçimindeki titizliğiniz, şiir sanatının merdivenlerini emin adımlarla çıktığınızı ispatlıyor, sizi candan kutlarım.

Hepsi de birbirlerinden güzel ve anlamlı tüm şiirlerinden söz etme olanağı yoktur. Biz bu yazımızda eylemleriyle büyük Atatürk'ün tanımladığı şekilde gerçek bir Türk Milliyetçisi olan Abdülkadir Güler'den açıkçası dostum Güler'den söz etmek istiyorum.

İrfan Ünver NASRATTINOĞLU
TÜRKELİ Gazetesi / AFYON

Öğretmen yazarlarımızdan Abdülkadir Güler ilk şiir kitabını verdi. Genç kuşak ozanlarımızdandır Abdülkadir Güler. Kitapta doğunun tabii güzelliği ve yaşantısı üzerine yazdığı şiirler yer alıyor. Diğer sayfalarda da şair etkileyen zafer ve simalara yazdığı şiirler okunmaya değerdir.

Savaş ERDEM
HÜRSES Gazetesi / KIRKLARELİ

Öğretmen ozanlarımızdan Abdülkadir Güler de ilk şiir kitabı ile karşımıza çıkıyor. Dicle Köprüsü adını alan eser öğünmeğe değerdir. Büyük bir çabanın sonucu Kızıltepe'den sesini duyurmaya muvaffak olan sanatçıyı tebrik etmekten başka çıkar yol bulamıyoruz.

Ünal Şöhret DİRLİK
MENDOS Aylık Sanat Dergisi / FETHİYE

Dicle Köprüsü'nde Güneydoğu insanının nabzı atıyor,Dicle'nin,Fırat'ın bulanık akışını hissediyoruz. Halay çeken kızlar, sınır boylarında kan-ter döken kaçakçılar, susuz, evsiz, yolsun insanlar çığlık çığığa bize seslerini duyurmaya çalışıyor. Bizden, yol, su, okul ilgi istiyorlar. ...Ozan nice sessiz ve çileli ölümü sizlere duyuruyor. Sınır insanının çilesini dertlerini dile getiriyor. Çarpıcı, yalın ve akıcı bir Türkçe ile.

Şevket BULUT
Kent Gazetesi / KİLİS

Kızıltepe'nin genç öğretmeni Abdülkadir Güler, öyle yapmamış, salt yalnızlığını, garipliğini değil, çeşitli yurt sorunlarını da gücü ölçüsünde yansıtmaya çalışmış, Dicle Köprüsü / Şiirler, adlı kitabında ben Abdülkadir Güler' in yarınını umutlu gördüm.

Güngör ÖZMEN

Yeni Kastamonu Sanat Dergisi / KASTAMONU

Kitapta şekil ve tema bakımından birbirinden çok farklı, ancak üslup ve Anadoluculuk olarak Güler' e özgü bir bütünlük göze çarpar...Vezin olarak ta hece ve serbest uygulayan şair daldan dalayarak mecrasını arayan bir derenin çağılması, daha çok kendine yakışan Anadolu Edebiyatını yapmaya çalışmış ve bunda da muvaffak olmuş sayılır. Şüphe yok ki Güler, şiirimizde ilerisi için büyük bir isim olarak kalacaktır.

Sadettin KAPLAN

TASVİR Gazetesi / ANKARA

Güneydoğu insanı çok içlidir, türküleri yanıktır. Bir Barak Havası dinlediğimiz zaman iliklerinize kadar titrersiniz. Türkünün yanık havası sizi büyüler. Bu şiirin ve düşüncelerini niçin bu kadar içli ve derin anlatır? Bu ayrı bir inceleme konusudur. Güler, aynı duyarlılığı, duygusallığı, çarpıcılığı şiirlerinde sürdürüyor.

Şevket BULUT

Adımlar Dergisi / ERZURUM

Dicle Köprüsü'nde güçlü dizeler var. Şairin yarınından ümitle söz edebilecek bir şiir örgüsü var. Okuyun Abdülkadir Güler' i. Burcu burcu Anadolu kokuyor. Şiirleri, sevgileri candan. Gülüşleri acı ve buruk. Türlü türlü topraklar ve dağlar, dereler Abdülkadir Güler'in şahsında geleceğin güçlü bir ozanını selamlarım.

Ünal Şöhret DİRLİK

Fethiye Gazetesi / FETHİYE

Köprü yaşantımızda çok yeri dolan bir nesnedir. Karşıdan karşıya onunla geçeriz. Köprülerdir bizi birbirimize bağlayan uygarlık, kültür, dostluk taşıyan... Bunları bana söyleten Abdülkadir Güler' in Dicle Köprüsü adlı şiir kitabı oldu.

Erhan TIĞLI
ILGAZ Dergisi / ANKARA

Aziz dostum, selam ve sevgi ile gözlerinden öperim. Çalışmalarını izliyor, içtenlikle tebrik eder, başarılar dilerim.

Tahir Kutsi MAKAL
Gazeteci- Yazar / İstanbul
TARLA Dergisi Sahibi

Dicle Köprüsü Abdülkadir Güler' in şiir kitabı, ilk göz ağrısı. İlk oluşuna karşın duygulu bir yanı var. Şiir diline, işleyişine önem verirse Güler' den başarılı örneklerini toplayabiliriz. İlerisi için ümit varım. (Sen - Ben Durdukça).

Oğuz Kâzım ATOK / Emekli General
ILGAZ Dergisi / ANKARA

Kan kokan, barut kokan ve barut kokuları arasında yüreği sevgiyle, merhametle, insanlıkla dolu bir dost eli uzandı taa Kayseri'ye. Mesleğinin öğretmen oluşu dolayısıyla insanların yüreklerine sevgi tomurcuklarını ekmekle görevli olan bu kardeşimiz her defasında insanların birbirlerini yemesine sessizce isyan etti. "Kızıltepe Türküsü" adlı bir ağıt yaktı. Bu yönü ile Abdülkadir Güler'i basıyoruz bağrımıza.

Abdülkadir BUDAK
Emel Gazetesi / KAYSERİ

Anadolu'nun ücra bir köşesinden Mardin-Kızıltepe'den dostça, şairce, sımsıcak dileklerle sesleniyor bizlere Abdülkadir Güler. Anadolu'nun tüm sorunlarını şiirlerinde dile getirmeye çalışıyor. Ak yürekli bir şair. Tebriklerimi sunuyorum.

Turhan OĞUZBAŞ
Hey Gençlik ve Müzik Dergisi / İSTANBUL

Abdülkadir Güler, Güneydoğu'nun kerpiç evlerinden doğup kışın biriken yağmur suları ile yazın hararetini giderdiğinden olacak ki yüreğinde memleket, insanlık sevgisi çarpıyor. Dicle Köprüsü (şiirler), bir yaşamayı ortaya koyuyor. Onda şiirin ilk mayası yatıyor. Güler'i kutlarız.

İ.Atilla SAKA
İLKSES Gazetesi / SAFRANBOLU

Bu eserde şiirlerin tümünü sevdim. Dicle Köprüsü Anadolu' yu çeşitli yönleriyle dile getiriyor. Bu dile girişte süs, özentî, yıkıcılık yok. Gerçekler şiirin kanatlarında, etkiliyor insanı. Son sözüm Abdülkadir Güler, kuvvetli yarınlar vaat ediyor.

H.Fethi GÖZLER
Filiz Dergisi
GÜLPINAR Dergisi / sayı:128, Ankara.

Sayın Abdülkadir Güler,
Manzumenizde özel bir hava yaratmaya çalışılmış ve kalıpsızlıktan rahatsızlık çeken bugünün şiirine bir derman bulmaya gayret sarf etmektesiniz. Güzel manzumelerinizden dolayı sizi kutlarım. Daha güzel şiirler yazmanız dileğiyle selam ve saygılarımı sunarım.

Yusuf MARDİN
İngiltere / LONDRA

İçimizde olmasından onur duyduğumuz Öğretmen Okullarının 160. Yıl Dönümünde Söke Anadolu Öğretmen Lisesi'nin 2008 Yılı Söke Kültür Çınarı seçtiği değerli yazar, şair, Araştırmacı Sayın Abdülkadir Güler'e meclisimizin tebriklerini sunar, başarılarının devamını dileriz.

Eczacı Halil ÖZŞARLAK
Gönül Dostları Meclisi / SÖKE

Abdülkadir Güler Milli eğitim emeklisi kıymetli bir arkadaşımızdır. Söke'mizin kültür elçisi olarak hizmetleri saymakla bitmez. Abdülkadir Güler eserleriyle Söke'mizin adını Anadolu'muzun değişik kentlerinde layıkıyla temsil etmektedir.

Ekrem KARAKAŞ
Söke Eski Belediye Başkanı

Abdülkadir Güller adı 41 yıldır belleğimde. Mardin'in Kızıltepe ilçesinden anılan mektupları, şiirleri hiç unutmadım. Yıllar sonra Söke'de karşılaştık

Oğuz TÜMBAŞ
Milliyet BLOG

Şair, yazar Abdülkadir Güler, bir gönül insanı, bir gönül şairidir. Bu unvanı söke söke engin bilgisiyle, kültürüyle, zekâsıyla kabiliyetiyle bu toplumun bilge kişilerinden almıştır.

Feyzi HALICI
Çağrı Dergisi / ANKARA

Abdülkadir Güler 35 yıllık dostum. Eğitim dünyamızın ünlü isimlerinden. Eğitim ordumuzun çalışkan neferlerinden. Sanat ve kültür hizmetlerinden dolayı bizde gurur duyuyoruz.

Abdülkadir Güler, bir eğitimci, şair, yazar ve araştırmacı. Emekliliğinden sonra Söke'de yerleşip kaldı. İyi etti. Ondaki vefa, ondaki dostluk, ondaki paylaşma, sevinç ve üzüntüyü ayırma ona göre davranıp değerlendirme özelliği hiç kimsede yok. Ülke genelinde birkaç kişiden biri. Önde gelenidir Abdülkadir Güler.

Prof. Dr. İsa KAYACAN
Zümrüt Gazetesi Rize

Abdülkadir Güler, Yunus Emre'yi, yerli ve yabancı yazarlardan seçtiği bazı alıntılarla yaklaşımda bulunmuştur. Böyle bir derleme ve değerlendirme küçük boyutlu da olsa, çeşitli görüşleri bir araya getirmesi bakımından önemlidir. Bu çalışma büyük bir emek ürünüdür. Yunus'u sevenler için iyi bir kaynaktır.

Muzaffer UYGUNER
Çağrı Dergisi Kasım 1993 / ANKARA

Abdülkadir Güler benim ağabeyimdir. Türk Şiirine yarım asra yakın süredir önemli eserleriyle katkıda bulunmuş, gönlü güzel, kendi güzel bir yazar, bir şairdir. Onunla aynı ekolden olduğum için kendimi mutlu addediyorum.

Mustafa CEYLAN
Yeni Söke

Genç yaşta yazı hayatına atılan Abdülkadir Güler'i 1963'ten bu yana izleme imkânını buldum. Onun ilk göz ağrısı diyebileceğim şiir kitabı Dicle Köprüsü 1970'te yayınlanmıştı. 1963'ten bu yana Abdülkadir Güler kalemini elinden hiç düşürmedi. Araştırmalarında kepçe gibi, şiirlerinde nodul gibi ve düz yazılarında sopa gibi kullandı kalemini.

Ünal Şöhret DİRLİK
TARLA Ocak 1998 -İSTANBUL

Sevgili Abdülkadir Güler, sizi candan kutluyorum, unutulmayacak olanlar yazarlar şairler, ressamalar ve müzisyenlerdir. Ne güzel bir çaba.

Muzaffer İZGÜ
Kuşadası

Sayın Güler,

“Umurlu’dan M. Kemal Yılmaz “Hayatı ve Eserleriyle“ adlı kitabınızı dün aldım. İlgi ve zahmetinize, özellikle de adıma imzalamanıza çok teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz benim sevip saydığım, değer verdiğim seçkin dostlarımdan biridir. Birkaç gün önce de iki şiirini bana göndermişti. Sizin şiirinizi de Atatürk Şiirlerini içeren “Şiirlerle Atatürk “ adlı antolojinin yeni baskısına koyacağım.

Kitabınızı okuyup bir yazımda tanıtacağım. Size de gönderirim.

Teşekkürümü yeniler, başarılar dilerim.

Saygı ile.

Yekta Güngör ÖZDEN
Anayasa Mahkemesi Eski
Başkanı

Atatürk’ten Bir Ders

Sökeli on bir bilim adamının da adını veren ve ayrıca, Söke’de basın ve yayın hayatı hakkında da toplu bilgi sunan Abdülkadir Güler, öğretmenliğini de unutmamış, bize Atatürk’ten dersler de aktarıyor. Bu derslerden bir tanesi şu:

“Diyarbakırlı, Vanlı, Erzurumlu, Trabzonlu, İstanbullu, Trakyalı ve Makedonyalı hep bir milletin ve aynı cevherin damarlarıyız”.

Türk kültür dağarcında katkılarda bulunuyor. Boş durmayarak, çalışmaya devam ederek, üretmek tüm emeklilere güzel bir örnek oluşturuyor. Benim “yaşamak çalışmaktır, üretmektir faydalı olmaktır “ şeklinde tarif ettiğim yaşam felsefeme uyuyor onun tutumu.

Bir gün herkes gidecek bu dünyadan. Geride eserler, hizmetler kalacak.

Abdülkadir Güler'i kutluyorum.

M. Kemal YILMAZ

Yeni Defne Ekim 1999- İSTANBUL

İnsan sevgisiyle ile dolup taşan, gönlündeki coşkunun duyguları, aydınlık ve barış dileklerini, geleceğimizin temel taşı olan çocuklarla şöyle paylaşır: Yetişir çocuklar, uzatın barışa elleriniz / Yeni bir dünya kurun, tükensin karanlıklar / Geleceğin umudusunuz evrende / Görkemli sabahlar sizinle doğar" diyor Abdülkadir Güler.

Abdullah SATOĞLU

Çağrı Dergisi Haziran 2003 / Ankara

Abdülkadir Güler, yıllardır yakından tanıdığım bir eğitimci, güçlü bir şairdir. Harran'da Atatürk Çiçeği, Güler'in ikinci şiir kitabıdır. Özellikle şiirlerinde Anadolu insanının acılarını, dertlerini, sevinçlerini yapıcı ve birleştirici, bütünleyici milli birlik ve bütünlük içinde yaşayan bir Türkçe ile dile getirir.

Ayhan İNAL

Karınca, S: 621, Eylül 1988 / ANKARA

Yeni Söke Gazetesi kültür ve sanat yönetmeni Abdülkadir Güler, bir güzel değerbilirliğe imza attı. Şair Güler, Sökeli şair ve yazarları-Güldeste adıyla ortaya koyduğu yapıtında onlarca ozan yazar buluşturdu. Derli, toplu bir çalışma örneğidir.

Bekir YURDAKUL

Milliyet Ege İZMİR

Anadolu'nun güzel sesi işte Sökeli sanatçılardan Abdülkadir Güler, şair ve yazar hemşerilerini bir kitapta toplamış. Sökeliler için kaynakça sayılacak bir güldeste, bir gurur belgesi. Samim Kocagöz'den İskender Özturanlı'ya,

Abdülkadir Güler'den İskender Cenap Ege'ye Sökeli sanatçıların yaşam öykülerini ve yapıtlarından örnekler yer aldığı kitabın övülesi bir özelliği daha var.

Talat KIRCAN
Hürriyet Ege

Abdülkadir Güler Söke'de oturmaktadır. Söke'de yayın hayatına giren Beşparmak ve Sarızeybek dergilerinin kurucuları arasında yer almaktadır. Milliyet Blog'ta da yazıyor. Abdülkadir Güler'in inceleme ve araştırma olarak kaleme aldığı "Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı " kitabını (4.baskı 2008) zevkle okuyorum. Kitabın içinde anılar, şiirler, oyunlar, mektuplar, belgeler kitabın içindeki bölümleri çeşitlendiriyor. Araştırmacı şair ve yazar Abdülkadir Güler'i kutluyorum.

Nabide KILINÇ
Söke Ekspres Gazetesi

Abdülkadir Güler diye, bir güzel insan. Abdülkadir Güler, benim için öncelikle önemli derecede bir Söke dostudur. Kişiliğiyle, eserleriyle yurdun dört bir yanında ilgi itibar ve dostluk görmektedir. Ve çok daha önemlisi hocamız buralarda öncelikle; Sökeli olarak bulunmuş, Söke kültür ve edebiyatını öne çıkarmıştır. Bu yönüyle hocamıza bir Söke sevdalısı olarak ne kadar teşekkür etsek azdır. Söke ileri gelenlerinin de bu yönüyle hocamızı görmezlikten gelmeyip ona yürekten bir teşekkür etmeleri gerekir. Ben böyle düşünüyorum.

Halil GÜVEN
Söke Ekspres Gazetesi

Abdülkadir Güler Kırşehir'e Gidiyor

Anadolu'nun değişik il ve ilçelerinde yapılan sanat, edebiyat, şiir ve kitap imza günlerine davetli olarak katılan eğitimci - şair - yazar Abdülkadir Güler

bu kez 18, 19 ve 20 kasım 2011 tarihlerinde yapılacak olan 2. Aşık Paşa Uluslararası Sempozyumu'nun davetlisi olarak Kırşehir'e gidiyor.

www.egirdirakingazetesi.com.tr

11.10.2011

Şair-Yazar Abdülkadir Güler Kırşehir'e Gidiyor

Anadolu'nun değişik il ve ilçelerinde yapılan sanat, edebiyat, şiir ve kitap imza günlerine davetli olarak katılan eğitimci – şair – yazar Abdülkadir Güler bu kez 18, 19 ve 20 kasım 2011 tarihlerinde yapılacak olan “2. Aşık Paşa Uluslar arası Sempozyumu'nun” davetlisi olarak Kırşehir'e gidiyor. Yurt içi ve yurt dışından 50'ye yakın şair, yazar ve bilim adamının katılımı ile gerçekleşecek uluslar arası sempozyum; Kırşehir Valiliği, Kırşehir Belediye Başkanlığı ve Kırşehir Şairler ve Yazarlar Derneği'nin ortak projesi olarak yapılıyor.

m.mucadele.com.tr

11.10.2011

Bir Edebiyat Emekçisi: Abdülkadir Güler

“İşleyen demir ışıldar.”

“Çalışanın elması kızarır.”

Bu iki söz, sanki biraz da kadim dostum Abdülkadir Güler için söylenmiş. O, bir edebiyat delisi. Yazdıklarını ya da yazılanları başkalarıyla da paylaşabilmek için, bütün günlerinin bazı saatlerini PTT önlerinde geçirir. Çok kere düşünmüşümdür; acaba Güler “zorunlu” PTT abonesi mi diye? Zarflayıp pulladığı “gönderi”lerinden hemen hemen Türkiye'nin bütün şehirlerinin PTT'leri paylarını almıştır. Yeter mi? Sanmam! İtalya, Azerbaycan ve öteki ülkeler de de onun mektuplarının rüzgârı esmiştir. Bu tutum, Güler'e vazgeçilmez huy olarak yapışmıştır.

Erciyes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinden Aydınli Merve Nur Usluer'in "Abdülkadir Güler'in Eserlerinde Halk Bilimi Unsurları" adlı kitabını görünce, aynama yansıyan bir Abdülkadir Güler tanımını, yukarıdaki paragrafta yazmadan geçemedim.

Oyhan Hasan BILDIRKİ

www.gazetegercek.net

11.10.2011

Sökeli Şairler Oyhan Hasan Bildirki ve Abdülkadir Güler'e Yılın Şairi Özel Ödülü Verildi

Güven Koleji'nin geleneksel hale getirdiği "Şiir Okuma Yarışması"nın 3.sü 28 Mart Cuma günü Samanyolu Tv sunucularından Reha YEPREM'in sunumuyla gerçekleştirildi. Dokuz finalistin şiirlerini ustaca yorumlaması izleyenlerden büyük takdir topladı. Yarışma sonunda Savuca Fatma Suat İÖÖ.'dan Dilan OKUTAN birinci, Felekşan Fırat İÖÖ.'dan Melis KARADENİZ ikinci, 100. Yıl Atatürk İÖÖ.'dan Büşra NERETVA üçüncü oldular. Ayrıca programda Sökeli şairler Abdülkadir GÜLER ve Oyhan Hasan BILDIRKİ'ye "Yılın Şairi Özel Ödülleri" verildi.

www.gazetegercek.net

13.10.2011

Abdülkadir Güler Kimdir?

Bu hafta siz değerli okurlarıma Abdülkadir Güler'i tanıtmaya çalışacağım. Kendisi Elazığlı değil ama Elazığ'ı çok seven araştırmacı, yazar ve şair bir kişi. Onun Elazığ'da çok sayıda dostu bulunuyor. Kendisi aslen Mardin Kızıltepe 1946 doğumlu olup, esas mesleği öğretmenliktir. Yurdun bir çok yerinde öğretmenlik ve idarecilik yaptıktan sonra Ordu-Çamaş İlçesi Milli Eğitim Müdürlüğünden 1995 yılında emekli olmuştur. Şu anda Söke'de ikamet etmektedir. Söke'de yayınlanan "Ekspres" gazetesinde de şiir ve yazıları yayınlanmaktadır. Daha çok kültür, sanat ve edebiyat ağırlıklı

yazılarıyla dikkati çeker. Kendisi İLESAM üyesi olup, aynı zamanda Söke Gaziler ve Şehitler Derneği'nin de üyesidir.

Günerkan AYDOĞMUŞ

gunisigigazetesi.net

13.10.2011

İlesam Aydın Temsilcisi Abdülkadir Güler'e Bir Ödül Daha

Aydın İlesam temsilcimiz araştırmacı şair ve yazar üyemiz Abdülkadir Güler'e Sökeli iş adamlarından bir ödül daha verildi. 1962 yılından bu yana sanat ve edebiyat evrenimizde yazıları, araştırmaları ve özgün şiirleriyle yer alan üyemiz Abdülkadir Güler bu güne kadar 18 kitap yayınladı. Bunların yedisi Aydın ve Söke ilçesiyle ilgilidir. Söke'nin ve Aydın'ın adını yaptığı kültür hizmetleriyle Anadolu'ya taşıyor.

Hayatı ve eserleri üniversitelerde tez konusu olan Abdülkadir Güler'e bugüne kadar birçok onur plaketi ve belge verildi. Yarışmalarda çeşitli ödüller aldı. 1985 yılından bu yana Aydın Söke'ye gelip yerleşen Abdülkadir Güler'e bu kez Sökeli işadamlarımızdan A- Takımı başkanı Sayın Muzaffer İşlekel tarafından Sökeli sanatçı dostlarıyla bir araya gelerek Abdülkadir Güler'e Söke'ye yaptığı kültürel hizmetlerinden dolayı 13 Mart 2011 günü bir plakette onurlandırmıştır. Üyemizi kutluyor; başarılarının devamını diliyoruz.

www.ilesam.org.tr

13.10.2011

1.2.8. Âşık Abdülkadir Güler Hakkında Yapılmış Gazete Haberleri ve Hakkında Yazılmış Köşe Yazıları

Abdülkadir Güler, âşık olmasının yanı sıra yazar, folklorcu, eğitimci ve şairdir. Bu nedenle Âşık Geylani ile pek çok konuda çeşitli gazete ve dergilerde yayınlanan röportajlar yapılmıştır. Röportajlardan bazıları şunlardır:

Abdülkadir Güler: Sanatçıların bir araya gelmesi kıvanç vericidir

Sanat deyince akla ilk gelen güzel işlenmiş, bizi iyiye, güzele götüren şiir, öykü, roman, tiyatro, makale, fıkra, röportaj, eleştiri gibi konuları içeren konular gelir...Birde halkımızın genel yaşantısı ile ilgili aile ve toplum yararına işlenen konular gelir...İşte sanat budur, bun da özlü olarak işleyen, halka sunan ve de bunun potasında eriyip kendini veren kişiye sanatçı diyorum...

Kaya Burdurlugil, Tasvir, 1 Mayıs 1974.

Harran'da Atatürk Çiçeği Ozanı Abdülkadir Güler ile bir konuşma

Yıllar önce Mardin, Şanlıurfa ve Diyarbakır üçgeninde öğretmenlik yaptım. Güzel yurdumun çocuklarına Atatürk, yurt, millet, bayrak ve insanlık sevgisini birleştirici, yapıcı şekilde vermeye çalıştım. Özellikle GAP bölgesinde Hilvan, Akçakale'de ve Suruç ovasında öğretmenlik, idarecilik yaptım. Harran'da Atatürk Çiçeği adını da bundan seçtim; güzel ve ilginç bulundu...

Muhsin Durucan, Karabük Postası, 10 Aralık 1988.

Abdülkadir Güler ile Bir Konuşma

Şiirin tanımı bugüne değin tam olarak yapılmamıştır. Şiiri güzel duyguların ifadesi diye tarif ederler. Şiir, bir kadının gözyaşığıdır. Bir yürek çarpıntısıdır. Yunus gibidir. Âşık Veysel'dir. Onun ritmik sazıdır. Mevlana'nın çağrısıdır şiir. Ruhumuzu aydınlatan sihirli ve tılsımlı sözcüklerdir şiir. Şiir yazmak kolay değildir. Şiir zor iştir. Şiir insanı erdemliğe götürür. Şiiri seven huzur bulur. Ben şiiri böyle biliyorum. Tek kelimeyle şiir sevgidir. Barıştır. Yağmurdur. Toprağa varan suyun görkemli akışıdır. İşte şiir budur...

Muhsin Durucan, Beşparmak Aylık Kültür ve Sanat Dergisi, c. 1, 1990.

Güney'in Sesi ve Havasını Getiren Şair Abdülkadir Güler'le Bir Konuşma

Sanat görüşünü özetler misiniz sorusuna Abdülkadir Güler şöyle cevap vermiştir:

“Sanat deyince incelik, güzellik geliyor aklıma. İnsanları sevmek, onların faydasına çalışmak güzel şey... Yurdumun, milletimin hizmetinde olan sanattan yanayım. Bizden kopuk, köksüz bir sanatın hiçbir şey ifade etmeyeceği kanaatindeyim. Sanat perdesi altında yapılan bölücülüğe karşıyım.

Edebiyat ve şiirin malzemesi, bilindiği gibi dildir. Yani lisandır. Ben yaşıyan Türkçenin, halkın konuştuduğu dilin savunucusuyum.”

Yaşar Faruk İnal, Hr Anadolu, 29 Ağustos 1973.

Şair Abdülkadir Güler’le Bir Konuşma

Kerim Özbekler: Özel yaşıantınızda şiirin etkisini görüyor musunuz? Ne gibi?

Abdülkadir Güler: Şiir benim en yakın arkadaşımıdır. Şiirsiz geçen gnm yoktur desem mübalağa yapmış olmuyorum. Tek kelimeyle şiirler i içeyim.

Kerim Özbekler: Etkisi altında kaldığınız şair oldu mu? Kimdir bu? Bu şairin hangi şiirin beğeniyorsunuz?

Abdülkadir Güler: Etkisi altında kaldığım elbette ki şairlerimiz olmuştur ki böyle bir şeyin olması da doğaldır. Kendimi bildim bileli ünlü şairlerimizden Mehmet Akif Ersoy, Yahya Kemal Beyatlı ve Bekir Sıtkı Erdoğan’dır. Halk ozanlarımızdan da Yunus Emre, Karacaoğlan, Dadaloğlu ve Âşık Veysel’dir. Şiirde beni en çok bunlar etkilemişlerdir. Mehmet Akif’in Çanakkale ve Bülbül, Yahya Kemal’in Sessiz Gemi ve Rindlerin lm, Bekir Sıtkı’nın Hancı ve Kışlada Bahar adlı şiirleri beni daha çok etkiledi diyebilirim.

Kerim Özbekler, Yeni Adam, s. 877, Eylül 1974.

Eğitimci, Yazar Abdülkadir Güler’le Bir Söyleşi

Y. Demirel: Sevgili hocam, ğretmenliğinizin yanı sıra sanat, edebiyat ve özellikle folklor konusunda araştırmalar yaptığınızı biliyoruz. Ayrıca Mardin Folkloru (Gelenekler-Görenekler) adını taşıyan bir eserinizi Ankara da

Marev Vakfı tarafından yayınlandığını biliyoruz. Mardin Folkloru (Gelenekler-Görenekler) konusunda bizlere neler söylersiniz?

A. Güler: Dünyada sanat, kültür ve turizm coğrafyasında Mardin'in ayrı bir yeri vardır. Sosyal ve kültürel bir tarihe maliktir. Mardin'de dört ayrı dil konuşuluyor ve dört din yaşanmaktadır. Bu da bir kültür zenginliği demektir. Ayrıca dostluk ve kardeşlik bağları da oldukça yüksektir. Ben uzun yıllar Mardin'de görev yaptım. Mardin Folkloru konusunda geniş anlamda bizzat yaşayarak ve görerek, inceleyerek halk kültürünü araştırdım ve yazdım. Bunlardan birkaçını örnek bağlamında yazıyorum: Dini inanışlar ve Batıl İtikatlar, Çocuklarda 40. Gün ve Kulağa Ezan Okuma, Ölüm ve Yas Günlerinde Taziye Olayı, Mardin Yöresinde Sünnet Olayı ve Kirvelik, Acı Kahve (Mirra), Bayramlarda Adet ve Görenekler, Esenli'de Sağıma Başlama, Düğünler ve Kız İsteme Gelenekleri, Mardin Yöresinde Başlık Çeyiz, Kızıltepe Köylerinde Şabaş Olayı, Kızıltepe Yöresinde Bekar Oğlağı ve Sofrada Kelle Geleneği, Mardin ve Yöresinde Halk Türküleri, Maniler ve Efsaneler, Gelin Getirme Gelenekleri, Kına gecesi, Kızıltepe ve yöresinde Söylenen Atasözleri, Yılbaşı Eğlenceleri, Melmetun Kızın Efsanesi, Tandır ve Tandırcılık, Mardin ve Yöresinde Dak ve Dövmeler, Mahalli Yemekler, El Sanatları, Gümüş ve Telkari İşçiliği, Kuyumculuk, Taş İşleme Sanatları, Mardin Tarihi ve Tarihi Eserler gibi konuları araştırdım ve yazdım. Ancak bunlar elbette yeterli değildir. Mardin Folkloru sadece bunlardan ibarete değildir. Bu benim bir folklor denemelerimdir; ancak Anadolu basınında geniş ölçüde olumlu eleştiriler aldı. Yankılar yaptı...

Yurdal Demirel, Kasım, 2008.

1.2.9. Katıldığı Âşık Toplantıları, Programları Ve Yarışmaları

Âşık Geylani pek çok programlara, şöenlere ve sempozyumlara katılmıştır. Bunlardan bazıları şöyledir:

Yunus Emre Sevgi Yılı Uluslararası Şairler Şöleni, 4-7 Şubat 1991, Eskişehir.
Simav'da 4. Şairler Şöleni, 7-9 Mayıs 1999.

Ankara, Elmadağ 1. Altın Elma Şiir Şöleni, 12-14 Temmuz 1999.

Domaniç'te Bir Şiir Akşamı, 20-22 Temmuz 2001, Kütahya.

Kütahya Şiir Sevenler Derneği'nin hazırladığı şairler şöleni, 7-9 Ağustos 2002.

Kurtuluş haftası münasebetiyle Söke Belediyesi'nin hazırladığı şiir şöleni, 5-6 Eylül 2003.

EGAY-DER'in hazırladığı Türk Medeniyetlerinde Fıkralar Sempozyumu, 17-18 Eylül 2004, Denizli.

12. Uluslar arası Hazar Şiir Akşamları, 23-25 Eylül 2004, Elazığ.

Kuşadası 1. Öykü ve Şiir Günleri, 13-15 Ekim 2004.

Isparta Göller Bölgesi Şairler Şöleni, 20-22 Temmuz 2005

Burdur Belediyesi'nin hazırladığı 1. İnsuyu Şiir Akşamları, 10-13 Ağustos 2005.

Manisa Salihli'de Sevgi Yolu Dergisi'nin hazırladığı şairler buluşması, 1-3 Temmuz 2005.

Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin hazırladığı "Zeytin Dağı" 2. Şairler Buluşması, 19-21 Ağustos 2005.

1.2.10. Âşık Abdülkadir Güler'in Aldığı Ödüller

1975 yılından bu yana Âşık Geylani; edebiyat, kültür ve sanat alanında pek çok ödül almıştır. Aldığı ödüllerden bazıları şunlardır:

Diyarbakır Yüksek Okullararası Şiir Yarışması 1.lik Ödülü, Nisan, 1973

- Kemalist Ülkü Dergisi'nin Cumhuriyetimizin 50.Yılında şiir ödülü,1973
- Söke Kızılay Derneği Şubesi Kızılay konulu şiir ödülü, 1986
- Söke Azerbaycan Kültür Derneği Şiir Ödülü, 1988
- Kuşadası Gazeteciler Cemiyeti Araştırma Ödülü, 1995
- Başbakanlık Basın-Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü yerel basında Türkiye genelinde araştırma ve inceleme dalında "Yunus Emre" adlı eseriyle başarı ödülü, 1996
- Söke Ticaret Odası ve Söke Ticaret Borsası Yönetim kurulunca Söke Kültürüne hizmet ödülü, 1996
- Türk Folkloru'na Hizmet Ödülü, 1998
- "Mardin Folkloru Gelenekler ve Görenekler" adlı eserinden dolayı MAREV Vakfı'ndan Mardin Folkloruna özel hizmet ödülü, 1998
- Aydın Gazeteciler Cemiyeti'nden: 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2006, 2007, 2008 ve 2009 yıllarında köşe yazısı, inceleme, araştırma, sanat- kültür ve gazeteci İsmail SİVRİ ve yine gazeteci Mehmetali AKKAR adına verilen Özel Başarı Ödülü, 2008
- Söke Belediye Başkanlığınca Söke Kültürüne hizmet ödülü, 2004
- "Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı" Kitabından dolayı Özel Başarı Ödülü, 2007
- Kütahya / Domaniç'te yapılan şiir yarışmasında şiir Ödülü, 2001
- Simav'da yapılan 7. Anadolu Şairleri Jüri Özel Ödülü, 2002
- "Hayatı ve Eserleriyle Umurlu'dan M. Kemal Yılmaz" adını taşıyan kitabından dolayı başarı ödülü, 2002
- EGAY-DER'den Türk Kültürüne Hizmet Ödülü, 2002
- Söke Atatürkçü Düşünce Derneği ve Beşparmak dergisi hizmet ödülü, 2004
- Söke Belediyesi Başkanlığınca Söke Kültürüne hizmet ödülü, 2006
- T.C. Ziraat Bankası'nın 143. yılı şiir ödülü, 2006
- Kütahya / Tunçbilek / Anadolu Şairleri Şiir Yarışması'nda şiir ödülü, 2006
- Salihli 2. Mustafa Aydın Şiir Yarışması'nda şiir ödülü, 2007
- Şair Ahmet Tufan Şentürk adına Türk Şiirine Hizmet Ödülü, 2007
- Şair Sabit İnce adına " Araştırma İnceleme Dalında " 2.lik ödülü, 2008
- Söke gönül dostlarından ve A Takımından Türk Kültürüne hizmet ödülü, 2008

Söke'de Öğretmen okullarının kuruluşunun 160. yılı münasebetiyle Söke'nin kültür çınarı seçildi, 2008

Şair Ahmet Tufan Şentürk anısına Jüri Özel Ödülü, 2008

Sökeli iş adamlarımızdan A Takımı Başkanı ve Söke'nin tanınmış iş adamlarımızdan Muzaffer İşlekel' den Türk Şiirine ve Türk Kültürüne Onur Plaketi, 23 Nisan 2010

Adana / Ceyhan Şairler Ozanlar ve Yazarlar Derneği'nin hazırlamış olduğu 1. Yılankale Şahmaran Şiir Yarışması yazar Orhan Kemal şiir ödülü, 22 Mayıs 2010

Söke 7.si yapılan Şiir ve Kitap Günlerine Söke Kültürüne hizmet ödülü, 2010

Söke Müzesi'ne yaptığı hizmetlerden dolayı Söke Kültürüne hizmet ödülü, 2010

T.C. Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı'ndan Folklor Derleyicisi Belgesi Belge No: 1974 / 24- 03–16 Temmuz 1974, Ankara

Gülpınar Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi'nden Onur Belgesi, 24 Nisan 1982-Ankara

Gülpınar Dergisi Sahibi Güzide Taranoğlu'ndan Şükran Belgesi, 23 Nisan 1985-Ankara

Aydın Milli Eğitim Müdürlüğü'nden Teşekkür Belgesi, S: 241–1–2338--20.01.1987- Aydın

M.E. Bakanlığı'ndan Teşekkür Belgesi, Belge No:71649,tarih: 04.06.1987- Ankara

Söke İlçe Kaymakamlığı Söke Şehir ve Turizm Kulübü'nden Ulu Önder Atatürk'ün ölümünün 50.Yılında sanat ve kültür dalında Şükran Belgesi,10–11–1988-Söke

T.C.İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden Şairler Şöleni Onur Belgesi 13.05.1989-Söke

Azerbaycan Kültür Derneği'nden Onur Belgesi, 16–03- 1994-Söke

Erciyes Fikir ve Sanat Dergisi'nden Onur Belgesi Sayı: 200, 01 Ağustos 1994-Kayseri.

Folklor Araştırmaları Kurumu Genel Başkanlığı'ndan Şeref Belgesi, 19 Aralık1998-Ankara

Simav 3. Şairler Günü Onur Belgesi 9-10 Mayıs 1998-Simav

Simav 4. Şairler Günü Onur Belgesi, 7-8-9 Mayıs 1999-Simav.

Elmadağ Belediye Başkanlığı Birinci Altın Elma Onur Belgesi, 14.07.2000-Ankara

ANASAM'DAN (Anadolu İlim ve Edebiyat Meslek Birliği'nden) Onur Belgesi 14 Ekim 2000-Kayseri

Kütahya Şiir Sevenler Derneği'nden Onur Belgesi, 22 Temmuz 2001-Domaniç

Şiir Sevenler Derneği'nden Şiir Yarışmasından jüri Özel Ödülü 22. 07,2001. Kütahya

7. Simav Şairler Şöleni Şiir Dalında Özel Jüri Ödülü 10-12 Mayıs 2002,

Kütahya Şiir Sevenler Derneği'nden Onur Belgesi, 09.08. 2002- Kütahya

Sevgi Yolu Dergisi Onur Belgesi 12 Mart 2002- Salihli

EGAY-DER'den (Egeli Yazarlar ve Araştırmacılar Birliği) Onur Belgesi, 26 Ekim 2003-Denizli

Radyo As Medya Center Bin Bir Gece Programı Şiir Özel Ödülü, 30. 07,2003,

Isparta Göller Bölgesi Yazarlar ve Şairler Derneği'nden Onur Belgesi, 24.07.2003

Ünal Şöhret Dirlik' in 50. Sanat Yılında FETAV' DAN Onur Belgesi 13 Haziran 2004.

Göller Bölgesi Yazarlar ve Şairler Derneği'nden Onur Belgesi 22.07.2003-Isparta

Isparta Göller Bölgesi Yazarlar ve Şairler Derneği'nden Onur Belgesi, 10.7.2004- Isparta

Isparta Göller Bölgesi Yazarlar, Şairler Derneği'nden Onur Belgesi 22.07.2005-Isparta

EGAY-DER'DEN Sözlü Kültür Geleneği Fıkralar Sempozyumu Onur Belgesi, 19.9.2004- Denizli

BAKIŞ Gazetesi, Ekmek Ödüllü Geleneksel 8. Şiir Yarışması Onur Belgesi
13.Mayıs 2005- Adana

Sevgi Yolu Dergisi & Ay Yayınları 1.Şairler Buluşması Onur Belgesi 01- 03.
2005 – Salihli

Burdur Belediyesi 1.İnsuyu Şiir Akşamları Başarı Onur Ödülü, 13.8.2005-
Burdur

Şiir Sevenler Derneği 2.Şair Şeyhi Şiir Şöleni Onur Belgesi 24. 8,2005-
Kütahya

EGAY-DER'DEN Sözlü Kültür Geleneği Şiir Yarışmasında Onur Belgesi, 29
Eylül 2005.Denizli.

Anadolu'yu Gezen Ozanlar Derneğinden Teşekkür Belgesi.01.10.2005-
Ankara

14.Uluslar arası Hazar Şiir Akşamları Katılım Belgesi 20–22 Eylül 2006,
Elazığ

Aydın Yazarlar ve Şairler Derneği'nden Teşekkür Belgesi 30.04.2006-Aydın
Tunçbilek Belediyesi 6.Linyit Kültür Şenlikleri Festivalinden 2.Şiir Ödülü
Belgesi, 20Ağustos 2006- Kütahya.

Isparta Göller Yöresi Şairler ve Yazarlar Derneği'nden Teşekkür Belgesi,
23.06.2006

Söke Şairler ve Yazarlar Derneğinden Teşekkür Belgesi, 12.05.2007,
Paye Ortak Kitap Yayınlarından Eğitimci Üstün Hizmet Ödülü 20 Ekim 2007-
Isparta

Erciyes, Çemen ve Diriliş Dergilerinden Başarı Onur Belgesi 09 Ocak 2008-
Kayseri

T.C. Söke Kaymakamlığı Özel Ayşe Güven İlk Öğretim Okulu
Müdürlüğü'nden 2007 yılı Yılı Şairi Onur Belgesi, 28. 03,2008,

Çukurova Seyhan Sosyal, Kültür ve Sanat Şenliği'nden Onur Belgesi 16–19
Ekim 2008- Adana

16.Uluslararası Hazar Şiir Akşamları Bahtiyar Vahapzade onuruna Onur
Belgesi, 6–7-8. Kasım 2008-

Sabit İNCE 2009 Edebiyat Ödülleri İnceleme Dalında 3.lük Şiir Ödülü Onur Belgesi, 21 Temmuz 2009-Antalya

Nazilli Belediye Başkanlığı'ndan ve Aydın Şairler Yazarlar Derneği'nden Onur Belgesi, 06.04.2010

Söke Şairler ve Yazarlar Derneği'nden Onur Belgesi 06.03.2010

Söke Şairler ve Yazarlar Derneği'nden Onur Belgesi 14.08. 2010

1.2.11. Âşık Abdülkadir Güler Hakkında Yapılmış Tez Çalışması

Abdülkadir Güler hakkında Erciyes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden Merve Nur Usluer "Abdülkadir Güler'in Eserlerinde Halk Bilimi Unsurları" adlı lisans tezi hazırlamıştır. Danışmanlığını Bayram Durbilmez yapmıştır.

Tezde, Abdülkadir Güler'in hayatı, eserleri, aldığı ödüller ve hakkında yazılmış yazılardan bahsedildikten sonra eserlerindeki halk inanışları, yöresel sözler ve halk bilimi unsurları incelenmiştir.

1.2.12. Bestelenmiş Şiirleri

Abdülkadir Güler'in şimdiye kadar bestelenmiş iki şiiri bulunmaktadır. Bunlardan biri "Türkmen Kızı" adlı şiiridir. Bu şiiri Bursa'dan emekli müzik öğretmeni Şaziye Çelikler türkü şeklinde bestelemiş ve sazıyla da icra etmektedir. Ayrıca İstanbul'dan bestekâr F. Kaya Pınarses tarafından da bestelenmiştir.

Diğer şiiri ise "Yakıyor Beni" adlı şiiridir. İzmir'de müzik öğretmeni olan Işıltan Uşaklıgil, bu şiiri nihavent makamında bestelemiştir.

1.2.13. Abdülkadir Güler'in Yer Aldığı Yayınlar

1. DEMİREL, Mehtap, “Abdülkadir GÜLER (Geylanî/Güler)”, “**Sazın ve Sözü'nün Sultanları VI**” Editörler: Fatma Ahsen Turan, Reyhan Gökben SALUK, Gazi Kitabevi, 2011, Ankara, s. 22-43.
2. TURAN, Fatma Ahsen, AYDIN, Oğuzhan, “**Günümüz Halk Şairlerinin dilinden Ankara'nın Manevî Mimarı Hacı Bayram-ı Veli**”, SEK yayıncılık, Ankara Büyükşehir Belediyesi, 2011, s. 34-35.
3. Prof. Dr. SAKAOĞLU Saim, “**Dostlar Beni Hatırladı**”, 2009, Konya, s. 64.
4. SARI, Mehmet, “**Hak Aşığı ve Halk Ozanı Âşık Yoksul Derviş-Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği**”, Afyonkarahisar Valiliği, 2010, s. 472-473.
5. HALICI, Feyzi, “**Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şairleri Güldeste**”, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 1992, Ankara.
6. NASRATTINOĞLU, İrfan Ünver, “**Âşıkların Diliyle Atatürk – Güldeste**”, Nasrattinoğlu Yayınları, 1976, Ankara.
7. BILDİRKİ, O. Hasan, “**Atatürk Aramızda Şiir Antolojisi**”, Reform Matbaası, 1991, İzmir.

1.3. ÂŞIK ABDÜLKADİR GÜLER'İN ÂŞIKLIK HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Âşıklık geleneği, yüzyıllar boyunca kuşaktan kuşağa devam eden bir gelenektir. Bu geleneğin devam etmesinde en büyük rol şüphesiz âşıklara aittir. Çünkü âşıklar halkın içinden çıkmış kişilerdir. Halkın derdini, sevincini, üzüntüsünü, şikâyetini kimseden çekinmeden, objektif olarak dile getiren kişilerdir. Âşık Geylani de şiirlerinde halkın sıkıntılarına, üzüntülerine, sevinçlerine yer vermektedir.

Bugünkü âşıklık geleneği hakkında Güler'in düşünceleri şu şekildedir: “Yüzyıllardır kuşaktan kuşağa âşıklık geleneği devam ediyor. Çünkü halk şairleri halkın içinden çıkmışlardır. Özellikle Âşık Fezai (Feyzi Halıcı),

Konya’da yaklaşık 40 yıldır her yıl ekim ayında hazırladığı “Konya Âşıklar Bayramı”nı kutlamak suretiyle Anadolu’dan gelen halk ozanlarının birbirleriyle tanışmalarını, sazlarıyla ve eserleriyle buluşmalarını, çeşitli yarışmalarda ödüller vererek halk ozanlarının yetişmesine öncülük etmiştir. O günden bu yana yine Anadolu’nun büyük şehirlerinde halk ozanları bir araya geliyor ve onların yetişmesi için de çeşitli kuruluşlardan da yardımlar yapılıyor. Bu gelenek devam ediyor. Yüzyıllar boyu da devam edecektir. Bu konuda radyo, televizyon ve basının da büyük katkıları olduğuna inanıyorum.” (Demirel, Turan, 2011: 25).

Âşıklık geleneğinin devam etmesi için âşıklara büyük görevler düştüğünü söyleyen Güler, “Ben aşığım, halk ozanıyım.” diyen bir kişi geçmişten günümüze kadar gelen halk ozanlarımızı yakından tanımalı, onların eserlerini okumalıdır (Demirel, Turan, 2011: 26). Onlardan örnekler almalıdır ve kendini iyice yetiştirmelidir. Diline, sazına, içinde yaşadığı halkın inançlarına ters düşmemelidir. Halk ve içinde yaşadığı topluma saygılı olmak zorundadır. Günlük, geçici heveslere kapılmamalıdır. Ve özellikle eserlerini siyasete alet etmemelidir. Anadolu’yu gönülden yaşamalı ve yaşatmalıdır. Eserleriyle kişiliğiyle halka örnek olmalıdır. Sazının ve dilinin kıymetini bilmelidir. Uluorta yerlerde sazını çalmamalıdır. Ağırbaşlı olmalıdır ve gerektiğinde halkın eksikleri varsa bunları da yapıcı ve birleştirici dille yazmalıdır. İşte Yunus Emre, işte Dadaloğlu, işte Âşık Veysel ve işte Âşık Mahsuni böyle oldukları için halkın gönlünde taht kurmuşlardır. Sazlarıyla, sözleriyle halkın konuşan dili, gören gözü olmuşlardır.”

Âşık Geylani, devletin ozanların kitaplarını bastırması ve satın alması gerektiğini söylemektedir. Üniversitelerin Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinde bulunan hocaların ve öğrencilerin de halk ozanları ve eserleriyle ilgili tezler hazırlaması ve onları günışığına çıkartması gerektiğini de sözlerine eklemektedir (Demirel, Turan, 2011: 26).

Âşıklık geleneğinin günümüzde devam etmesinde ise radyo, televizyon ve internetin büyük katkısının olduğunu söyleyen Âşık Geylani’nin düşünceleri şöyledir: “Şimdi yaşayan halk ozanlarımızı daha şanslı

görüyorum. Çünkü yaşanan teknoloji çok ilerdedir. Eserlerini daha hızlı en uzak diyarlara bilgisayar ortamında ulaştırabiliyorlar. Kaynakları boldur. Ancak ne var ki geçmişteki ozanları daha başarılı buluyorum. Bugün bir Âşık Veysel'i, bir Karacaoğlan'ı, bir Talibi Coşkun'u, bir Pir Sultan'ı ve bir Yunus Emre'yi bulmak çok zordur. Yalnız şu var ki şimdiki halk ozanlarımızın dillerini daha duru ve yalın görüyorum. Çoğu arı ve yaşayan bir Türkçe ile yazmaktadır.

Ünlü halk ozanımız Âşık Veysel'i 23 Mart 1973'te kaybettiğimiz zaman medyada "Halk ozanlarımızın son halkası da gitti" diyenler de vardı. Ünlü folklor araştırmacısı Cahit Öztelli de bu görüşte idi. Elbette bu konuda çok tartışmalar yapıldı. Şahsen ben rahmetli Öztelli'nin bu görüşüne katılmıyorum. Halen Anadolu'da çok değerli halk ozanlarımız vardır. Örneğin Şeref Taşlıova, Âşık Halil Karabulut, Âşık Yoksul Derviş, İsmail Pervane ve Rasim Köroğlu gibi." (Demirel, Turan, 2011: 28-29)

Toplumumuzda şairlere, ozanlara arzu edilen değer verilmediğini söyleyen âşık, uzun uğraşlar sonucu yazdığı şiirleri kitap haline getiremeyen âşıklar olduğunu söylemektedir. Güçlülükle ortaya çıkan kitaplara ise ilgi gösterenler az olmaktadır (Demirel, Turan, 2011: 29).

Teknolojinin âşıklık geleneği üzerinde olumsuz bir yanını görmeyen âşık, ozan ve âşık kelimelerinin birbirinden farklı olduğunu söylemektedir. "Ozanlık geleneği 15. yüzyılın ortalarına doğru yerini âşıklara bırakmıştır. İşte saz şairleri ozanların torunlarıdır. Ancak ozanlık geleneği tümünden yok olmamış, saz şairlerinin söz ve tellerinde devam ettirmektedir." (Demirel, Turan, 2011: 29)

1.4. ÂŞIK ABDÜLKADİR GÜLER VE FOLKLOR

Folklor terimi ve disiplini, Avrupa sosyal ve kültürel hayatının değişim ve dönüşüm süreçlerinin bir sonucu olarak ortaya çıkmış ve dünyaya yayılmıştır (Oğuz, 2008: 1). Avrupa düşünce tarihinde halk, halkın kültürü, inançları, gelenekleri, töreleri, törenleri ve edebiyatının bir ilgi konusu ve bilgi

sahası oluş sürecindeki en önemli etkenlerden birisi Amerika'nın Avrupalılarca bulunuşu ve kısa sürede ona hâkim olarak Amerika'yı sömürgeleştirmeleridir (Artun, 2009: 4).

Avrupa ana karasından okyanusa açılarak önce kara derili Afrika, sonra da kızıl derili Amerika yerlileri ile karşılaşan Avrupalı gezginler, maceraperstler, tüccarlar, misyonerler, bilim adamları ve savaşçılar önce bu ilkel varlıkları tanımaya çalıştılar, sonra da onların aynasında kendi ilkel dönemlerini görmeyi denediler (Oğuz, 2008: 1). Böylece halk kültürü ürünlerinin derlenmesi 17. Yüzyılda başlamış oldu. Bu derlemeler olumlu ve olumsuz eleştiriler ışığında yapılmıştır.

Türkiye'de folklorla olan ilk ilgi, on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında halkın çoğunluğu tarafından anlaşılabilir bir milli dilin oluşturulması ihtiyacı hissedildiğinde başladı. Yabancı etkilerle kirletilmemiş, saf Türkçe olan halkın dilini kullanarak bir edebiyat yaratmak için Tanzimat yazarları, halk bilimi ve halk edebiyatı ile ilgilendiler. Şinasi (1826-71) İstanbul'da eğitimsiz kitleler tarafından anlaşılabilmesi için oldukça basit bir dil kullanarak 1859'da bir tiyatro oyunu yazmıştır. Üç yıl sonra da dört bin atasözünden oluşan bir derleme yayınlamıştır. Bir diğer yazar Ziya Paşa (1829-80), ilan etmiştir ki "Bizim gerçek dilimiz ve edebiyatımız halkın arasında yaşamakta olanlardır. Milli şiirimiz ve nazımlarımız hala ozanlar ve halk arasında canlıdır." (Başgöz, 2011: 2)

Fuad Köprülü, folklor terimi yerine "halkiyat"ı kullanarak folklor üzerine yazdığı ilk yazıdan yaklaşık altı ay sonra bir yazı kaleme alır. Bu yazıda terimin batıdaki kullanımını Ziya Gökalp'in önerisi olan "halkiyat" terimiyle birlikte kullanır (Oğuz, 2008: 19).

Folklor alanında ilk resmi faaliyet, 1920 yılında Ankara'da Maarif Vekâleti'ne bağlı Hars Dairesi'nin kurulmasıdır. Yine bu yıllarda Diyarbakır'da bulunan Gökalp, etrafına topladığı gençlerle bir ekip kurmuş, çıkardığı küçük mecmuada derlediği bazı masalları yayımladığı gibi "Usullere Dair" genel başlığı altında çıkan "Halkiyat 1-Masallar" yazısında halk masallarının tespit usulünü ele almıştır (Oy, 1997: 368).

Bu tarihten sonra folklor çalışmaları hız kazanmıştır. Folklor çalışmalarını Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Halk Evleri ve çeşitli illerde çıkan dergiler desteklemiştir.

1980'li yılların başından günümüze uzanan dönem, halkbiliminin inceleme alanlarından birini oluşturan halk edebiyatının üniversite içinde kurumlaşması bakımından önemlidir. Üniversite bünyesinde çeşitli kadrolara atanan genç araştırmacıların ve bu alanda lisansüstü çalışma yapanların sayılarının artmasıyla birlikte, halkbilimi alanındaki kitap yayınlarında gözle görülür bir artış ortaya çıkmıştır (Oğuz, 2008: 37).

Günümüzde de folklor alanında yapılan çalışmalar hala devam etmektedir. Bu devamlılığı sağlayan uzman folklorcuların yanı sıra bu işe gönül vermiş amatör folklorcuların da katkıları görmezden gelinemez. Amatör folklorcular, herhangi bir eğitim almadan bu alanda kendi kendilerini yetiştiren kişilerdir.

Amatör folklorcuların ilk amacı memleketlerine, yaşadıkları yöreye hizmet etmektir. Abdülkadir Güler de bu amaçla folklor çalışmalarına başlamıştır. 1962 yılında yazın hayatına Mücadele Gazetesi'nde başlayan Güler'in folklorla olan ilgisi okuduğu ve izlediği dergiler vasıtasıyla başlamıştır. Daha sonra Başbakanlığın açmış olduğu halkbilimci öğretmenler kursuna katılmıştır. Abdülkadir Güler, bu konuyla ilgili şunları anlatmıştır:

"Mardin ili Kızıltepe ilçesinde Mehmetçik İlkokulu'nda öğretmen iken Başbakanlık ve Kültür Müsteşarlığından bir resmi mektup aldım. Bu mektup ışığında Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı bünyesinde Ankara'da İç Cebeci'de (Ankara Devlet Konservatuvarı'nda) Milli Folklor Araştırmaları Dairesince halkbilimci öğretmenler katıldılar. Ben de bu kursa Mardin'den katılmıştım. O günlerde bizlere ders veren şu değerli idareci ve hocalarımız vardı: Ahmet Nabi Tokatlıoğlu ve Kamil Toygar bunların yönetiminde bir kurs düzenlendi. Kursumuz 15 gün devam etti. Bizler ders veren halkbilimciler: Prof. Dr. Orhan Acıpayamlı, Prof. Dr. Nermin Erdentuğ, Dr. Metin Kazancı, Nail Tan, İsmail Öztürk, Osman Sınayuç, Dr. Zafer İlbars, Gönül Tizer, Osman Nahya, Zümrüt Erk, Enver Keskin, Özcan Seyhanlı ve Dr. Umay Güney vardı. Aradan 37 yıl

gibi uzun bir zaman geçti. Bu hocalarımızdan bazıları bugün belki yok aramızda. Ama ben onların hiç birini unutmadım. Bugün aramızda olmayanları saygıyla ve rahmetle anıyor, yaşayanlara sağlıklı günler ve uzun ömürler diliyorum.”

Güler ile birlikte kursa M. Sabri Koz, İsmail Hakkı Acar, Haşim Karpuz, Aydın Oy, Şahver Kara Süleymanoğlu, Mustafa Turan, İlhan Yardımcı, Mehmet Emin Ergin ve Nabey Önder gibi isimler katılmıştır.

Kurs eğitimini tamamladıktan sonra Güler, Mardin Folkloru (Gelenekler ve Görenekler) adlı kitabını yayımlamıştır. Kitapta Mardin'in gelenek ve görenekleri, Mardin'in acı kahvesi (mırra), türküleri, atasözleri, bilmeceleleri, manileri gibi folklor motifleri yer almaktadır. Bunun dışında ramazan ve bayramlarda söylenen maniler, Anadolu'da davul, manzum atasözleri, âşıklar, yabancı dillerde atasözlerimiz ve deyimlerimiz, gül motifi, gelin-kaynana manileri, Türk edebiyatında maniler ve konuları gibi çeşitli konularda folklor yazıları vardır. (Folklor yazıları için bk. Kitapları ve Köşe Yazıları)

İKİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK ABDÜLKADİR GÜLER'İN ŞİİRLERİNİN YAPI ÖZELLİKLERİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ

2.1. ŞİİRLERİN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

Her halk şairi, şiirlerini kendilerine has üslupları ile dile getirirler. Âşıklık geleneğinin belli kaideleri vardır ve her halk şairi bu kaidelere uyarak eserlerini ortaya koyarlar. Bu nedenle şiirlerinin benzeyen yanları vardır. Bunları mahlas, konu, ayak ve kafiye gibi unsurlarla ayırt edebiliriz.

Abdülkadir Güler'in elimizde olan 103 şiiri şekil yönünden incelenmiştir ve âşığın şiirlerinin şekil özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır.

2.1.1. Abdülkadir Güler'in şiirlerinde hane sayısı

Âşık Abdülkadir Güler'in incelediğimiz 103 şiirindeki hane sayısı, aşağıdaki gibidir:

- a) Bir haneden oluşan şiirler:..... 19 adet
- b) İki haneden oluşan şiirler:.....4 adet
- c) Üç haneden oluşan şiirler:..... 7 adet
- d) Dört haneden oluşan şiirler:..... 9 adet
- e) Beş haneden oluşan şiirler:.....19 adet
- f) Altı haneden oluşan şiirler:..... 13 adet
- g) Yedi haneden oluşan şiirler:.....8 adet
- h) Sekiz haneden oluşan şiirler:..... .9 adet
- i) Dokuz haneden oluşan şiirler:..... 4 adet
- j) On haneden oluşan şiirler:.....3 adet
- k) On bir haneden oluşan şiirler:.....2 adet
- l) On üç haneden oluşan şiirler:.....3 adet
- l) On beş haneden oluşan şiirler:..... 1 adet

m) Yirmi beş haneden oluşan şiirler:.....1 adet

Güler'in şiirlerinin büyük bir kısmı beş haneli şiirlerden oluşur. Daha sonra, dört ve altı haneden oluşan şiirleri gelmektedir.

2.1.2. Abdülkadir Güler'in Şiirlerinde Ölçü ve Duraklar

Hece ölçüsü, Türk şiirinde dizelerdeki hece sayılarının birbirlerine eşit olduğu ölçü sistemidir.

Türk edebiyatı İran ve Arap edebiyatlarının etkisine girmediği çağlarda, Türkler yalnız hece ölçüsünü kullanıyorlardı. İslamiyet'in kabulünden sonra bu yeni uygarlığın türlü öğeleriyle birlikte aruz ölçüsü de edebiyatımıza girmiş oldu. Böylece divan şairleri aruzu kullanır, halk şairleri de hece ölçüsünü kullanmayı sürdürür oldular (Dilçin, 1983: 39).

Hece ölçüsü halk şairlerince yüzyıllarca kullanılmış ve bugün de günümüz âşıkları ve halk ozanları tarafından kullanılmaya devam etmektedir. Cem Dilçin'e göre hece ölçüsünde iki önemli özellik vardır:

1. Dizelerdeki Hece Sayısı: Bu, şiirin bütün dizelerindeki hece sayısının eşit olması demektir. Hece sayısının eşitliği o dizenin ölçüsünü, kalıbını gösterir. 7 heceli bir dizenin kalıbı "yedili", 11 heceli bir dizenin kalıbı "on birli" diye anılır. Dize içinde bulunan yabancı sözcüklerdeki heceler uzunluk kısalık bakımından dikkate alınmaz. Türkçe sözcüklerdeki heceler gibi hece sayımına girer (Dilçin, 1983: 40).

2. Durgulanma ve Durak: Hece ölçüsünde dizenin belli bölümlere ayrılmasına durgulanma, bu bölüm yerlerine de durak denir. Durak, ancak kulakta uyumlu bir izlenim bırakan anlamlı söz öbekleri arasında olur. Hece ölçüsünün kalıplarındaki durak sayısı en az 2 en çok 5 olabilir (Dilçin, 1983: 40). Hece ölçüsünde kalıplar 2'liden başlayarak 20'lilere kadar gider (Mutluay, 1977: 28).

Âşık şiirinin nazım şekillerini, kullanılan ölçüye göre iki kümeye ayırırız; heceli biçimler ve aruzlu biçimler.

Heceli biçimlerin, ölçülerine göre tasnifi şöyledir:

- a) 4+4+3 ya da 6+5, 11 heceli ölçüde şiirler,
- b) 4+4, 5+3 ya da serbest duraklı, 8 heceli şiirler,
- c) 4+3 ya da serbest duraklı 7 heceli şiirler,
- d) Seyrek olarak, aynı şiirde değişik ölçülerin kullanıldığı şiirler.(Boratav, 2000: 34-35)

7 heceli ölçü daha çok mani, 8 ve 11 heceli ölçüler de daha çok koşma biçimindeki şiirlerde kullanılırlar. 14'lü hece ölçüsü ise divan, semai ve kalenderi nazım biçiminde kullanılır.

Âşık Abdülkadir Güler'in şiirlerinden 7 tanesi 7'li, 30 tanesi 8'li, 53 tanesi 11'li, 12 tanesi 14'lü hece ölçüsüyle yazılmıştır. Âşık Geylani'nin 51 tane de serbest ölçülü yazdığı şiir vardır. Âşık, bazı şiirlerinde ölçüsü tutmayan dizelerdeki kelimelerin yerine yöresel söylenişlerini kullanarak, kelimelerdeki zayıf heceleri düşürerek ya da kısaltmalar yaparak dizelerdeki hece sayısını eşitlemiştir. Bunlara şu şiirler örnektir:

Örnek 1:

Sen öldün öleli dünya karıştı
Kimiler küstü **kimiler** barıştı
 Seni bilen kadın-erkek yarıştı
 Hep izinde kalan olduk Atatürk

Devrim dedik devrimine yapıştık
 İrfan **ilen** ilim **ilen** çarpıştık
 Bunca yıldır hep bu yolda savaştık
 İrfanını alan olduk Atatürk (49)

...

Örnek 2:

...

Fazla oldu hey Geylani
Hasta düştük ilaç hani
Umut, hayal, yok **erzani**
Zam üstüne zam geliyor (39)

Örnek 3:

...

Kitabın aldım okudum
Gönül rafında dokudum
Damla damla yudum yudum
Halk ozanı Dertli Kâzım (11)

Şiirde ölçüye uydurmak için yazımını değiştirdiği kelimelerden bazıları şöyledir: kahretme>kahır etme, olamıyorum>olamıyom, şehri>şehiri, yalnız>yalınız, ışı>ışık, senin gibi>sencileyin, deli> del, naaşı> na'şı...

Âşık Geylani 17 şiirini 4+4 duraklı, 7 şiirini 4+4+3 duraklı, 38 şiirini 6+5 duraklı yazmıştır. Bazı şiirlerde farklı duraklar kullanmış; bazı şiirleri de serbest duraklıdır. Şiirlerin bazı dizeler ya da dörtlüklerinde başka duraklar kullanılmıştır; ama incelerken şiirin geneline hâkim olan durak esas alınmıştır. Serbest duraklı şiirlere örnek olarak aşağıdaki şiirler verilebilir:

Örnek 1:

ATATÜRK

Sen öldün öleli/ dünya karıştı (6+5)
Kimiler küstü kimiler barıştı (?)
Seni bilen kadın/-erkek yarıştı (6+5)
Hep izinde kalan olduk Atatürk (6+5)

- Devrim dedik devrimine yapıştık (?)
- İrfan ilen ilim ilen çarpıştık (4+4+3)
- Bunca yıldır hep bu yolda savaştık (4+4+3)
- İrfanını alan olduk Atatürk (4+4+3)
- Okul açtık/ köprü yaptık/,yol açtık (4+4+3)
- Kentten köye/ karış karış/ dolaştık (4+4+3)
- Işığınla nice/ dağları aştık (6+5)
- Daha fazla/ bilen olduk/ Atatürk (4+4+3)
- Bu İstanbul/ bu Ankara/ bu İzmir (4+4+3)
- Ardahan'dan/ Edirne'ye/ hepsi bir (4+4+3)
- Dilde türkü/ dilde şarkı/ ve şiir (4+4+3)
- Seni her dem/ anan olduk/ Atatürk (4+4+3)
- Kimisi de/ devrim dedi/ devirdi (4+4+3)
- Gözlerini/ eserinden/ çevirdi (4+4+3)
- Şu vatani/ didik didik/ kemirdi (4+4+3)
- Nice nice/ plan kurduk/ Atatürk (4+4+3)
- Güzel sözün: Türk, Öğün, çalış, güven (?)
- Türk'ü sayan/ Türk'ü seven/ ve öven (4+4+3)
- Ey Türkoğlu sen de bunları öğren (?)
- Huzurunda/ divan durduk/ Atatürk (4+4+3)
- Geylani'yim/ destanını/ yazarım (4+4+3)
- (Seni)bilmeyenin mezarını kazarım (4+4+3)
- İlham geldi/ ufuklarda/ nazarım (4+4+3)
- Seni sevdik/ yalan çıktık/ Atatürk (4+4+3) (49)

Örnek 2:

OZANCA

Her çiçekte/ renk şöleni (4+4)
 Bereket var/ bu toprakta (4+4)
 Vardır bunun/ bir bileni (4+4)
 Memleket var/ şu uzakta (4+4)

Sabırla aşmak/ dağları (5+3)
 Baharın güzel/ çağları (5+3)
 Balık, olta/ ve ağları (4+4)
 Hareket var/ şu kuşakta (4+4)

Desenli Sivas/ kilimi (5+3)
 Halk kültürü/ ve bilimi (4+4)
 Portakal, elma/ dilimi (5+3)
 Saadet var/ şu şafakta (4+4)

Zakkum ağacı/ zehirli (5+3)
 Trenler var/ ki tehirlî (4+4)
 Köylü, kasaba,/ şehirlî (5+3)
 Adalet var/ bu sokakta (4+4)

Güvercinler/ şadırvanda (4+4)
 Gelin, güveği/ divanda (5+3)
 Kına yakılır/ eyvanda (5+3)
 Muhabbet var/ şu çardakta (4+4)

Bir hoş eser/ bahar yeli (4+4)
 Kimi uslu/ kimi deli (4+4)
 Yaradanla/ dost bir velî (4+4)
 Hidayet var/ şu ocakta (4+4)

Şiir var ki/ destan olur (4+4)
 Kumaş var ki/ kaftan olur (4+4)
 Toprak var ki/ vatan olur (4+4)
 Letâfet var/ şu yaprakta (4+4)

Yazıldı şiir ozanca (5+3)
 Varı ekledik/ kazanca (5+3)
 Ana, baba,/ dayı, amca (4+4)
 Ziyafet var/ bu durakta (4+4)

Güler, yeter/ özde kalsın (4+4)
 Ak-aydınlık/ gözde kalsın (4+4)
 Türkü olup/ sözde kalsın (4+4)
 Hürriyet var/ bu al bayrakta (?) (29)

2.1.3. Şiirlerin Kafiye Yapısı Ve Redifler

Şiirde dize sonundaki ses benzerliklerine kafiye denir. Kafiye bulunan ses benzerlikleri arasında herhangi bir anlam ilişkisi bulunmaması gerekir. Kafiye, şiirde ahengi ve anlama bütünlüğünü sağlar.

Doğan Kaya, âşık şiirinde beş çeşit kafiye çeşidi olduğunu söylemektedir:

- 1) Çeyrek kafiye,
- 2) Yarım Kafiye,
- 3) Tam Kafiye,
- 4) Zengin Kafiye,
- 5) Cinaslı kafiye

Kaya, çeyrek kafiye terimini ilk defa telaffuz eden kişinin Saim Sakaoğlu olduğunu söylemektedir. Çeyrek kafiyenin tanımını da şu şekilde yapar: Çıkakları birbirine yakın olan seslerle (ç-ş, n-l-r, z-s) meydana getirilen kafiye *çeyrek kafiye* denir (Kaya, 2003: 66).

Sadece bir ses benzerliğine dayanan kafiye yarım kafiye; iki ses benzerliğine dayanan kafiyelere tam kafiye; en az üç ses benzeştiği kafiyelere zengin kafiye; sesteş kelimelerle oluşturulan kafiye cinaslı kafiye; bir kelimenin diğer kelime içinde aynen geçtiği kafiye tunç kafiye denir. Kafiyeden sonra gelen aynı görevli ek ya da kelimelere ise redif denir.

Uyak konusu üzerinde duran araştırmacılardan Köprülü, Türklerin kopuzla çalıp söylenen ilk şiirlerinin hece ölçüsünde olduğunu, çoğunlukla dört dizeden kurulan dörtlüklerde ilk üç dizenin birbiriyle, dördüncünün de bütün dörtlüklerle uyak oluşturduğunu belirtmektedir (Aksan, 1999: 173).

Saz şairlerinin şiirleri ve anonim ürünler bir bütün olarak incelendiğinde, genel olarak halk şiirimizde uyak anlayışının ve uygulanmasının Divan şiirinin ve sonraki dönemlerdeki Türk şiirinin uyak bulma konusundaki katı tutumuna uzak kaldığını kabul etmek gerek. Bizim görüşümüze göre, bir bakıma halk ozanları şiiri tekdüzelikten kurtarmış, dinleyen/okuyanı bir ölçüde 'uyak bekleme' tutumundan sıyrarak daha değişik, çeşitli ses benzerlik ve yakınlıklarına götürmüştür. Bunlarda elbette, anonim ürünlerin ozanlarının kültür düzeylerinin de payı vardır. Ancak, çoğunlukla yarım uyaktan yararlanan bu ozanlarda öteki uyak çeşitleri de görülmektedir (Aksan, 1999:174).

Âşık Abdülkadir Güler, şiirlerinde genellikle tam ve zengin kafiye kullanmıştır. Şiirlerinin hemen hepsinde ek ya da kelime olarak redifler de kullanmıştır. Kafiyesiz yazdığı şiirlerinde nakarat, ayak ya da tekrarlamalar yaparak ahengi sağlamıştır. Şiirin bütününde aynı kafiye hâkim değildir. Şiirin bir dörtlüğünde tam kafiye, diğer dörtlüğünde zengin kafiye kullandığı görülür.

Âşık Geylani'nin şiirlerinde kafiye çeşitlerine örnekler ise şöyledir:

1) Yarım kafiye: Dize sonunda bulunan tek ses benzerliğine yarım kafiye denir.

Örnek 1:

İmpalada bir gelin: al al güller içinde
Baştan tırnağa kadar gümüş teller içinde
Arife tarif olmaz, gören bin kere ölür
Dili güzel, boyu güzel, ne yazık eller içinde (98)

Örnek 2:

Çadırlarda, obalarda
Yaylalarda, ovalarda
Taş yapıllı odalarda
Gördüm seni Türkmen kızı (33)

Örnek 3:

...
Zeytin, pamuk, tütün, yeşil ovası
Bafa Gölü, Azap, Aslan Yaylası
Güllübahçe, Didim ve mağarası
Geline fistandır Söke Ovası (83)

2) Tam kafiye: Dize sonlarındaki iki ses benzerliğine dayanan kafiye çeşidine tam kafiye denir. 57 şiirinde tam kafiye kullanmıştır.

Örnek 1:

...
Aşk oduyla **yandı** gönül
Hak dostuna **kandı** gönül
Şol cenneti **sandı** gönül
Koşar Yunusum Yunusum (38)

Örnek 2:

...

Diyarbakır etrafında **bağ**lar var'
 Kara taşlı surlarında **çağ**lar var
 Karaca Dağ gibi yüce **dağ**lar var
 Güneyde sancaksın hey Diyarbakır (55)

Örnek 3:

...

Toprak Ananın göz**desi**
 Sanat, kültür ab**idesi**
 Arda, başak'ın **dedesi**
 Uçtu Bilal Taranoğlu (20)

3) Zengin kafiye: Dize sonundaki en az üç sesin benzeştiği kafiyeye zengin kafiye denir. Tam kafiye den sonra en çok uyguladığı kafiye çeşididir. 25 şiirinde zengin kafiye kullanmıştır.

Örnek 1:

Sen öldün öleli dünya **karıştı**
 Kimiler küstü kimiler **barıştı**
 Seni bilen kadın-erkek **yarıştı**
 Hep izinde kalan olduk Atatürk (49)

Örnek 2:

...

Sual etsen şükürler ki **mutluyuz**
 Dost başına size sağlık, **kutluyuz**
 Yarınılardan daha çok **umutluyuz**
 Ezgi taşan gelen pula merhaba (45)

Örnek 3:

...

Âşık Geylani'yim, bahtım **karadır**
Kaç bahar geçiyor gönlüm **yaradır**
Ağlamak, sızlamak geçmez **paradır**
Mezarın başında kal diye yazmış. (42)

4) Tunç kafiye: dize sonunda bulunan bir kelimenin bir sonraki dizenin sonunda bulunan kelimenin içinde aynen geçmesiyle oluşan kafiyedir. Âşık Geylani, bu kafiyei çok az şiirinde kullanmıştır.

Örnek 1:

Mardin kapı, Urfa kapı, Dağ kapı
Sende petrol, sende maden ve **bakır**
Kara Amida'sın ey güzel yapı
Göklerde bayraksın hey Diyar**bakır** (55)

Örnek 2:

...

Şadırvanda akan **su**
Vahalara bengi**su**
Örnek şair doğru**su**
Aşar Halil Soyuer (7)

Örnek 3:

...

Kışlar soğuk geçer, ayaz mı **ayaz**
Mevsimler bir tuhaf yakıyor bu **yaz**
Karpuzlar da şimdi kelek bembey**az**
Sütler bozuk çıktı peynir lor oldu (62)

5) Cinaslı kafiye: Sesteş kelimelerin kullanılmasıyla yapılan kafiye çeşididir. Diğer kafiye türlerine göre âşık, cinaslı kafiye daha az kullanmıştır.

Örnek 1:

Analar analar şefkat **dolusun**
Barışta yağmur, savaşta **dolusun**
Kimsede bulunmaz sendeki sevgi
Benim gözlerimde Anadolu'sun (44)

Örnek 2:

...
Biz rahat uyurken kendi uyumaz
Sıcak, soğuk demez ayakta kış, **yaz**
"Asayiş berkemal" tutanakta **yaz**
Kendini adanmış devlete polis (40)

Örnek 3:

...
Şiir ummanında çözülmaz **bağdın**
Yurdun toprağında bir irem **bağdın**
'Erciyes'ten Kopan Çığ' uçtu, gitti
'Benden İçeri'de bir yanar dağdın. (50)

6) Redif: Redif, dize sonlarında bulunan aynı görevli ekler, tekrarlanan kelime ya da kelime gruplarıdır. Halk şairleri redife kafiye den daha çok önem vermişlerdir. Bütün duygu, düşünce ve benzetmeleri rediften doğar. Kimi zaman dizenin ilk sözcüğü kafiye, geri kalan sözcükler redif olabilir (Dilçin, 1983: 80). Âşık Abdülkadir Güler, hemen hemen bütün şiirlerinde redif kullanmıştır.

Örnek 1:

...

Adını bir yere vermemiz **gerek**
 Sizin için çiçek dermemiz **gerek**
 Sonunda vuslata ermemiz **gerek**
 Söke'nin çiçeği Ekrem Karakaş (60)

Örnek 2:

...

Ötmez oldu sazın **şimdi**
 Gönüllerde nazın **şimdi**
 Hep dillerde sazın **şimdi**
 Dostlar seni hatırlıyor (19)

7)Nakarat (Kavuştak): İlk dizenin ikinci ve dördüncü dizesi ile diğer dörtlüklerin son dizelerinin tekrar edilmesiyle oluşur. Âşık şiirinde kavuştak ya da bağlama da denmektedir. Âşık Geylani nakarat bölümlerine şiirlerinde sıklıkla yer vermiştir.

Örnek 1:

NE GÜZELDİR

Göreve koş günaydınla
Ne güzeldir ne güzeldir
 Ve sohbeti hoş aydınla
Ne güzeldir ne güzeldir

Hane ocağın şenlensin
 Çoluk-çocuk neşe'lensin
 Kıraç toprak eşelensin
Ne güzeldir ne güzeldir

Güçlenmeli dostluk bağı
 Büyüsünde sevgi çağı
 Gönül hasetten ırağı
Ne güzeldir ne güzeldir

Yâr mektubun her satırı
 Bir fincan kahve hatırı
 Bayram Velinin yatırı
Ne güzeldir ne güzeldir

Zaman saati her yanı
 Sabır işler yelkovanı
 İçten sevmektir vatanı
Ne güzeldir ne güzeldir

Güvercine barış yolu
 Küheylana yarış yolu
 Al bayrağa Anadolu
Ne güzeldir ne güzeldir

Hacı Bektaş, Ahi Evran
 Çağ gelişir, büyür devran
 Ahlâk, İman, edep, erkân
Ne güzeldir ne güzeldir

Yunus Emrem sevgi piri
 Okudukça diri diri
 Ozan Güler'in şiiri
Ne güzeldir ne güzeldir (28)

Örnek 2:

Gün Seninle Güzel Evin Kadını

Tarihe yazmışlar senin adını

Gün seninle güzel evin hanımı

Gönlüme kazmışlar değer yapını

Gün seninle güzel evin kadını

Allah'tan dilerim her muradını

Hiç senden başkası vermez tadını

Geceme renk katmış senin yâdını

Gün seninle güzel evin hanımı

Adını yazmışlar tunca, mermere

Ressama, şaire, bunca esere

Layıksın her zaman gonca güllere

Gün seninle güzel evin kadını

Desende, gergefte göz nurusun sen

Mutlu yuvaların huzurusun sen

Bu güzel vatanın onurusun sen

Gün seninle güzel evin hanımı

Güzelsin, iyisin, dilber gibisin

Soframda tat veren biber gibisin

Kimi zaman bana Güler gibisin

Gün seninle güzel evin kadını (66)

8)Ayak: Âşık şiirinde genellikle ilk dördlüğün ikinci dizesinde başlatılan bütün dörtlüklerin son dizelerinde yarım, tam, zengin hatta cinaslı kafiyele vücuda getirilen yahut dizenin tamamında aynen tekrarlanan sözlerle

oluşturulan ve dörtlüklerin mihengi durumunda olan kafiye denir (Kaya, 1999: 8-335-348).

Kafiye kelimesinin âşık edebiyatımızdaki karşılığı 'ayak'tır. Âşıklar atışmadan önce bir birbirine 'ayak açarlar'; bir yarışma şeklinde olan atışmalarda ise ilgililerden ayak isterler. Yine onlara göre ayaklar, kafiye kelimelerin azlığına ve çoğunluğuna göre, 'kapanık ayak', 'dar ayak', 'geniş ayak' gibi dallara ayrılır. Son yıllarda 'uy-filinden türetilen 'uyak' ile 'ayak' arasında herhangi bir yapı benzerliği yoktur (Sakaoğlu, 1989: 301).

Âşık Geylani, hemen hemen bütün şiirlerinde ayak kullanmıştır.

Örnek 1:

YAKIYOR BENİ

Bu mevsim bu iklim inan bambaşka
Hem kışı hem yazı **yakıyor beni**
Minyatür bakışım gelelim aşka
Duruşun her nazı **yakıyor beni**

Ela gözlerine seyran olmuşum
İşve sözlerine hayran olmuşum
Yavan ekmeğine ayran olmuşum
Teninin beyazı **yakıyor beni**

Ardına düştüm ki yayan yapıldık
Siyah saçlarıma düştü bin bir ak
Aşkından içmişim zehirden bardak
Tadının birazı **yakıyor beni**

Tezgâh başındaki halı gibisin
Boğaziçi'ndeki yalı gibisin
Güzel Ankara'nın balı gibisin
Dudağın kirazı **yakıyor beni**

Ceylan bakışlım düşelim yola
 Saçların el etsin bir sağa, sola
 Âşıklar gibi girelim kol kola
 Bu şiir bu yazı **yakıyor beni** (87)

Örnek 2:

SÖKE OVASI

Sen güzel Aydın'ın şirin ilçesi
 Dillere destandır **Söke Ovası**
 Küheylan yelesi aslanpençesi
 Bağ, bahçe bostandır **Söke Ovası**

Beşparmak Dağı'nın eteklerinde
 Hititler, İyonlar eserlerinde
 Arılar bal yapar peteklerinde
 Ne sıcak vatandır **Söke Ovası**

Zeytin, pamuk, tütün, yeşil ovası
 Bafa Gölü, Azap, Aslan Yaylası
 Güllübahçe, Didim ve mağarası
 Geline fistandır **Söke Ovası**

Didim'i, Millet'i, Yenihisar'ı
 Apollo mabedi, Agora Garı
 Yeltepe'den eser bir hoş rüzgârı
 Biçilmiş kaftandır **Söke Ovası**

Sazlı Köy'ü, Akçakaya, Özbey'i
 Akça şehir Söke olmuş besbelli
 Çalzurnacı Kerimoğlu Zeybeği
 Köylere sultandır **Söke Ovası**

Atburgaz'ı, Tuzburgaz'ı, Balat'ı
 Bayırdamı, Güneyyaka, Çavdar'ı
 Karaatlı, Nalbantlar'ı Avşar'ı
 Düşmana dumandır **Söke Ovası**

Burunköy, Çalıköy şirin havası
 Suyu tatlı Gölbent yiğit obası
 Doğanbey uzakta, Çamlık arası
 Nakışlı mintandır **Söke Ovası**

Tarihe şan vermiş Aydın Efesi
 Erenler Ocağı Kavas Dedesi
 Granta Tepesi, Şarlak Deresi
 Sevgiye fermandır **Söke Ovası**

Güzeltepe, Serçin, Kisir, Kaygılı
 Çalışlı, Yeşilköy efe saygılı
 Pamukçular, Sayrakçı Köyler(in) gülü
 Gençleri civandır **Söke Ovası**

Kara(ca) hayıt, Özbaşı, İniş-yokuşlu
 Yenidoğan, Sofular, örük bakışlı
 Demirçay, Avcılar kilim nakışlı
 Dertlere dermandır **Söke Ovası**

Efeler diyarı erdir zaferde
 Erkeği, kadını, coşar siperde
 Büyük Menderes'in aktığı yerde
 Kocaman harmandır **Söke Ovası**

Karakaya,Köprüalan, Yuvaca
 Sarıkemer, Akçakonak, Savuca
 Ağaçlı'dan, Argavlı'ya, Yamaç'a
 Garibe mekândır **Söke Ovası**

Yeter artık Güler, sözün kararda
 Atam görünür dokuz Şubatlarda
 Hacı Ziyabeği, İlyas Ağa'da
 Bir başka destandır **Söke Ovası** (83)

Âşık Geylani'nin şiirlerinin kafiye örgüsü şu şekildedir:

abab/cccb/dddb/...: 42

aaab/cccb/dddb/...: 11

aaaa/bbba/ccca/...: 1

aaxa: 17

aa/bb/cc/dd/...: 5

abab/cc/dede/cc/fgfg: 2

aa/ba/ca/...: 2

abab/ccdc/eeee/ffff: 1

aaxa/cc/bbxb/dd/...: 1

Ayrıca 65 duraksız şiiri vardır.

2.2. EDEBÎ SANATLAR

2.2.1. Teşbih

Sözü daha etkili kılmak için, aralarında türlü yönlerden ilgi bulunan iki şeyden, benzerlik bakımından güçsüz olanı nitelikçe güçlü olana benzetmeye teşbih denir. Benzetmede, dört öge vardır. Kendisine benzetilen, benzetilen, benzetme yönü ve benzetme edatıdır. Cem Dilçin'e göre beş türlü benzetme

vardır; ayrıntılı benzetme, kısaltılmış benzetme, pekiştirilmiş benzetme, uz benzetme(teşbih-i belîğ) ve yaygın benzetmedir. (Dilçin, 1983: 407-411)

Örnek 1: Şiirinin bu dörtlüğünde âşık sevgili için benzetmeler yapmıştır.

...

Tezgâh başındaki **halı gibisin**
Boğaziçi'ndeki **yalı gibisin**
Güzel Ankara'nın **balı gibisin**
Dudağın kirazı yakıyor beni (87)

...

Örnek 2:

...

Didim'i, Millet'i, Yenihisar'ı
Apollo mabedi, Agora Garı
Yeltepe'den eser bir hoş rüzgârı
Biçilmiş kaftandır Söke Ovası

...

Burunköy, Çalıköy şirin havası
Suyu tatlı Gölbent yiğit obası
Doğanbey uzakta, Çamlık arası
Nakışlı mintandır Söke Ovası (83)

Örnek 3:

...

Güzelsin, iyisin, dilber gibisin
Soframda tat veren biber gibisin
Kimi zaman bana Güler gibisin
Gün seninle güzel evin kadını (66)

Örnek 4:

Ankara solfa -sol'da doğan bir güneş gibi

Asıl adı Nûmân'dır Hacı Bayram-ı Veli

Tasavvuf deryasında edep, erkân sahibi

İlimde bir ummandır Hacı Bayram-ı Veli (94)

Örnek 5:

...

Acı haber Almanya'dan duyuldu

Kartal gibi gökten yere süzüldü

Kadın, erkek, cümle âlem üzüldü

Bu toprağın ozanıydı Mahzuni (46)

Örnek 6:

...

Koşuyor dörtnala küheylan gibi

Sevgi burcunda heyecan gibi

Kimseye borcu yok Pir Sultan gibi

Ocakta irfandır İsa Kayacan (81)

Örnek 7:

...

Bir zeytin dalı, **ak güvercin gibi**

Alıpta uçuver şahlan Mehmedim,

Melek gibi, hızır gibi, cin gibi

Hepsini saçiver **aslan Mehmedim** (76)

2.2.2. İstiare

Bir şeyi kendi adının dışında, türlü yönlerden benzediği başka bir şeyin adıyla anmadır.(Dilçin, 1983: 412) Biz sözün istiare olabilmesi için şu üç özelliği taşıması gerekir:

- 1) Söz gerçek anlamı dışında kullanılmalıdır.
- 2) Sözün gerçek anlamda kullanılması imkânsız olmalıdır. Bunu sağlamak için de sözün gerçek manasının anlaşılmasına engel bulunmalıdır.
- 3) Benzetme amacı olmalıdır.(Külekçi, 2003: 51)

İstiare, teşbihin iki temel ögesiyle yapılır. Bu bakımdan iki çeşit istiare vardır:

- 1) Açık istiare: Benzetme ögelerinden yalnız kendisine benzetilenin bulunduğu istiare türüdür.
- 2) Kapalı istiare: Benzetme ögelerinden benzetilenin söylendiği kendisine benzetilenin söylenmediği istiare türüdür. Sadece kendisine benzetilen, özellikleriyle yönüyle sezdirilir.

Örnek 1: Bu dörtlükte âşık, köpeğe ait olan bir özellik olan kemirmek fiilini vermiş; açık olarak köpeği söylememiştir ve kapalı istiare yapmıştır.

...

Kimisi de devrim dedi devirdi
Gözlerini eserinden çevirdi
Şu vatani **didik didik kemirdi**
Nice nice plan kurduk Atatürk (49)

Örnek 2: Tarla, anneye benzetilmiştir. Bunu, kucağında büyüdüğüm dizesiyle dolaylı olarak anlatarak kapalı istiare yapılmıştır.

...

Tarlam benim yerim, göğüm

Kucağında büyüdüğüm

Tomar tomar, düğüm düğüm

Varın tarlaya tarlaya (32)

2.2.3. Mübalağa

Bir sözün etkisini güçlendirmek amacıyla bir şeyi ya olmayacağı bir biçimde anlatmak ya da olduğundan pek çok ve pek az göstermektir. Edebiyatta genellikle hayal gücünün genişliğini ve gücünü göstermesi bakımından mübalağaya çok önem verilmiştir.

Mübalağa üç kısma ayrılmaktadır:

- Tebliğ; akla ve göreneğe uygun mübalağadır.
- İğrak; akla uygun; fakat göreneğe uygun olmayan mübalağadır.
- Gulüv; akla da göreneğe de uygun olmayan mübalağadır (Külekçi, 2003: 132-135).

Örnek 1:

...

Ömrüne bereket, hocam çok yaşa

Hem elin, ayağın değmesin taş

Yakarışım sonsuz, varmalı arşa

Benim öğretmenim Erdoğan Toker (51)

Örnek 2:

...

Volkan mısın, bomba mısın orada,

Hem havada, hem denizde, karada,

Dipçiklerle düşmanı ez orada,

En önde koşuver tufân Mehmedim (76)

Örnek 3:

Evren üstü insan kanı,
Görkemli böler gecemi,
Kol, kemik, vahşet harmanı
Uzayı çizer perçemi (17)

Örnek 4:

...
Gözyaşım oldu bir sel
Nijerya'da bir güzel (8)

2.2.4. İstifham

Doğrudan doğruya heyecana bağlı sanatlardan olan istifham, hayret, şefkat; elem, nefret, kin gibi heyecan ve duyguların soru yoluyla ifade edilmesidir. Sorular cevap almak için değil; duygu ve heyecanların daha açık, daha şiddetli ve daha etkili biçimde ortaya konulması bakımından doğmuştur. Ne, kim, kaç, nasıl, hani, hangi, nerede, nereye gibi çoğu zaman duygu ve heyecanla ilgili olmayan zamir ve zarflar da istifham ifade ederler.(Külekçi, 2003: 109)

Örnek 1:

...
Boram boram, burcu burcu
Mavi, yeşil ve turuncu
Kimin harcı, kimin borcu
Yakın tarlaya tarlaya (32)

Örnek 2:

...

Malazgirt, Çaldıran mı, yalnız Çanakkale mi?

Türk'ün keskin zekâsı, kılıç üstü kalemi

...

Hani Namık Kemal'i, nerde Mehmet Akif'i?

Mehmet Emin Yurdakul, bu vatanın şairi (103)

2.2.5. Teşhis

Tabiatta bulunan insan dışındaki bütün varlıkları, her türlü eşyayı, imgesel/simgesel yaratıkları insanlar gibi davrandırma ve canlandırma sanatıdır (Aktaş,2005: 120).

Örnek 1:

Bir ateş alev tutmuş her erin sinesinde

Erzurum'dan, Edirne'den hep bu toprak içinde

Babadan, yârdan ayrı, ağlayan annesinde

Taşlarda bir mana var, hepside yas içinde

Arzın mezar taşları bir birini kovalar

Yaprağın benzi solmuş, rüzgârda sessizlik var

Ağaçlar kara bağlamış, matem içinde duvar

Bülbüller ötmez olmuş göklerde bir hüznün var (100)

Örnek 2:

...

Gümrah ağaçları selama durmuş

“Yaş kesen, baş keser” atam buyurmuş

Bir orman sevdası başıma vurmuş

Sözleri ormanda orman da güzel (78)

Örnek 3:

...

Göklere dönüyor şu garip kuşlar

Bahara gebedir bu kara kuşlar

Dallarda yapraklar seni alkışlar

Sana kucak açıp germeğe geldim (63)

Örnek 4:

...

Kuşlarda göç başladı

Yarının tutkusunda

Ve dallarda her yaprak

Kaybolmak korkusunda (5)

2.2.6. Tenasüp

Bir konu üzerinde, aralarında türlü ilgiler bulunan en az iki sözcük, terim ve deyim bir dize ya da beyit içinde rastgele, sıralama amacı gütmeyen, aralarında karşıtlık ilgisi bulunmadan kullanılmaktadır.(Dilçin, 1983; 431)

Örnek 1:

...

Sabırla aşmak dağları

Baharın güzel çağları

Balık, olta ve ağları

Hareket var şu kuşakta

...

Yazıldı şiir ozanca

Varı ekledik kazanca

Ana, baba, dayı, amca

Ziyafet var bu durakta (29)

Örnek 2:

...

Güle döndün halden hale
Çiğdem, sümbül, nergiz, lâle
 Bayraktaki gül hilâle
 Gülşehir'e benziyorsun (13)

Örnek 3:

...

Çam, gürgen, sedir, ahlat
 Fındık, kestane kat kat

Meşe, kayın ve köknar
 Ihlamur, defne, gül, nar

Maki, alıç ve armut
 Andız, ladin, palamut (9)

Örnek 4:

Sen güzel Aydın'ın şirin ilçesi
 Dillere destandır Söke Ovası
 Küheylan yelesi aslanpençesi
Bağ, bahçe bostandır Söke Ovası

...

Zeytin, pamuk, tütün, yeşil ovası
 Bafa Gölü, Azap, Aslan Yaylası
 Güllübahçe, Didim ve mağarası
 Geline fistandır Söke Ovası (83)

Örnek 5:

...

Kereste, pencere, kapı olursun

Telefon direği, yapı olursun

Kazmanın, baltanın sapı olursun

Belleri ormanda orman da güzel

...

Turistler daha çok ormana koşar

Şahin, karga, keklik, bıldırcın yaşar

Tilki, tavşan, sansar dağları aşar

Tüyleri ormanda orman da güzel (78)

2.2.7. Telmih

İnsanlar tarafından bilinen, geçmişteki bir olaya, ünlü bir kişiye, bir inanca, bir atasözüne veya bir şiiire işaret etme sanatıdır. Daha çok hatırlatma amacına yöneliktir. Bu bir çağrışım sanatı sayılabilir. İşaret edilen şey uzun uzadıya açıklanmayıp kısaca değinilip geçilir (Aktaş, 2005: 191).

Örnek 1:

...

Kimi Fatih, kimi Yavuz, kimi de Kılıçaslan

Diyojen'e ders veren Malazgirt'te Alparslan

Deli Hüsrev'le, Mehmet Zigetvar Kalesi'nde

Başı vermeyen şehit, düşmanın pençesinde (103)

Örnek 2:

...

Çoluk, çocuk tasası yok

Malı, mülkü kasası yok

Musa gibi asası yok

Yüzer yüzer Yunus gibi (37)

Örnek 3:

...

Şu dağların başı karlı dumandır

Ben Mecnun, sen Leyla her şey ayandır

Söyle güzel gelişin ne zamandır

Yoksa en sonunda sel alır, gider (67)

Örnek 4:

...

Milli Mücadelede adın var senin

Dünya tarihinde yâdın var senin

Mahalli mutfakta tadın var senin

Meryem Ana bakar Göllü Mardin'in (75)

2.2.8. Tezat

Anlam bakımından birbirine zıt olan iki düşünce, hayal veya duyguyu bir arada söylemektir. Bu sanata tıbak, tatbik, mutabakat, mukabele, tekafü, mütezzad adları da verilmektedir (Aktaş, 2005: 93).

Örnek 1:

...

Orda dağım, orda bağım

Ayranım yoğurdum, yağım

Sende ölüm, sende sağım

Bakın tarlaya tarlaya (32)

Örnek 2:

...

Çöle döndüm, var demedim

Bir sel gibi aktı, geçti (34)

Örnek 3:

...

Anan senin doğurmuştur bugüne

Savaşa gidersin, sanki düğüne

Tarihe sığmazsın, lâıksın üne

Dağları aşiver, dayan Mehmedim (76)

Örnek 4:

...

Biz rahat uyurken kendi uyumaz

Sıcak, soğuk demez ayakta kış, yaz

“Asayiş berkemal” tutanakta yaz

Kendini adanmış devlete polis (40)

Örnek 5:

...

Kar yağıyor kelep kelep

Ak görünür, ardı kara

İşte meydan, şurda Halep

Kara günde bir düş dara 17)

Örnek 6:

...

Çaba kurar arayışta

Yarış sonu ay gazeli

Alev alev kara kışta

Haralarda tay güzeli (22)

Örnek 7:

Bize tatlı ele ekşi balımız

Geçer akçe değil bizim malımız
Şaştık artık şu dünyanın haline
Her açışta boşa çıkar falımız (57)

2.2.9. İrsal-ı Mesel

Söylenen bir düşünceyi inandırmak ve pekiştirmek amacıyla söze bir atasözü ya da atasözü değerinde bir söz ekleyerek yapılır.

Örnek 1:

...

Güzel sözün :” Türk, Öğün, çalış, güven”

Türk’ü sayan Türk’ü seven ve öven
Ey Türkoğlu sen de bunları öğren
Huzurunda divan durduk Atatürk (49)

Örnek 2:

...

**' Ormanda dal kesenin
Kopar başı, ensenin'**

Buyurmuş böyle ferman
Fatih Sultan Mehmet Han (9)

Örnek 3:

...

Gümrah ağaçları selama durmuş
“Yaş kesen, baş keser” atam buyurmuş
Bir orman sevdası başıma vurmuş
Sözleri ormanda orman da güzel (78)

2.2.10. Mecaz-ı Mürsel

Bir sözü gerçek anlamının dışında benzetme amacı gütmeyen kullanmadır. Mecaz-ı mürselde şu iki özelliğin bulunması gerekir:

- a) Sözcüğün ya da sözün gerçek anlamı dışında kullanılması,
- b) Engelleyici ipucu bulunmalıdır.

Mecaz-ı mürselde bir sözcük ya da söz mecaz anlamına, iki şey arasında türlü ilgiler kurularak aktarılır. Gerçek ve mecazlı kelimeler arasında parça-bütün, neden-sonuç, durum-yer, iç-dış gibi ilgiler bulunur.(Dilçin, 1983: 415)

Örnek 1: Dergah ya da camii yerine Allah evi söz grubu kullanılmıştır.

...

Yeri, yurdu ve mekânı

Allah evi öz vatani

Bir tutsam kör şeytani

Ezer ezer Yunus gibi (37)

Örnek 2: Aşağıdaki dörtlüklerde yer-insan ve iç-dış ilişkileri kullanılarak mecaz yapılmıştır.

...

Akşemseddin Hocası, Fatih'e müjde oldu

İstanbul alınacak **Bizans'ın benzi soldu**

Binlerce seveniyle Anadolu'ya doldu

Gönüllere sultandır Hacı bayram-ı Veli

...

Koca **meclis** toplandı saygıyla mekânında

Atatürk dua etti buluştu dergâhında

Seymenler diz çökerek hürmetle makamında

Yazılmayan destandır Hacı Bayram-ı Veli (94)

Örnek 3: Bu dörtlükte yağmur yerine rahmet denmiştir.

...

İsmin dilimdedir her zaman ezber
Rahmetin gül açar Allah-ü Ekber
 İnsanlık önderi Yüce Peygamber
 Canımı yoluna vermeğe geldim (63)

Örnek 4:

...

Çoğu kez işime yaya giderim
 “ Yürümek sağlıktır” derdi pederim
 Her şeyi ölçülü kullanın derim
Ocağın şenlenir şol olur diye (65)

2.2.11. Nida

Şairin, çok duygulanması ve heyecanlanması sonucunu doğuran olayları ve varlıkları göz önüne getirip “ey, hey” gibi ünlemlerle onlara seslenmesidir.(Dilçin, 1983; 453)

Örnek 1:

...

Güzel sözün :” Türk, Öğün, çalış, güven”,
 Türk’ü sayan Türk’ü seven ve öven
Ey Türkoğlu sen de bunları öğren
 Huzurunda divan durduk Atatürk (49)

Örnek 2:

...

Ey Allah’ım yeter artık
 Bitsin gâyrı şu karanlık
 Rahmetinden bir damlacık (25)

Örnek 3:

...

Kimi kaçtı, kimi öldü yok oldu

Kara kedim bu şölende tok oldu

Hey Geylani, yeter artık çok oldu

Evi, barkı parça etmiş fareler (61)

Örnek 4:

Sen göklere doğru şahlan süvari

Sen ey şanlı asker, yiğit kahraman

Cennete yoldaşın Müslim Buhari

Seninle övünsün şu aziz vatan (52)

2.2.12. Cinas

Söylenişleri ve yazılışları bir, anlamları ayrı iki sözcüğü bir arada kullanmaktır (Dilçin, 1983: 467).

Örnek 1:

Analar analar şefkat **dolusun**

Barıştta yağmur, savaşta **dolusun**

Kimsede bulunmaz sendeki sevgi

Benim gözlerimde Anadolu'sun (44)

Örnek 2:

...

Biz rahat uyurken kendi uyumaz

Sıcak, soğuk demez ayakta kış, **yaz**

“Asayiş berkemal” tutanakta **yaz**

Kendini adanmış devlete polis (40)

Örnek 3:

...

Şiir ummanında çözülmöz **bağdın**
 Yurdun toprağında bir irem **bağdın**
 'Erciyes'ten Kopan Çığ' uçtu, gitti
 'Benden İçeri'de bir yanar dağdın.
 (50)

2.2.13. Tekrir

Bir şiirde anlatımı güçlendirmek amacıyla bazı kelime veya kelime öbeklerinin tekrarlanmasına denir. Tekrir sanatı genellikle heyecandan kaynaklanır (Aktaş, 2005: 169). Tekrirlerin birbirine yakın veya uzak olması, şairin o andaki ruh halinin derecesine bağlıdır (Külekçi, 2003: 163).

Örnek 1:

Sen göklere doğru şahlan süvari
Sen ey şanlı asker, yiğit kahraman
 Cennete yoldaşın Müslim Buhari
Seninle övünsün şu aziz vatan (52)

Örnek 2:

...

Nakış nakış çinilerde
 Nar tanesi sinilerde
Ağıt ağıt ninnilerde
 Gördüm seni Türkmen kızı (33)

2.2.14. Tevriye

Asıl söylenilmek istenileni kapalı olarak söylemektir. Klasik Türk şiirinde anlatıma bir espri ve incelik katmak amacıyla birden fazla anlamı bulunan bir sözcüğün yakın anlamını söyleyip uzak anlamını kastetme sanatıdır (Aktaş, 2005: 104).

Örnek 1: Gül: 1.Çiçek, 2.Gülmek fiili.

...

Gül yaşamın tadı, tuzu
Barışmalı kurtla, kuzu
Erisin dağların buzu (15)

Örnek 2: Güler: 1. Âşığın mahlası, 2. Gülmek fiili.

...

Güzelsin, iyisin, dilber gibisin
Soframda tat veren biber gibisin
Kimi zaman bana **Güler** gibisin
Gün seninle güzel evin kadını (66)

2.2.15. Hüsn-i Ta'lil

Herhangi bir gerçek olayın meydana gelmesini, hayali ve güzel bir nedene bağlamaktır. Ancak bu nedenin kesin bir yargıya bağlanması gerekir (Dilçin, 1983: 443).

Örnek 1:

Duman çökmüş Ankara'ya
Göçtü Bilal Taranoğlu
Uzaklar girdi araya
Düştü Bilal Taranoğlu (20)

Örnek 2:

Bir bayrak dalgalanır mezarların başında

Boynu bükülmüş güller göçenlerin taşında

Şahadet yaldızı var alınlarda, kaşında

Şehit giden Mehmetler ilkbahar'ın yaşında (100)

2.3. ŞİİRLERDEKİ ANLATIM ŞEKİLLERİ

Abdülkadir Güler, şiirlerini oluştururken bazı anlatım tekniklerinden yararlanmıştır. Güler, anlatım tekniklerinden en çok “tahkiye yoluyla anlatım”, “tasvir yoluyla anlatım”, “soru yoluyla anlatım”, “nasihat ve hitap yoluyla anlatım” ve “doğrudan doğruya anlatım” tekniklerini kullanmıştır.

2.3.1. Tahkiye Yoluyla Anlatım

Öykü başlı başına bir olayın anlatılmasıdır. Bu tarz anlatımda amaç okuru düşündürmekten çok, olay vasıtasıyla heyecanlandırmaktır. Bu tarz anlatım biçimleri heyecan uyandırmaları bakımından dikkat çekerler (Aktaş, Gündüz, 2003: 99).

Örnek 1:

Yıldırım tel geldi şu Almanya'dan

Kardeşin hastadır gel diye yazmış

Moralim bozuktu dünkü rüyadan

Kardeşin yoldadır tel diye yazmış

Ani bayılmışım teli alınca

Ağabeyim ölmüş yalnız kalınca

Herkes ağlamış bu haberi salınca

Bu nasıl kadermiş el diye yazmış

İşçi diye Almanya'ya gitmişti
Neyi varsa bir kenara itmişti
Meğer ölüm varmış, vakit bitmişti
Ölüme çare yok bil diye yazmış

Bir Pazar günü düştük yollara
Uçak geliyor, İstanbul, Ankara
Luftansa uçağı indi alana
Annemin yanına al diye yazmış

Kol kola girerek tabutu aldık
Bir matem ki nasıl giryana daldık
Köylere, kentlere haberler saldık
Bu kara haberi sal diye yazmış

Âşık Geylani'yim, bahtım karadır
Kaç bahar geçiyor gönlüm yaradır
Ağlamak, sızlamak geçmez paradır
Mezarın başında kal diye yazmış. (42)

Örnek 2:

Ucuz diye bir haneye yerleştik
Gece, gündüz farelerle dertleştik
Daha sonra savaş çıktı ödeştik
Kitapları parça etmiş fareler

Bir köşe de birkaç kuruş saklıydı
Acıkmişlar zavallılar haklıydı
Kimi boz benekli kimi daklıydı
Paraları harap etmiş fareler

Koca bir yıl on iki ay, dört mevsim
Farelerle ben kavgamı sürmüşüm
Tuzak kurdum, zehir attım tüm işim
Yorganları parça etmiş fareler

Hanım dedim bileziğin satayım
Şöyle güzel kaleşinkof alayım
Gözden, gezden, arpacıktan atayım
Yastıkları parça etmiş fareler

Bir gün reis gelip masama durdu
“Ateşkes yapalım” diye tutturdu
Bazen yalvardı, bazen kudurdu
Halıları parça etmiş fareler

Çok kızmıştım ateşkese yok dedim
Bir kez daha bıçağımı bile dim
Size karşı benim kinim çok dedim
Mintanları parça etmiş fareler

Zaman zaman farelere çok azdım
Hepsinin mezarı elimle kazdım
Gerçek olan bu destanı ben yazdım
Fistanları parça etmiş fareler

Kimi kaçtı, kimi öldü yok oldu
Kara kedim bu şölende tok oldu
Hey Geylani, yeter artık çok oldu
Evi, barkı parça etmiş fareler (61)

2.3.2. Tasvir Yoluyla Anlatım

Tasvir, bir nesnenin, yerin görünüşü, hareketleri, kişide uyandırdığı intibaları anlatmayı ve zihinde canlandırmayı amaçlayan anlatım tarzıdır. Bu tarz anlatıma kısaca sözcüklerle resim yapmak da denilebilir. Yazar dış dünyadan duyu organlarıyla edindiği intibaları kendi yarattığı evrende canlandırır ve dil vasıtasıyla okura sunar. Okuyucu görmediği bu evrenin içine girer ve onunla aynileşir; bu, evrenin kendisine özgü gerçekliğine dayanır (Aktaş, Gündüz, 2003: 94).

Örnek 1:

...

Evleri taşandır oyma nakışlı
Kızları ceylandır, Yörük bakışlı
Telkari işlenmiş, hızma takışlı
Yirmi dört ayadır eli Mardin'in

Harzem'de Taceddin Mes'ut dergâhı
Cihangir Türbesi, dost kiblegahı
Koçhisar, Dunaysır başkadır şahı
Nisan'da bahardır seli Mardin'in

Cevat Paşa, Midyat bir Ulu Cami
Artuklu Selçuklu, Roma, Sasani
Sultan Şeyhmus'ta vardır Çelkâni
Kale'de rüzgârdır beli Mardin'in (75)

Örnek 2:

...

Zeytin, pamuk, tütün, yeşil ovası
 Bafa Gölü, Azap, Aslan Yaylası
 Güllübahçe, Didim ve mağarası
 Geline fistandır Söke Ovası (83)

Örnek 3:

...

Diyarbakır etrafında bağlar var
 Kara taşlı surlarında çağlar var
 Karaca Dağ gibi yüce dağlar var
 Güneyde sancaksın hey Diyarbakır (55)

Örnek 4:

...

Her köşede cennet gibi bağın var
 Suphan gibi, Ağrı gibi dağın var
 Kaymak gibi, petek gibi yağın var
 Elma senin, ayva senin, nar senin (68)

2.3.3. Nasihat Yoluyla Anlatım

Nasihatler uyarma, deneyimi aktarma ve eğitim amaçlıdır, geçmişte ve günümüzde olmuş, gelecekte olabilecek olumsuzlukların önceden gösterilerek doğrular verilerek olumsuzlukların tekrar yaşanmaması çabasına ve isteğine dayanır (Artun, 1999: 1).

Âşıklar, kişilerde ve toplumda görülen toplumun değer ve normlarına aykırı her konu ve davranış biçimini nasihat konusu yaparlar. Âşıkların nasihatlerinde kişisel, toplumsal ve siyasi boyut vardır. Onların nasihatleri

düşündürür, toplum insan ilişkilerini irdeler. Öğütlemeler olaylara ayna tutup yansıtan yönleriyle işlevseldir (Artun, 1999: 1).

Örnek 1:

Bize öğüdü var büyük Ata'nın
Damlaya damlaya göl olur diye
Yan gelip gölgede tembel yatanın
Gün gelir ocağı çöl olur diye.

Işıkları en az gerekse yakın
Huzura kavuşma, gelecek yakın
Çalışkan olmayı unutma sakın
Zamanla harmanın bol olur diye.

Çoğu kez işime yaya giderim
“ Yürümek sağlıktır” derdi pederim
Her şeyi ölçülü kullanın derim
Ocağın şenlenir şol olur diye.

Tembellik hoş olmaz karanlık pusu
Akışı ahenkli şadırvanda su
Verimlilik güzel işin doğrusu
Uygurluk yolunda yol olur diye.

Yan yana çalışmak birlikte güzel
Sevgiler sımsıcak dirlikte güzel
Savurganı sevmem, mertlikte güzel
Dal-budak yeşerir kol olur diye.

Ozan Gülerim ben yazdım sözümü
 Verimli olmada buldum çözüümü
 Vatan için olsa iki gözümü
 Yoluna fedâdır gül olur diye (65)

2.3.4. Hitap Yoluyla Anlatım

Ey, hey gibi ünlemlerle yapılan anlatım tekniğidir. Nida sanatının yapıldığı yerlerde hitap yoluyla anlatımın olduğunu da söyleyebiliriz. Bunlara aşağıdaki şiirleri örnek olarak verebiliriz:

Örnek 1:

...

Güzel sözün :” Türk, Öğün, çalış, güven”
 Türk’ü sayan Türk’ü seven ve öven
 Ey Türkoğlu sen de bunları öğren
 Huzurunda divan durduk Atatürk (49)

Örnek 2:

Sen göklere doğru şahlan süvari
 Sen ey şanlı asker, yiğit kahraman
 Cennete yoldaşın Müslim Buhari
 Seninle övünsün şu aziz vatan (52)

Örnek 3:

...

Destana sığmazsın ey yaşlı ağaç
 Yeşile susamış, dağ, bayır, yamaç
 Yüce dağ başında kar topaç topaç
 Halleri ormanda orman da güzel (78)

2.3.5. Soru Yoluyla Anlatım

Abdülkadir Güler'in şiirlerinde kullandığı tekniklerden biri de soru yoluyla anlatım tekniğidir. Anlatılmak istenilen duygular ve düşünceler soru yoluyla ifade edilir. Bu yolla okuyucunun düşünmesini sağlamaktadır.

İstifham sanatı, duyguları soru yoluyla daha güçlü ve net aktarmaktır. Buradan hareketle istifham sanatının olduğu yerlerde soru yoluyla anlatım vardır diyebiliriz.

Örnek 1:

...

Buram buram, burcu burcu

Mavi, yeşil ve turuncu

Kimin harcı, kimin borcu

Yakın tarlaya tarlaya (32)

Örnek 2:

...

Ankara, Adana, Sivas'ta mısınız?

Ardahan, Erzincan, Van, Kars'ta mısınız?

Haber alamıyorum, sen hasta mısınız?

Postanın elinden Naçari Baba (79)

2.3.6. Doğrudan Doğruya Anlatım

Anlatılmak istenilen durumun, edebi sanatlar kullanılmadan açık ve net bir dille ifade edilmesidir. Güler, bu anlatım tekniğini daha çok sosyal konuları işlerken kullanmıştır. Şiirlerinde anlatmak istediklerini, kimseden korkusu olmadan doğrudan söylemiştir.

Örnek 1:

Benden selam sana Âşık Gülhani
 Hal, hatırın sormak gerçek zor oldu
 Anaya, babaya olduk yabani
 Gözler melül melül yürek kor oldu

Kardeşi kardeşe ettiler düşman
 İnsanı doğduğuna ettiler pişman
 Hep boşu boşuna geçiyor zaman
 Yeşili, mavisi şimdi mor oldu

Bu nasıl âlemdir dostum Gülhani
 Düzen bozuk gider, çare yok, fani
 Ekinler boy vermiş başaklar hani
 Siyahı, beyazı şimdi dor oldu

Kışlar soğuk geçer, ayaz mı ayaz
 Mevsimler bir tuhaf yakıyor bu yaz
 Karpuzlar da şimdi kelek bembeyaz
 Sütler bozuk çıktı peynir lor oldu

Dert bir değil, iki değil, beş değil
 Hayal değil, yalan değil, düş değil
 Bu yenilgi nakavt değil, tuş değil
 Saat bozuk çalar, zaman çor oldu

Geylaniyim şikâyetim yok benim
 Yunus gibi ikametim yok benim
 Az kanaat benim karnım tok benim
 Daldan dala gönül uçtu bor oldu. (62)

Örnek 2:

Art düşüncem yok benim, yapmayın fazla yorum
 Vefalı dostlarıma merhabalar diyorum
 Orta da bir gerçek var, alın teri, göz nuru,
 Katkısı olanlara, teşekkür ediyorum. (102)

Örnek 3:

Bize öğüdü var büyük Atanın
 Damlaya damlaya göl olur diye
 Yan gelip gölgede tembel yatanın
 Gün gelir ocağı çöl olur diye.

Işıkları en az gerekse yakın
 Huzura kavuşma, gelecek yakın
 Çalışkan olmayı unutma sakın
 Zamanla harmanın bol olur diye.

Çoğu kez işime yaya giderim
 “ Yürümek sağlıktır” derdi pederim
 Her şeyi ölçülü kullanın derim
 Ocağın şenlenir şol olur diye.

Tembellik hoş olmaz karanlık pusu
 Akışı ahenkli şadırvanda su
 Verimlilik güzel işin doğrusu
 Uygarlık yolunda yol olur diye.

Yan yana çalışmak birlikte güzel
 Sevgiler sınırsızca dirlikte güzel
 Savurganı sevmem, mertlikte güzel
 Dal-budak yeşerir kol olur diye.

Ozan Gülerim ben yazdım sözümü
Verimli olmada buldum çözüümü
Vatan için olsa iki gözümü
Yoluna fedâdır gül olur diye (65)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÂŞIK ABDÜLKADİR GÜLER'İN ŞİİRLERİNİN ŞEKİL VE TÜR BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Türk edebiyatında, âşık şiiri nazım şekli ve biçimlerinin tasnifi konusunda henüz bir netlik yoktur. Araştırmacıların yaptığı çeşitli tasnifler vardır. Pertev Naili'ye göre âşık şiirinde iki temel biçim vardır; koşma ve mani. Bu biçimleri birbirinden ayıran unsur da okunuşları ve ezgileridir (Boratav, 1988: 24-25). Fuad Köprülü, musiki ile şiirin ayrı olmadığını; şiirlerin biçimlerinin ezgilerine göre belirlendiğini söylemektedir (Köprülü, 1976: 12). Ahmet Talat Onay da halk şiirlerinde yalnız şekil ve türlerine göre yapılacak tasniflerin eksik olacağını, bunun yanında ezginin de gözden uzak tutulmaması gerektiğini söylemektedir (Onay,1996: 8).

Araştırmacıların âşık şiirinin şekil ve türü konusunda yaptıkları tasniflerden bazılarını aşağıda veriyoruz.

Ahmet Talat Onay, şiirlerinin söylenişindeki ezgileri dikkate almıştır. Murabbalar başlığı altında koşma ve maniyi ele alan Onay'ın tasnifi şöyledir: Tuyuğ, kıt'a, mani, cinaslı maniler, koşma, şarkı, musammat koşma, yedekli/ayaklı koşma, zincirli koşma, acem koşması, tecnis, dasitan, satranç; aruzlu türler ise, vezn-i ahar, gazel, selis, divan, semai, kalenderi biçimindedir.

Erman Artun, âşık edebiyatı biçim ve tür başlığı altında âşık şiirini şöyle tasnif etmiştir:

A. Nazım Biçimleri

a. Koşma

1. Yapılarına göre koşma
2. Konularına göre koşma
3. Ezgilerine göre koşma

b. Semai

c. Varsağı

d. Destan

B. Âşık Edebiyatında Heceli Şekiller

- a. Mani
- b. Bayatî
- c. Tecnis
- d. Ciğalı tecnis
- e. Sicilleme
- f. Divan
- g. Murabba
- h. Muhammes
- i. Müstezat
- j. Semaî
- k. Nefes
- l. Dübeyt

C. Âşık Edebiyatında Aruzlu Şekiller

- a. Divan
- b. Selis
- c. Semai
- d. Kalenderi
- e. Satranç (Artun, 2005: 120-142)

Cem Dilçin, halk şiirini şu şekilde tasnif etmiştir:

1. Hece Ölçüsüyle Yazılan Halk Şiiri Nazım Biçimleri ve Türleri

A. Anonim Halk Şiiri Nazım Biçimleri

1. Mani
2. Türkü

B. Âşık Edebiyatı Nazım Biçimleri

1. Koşma
2. Destan
3. Semai
4. Varsağı

C. Âşık Edebiyatı Nazım Türleri

1. Güzelleme
2. Taşlama
3. Koçaklama
4. Ağıt

Ç. Tekke Edebiyatı Nazım Türleri

1. İlahi
2. Nefes
3. Nutuk
4. Devriye
5. Şathiye-Sofiyâne

2. Aruz Ölçüsüyle Yazılan Halk Şiiri Nazım Biçimleri

1. Divan
2. Semaî
3. Kalenderi
4. Selis
5. Satranç
6. Vezn-i Ahar (Dilçin, 2005: 279-362)

Öcal Oğuz; tüm anonim halk şiiri, tekke şiiri, âşık şiiri mahsullerini halk şiiri başlığı altında değerlendirir. Oğuz'un tasnifi şöyledir:

A. Nazım Şekilleri

1. Mâni
2. Koşma
3. Destan

B. Nazım Türleri

1. "Ezgi" Ağırıklı Türler
 - a. Türkü
 - b. Varsağı
 - c. Semaî
 - ç. Koşma

2. “Konu” Ağırlıklı Türler

- a. Koçaklama
- b. Taşlama
- c. Güzelleme
- ç. Destan
- d. İlahî
- e. Devriye
- f. Nutuk
- g. Şathiyye

3. “Ezgi” ve “Konu” Ağırlığı Aynı Yoğunlukta Olan Türler

- a. Ninni
- b. Ağıt
- c. Mâni (Oğuz, 2001:18)

Tasniflerden de görüldüğü gibi âşık şiirinin şekil ve tür bakımından tasnifi konusunda netlik yoktur; ama tasniflerin geneline bakıldığında türlerin ezgilerine ve konularına göre belirlendiği konusunda müştereklik vardır.

Âşık Geylani, kendisi için konunun önemli olduğunu belirtmektedir. Bu konuda ise şunları söylemektedir:

“Benim için konu önemlidir. Konu belli olduktan sonra kelime ve sözcük avına çıkarım. Şiirime en uygun olan kelimeleri kullanırım. Bu şiir üzerinde epey zaman harcarım, benim için şiirde işçilik ve emek de önemlidir. Şekil konu, imaj ve anlam üzerinde dururum. Hecesi, kafiyesi, ölçüsü ve durakları ustalıkla belirtmeye çaba gösteririm.”

3.1. ÂŞIK EDEBİYATI NAZIM BİÇİMLERİ VE TÜRLERİ

3.1.1. Koşma

Halk edebiyatı nazım biçimleri içinde en çok sevilen ve kullanılan koşmadır. Hece ölçüsünün (6+5) ya da (4+4+3) duraklı kalıbıyla yazılır. Bu

kalıpların karışık olarak kullanıldığı koşmalar da vardır. Dört dizeli bentlerden oluşur. Dörtlük sayısı en az üçtür. Genellikle üç ile beş arasında değişir. Dörtlük sayısı beşten artık koşmalara da rastlanır. Uyak düzeni birinci dörtlüğün dışında bütün dörtlüklerde aynıdır. Uyak düzeni genellikle b a b a/ c c c a/ d d d a şeklindedir. İlk dörtlüğün uyak düzeni x a x a ya da b b b a biçiminde de olabilir. (4+3) yedili ve (4+4) sekizli kalıpla yazılmış koşmalar da vardır. Bunların koşma olarak gösterilmeleri ezgilerinden dolayıdır. Koşmanın son dörtlüğünde şair mahlasını söyler (Dilçin, 1983: 305-306).

Koşmalar genellikle lirik konularda yazılır. Aşk duyguları, üzüntüleri, acıları, sevgiliye kavuşma isteği, ayrılıktan yakınma, doğayla ilgili türlü duygu ve düşünceler hep koşma ile anlatılmıştır (Dilçin, 1983: 306).

Aşık Geylani, koşma şeklinde yazdığı şiirlerini genellikle 6+5 durakla yazmıştır. Bunun yanı sıra 4+4+3 duraklı yazdığı koşmaları da bulunmaktadır.

Örnek 1:

Koşma-Şarkı, İlk dörtlüğün ikinci ve dördüncü dizesi öteki dörtlüklerde nakarat olarak yinelenen koşmalara denir (Dilçin, 1983: 309).

Tarihe yazmışlar senin adını

Gün seninle güzel evin hanımı

Gönlüme kazmışlar değer yapını

Gün seninle güzel evin kadını

Allah'tan dilerim her muradını

Hiç senden başkası vermez tadını

Geceme renk katmış senin yâdını

Gün seninle güzel evin hanımı

Adını yazmışlar tunca, mermere
 Ressama, şaire, bunca esere
 Layıksın her zaman gonca güllere
Gün seninle güzel evin kadını

Desende, gergefte göz nurusun sen
 Mutlu yuvaların huzurusun sen
 Bu güzel vatanın onurusun sen
Gün seninle güzel evin hanımı

Güzelsin, iyisin, dilber gibisin
 Soframda tat veren biber gibisin
 Kimi zaman bana Güler gibisin
Gün seninle güzel evin kadını (66)

Örnek 2:

Göreve koş günaydınla
Ne güzeldir ne güzeldir
 Ve sohbeti hoş aydınla
Ne güzeldir ne güzeldir

Hane ocağın şenlensin
 Çoluk-çocuk neşe'lensin
 Kıraç toprak eşelensin
Ne güzeldir ne güzeldir

Güçlenmeli dostluk bağı
 Büyüsünde sevgi çağı
 Gönül hasetten ırağı
Ne güzeldir ne güzeldir

Yâr mektubun her satırı
 Bir fincan kahve hatırı
 Bayram Velinin yatırı
Ne güzeldir ne güzeldir

Zaman saati her yanı
 Sabır işler yelkovanı
 İçten sevmektir vatanı
Ne güzeldir ne güzeldir

Güvercine barış yolu
 Küheylana yarış yolu
 Al bayrağa Anadolu
Ne güzeldir ne güzeldir

Hacı Bektaş, Ahi Evran
 Çağ gelişir, büyür devran
 Ahlâk, İman, edep, erkân
Ne güzeldir ne güzeldir

Yunus Emrem sevgi piri
 Okudukça diri diri
 Ozan Güler'in şiiri
Ne güzeldir ne güzeldir (28)

Örnek 3:

Ayaklı koşma: Koşmanın ilk dördlüğünün ikinci ve dördüncü, öteki dördlüklerinin de yalnız dördüncü dizelerine ziyade eklemekle oluşan koşmaya denir. Bu ziyadeler 5 heceli olur. Ziyade dizeler ikiden artık olabilir (Dilçin, 2005: 312).

Dost bildiğim iki gözüm
 Sana ayan bir çift sözüm
 Köz köz olmuş benim özüm
 Feryat göklere
 Göklere

Ağlıyorum yanık yanık
 Kolum kırık, içim yanık
 Bitmeyecek bu karanlık
 Düştüm göllere
 Göllere

Ey Allah'ım yeter artık
 Bitsin gâyrı şu karanlık
 Rahmetinden bir damlacık
 Yağsın köklere
 Köklere

Ulu Tanrım, gerçek dostum
 Secde ettim, yerde postum
 Akşam, sabah sana koştum
 Düştüm çöllere
 Çöllere. (25)

3.1.1.1. Güzelleme

Aşk, hicran ve sevgilinin nitelemesine ait şiirler ki, sevgi ile alakalı denilen kısımdır (Onay, 1996: 296).

Doğa güzelliklerini anlatmak ya da kadın, at gibi sevilen varlıkları övmek için yazılan şiirlerdir (Dilçin, 2005: 377).

Örnek 1:

Kaşın, gözün keman gibi
Boyun, posun ceylan gibi
Gür bakışın aslan gibi
Akşehir'e benziyorsun

Bağban olmuş dört bir yana
Çiçek olmuş şu vatana
Tatlı yüzlü güzel ana

Beyşehir'e benziyorsun

Güle döndün halden hale
Çiğdem, sümbül, Nergiz, lâle
Bayraktaki gül hilâle
Gülşehir'e benziyorsun

Salkım, saçak, kucak kucak

Köy, kasaba, bucak bucak
Şehir şehir, ocak ocak
Kırşehir'e benziyorsun

Ağaçtaki yaprak gibi

Bereketli toprak gibi
Göklerdeki bayrak gibi

Nevşehir'e benziyorsun (13)

3.1.1.2. Taşlama

Bir kimseyi yermek ya da toplumun bozuk yönlerini eleştirmek amacıyla yazılan şiirlerdir (Dilçin, 2005: 339).

Örnek 1:

Aman dostlar bu nasıl iş
Zam üstüne zam geliyor
Bozuk düzen alış, veriş
Suya bile zam geliyor

Her gelen gün dünden beter
Kömür biter, odun ister
Bunca zulüm artık yeter
Çaya bile zam geliyor

Gaza, yağa hasret kaldık
Yanlış yere kapı çaldık
İMF'den emir aldık
Gaza bile zam geliyor
Bir çık ta pazarı dolan
Kilo noksan, metre yalan
Köylü, kentli oldu talan
Tuza bile zam geliyor

Bakkaldan, çakaldan kazık
Fakir, fukaraya yazık
Yutulmuyor yavan azık
Eze eze zam geliyor

Umut bağlandı kumara
Her an değişir numara
Düşeş gelmez, yek dubara
Saya saya zam geliyor

Şu komprador burjuvazi
Kimi de yaşar fantezi
Zengin, ağa, patron razı
Kara kara zam geliyor

Sürer mi bu bozuk düzen
Bizi karada yüzdüren
Hepimizi çokça üzen
Vura vura zam geliyor

Zam paketi hazırlandı
Dar boğazdır bunun adı
Hayatın tadı kalmadı
Dura dura zam geliyor

Yedek paręa, benzin, oto
Piyango, şans, spor toto
Zamlar edilmiyor veto
Yana yana zam geliyor

Fazla oldu hey Geylani
Hasta düştük ilaç hani
Umut, hayal, yok erzani
Zam üstüne zam geliyor (39)

Örnek 2:

Ata semer yakışmaz, eşeğe gem takılmaz
 Mağara mağaradır, orda fener yakılmaz
 Çok kişi var inanın, kıravatla yuların
 Farkını bilemiyor, kusuruna bakılmaz (96)

Örnek 3:

Benden selam sana Âşık Gülhani
 Hal, hatırın sormak gerçek zor oldu
 Anaya, babaya olduk yabani
 Gözler melül melül yürek kor oldu

Kardeşi kardeşe ettiler düşman
 İnsanı doğduğuna ettiler pişman
 Hep boşu boşuna geçiyor zaman
 Yeşili, mavisini şimdi mor oldu

Bu nasıl âlemdir dostum Gülhani
 Düzen bozuk gider, çare yok, fani
 Ekinler boy vermiş başaklar hani
 Siyahı, beyazı şimdi dor oldu

Kışlar soğuk geçer, ayaz mı ayaz
 Mevsimler bir tuhaf yakıyor bu yaz
 Karpuzlar da şimdi kelek bembeyaz
 Sütler bozuk çıktı peynir lor oldu

Dert bir değil, iki değil, beş değil
 Hayal değil, yalan değil, düş değil
 Bu yenilgi nakavt değil, tuş değil
 Saat bozuk çalar, zaman çor oldu

Geylaniyim şikâyetim yok benim
 Yunus gibi ikametim yok benim
 Az kanaat benim karnım tok benim
 Daldan dala gönül uçu bor oldu. (62)

3.1.1.3. Ağıt

Genç bir kızın vefatına, mert bir delikanlının, büyük bir şahsın ziyasına ağlayan şiirlere halk ağıt, ağı der (Onay, 1996: 306). Dilçin, bir kimsenin ölümü üzerine duyulan acıları anlatmak amacıyla söylenen şiirlerdir demektedir (Dilçin, 2005: 342).

Ölümden duyulan üzüntüyle birlikte ölenin iyilikleri de anlatılır (Dilçin, 2005: 342).

Örnek 1:

Duman çökmüş Ankara'ya
 Göçtü Bilal Taranoğlu
 Uzaklar girdi araya
 Düştü Bilal Taranoğlu

Toprak Ananın gözdesi
 Sanat, kültür abidesi
 Arda, başak'ın dedesi
 Uçtu Bilal Taranoğlu

Gönül dostu alperendi
 Gülpınar'a can verendi
 Konuksever gül derendi
 Geçti Bilal Taranoğlu

Erken gitti aramızdan
Yardımcı olsun Yaradan
Cennet mekân, Zemzem sudan
İçti Bilal Taranoğlu

Durdu akrep ve yelkovan
Babacan dost, örnek insan
İki bin beş günler Nisan
Gitti Bilal Taranoğlu

Esmez oldu bahar yeli
Ordu, Fatsa, Korgan seli
Ünye, Gököy, Çamaş beli
Güldü Bilal Taranoğlu

Ünal, Güler ve Durucan
Turan, Ceylan, dost Kayacan
Aydın, Ordu, Elazığ, Van
Üzdü Bilal Taranoğlu

Toprak Ana can Güzide
Yalnız bıraktı sizi de
Öksüz bıraktı bizi de
Göçtü Bilal Taranoğlu (20)

Örnek 2:

Kendin gittin adın kaldı
Dostlar seni unutmuyor
Türkülerde yâdın kaldı
Dostlar seni hatırlıyor

Can bedenden ayrılıyor
Baca yanmaz, yas tutuyor
Dünya seni unutmuyor
Dostlar seni hatırlıyor

Ötmez oldu sazın şimdi
Gönüllerde nazın şimdi
Hep dillerde sazın şimdi
Dostlar seni hatırlıyor

Sen toprağa, biz de sana
Dost olmuştuk kana kana
Hakk'ı seven senden yana
Dostlar seni hatırlıyor

Bizde senin gibi geldik
Hayat çarkından elendik
Sencileyin garip kaldık
Dostlar seni hatırlıyor

Geçsin günler, geçsin yıllar
Gece gündüzü kovalar
Yediden Yetmişe kadar
Dostlar seni hatırlıyor

Biz ardından yanıyoruz
Seni her an anıyoruz
Aramızda sanıyoruz
Dostlar seni hatırlıyor

Sazın, sözün telde şimdi
 Kitapların elde şimdi
 Şiirlerin dilde şimdi
 Dostlar seni hatırlıyor

Gül derki ben Veysel'im
 Çoban Deredeki selim
 Merak etme pirim benim
 Dostlar seni hatırlıyor (19)

3.1.2. Semai

Hece ölçüsünün sekizli kalıbıyla yazılır. Ya duraklı ya da duraksız olur. Dörtlük sayısı 3 ilâ 5 arasında değişir. Semailerde daha çok doğa, sevgi, güzellik gibi konular işlenir. Kendine özgü bir ezgisi vardır ve bu ezgiyle okunur (Dilçin, 2005: 334).

Örnek 1:

Bağrım söyler özdeyişler
 Yanar Mevlâna Mevlâna
 Acı, içli söyleyişler
 Kanar Mevlâna Mevlâna

Kelepçeli bileklerim
 Sana ayan dileklerim
 Geldi sana meleklerim
 Sunar Mevlâna Mevlâna

Tövbe etti, dağlar, taşlar
 Sana aşık bütün başlar
 Gözlerimden akan yaşlar
 Akar Mevlâna Mevlâna

Güler, yanar senelerce
 Bağrı kanar hece hece
 Akşam, sabah ve her gece
 Anar Mevlâna Mevlâna (27)

Örnek 2:

Adım belli, gönlüm deli
 Gezer gezer Yunus gibi
 Ne dervişim, ne de veli
 Sezer sezer Yunus gibi

Yeri, yurdu ve mekânı
 Allah evi öz vatani
 Bir tutsam kör şeytani
 Ezer ezer Yunus gibi

Ceviz değil, bu kestane
 Fâni dünya bir hastane
 Damla damla, tane tane
 Süzer süzer Yunus gibi

Çoluk, çocuk tasası yok
 Malı, mülkü kasası yok
 Musa gibi asası yok
 Yüzer yüzer Yunus gibi

Güler, söyler ağlayarak
 Yüreğini dağlayarak
 Kara yası bağlayarak
 Çözer çözer Yunus gibi (37)

3.1.3. Varsağı

Güney Anadolu Bölgesinde yaşayan Varsak Türklerinin özel bir ezgiyle söyledikleri türkülerden gelişmiş bir biçimdir. Semaiye benzer, uyak düzeni aynıdır. Dörtlük sayısı üç ile beş arasında değişir. Kimi zaman daha artı da olabilir. Hece ölçüsünün sekizli kalıbıyla yazılır. On bir heceli varsağılar da vardır. Semaiden daha değişik bir ezgiyle okunur (Dilçin, 2005: 335).

Varsağılar, yiğitçe mertçe bir üslupla söylenir. Bu da varsağı içinde “behey”, “bre”, “hey”, “hey gidi” ünlemlerle sağlanır. İçinde bu ünlemler bulunmayan varsağılar ezgilerden anlaşılır (Dilçin, 1983: 336).

Örnek 1:

Dilim ucunda bir türkü
Kardeş ülke Afganistan
Esâretin yakar Türk'ü

Çığlık varır dağ ovaya
Yürek yürek Afganistan

Şu acıklı sancı nedir
Orak, Çekiç, mengenedir
Hasretim var kaç senedir

Dileğim olsun Allah'a
İlmek ilmek Afganistan

Elde değil kurşun atmak
Haksızlığa bir kez çatmak,
Hürriyet sevdâsı çakmak,

Zaman dönüşür vatana
Çiçek çiçek Afganistan (18)

3.2. ANONİM HALK EDEBİYATI ÜRÜNLERİ

3.2.1. Mâni

Halk şiirinde en küçük nazım biçimidir (Dilçin, 2005: 279). Düğünlerde, kadın topluluklarında, iş yerlerinde, tarlalarda vb. söylenen mâni genellikle hece vezninin 7 veya 8'lisi ile meydana getirilen dört mısralık manzumelerdir (Elçin, 1993: 281). Birinci, ikinci ve dördüncü dizeler uyaklı, üçüncü dize serbesttir. Uyak düzeni şöyledir: a a x a (Dilçin, 2005: 279).

Her türlü hayat hadiseleri arasında aşk, gurbet, kıskançlık, hasret, kırgınlık, tabiat gibi temleri işleyen ilk iki mısra bir bakıma duygu, düşünce ve hayalin girişini teşkil eder. Dinleyenin ve okuyanın ilgisini ve dikkatini çekmeye yarayan bu iki mısradan sonra üçüncü ve özellikle dördüncü mısra asıl konuyu vermeye çalışır; nadiren dört mısranın bütün bir duygu, fikir ve hayali işlediği görülür (Elçin, 1993: 281).

Gerek dil, gerek gelenek ortaklığı bakımından mâni, çok geniş bir alana yayılmıştır (Boratav, 1988: 170). Kültür ve medeniyet tabakalarımızın maddî ve manevi malzemesini aksettiren mâniler, tabii olarak bestesiz veya âşıklar tarafından hususi makamlarla söylenmektedirler (Elçin, 1993: 282).

Örnek 1:

Dağ başında dört-beş çocuk
Bulutlar ki boncuk boncuk
Bir muştuluk bulutlarda
Yağmur yağsa oluk oluk (14)

3.2.2. Türkü

Türkiye'nin sözlü geleneğinde, bir ezgi ile söylenen halk şiirlerinin her çeşidini göstermek için en çok kullanılan ad türküdür (Boratav, 1988: 150).

Türkü, türlü ezgilerle söylenen, bir anonim halk şiiri nazım biçimidir. Söyleyeni belli kişisel halk şiiri biçimleri arasına giren türküler de vardır. Türkü bentleri, yapı ve sözleri bakımından iki bölümden oluşur. Birinci bölüm türkünün asıl sözlerinin bulunduğu bölümdür, bu bölüme bent adı verilir. İkinci bölüm ise her bendin sonunda yinelenen nakarattır. Bu bölüme bağlama ya da kavuştak denir. Türküler hece ölçüsünün her kalıbıyla söylenir; ancak genellikle yedili, sekizli ve on birli hece kalıpları kullanılmıştır. Türkü her iki bölüğe de girebildiğinden halk edebiyatının en zengin alanıdır (Dilçin, 2005: 289).

İnsanımız türkülerde kendini aramış ve çoğu zaman onda kendini bulmuştur. İçini türkülere dökmüş, sevincini, heyecanını, hüznünü, acısını türkülerle dile getirmiş, sırlarını türkülerle paylaşmış, derdini türkülere açmış; aşkını, sevdasını, hatırasını, gönlünü, kalbini, yüreğini türkülerle ortaya koymuştur. Türküsüz kalmayı vatansız kalma gibi görmüş, onsuz kendini gurbette hissetmiştir (Yakıcı, 2009: 183).

Türküler, dar bir çevrede, tarikat- tekke mensupları arasında veya bütün millet hayatındaki yayılışı ile geçmişte olduğu gibi bugün ve yarın da millî ve beşerî canlılığını devam ettirecek mahsullerdir (Elçin, 1993: 196).

Örnek 1:

Dörtlüklerle Kurulan Kavuşaksız Türküler

Çileye alışık, çalışmada tek
Her zaman çalışır köylü kardeşim
Tarlada, harmanda olur gözü pek
Bir güzel alışır köylü kardeşim.

Koyun güder, tarla sürer, bel vurur,
Yüzü güleç harmanına yel vurur,
Konar, göçer, Yaradan'a el durur,
Ne çabuk barışır köylü kardeşim.

Vergi verir, asker olur vatana
 Saygı durur, toprakta yatana
 İçten bağlı Ulu Önder Atana
 Elele yarışır köylü kardeşim.

Hürmetkârdır misafiri çok sever
 Horoz keser, Hindi keser, koç keser
 Sevimlidir, tatlı tatlı gülümser,
 Toprağa yapışır köylü kardeşim.

Pamuk eker, tütün eker, gül eker,
 Arpa biçer, buğday biçer, ter döker,
 Kumaş giyer, ipek giyer, şal giyer,
 Ne güzel yakışır köylü kardeşim.

Hey ozanım, sende gerçek köylüsün,
 Çayda Çıra, Sarı Zeybek gülüsün,
 Çal kavalı koyun, kuzu yürüsün,
 Huzura kavuşur köylü kardeşim (74)

Örnek 2:

Dar günümde gerçek dostum toprağım,
 Ağaç sende, meyve sende, dal sende
 Ki sensin vatanım, sensin bayrağım,
 Arı sende, petek sende, bal sende.

Yaz gelince büyük olur harmanın,
 Buğday olur, pirinç olur fermanın,
 Derde şifa, âşka deva, dermanın,
 Para sende hayat sende mal sende.

Üzerinde denizin var, gölün var
 Sahra gibi, göbi gibi çölün var,
 Şehit, gazi ve binlerce ölün var,
 Uçak sende, tren sende, sal sende.

Hamurunda acı, içli gerçekler,
 En duygulu, en yücesi dilekler,
 Sende biter türlü türlü çiçekler,
 Pembe sende, yeşil sende, al sende.

Güler, derki toprağıma hayranım,
 Cennet kadar gül-gülistan seyranım,
 Tuzum, suyum, aşım, benim, ayranım,
 Arı sende, petek sende, bal sende. (85)

Örnek 3:

Bentlerinin Dördüncü Dizesi Kavuştak Olan Türküler

Tarihe yazmışlar senin adını
 Gün seninle güzel evin hanımı
 Gönlüme kazmışlar değer yapını
 Gün seninle güzel evin kadını

Allah'tan dilerim her muradını
 Hiç senden başkası vermez tadını
 Geceme renk katmış senin yâdını
 Gün seninle güzel evin hanımı

Adını yazmışlar tunca, mermere
 Ressama, şaire, bunca esere
 Layıksın her zaman gonca güllere
 Gün seninle güzel evin kadını

Desende, gergefte göz nurusun sen
Mutlu yuvaların huzurusun sen
Bu güzel vatanın onurusun sen
Gün seninle güzel evin hanımı

Güzelsin, iyisin, dilber gibisin
Soframda tat veren biber gibisin
Kimi zaman bana Güler gibisin
Gün seninle güzel evin kadını (66)

Örnek 5:

Beyitlerle Kurulan Kavuştaksız Türküler

İnsan sevdiğini severse arar
Savunma versem de ne işe yarar

Sevgiden, saygıdan başka neyim var
Can güzel dostum Mehmet Turan Yarar

Adınız bir kez kalbime yazılmış
Bıçakla mermere sanki kazınmış

Vazgeçemem sizden, kararım karar
Bu yolla baş koydum etsem de zarar

İşin başı sağlık cümleye yarar
Bu bir arzuhaldir gül Turan Yarar

Bir kez ihmal ettim Allah(i) çin ne var
Dostluğum sizlerle mezara kadar

Anlamıyorum bu nasıl bir yorum
Nerede hata yaptım düşünüyorum

Nihayet insanın, çelişsem ne var
Beni sevip sayan odur gerçek yar

Üç günlük dünyada olmasın zarar
Bu şiirim size kalsın yadigâr (56)

3.3. ARUZ ÖLÇÜSÜYLE YAZILAN HALK ŞİİRİ NAZIM BİÇİMLERİ

3.3.1. Divan

Aruzun fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün kalıbıyla gazel, murabba, muhammes, müseddes biçiminde yazılan şiirlerdir. Saz şairlerince özel bir ezgiyle okunur. Musammat olanları da vardır. Gazel biçimindeki divanların uyak düzeni: a a/ x a/ x a/ x a..., murabba biçimindeki divanların uyak düzeni: a a b a/ c c c a/ d d d a/ e e e a... şeklindedir. İlk dörtlüğün uyak düzeni a a a a, b a b a, b b b a biçimlerinde de olabilir (Dilçin, 2005: 354).

Abdülkadir Güler, şiirlerinde aruz ölçüsü yerine hece ölçüsünü kullanmıştır.

Örnek 1:

Biz ki koca tarihin şanlı çocuklarıyız
Yanardağ alevinde mavi ufuklarıyız

Tarihimiz şanlı dolu, cenk dolu, ahenk dolu
Biz ki halkın dostları, Hakk'a ulaşan yolu

Biz öyle bir milletiz karalar deniz bize
Varna'da, Kosova'da düşmanlar geldi bize

Kimi Fatih, kimi Yavuz, kimi de Kılıçaslan
Diyojen'e ders veren Malazgirt'te Alparslan

Deli Hüsrev'le, Mehmet Zigetvar Kalesi'nde
Başı vermeyen şehit, düşmanın pençesinde

Malazgirt, Çaldıran mı, yalnız Çanakkale mi?
Türk'ün keskin zekâsı, kılıç üstü kalemi

Atatürk'le İnönü, Karabekir'le Çakmak,
Tarihte altın tuğra, şu maziye bir sor bak

Hani Namık Kemal'i, Nerde Mehmet Akif'i?
Mehmet Emin Yurdakul, bu vatanın şairi

Soyum ulu, dinim hak, insanlığa örnektir
Evinde konuksever, her yerde gözü pektir

Göklerde dalgalanan bayrağına hayranım
Şühedalar kanından toprağına kurbanım

Anlatmakla bitmez ki koca Türk'ün destanı
Asil kanla yoğrulmuş baştanbaşa vatani

Yeter artık ey şair, Türklük övgü istemez
Dünyanın göbeğinde onun mührü silinmez

Bizi bizden ayırmaz ne bir güç ne de kuvvet
Yaşasın ey Türkiye'm, yaşasın cumhuriyet. (103)

Örnek 2:

Bir bayrak dalgalanır mezarların başında
 Boynu bükülmüş güller göçenlerin taşında
 Şahadet yıldızı var alınlarda, kaşında
 Şehit giden Mehmetler ilkbahar'ın yaşında

Bir ateş alev tutmuş her erin sinesinde
 Erzurum'dan, Edirne'den hep bu toprak içinde
 Babadan, yârdan ayrı, ağlayan annesinde
 Taşlarda bir mana var, hepside yas içinde

Arzın mezar taşları bir birini kovalar
 Yaprığın benzi solmuş, rüzgârda sessizlik var
 Ağaçlar kara bağlamış, matem içinde duvar
 Bülbüller ötmez olmuş göklerde bir hüznün var

Taşlar bir bir yas tutmuş şehitler yatağında
 Eri tek yerin değil, yurdun dört bucağında
 Şehitler ölü değil, yaşar cennet bağında
 Silinmez al kanları taşında, toprağında

Yer kürenin üstünde kartallar yükseliyor
 Gönüllerde yaşayacak yıkılsa (dahi) felekler
 Göklerde al bayrak var, sizleri selamlıyor
 Şehitleri bekliyor, cennetteki melekler (100)

Örnek 3:

İmpalada bir gelin: al al güller içinde
 Baştan tırnağa kadar gümüş teller içinde
 Arife tarif olmaz, gören bin kere ölür
 Dili güzel, boyu güzel, ne yazık eller içinde (98)

Örnek 4:

Sağa, sola bakmadan, yanlış yere park ettin
Umduğunu bulmadın neden hemen çark ettin
Unutma ki güzelim, her gülün dikenini var
Yollarımız ayrıldı, birdenbire fark ettin (101)

Örnek 5:

Art düşüncem yok benim, yapmayın fazla yorum
Vefalı dostlarıma merhabalar diyorum
Orta da bir gerçek var, alın teri, göz nuru,
Katkısı olanlara, teşekkür ediyorum (102)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÂŞIK ABDÜLKADİR GÜLER'İN ŞİİRLERİNİN KONULARI BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Âşıklar, halkın duygularını, düşüncelerini, dertlerini, isteklerini kısacası bütün kişisel ve sosyal meselelerini yansıtır. Şiirlerinde gerçeği ve doğruyu olduğu gibi anlatırlar.

Âşıkların işledikleri konular ortaktır. Bir âşığın işlediği bir konuyu bir başka âşık da işleyebilir. Âşık Geylani şiirlerinde beşeri aşk, ilahi aşk, Allah'a, Hz. Peygambere ve diğer peygamberlere sevgi ve övgü, vatanına ve Atatürk'e bağlılık, milli birlik ve beraberlik, önemli kişilere, âşıklara saygı ve sevgi, sosyal olayları tenkit, fakirlik, ölüm, doğa gibi konuları işlemiştir.

Güler, şiirlerinde ağırlıklı olarak toplumu ilgilendiren konuları işlemiştir.

4.1. MİLLİ KONULU ŞİİRLER

Abdülkadir Güler, vatanına yürekten bağlı bir âşıktır. Öğretmenlik mesleğinden ötürü bu bağlılığını her fırsatta göstermiştir. Bu bakımdan şiirlerinin özünü de millî konular oluşturur. Vatana olan bağlılığını şiirlerinde sade bir Türkçeyle dile getirmiştir.

Millî konulu şiirleri Atatürk, vatan sevgisi, millî mücadele, birlik ve beraberlik, Çanakkale Savaşı, Kahramanmaraş, Türkçe, Mehmetçik gibi alt başlıklar halinde inceledik.

4.1.1. Atatürk

Türk tarihinin ve siyasi hayatının deha seviyesindeki başkumandanı, yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin banisi ve geleceğe ümitle bakan Türk evladının hamisi olan Mustafa Kemal Atatürk, Güler'in şiirlerinde de yaptığı yeniliklerle, söylediği veciz sözlerle, büyük bir sevgiyle yer almaktadır.

“Geylaniyim destanını yazarım

Seni sevmeyenlerin mezarını kazarım”

dizelerinden de anlaşılacağı üzere Geylani için Atatürk sevgisi, ölümü göze alacak kadar uludur. Geylani'nin Atatürk konulu şiirlerinde ünlü bayrak şairi Arif Nihat Asya'nın etkisi kuvvetle hissedilmektedir.

Atatürk, Nutuk'un bir bölümünde “Türk'ün haysiyeti, gururu ve kabiliyeti çok yüksek ve büyüktür. Böyle bir millet esir yaşamaktansa yok olsun daha iyidir! O halde, ya istiklâl ya ölüm!” demiştir (www.forumdas.net). Güler de bu sözleri destekleyen bir şiir yazmıştır:

Örnek 1:

...

Okul açtık, köprü yaptık, yol açtık

Kentten köye karış karış dolaştık

Işığınla nice dağları aştık

Daha fazla bilen olduk Atatürk

...

Güzel sözün :” Türk, öğren, çalış, güven”,

Türkü sayan Türk'ü seven ve öven

Ey Türkoğlu sen de bunları öğren

Huzurunda divan durduk Atatürk

Geylani'yim destanını yazarım

(Seni) bilmeyenin mezarını kazarım

İlham geldi ufuklarda nazarım

Seni sevdik yalan çıktık Atatürk (49)

4.1.2. Vatan Sevgisi

Türkler, dünyanın en eski, asil, büyük imparatorluklar kuran milletlerinden biridir. Bilinen iki bin yıllık tarihimizde Türkler dünyanın üçte ikisine hâkim olmuştur. İslâm dünyasına önderlik yapan Türkler, İslâm medeniyetini yüceltmişler ve dünyanın her yerinde korumuşlardır. Dünyada milletler, ikinci defa imparatorluklar kuramazken biz her zaman küllerimizden doğarak yeniden büyük devletler kurduk ve dünyaya asırlarca hükmettik. Dünyada üzerinde kurulmuş olan bütün imparatorluklar içinde en büyüğü olan Osmanlı İmparatorluğu'nun sahibiyiz. Osmanlı hâkimiyetinin bulunduğu topraklarda bugün elliye yakın devlet kurulmuştur.

Osmanlı İmparatorluğu'nun bitti diye düşünöldüğü bir zamanda, Kurtuluş Savaşı ile Türkiye Cumhuriyeti'ni kurduk. Büyük önderimiz Mustafa Kemal Atatürk liderliğinde milli mücadelemizi büyük bir zaferle kazandık ve Milli mücadelemiz tüm dünyaya örnek oldu. Güler de şiirlerinde şanlı büyük tarihimizi

“Biz ki koca tarihin şanlı çocuklarıyız
Yanardağ alevinde mavi ufuklarıyız”

dizeleriyle anlatmıştır.

Abdülkadir Güler için vatan sevgisi, bütün sevgilerin üzerindedir. Eşsiz birçok güzelliğe sahip olan vatanını her şeyiyle sevdiğini şiirlerinde sade bir dille anlatmıştır.

Örnek 1:

...

Tarihimiz şanlı dolu, cenk dolu, ahenk dolu
Biz ki halkın dostları, Hakk'a ulaşan yolu

...

Göklerde dalgalanan bayrağına hayranım
Şühedalar kanından toprağına kurbanım (103)

Vatanı uğruna canını veren şehitlerimizi unutmayan Güler, dökülen kanlarla vatanımızın baştanbaşa sulandığını ve büyük bir destan yazıldığını şu dizlerle anlatmıştır.

Anlatmakla bitmez ki koca Türk'ün destanı
Asil kanla yoğrulmuş baştanbaşa vatanı

Yeter artık ey şair, Türklük övgü istemez
Dünyanın göbeğinde onun mührü silinmez

Bizi bizden ayırmaz ne bir güç ne de kuvvet
Yaşasın ey Türkiye'm, yaşasın cumhuriyet. (103)

Örnek 2:

Güler vatanını hiçbir değer uğruna değişmez. Vatanını annesi, kardeşi, sevgilisi olarak görmektedir.

Güzel yurdum bin vatana bedelsin
Şeref senin, namus senin, ar senin,
Bir poyrazsın, bir meltemsın, bir yelsin,
Yağmur senin, dolu senin, kar senin

...

Güler derki: vermem seni ellere
Kurban olam işve, nazlı dillere
Bezenmişsin baştanbaşa güllere
Ana senin, bacı senin, yâr senin (68)

4.1.3. Anadolu

Güler'e göre Anadolu, içinde bin bir çeşit kültürel zenginliği barındıran eşsiz bir vatandır. Güler, Anadolu için "Anadolu'm baştanbaşa ilimdir, Türk folkloru rengârenktir güzeldir" demektedir.

Örnek 1:

Anadolu'm baştanbaşa ilimdir
 Türk folkloru rengârenktir güzeldir
 Adetlerle, törelerle bilimdir
 Kâh şarkıdır, kâh türküdür, gazeldir
 ...
 Türk oğluyum benim özüm töredir
 Efsanedir, hikâyedir, yöredir
 Halk bilimi mizacıma göredir
 Destanları, ağıtları dildedir
 ...
 Yeter gayri ne coşarsın ey şair
 Gelenekler, görenekler hep şiir
 Vatan birdir, bayrak birdir, töre bir
 Halk bilimi köy, kasaba ildedir. (43)

4.1.4. Mehmetçik

Türkiye'nin dört bir yanını her daim koruyan, düşmana korku salan Mehmetçiğimizi Güler, "Mehmedim düşmana zehir-engerek, ulusuma kara günde en gerek" sözleriyle zor günlerde yanımızda olduğunu söylemektedir.

Vatanı uğruna canını gözünü kırpmadan veren, hayatının baharında şehit olan körpe gençlerimiz için derin bir üzüntü duymaktadır. Güler, üzüntüsünü, duyduğu derin acıyı şiirlerinde haykırmıştır. Şehitlerimizin

ölmediğini, vatanın her yerinde al kanlarının izi olduğunu söyleyen Güler şu dörtlülle duygularını ifade etmiştir:

“Taşlar bir bir yas tutmuş şehitler yatağında
Erlere tek yerin değil, yurdun dört bucağında
Şehitler ölü değil, yaşar cennet bağında
Silinmez al kanları taşında, toprağında” (100)

Analar fedakârdır; oğullarını düğüne gönderir gibi hazırlayarak savaşa uğurlarlar.

Anan senin doğurmuştur bugüne,
Savaşa gidersen, sanki düğüne,
Tarihe sığmazsın, lâıksın üne,
Dağları aşiver, dayan Mehmedim (76)

Vatanın her köşesinden asker analarını, babalarını, sevdiklerini son bir kez göremeden şehit olmuştur. Âşık Geylani bu duyguyu “Babadan, yârdan ayrı, ağlayan annesinde; taşlarda bir mana var, hepside yas içinde” diyerek içten bir şekilde anlatmıştır.

Bir ateş alev tutmuş her erin sinesinde
Erzurum’dan, Edirne’den hep bu toprak içinde
Babadan, yârdan ayrı, ağlayan annesinde
Taşlarda bir mana var, hepside yas içinde

Arzın mezar taşları bir birini kovalar
Yaprağın benzi solmuş, rüzgârda sessizlik var
Ağaçlar kara bağlamış, matem içinde duvar
Bülbüller ötmez olmuş göklerde bir hüznün var (100)

Sen göklere doğru şahlan süvari
 Sen ey şanlı asker, yiğit kahraman
 Cennete yoldaşın Müslim Buhari
 Seninle övünsün şu aziz vatan

Yağız at üstünde bayrak gibisin
 Mehmedin elinde sancak gibisin
 Allah'ın rahmeti üstüne olsun
 Şehitler yatağı toprak gibisin

Atınla bir olup, uçtun dörtnala
 Dönsen yuvamıza, versen bir mola
 Hatıranı saklar bu resim hâlâ
 Seninle bir daha girsek kol kola

Seninle ne denli övünsek yeri
 Gidenler bir daha dönmedi geri
 Ordumun en şanlı, yiğit askeri
 Unutma ne olur sen de bizleri (52)

Güler, askerlerin zor şartlarda vatanını koruduğunu “Ve karda ter döker gözbebekleri” dizesiyle anlatmıştır.

Ne hüznü şarkı çalan plâkta
 Girdaba sürükler süvarileri
 Bir yorgun savaşçı kalan şafakta
 Ve karda ter döker gözbebekleri. (89)

4.2. AİLE KONULU ŞİİRLER

4.2.1. Anne

Abdülkadir Güler'de annesinin yeri ayrıdır. Annesi, Güler için en değerli kişidir. Annesine karşı derin bir saygı ve sevgi beslemektedir. Şiirlerinde annesine olan hasretini, kendisine verdiği öğütleri dinlediğini, dertlerini anlatmıştır.

Sual etsen şükürler ki mutluyuz
Dost başına size sağlık, kutluyuz
Yarınılardan daha çok umutluyuz
Ezgi taşan gelen pula merhaba

Derde ilaç analara söz yoktur
Başa taçtır ondan sıcak köz yoktur
Herkes muhtaç bağı yanık öz yoktur
Ana diye yanan kula merhaba (45)

Güler, annesine olan sevgisini anlatmaya hiçbir kelimenin yetmeyeceğini söylemektedir. Annesine giden yollardaki bütün engelleri aşmayı göze alan âşık, anne kucağına özlem duymaktadır.

Dilim yetmez varlığını öveyim
Kar, fırtına, karakışta geleyim
“Ana gibi yâr olamaz” diyeyim
Resim salan düşen yola merhaba

Hasret kaldık bu yaz belki geliriz
Sağlık, huzur, mutluluklar dileriz
Küçük, büyük ellerinden öperiz
Bizi saran açan kola merhaba (45)

Anneleri Anadolu'ya benzeten Abdülkadir Güler, anne sevgisinin başka hiçbir sevgiye benzemediğini, her zorlukta annelerimizin yanında olduğunu söylemektedir. Annelerimiz için de 'Seni kem gözlerden Allah korusun' diyerek dua etmektedir.

Analar analar şefkat dolusun
Barışta yağmur, savaşta dolusun
Kimsede bulunmaz sendeki sevgi
Benim gözlerimde Anadolu'sun

Ayşesin, Fatmasın, Nene Hatunsun
Bal özünde petek, ak-pâk durusun
İyilik perisi, pamuk prenses
Seni kem gözlerden Allah korusun (44)

4.2.2. Eş

Abdülkadir Güler, eşine olan sevgisini bir şiirle dile getirmiştir. Eşinden zorunlu olarak bir ay ayrı kaldığı süre içinde çok zorlandığını, onun kıymetini daha iyi anladığını şiirinde anlatmıştır.

...
Allah'tan dilerim her muradını
Hiç senden başkası vermez tadını
Geceme renk katmış senin yâdını
Gün seninle güzel evin hanımı

...
Güzelsin, iyisin, dilber gibisin
Soframda tat veren biber gibisin
Kimi zaman bana Güler gibisin
Gün seninle güzel evin kadını (66)

4.2.3. Kardeş

Abdülkadir Güler, Almanya'da yaşayan abisinin ölümü haberi üzerine duyduğu derin üzüntüyü yazdığı şiiriyle anlatmıştır.

Yıldırım tel geldi şu Almanya'dan
Kardeşin hastadır gel diye yazmış
Moralim bozuktu dünkü rüyadan
Kardeşin yoldadır tel diye yazmış (42)

Güler'in abisi Türkiye'de nesi varsa bırakıp Almanya'ya işçi olarak gitmiştir. Abisinin yabancı bir diyarda tek başına hayatını kaybetmesi Âşık Geylani'nin üzüntüsünü bir kat daha artırmıştır.

Ani bayılmışım teli alınca
Ağabeyim ölmüş yalnız kalınca
Herkes ağlamış bu haberi salınca
Bu nasıl kadermiş el diye yazmış
...
Âşık Geylani'yim, bahtım karadır
Kaç bahar geçiyor gönlüm yaradır
Ağlamak, sızlamak geçmez paradır
Mezarın başında kal diye yazmış. (42)

4.2.4. Torun

Abdülkadir Güler, Türkiye dışında yaşayan torunlarına büyük özlem duymaktadır. Torunlarına ülkesini, bayrağını, toprağını unutmamasını öğütlemektedir.

Örnek 1:

...

Özenle sakladım oyuncağını
 Evini, barkını, şen ocağını
 Şanlı sancağını, al bayrağını
 Yerlere bırakma torunum benim

...

Sakın ha, unutma dedenin sözü
 Vatani bölmesin yabanın gözü
 Seni aldatmasın namerdin közü
 Güvenip aldanma Süheybim benim

...

Hayal etmek bazan cihana değer
 Torunun sevgisi başkaymış meğer
 Bir gün buralardan göçersek eğer
 Aslını unutma Süheybim benim (82)

Örnek 2:

Nijerya'da yaşayan torunu Betül Zehra'yı özleyen, nasıl olduğunu merak eden Güler'in aklı torunundadır. Torununu çok özlediği için gözyaşı sel olmuştur.

...

Tez gel Betül'üm tez gel
 Nijerya'da bir güzel

...

Yol uzak, gurbet ve el
 Nijerya'da bir güzel

Uzarlarda kalman zor
 İçime düşer bir kor
 Gel de bunu bana sor

Gözyaşım oldu bir sel
 Nijerya'da bir güzel (8)

4.3. SOSYAL MOTİFLER

Âşıklar yaşadıkları toplumun sözcüleridir. Toplumsal değerlerden ödün vermezler, ahlakçıdırlar. Onlar güncel, toplumsal olaylara göndermeler yaparak halkı, barış, sevgi, kardeşlik gibi insanlığın ortak paydalarına duyarlı kılmak için uyarırlar, yönlendirirler (Artun, 1999: 1).

Âşıklar şiirlerinde toplumsal, tarihsel, bireysel olgu ve durumlar karşısında halkın ortak duygu ve düşüncelerini dile getirmeleri bakımından Türk kültürünün korunmasında kültür taşıyıcıları olarak görev yapmaktadırlar. Âşıklar dışa dönüktür, siyasal ve toplumsal olaylara karşı duyarlıdırlar. Onlar tanık olduğu, yaşadığı ve duyduğu olumsuz durumları yargılar eleştirir (Artun, 2007: 1).

Abdülkadir Güler de toplumsal olaylara karşı duyarsız kalmamıştır. Şiirlerinde; topluma karşı yapılan haksızlıklar, yolsuzluklar, rüşvet ve zam, çeşitli kurumların iyi ve aksak yönleri, birlik ve beraberlik, toplumsal barış için öğütler ele aldığı başlıca konulardır.

4.3.1. Eğitim

Abdülkadir Güler, eğitime büyük önem vermektedir. Cahil kişilerin insanlara olan zararını; ayrıca eğitim veren öğretmenlere de hayranlığını şiirlerinde anlatmıştır.

Örnek 1:

Kendisi bir eğitimci olan Âşık Geylani, öğretmenlere olan hayranlığını, sevgisini “Tebeşirli ellerine, şarkı, türkü dillerine, ufuktaki gözlerine, kurban olam öğretmenim” dizeleriyle anlatmıştır.

Işıl ışıl gözlerine
Acı-tatlı sözlerine
Apaydınlık özlerine
Hayran olam öğretmenim

Tebeşirli ellerine
 Şarkı, türkü dillerine
 Ufuktaki gözlerine
 Kurban olam öğretmenim (30)

Bütün insanlığın öğretmenlerin eseri olduğunu söyleyen Güler, bütün Anadolu öğretmenlerin evidir, demektedir.

Olmazsa da evin, bağıın
 Anadolu hep toprağıın
 Özgürdür hep al bayrağıın
 Saygı sana öğretmenim.

Adın ulu, yüce, derin
 Bütün insanlık eserin
 Bunca emek, alın terin
 Hürmet sana öğretmenim (30)

4.3.2. Tasarruf

Abdülkadir Güler, tasarruf konusunda öğütler vermiştir. Var olan kaynakları boş yere harcamamız gerektiğini, küçük önlemlerle büyük servetlere ulaşılabileceğini söylemektedir.

Bize öğüdü var büyük atanın
 Damlaya damlaya göl olur diye
 Yan gelip gölgede tembel yatanın
 Gün gelir ocağı çöl olur diye.

Işıkları en az gerekse yakın
 Huzura kavuşma, gelecek yakın
 Çalışkan olmayı unutma sakın
 Zamanla harmanın bol olur diye.

Çoğu kez işime yaya giderim
 “ Yürümek sağlıktır” derdi pederim
 Her şeyi ölçülü kullanın derim
 Ocağın şenlenir şol olur diye. (65)

Tembelliği ve savurganlığı sevmeyen Güler, verimliliğin uygarlık yolunda atılacak ilk adım olduğunu vurgulamaktadır. İnsanların sevgiyle birlikte çalışması dirlik ve düzeni sağlamaktadır.

Tembellik hoş olmaz karanlık pusu
 Akışı ahenkli şadırvanda su
 Verimlilik güzel işin doğrusu
 Uygarlık yolunda yol olur diye.

Yan yana çalışmak birlikte güzel
 Sevgiler sımsıcak dirlikte güzel
 Savurganı sevmem, mertlikte güzel
 Dal-budak yeşerir kol olur diye.

Ozan Gülerim ben yazdım sözümü
 Verimli olmada buldum çözümümü
 Vatan için olsa iki gözümü
 Yoluna fedâdır gül olur diye (65)

4.3.3. İnsan ve İnsanlık

Abdülkadir Güler, günümüzde insanların nankör olduğunu; yardımlaşma, büyüklere saygı, merhamet gibi duyguları yitirdiğini söylemektedir. Toplum düzeninin bozulduğunu, kardeşin kardeşe düşman olduğunu dile getirmiştir. Bu durumları tenkit ederken bazen doğrudan bir yere, kişiye seslenir. Gerçek Zor Oldu şiirinde de Âşık Gülhani'ye seslenmiştir.

GERÇEK ZOR OLDU

Benden selam sana Âşık Gülhani
Hal, hatırın sormak gerçek zor oldu
Anaya, babaya olduk yabancı
Gözler melül melül yürek kor oldu

Kardeşi kardeşe ettiler düşman
İnsanı doğduğuna ettiler pişman
Hep boşu boşuna geçiyor zaman
Yeşili, mavisi şimdi mor oldu

Bu nasıl âlemdir dostum Gülhani
Düzen bozuk gider, çare yok, fani
Ekinler boy vermiş başaklar hani
Siyahı, beyazı şimdi dor oldu

Kışlar soğuk geçer, ayaz mı ayaz
Mevsimler bir tuhaf yakıyor bu yaz
Karpuzlar da şimdi kelek bembeyaz
Sütler bozuk çıktı peynir lor oldu

Dert bir değil, iki değil, beş değil
 Hayal değil, yalan değil, düş değil
 Bu yenilgi nakavt değil, tuş değil
 Saat bozuk çalar, zaman çor oldu

Geylani'yim şikâyetim yok benim
 Yunus gibi ikametim yok benim
 Az kanaat benim karnım tok benim
 Daldan dala gönül uçtu bor oldu. (62)

Güler, insanların nankörlüğünden, yaptıkları yolsuzluklardan ve hilelerden kaçmak için dağ başlarında ırmak, bir avuç toprak olmak istemektedir.

İnsanlar nankör ve insanlar huysuz
 Onlardan onlardan uzak olaydım
 Nehirler ak-pâktır, dağlar kusursuz
 Kenarda bir avuç toprak olaydım.

İnsanlar insanlar del etti beni
 Hileli fendleri sel etti beni
 Cümle yolsuzlukları kel etti beni
 Dağ başlarında ırmak olaydım (77)

4.3.4. Birlik Beraberlik

Abdülkadir Güler, fakir, zengin, dil, din ayrımı yapmadan herkesin eşit ve kardeş olduğunu söylemektedir. Kını ve nefreti bir yana bırakıp ele ele verip birlik olmaktan bahsetmektedir.

Fakiri, zengini bir tutmak güzel
 Şu nefreti, kini unutmak güzel
 Üç günlük fani ve yalan dünyada!
 Kardeşçe bayramı kutlamak güzel (59)

Güçlenmeli dostluk bağı
 Büyüsünde sevgi çağı
 Gönül hasetten ırağı
 Ne güzeldir ne güzeldir (28)

Gericilere inat birlikte hareket etmeyi, geleceğin umutlu olduğundan bahseden Güler, “Barış güvercinleri, ha geldi, ha gelecek, gül sabahları ülkemin yakın” dizeleriyle bu düşüncelerini desteklemektedir.

“Barış güvercinleri, ha geldi, ha gelecek
 Gül sabahları ülkemin yakın”

4.3.5. Toplumun Bozuk Yanları

Âşıklar, halkın gönüllü söz elçileridir. Halk âşıkları, halkın derdini, sıkıntısını, yaşadığı zorlukları, devlete olan şikâyetlerini dile getirirler. Güler de halkın içinde bulunduğu durumla yakından ilgilenmiş ve şiirlerinde bu konuları işlemiştir.

Art arda gelen zamlara karşı kayıtsız kalmayan Âşık Geylani, milletin zamlar karşısındaki çaresiz hâlini bir şiirinde ele almıştır.

Aman dostlar bu nasıl iş
 Zam üstüne zam geliyor
 Bozuk düzen alış, veriş
 Suyu bile zam geliyor

Her gelen gün dünden beter
 Kömür biter, odun ister
 Bunca zülüm artık yeter
 Çaya bile zam geliyor (39)

Çarşıda, pazarda esnafın yanlış aletler kullanarak vatandaşı kandırması Güler'i üzmektedir. Devletin başındakilere "Bir çık ta pazarı dolan" diye seslenerek şikâyetini dile getirmektedir.

Bir çık ta pazarı dolan
 Kilo noksan, metre yalan
 Köylü, kentli oldu talan
 Tuza bile zam geliyor (39)

Zam üstüne zamların gelmesi insanların umutlarını, hayallerini yok etmiştir. İnsanlar hayattan bir tat almadan hasta gibi yaşamaktadır.

Fazla oldu hey Geylani
 Hasta düştük ilaç hani
 Umut, hayal, yok erzani
 Zam üstüne zam geliyor (39)

Güler, kişiye göre muamele edilmesinden duyduğu rahatsızlığı bizim malımız para etmiyor diyerek dile getirmiştir.

Bize tatlı ele ekşi balımız
 Geçer akçe değil bizim malımız
 Şaştık artık şu dünyanın haline
 Her açışta boşa çıkar falımız. (57)

Ata semer yakışmaz, eşeğe gem takılmaz
 Mağara mağaradır, orda fener yakılmaz
 Çok kişi var inanın, kravatla yuların
 Farkını bilemiyor, kusuruna bakılmaz. (96)

4.3.6. Toprak

Toprak üzerine halk şairleri tarafından pek çok şiir yazılmıştır. Bunların içinden akla ilk geleni Âşık Veysel'in "Kara Toprak" adlı şiiridir. Âşık Veysel'in toprağa vermiş olduğu değer

Dost dost diye nicesine sarıldım
 Benim sâdik yârim kara topraktır
 Beyhude dolandım boşa yoruldum
 Benim sâdik yârim kara topraktır

dizelerinde açıkça görülmektedir.

Abdülkadir Güler, toprağın, tarlanın, köylünün hayatımızda büyük yeri olduğunu belirtmektedir. Toprağına karşı büyük sevgi duyan Güler, dar gününde insanın gerçek dostunun toprak olduğunu söylemektedir.

Dar günümde gerçek dostum toprağım,
 Ağaç sende, meyve sende, dal sende
 Ki sensin vatanım, sensin bayrağım,
 Arı sende, petek sende, bal sende

Güler, derki toprağıma hayranım,
 Cennet kadar gül-gülistan seyranım,
 Tuzum, suyum, aşım, benim, ayranım,
 Arı sende, petek sende, bal sende (85)

Orda dağım, orda bağım
 Ayranım, yoğurdum, yağım
 Sen de ölüm, sen de sağım
 Bakın tarlaya tarlaya (32)

Köylü insanlarımız çile çektikleri halde şikâyet etmezler, aksine herkesten daha çok çalışarak ülkelerine katkıda bulunurlar. Güler, misafirperver, hürmetkâr, güler yüzlü olan köylümüzün Atatürk'e yürekten bağlı olduğunu dile getirmektedir. Atatürk'ün "Köylü milletin efendisidir." sözünden yola çıkarak Güler, Köylü Kardeşim adlı şiiri yazmıştır.

Çileye alışık, çalışmada tek
 Her zaman çalışır köylü kardeşim
 Tarlada, harmanda olur gözü pek
 Bir güzel alışır köylü kardeşim.

...

Vergi verir, asker olur vatana
 Saygı durur, toprakta yatana
 İçten bağlı ulu önder Atana
 El ele yarışır köylü kardeşim.

...

Hürmetkârdır misafiri çok sever
 Horoz keser, Hindi keser, koç keser
 Sevimlidir, tatlı tatlı gülümser,
 Toprağa yapışır köylü kardeşim.

...

Hey ozanım, sende gerçek köylüsün,
 Çayda çıra, sarı zeybek gülüsün,
 Çal kavalı koyun, kuzu yürüsün,
 Huzura kavuşur köylü kardeşim. (74)

4.3.7. Ziraat Bankası

Ziraat Bankası, temelleri 1867 yıllarına dayanan bir Türk Devleti bankasıdır. Osmanlı Devletinin kurduğu ilk bankadır. Ahmet Şefik Mithat Paşa (Mithat Paşa) 1863 yılında Pirot Kasabası'nda kurduğu ilk Memleket Sandığını oluştururken Türk gelenekleri arasında zaten var olan ve karşılıklı yardımlaşma esasına dayanan imece geleneğinden esinlenmiştir. 1867 yılında "Memleket Sandıkları Nizamnamesi"nin yürürlüğe girmesiyle Osmanlı Devleti'nin her yanında Sandıklar faaliyete başlamış ve uzun yıllar başarıyla hizmet vermiştir.

15 Ağustos 1888'de Menafi Sandıkları'nın yerine işlevlerini üstlenecek modern finans kuruluşu olarak Ziraat Bankası resmen kurulmuş, o tarihte faaliyette bulunan Menafi Sandıkları da banka şubelerine dönüştürülerek faaliyete başlamıştır (tr.wikipedia.org 29.02.2012).

Güler, Ziraat Bankası adlı şiiriyle Söke Ziraat Bankası Müdürlüğü'nden onur plaketi almıştır. Ziraat Bankası'nın köylüye ve çiftçiye destek olmasını şiirinde arı bir Türkçe ile anlatmıştır.

Baş ağa can olursun, köylüye kan
Çiftçiye durak Ziraat Bankası
Her derde derman, varlığa mekân
Köylüye ocak Ziraat Bankası

Ekine güç verir, bereket verir
Fidan olur domur domur yeşerir
Kara günün dostu imdada gelir
Güvence kuşak Ziraat Bankası

Bankalar içinde özgün adın var
Köylüye, çiftçiye birçok borcun var
Dönen her ocakta emek harcı var
Tarlada sancak Ziraat Bankası

El bir verir iken, sen yüz verirsin
 Ekimde, biçimde koşar gelirsin
 Zor günümde sen halimi bilirsin
 Evimden sıcak Ziraat Bankası

Destan değil her övgüye değersin
 Köylü kardeş harmanını dövünsin
 Kredi aç cümle âlem beğensin
 Üstümde bayrak Ziraat Bankası

Darda kalsam sana derdim dökerim
 Geylani'yim, ben bankamı överim
 Deste deste paraların çekerim
 Tek altın başak Ziraat Bankası (90)

4.3.8. Polis Haftası

1845 tarihi, Türk Emniyet Teşkilatı açısından önemli bir noktadır. Çünkü bu tarihe kadar zabıta olarak nitelenen teşkilat; 10 Nisan 1845'ten itibaren polis adı altında hayata geçmiş ve Emniyet Teşkilatının kuruluş günü olarak kabul edilmiştir (www.memocal.com, 31.07.2012).

Polisler, bir ülkenin sükûnetini ve güvenliğini sağlamaktan sorumludurlar.

Abdülkadir Güler, polis haftasının önemini anlatan bir şiir yazmıştır.

Biz rahat uyurken kendi uyumaz
 Sıcak, soğuk demez ayakta kış, yaz
 "Asayiş berkemal" tutanakta yaz
 Kendini adanmış devlete polis

Her zaman cesurdur, genç ve zindedir
 Kemal Atatürk'ün tek izindedir
 Hırsızın, hainin hep peşindedir
 Kendini adanmış gurbete polis

Defne yeşilinden mutluluk vermiş
 Düşküne, mazluma kol, kanat germiş
 Şehit olanları vuslata ermiş
 Kendini adanmış nöbete polis (40)

4.4. DİNÎ VE TASAVVUFÎ KONULAR

Din ve tasavvuf, âşıkların başlıca inanç, görüş ve düşünce kaynağıdır. Âşıklar ikiyüzlülüğü, kaba sofuluğu yerer, âşık şiirinde münacat, naat gibi kalıplaşmış, dinî şiirler âdet değildir. Allah, peygamber ve din uluları ve İslam ahlakı konularında şiirler söylenir (Artun, 2005: 195).

Âşıklar, âşık şiiri geleneği türünde yazdıkları şiirlerin yanı sıra çok sayıda dinî-tasavvufî şiir de yazmışlardır. Âşıkların bu tür şiirlerinde sıkça kullandıkları dinî ifadeler, terkipler, mazmunlar, dinî-tasavvufî edebiyatta çok işlenmiş, tekrar edilmiş klişeleşmiş söz ve bilgilerdir. Âşıklar, insanlara öğüt verirken iyiyi, doğruyu, güzeli göstererek dünyanın geçiciliğini anlatarak, gerçek edebi mutluluğun yolunu dizelerinde dile getirirler (Artun, 2005: 197).

Abdülkadir Güler, şiirlerinde Allah (Yaradan, Çalab, Hakk, Yâr), peygamber, tekbir, sure, hacı, Kevser, cemre, secde gibi kavramları işlemiştir.

4.4.1. Allah

Abdülkadir Güler, şiirlerinde Allah'a Yâr, Ey Yarab, Çalab, Hakk, Tanrı gibi isimlerle hitap etmiştir.

Kâinattaki varlıkların her zerresi her hareketi bir asla bağlıdır. Ondaki ihtişam göz kamaştırıcıdır. Arzın tekâmülünden sonra, insanın yaşamasına uygun bir ortam doğunca insanın yaratılışı ortaya çıkar (Aytaç, 2003: 8).

Kur'ân-ı Kerîm'de: "... bilin ki Allah sizin sahibinizdir. O, ne güzel sahip, ne güzel yardımcıdır." buyrulmaktadır (Enfâl Suresi: 40).

Aşk, insanda tamamlanır; çünkü insan cevherdir, âlemin zübdesidir. Aşk ve insanlık iki büyük hakikat, biri başlangıç, öteki sona ermek, biri yola çıkmak, öteki ulaşmaktır. Âşıklar, ilâhi hikmetin diliyle konuşurlar. Bilgileri de vehbîdir. O sebepten anlamak için üzerlerinde durmak ve düşünmek gerekir (Aytaç, 2003: 19).

"De ki: Allah'ın bizim için yazdığından başkası bize asla erişmez. O, bizim Mevlâ'mızdır. Onun için müminler yalnız Allah'a dayanıp, güvensinler." (Tevbe Suresi: 51).

"Hâkkın deryasında, bin bir kazanım"

İnsanların, bu dünyada yaşadıkları sıkıntıların üstesinden gelebilmeleri için sığındıkları en güvenli liman Allah'ın huzurudur. Bu dünyada Allah'tan başka hiçbir şeyden medet umulmamalıdır. Sadece Hak'a münacat edilir.

"Ey Allah'ım" diyerek yardım istemektedir.

Ey Allah'ım yeter artık
Bitsin gâyrı şu karanlık
Rahmetinden bir damlacık
Yağsın köklere köklere

Ulu Tanrım, gerçek dostum
Secde ettim, yerde postum
Akşam, sabah sana koştum
Düştüm çöllere çöllere. (25)

Güler, sıkıntılarından kurtulmak için rüyasında Çalab'ı görür ve Kevser suyundan medet ummaktadır.

"Kuşkusuz biz sana kevseri verdik" (el-Kevser 108/1)

Kevser, bitmek tükenmek bilmiyen saâdet ve hayır kaynağıdır. Kevser, geçtiği her yere, kupkuru bir çöl dahi olsa, taze bir hayat sağlayan, oranın kısırlığını, yoksulluğunu feyiz ve berekete çeviren Cennet ırmağıdır (www.diyamet.gov.tr, 08.07.2012).

Yudum yudum âşk şarabı
Yiğit bir gün geçer serden
Düşte gördükçe Çalab-ı
Umut bağlamış kevserden (22)

Güler, toplumun giderek kötü bir hâl aldığını söylemektedir. Bu nedenle Allah'ın insanları yağmursuz bırakarak cezalandırdığını düşünmektedir.

Haramı helâla eklemeyiz
Her gün biraz daha teklemeyiz
El açtık Allah'a bilmem ne yüzle
Göklerden yağmuru beklemedeyiz.

4.4.2. Peygamberler

Âşıklar, kültürümüzde sözlü olarak bulunan resulların kıssalarını şiirlerinde işleyerek günümüze kadar getirmişlerdir. Abdülkadir Güler de çeşitli vesilelerle peygamberleri şiirlerinde işlemiştir.

4.4.2.1. Hz. Musa

Hz. Musa, İsrailoğulları soyundandır. Firavun'un gazabından korktuğu için Mısır'dan kaçıp Medyen'e gitmiştir. On yıl sonra Mısır'a dönerken Tur dağında Allah kendisine Peygamberlik vermiştir. Mısır'a döndüğünde Firavun'u hak dine davet etmiştir. Firavun'un davete icabet etmemesi üzerine Hz. Musa, İsrailoğulları'nı toplayarak Mısır'dan çıkarıp Süveyş denizinin kenarına götürmüştür. Musa asasıyla denize vurmuş ve deniz yarıp on iki yol açılmıştır. On iki kabilenin her biri bir yoldan gitmiştir. Firavun da askerleriyle onları izlemiştir. İsrailoğulları geçip kurtulduktan sonra deniz tekrar kapanmış, Firavun ve askerleri boğulmuştur (Pala, 1989: 363-364).

Güler, Yunus Emre'yi anlattığı şiirinde Hz. Musa'nın mucizeler yarattığı asasına gönderme yapmıştır.

Çoluk, çocuk tasası yok

Malı, mülkü kasası yok

Musa gibi asası yok

Yüzer yüzer Yunus gibi

4.4.2.2. Hz. Hızır

Âb-ı hayatı içip ölmezliğe kavuşan kişidir. Peygamber veya veli olduğu hususunda rivayetler vardır. Halk inanışında büyük bir yer edinmiş olup Kur'ân-ı Kerim'de Musa Peygamber ile olan macerası anlatılır (Kefh/ 59-81). Onun darda kalanların imdadına yetişmesi inancı, hayli yaygın olup "Kul bunalmayınca Hızır Yetişmez, Hızır gibi yetişmek" vs. kalıplaşmış sözlerde hâlâ yaşar. Hızır'ın İlyas Peygamber'e verilmiş bir lakap olduğunu söyleyenler de vardır (Pala, 1989: 225).

Güler, Hz Hızır'la birlikte melek ve cin kavramlarına da aynı dizede yer vermiştir.

"Melek gibi, Hızır gibi, cin gibi"

4.4.2.3. Hz. Muhammed

Hz. Muhammed Mustafa, miladi 571 senesinde, Rumî aylardan Nisan ayı içerisinde, Kameri Rebiülevvel ayının on ikinci pazartesi gecesi sabaha doğru dünyaya gelmiş, o gece gün doğmadan âlem nur ile dolmuştur. İlk peygamber ve ilk insan Hz. Âdem'den itibaren evlattan evlada geçen “son peygamberlik nuru” O’nda sahibini bulmuştur.

Peygamberimiz henüz dünyaya teşrif etmeden babası Abdullah vefat etmiş, onun ölümünden sonra zevcesi Âmine Hatun pek mübarek bir erkek çocuk dünyaya getirmişti. O çocuğa “Muhammed” adını verdiler.

Hz. Peygamberimizin nesebi şöyledir: “Muhammed b. Abdullah b. Abdulmuttalib b. Haşim b. Abdimenaf b. Kusayy b. Kilab b. Mürre b. Kab b. Lüey b. Galib b. Fihri b. Malik b. İlyas b. Mudar b. Nizar b. Mead b. Adnan.

Buhari'nin Sahih'inde peygamberimizin nesebi Adnan'a kadar sayılmakta ise de Taberi, tarihinde, Resul-i Ekrem'in nesebini Hz. İbrahim'e kadar götürür.

Muhammed “pek çok hamd ü sena olunmuş, övülmüş” demektir.

Hz. Peygamber altı yaşına gelince annesi de vefat etmiştir. Babadan yetim anadan öksüz kalan Muhammed'e dedesi Abdulmuttalib bakmıştır. Dedesinin ölümünden sonra amcası Ebu Talib O'nu yanına almış. O'nun yetişmesine büyük bir özen göstermiştir. Amcası Ebu Talib'in yanında ticaret ile iştigal ettiği sıralarda Hz. Hatice ile evlenmiştir (Pala, 1989: 359).

Resulü Ekrem efendimize kırk yaşlarında nübüvvet, kırk üç yaşlarında da risalet gelmiştir.

O, yirmi üç senelik peygamberlik hayatında durmadan dinlenmeden çalışmış, insanları Allah'ın nizamında hak ve adalete, gerçek eşitliğe ulaştırmak için buluştuğu her fertle görüşmüş, topluluklara hitap etmiştir (Pala, 1989: 359-360).

O, büyük bir öğretmendi. O'nun bizzat yetiştirdiği hukukçu, siyasetçi, kumandan ve (Suffa Ehli) öğretmenleri yüzlerce. O zengin-fakir, kuvvetli-

zayıf, ayırımına katiyen yer vermez; hüküm verirken Allah korkusuyla ürperir ve daima en büyük hâkim olan Allah'ın adaletini hatırlatırdı.

O, hayatında bir defa olsun yalan söylemediği, vaadinden dönmediği için düşmanları tarafından dahi "Emin" sıfatıyla anılmıştır.

O, zikri ve fikri ile daima Allah'a karşı kâmil bir teslimiyet içerisinde yaşamış, en büyük ruh huzurunu "Gözümün Nuru" dediği namazda bulmuştur. Her işi hamd ile biterdi. Bütün işlerinde Allah'a dua ve niyaz halinde olurdu.

O, kendisine dahi farklı muamele yapılmasını sevmezdi. Bir merhamet membaı idi. Kalbi bütün canlılara karşı şefkatle çağlardı. "Merhamet ediniz ki Allah da size merhamet etsin" buyururdu (Pala, 1989: 360).

Her Müslüman'ın O'nun hakkında bilmesi gerekenleri şairler de ele almış, böylece dini ve tasavvufi edebiyatımızı zenginleştirmişlerdir. Varlığın ilki o'dur. Cihan güzelliğinin tecellisidir. İnsanların efendisi, ezel ve ebedin tek hâkimidir. İncil O'nun gelişini haber vermiştir. Arş'a çıkmış, çerh ü zemin O'na secde etmiştir. Ondan daha üstün şefaatçi yoktur. O'nun ümmeti olmakla Müslümanlar övünür. O'nun vasıflarını hakkıyla kimsecikler övemez, bitiremez, anlatamaz. O, Peygamberlerin imamıdır. Birçok mucizeler göstermiştir. Ebü'l Kasım, Resul-i Emin'dir. Zatıyla âlem şeref bulmuştur. Şeytan O'nun kılığına giremez. Bunlar gibi birçok özelliklerini saymak mümkün değildir. Edebiyatta bütün bu özellikleriyle şiiirlere konu edinilir (Pala, 1989: 361).

Abdülkadir Güler, şiiirlerinde Peygamberimize yer vermiştir. Peygamber'e nebilerin nebisi demiştir. Güler'e göre, yer gök onun yüzü suyu hürmetine yaratılmıştır. Hz. Muhammed'in ahlâkı ilahi ahlâk olan Kur'an ahlâkıdır. Cenab-ı Hak O'na: "Sen yüce bir ahlak üzerindesin" buyurmuştur (Kalem Suresi: 4).

Güler, Peygamber'in aşkıyla yandığını yolunda canını bile vereceğini söylemektedir.

On dört asır geçti aşkınla yandım

Mübarek yüzünü görmeğe geldim

Adını her zaman kalbimde andım
Bastığın yerleri öpmeğe geldim

İsmin dilimdedir her zaman ezber
Rahmetin gül açar Allah-ü Ekber
İnsanlık önderi Yüce Peygamber
Canımı yoluna vermeğe geldim (63)

Peygamber'i tanıdığı için Allah'a şükreden Güler, kendisinin aciz bir kul olduğunu söyleyip ondan yardım istemektedir.

Âlemlere rahmet hem de ekseni
Allah'a bin şükür tanıdık seni
Kemter kulunum esirge beni
Bahçelerden çiçek dermeğe geldim

Göklerde dönüyor şu garip kuşlar
Bahara gebedir bu karakuşlar
Dallarda yapraklar seni alkışlar
Sana kucak açıp germeğe geldim (63)

Abdülkadir Güler, Hz. Muhammed ismini yan yana iki mim diye nitelendirmiştir. Güler dünyasındaki tek aydınlığın, tek aşkının Peygamber olduğunu dile getirmiştir. O şefaathane sahibidir. Güler de eksiklerinin affını dilemekte ve Muhammed'in şefaatine nail olmak istemektedir.

Yan yana iki mim dünyama ışık
Ötesi yalandır karma karışık
Fazilet sevdâsı İslâm' a âşık
Yüzümü tozuna sürmeğe geldim

Nebiler nebisi övmedim seni
 Noksanım var ise bağışla beni
 Kutsal sözlerin en çağdaş, en yeni
 Aşkımı önüne sermeğe geldim

Âşık Geylâni'yim bildim ilk defa
 Saadet güneşi sonsuzluk vefa
 Kıl şefaât Ya Muhammed Mustafa(S.A.V)
 Huzuruna varıp ermeğe geldim (63)

4.4.3. Ölüm

Ölüm herkes için vardır. Bir gün mutlaka herkesin kapısının önünden geçecektir. Abdülkadir Güler de hayatın masal olduğunu tek gerçekliğin ölüm olduğunu söylemektedir. Ölümü arzu edilen terhise benzetmiştir.

Ki ölmek var kaderde, lâkin ölmek var mertçe
 Meçhûl bir asker gibi, can vermek erkekçe
 Arzu edilen terhis, fâni âlemden gitmek
 En kutsal şehitliktir, can vermek var cömertçe (97)

Ölümün varlığını kabul eden Güler, ölüm acısının çok zor olduğunu ama yalvarmanın, ağlamanın nafi olduğunu söylemektedir.

Gün gelir ansızın öldüğüm zaman
 O günün acısı gerçekten yaman
 Yalvarmak, yakarmak, nafiye aman
 Beni günahımla yakın dostlarım (80)

4.4.4. Mutasavvıflar

Abdülkadir Güler, şiirlerinde mutasavvıflardan Yunus Emre, Mevlana ve Hacı Bayram-ı Veli'yi işlemiştir.

4.4.4.1. Yunus Emre

Yunus Emre, İslam'ın getirdiği irfan nur ve Türk milletinin asırlar içinde geliştirdiği milli kültür unsurlarıyla aydınlanan bir mutasavvıf şairdir. O, yazmış olduğu ilahilerle aşkıma ses, ölü gönüllerimize nefes olmuş abidevî bir insandır. Tarihi hayat ve şahsiyeti hakkında pek ez şey bildiğimiz Yunus Emre, Anadolu Selçuklu Devleti'nin dağılmaya ve Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde küçük-büyük Türk Beylikleri'nin kurulmaya başlandığı XIII. yüzyıl ortalarından, Osmanlı Beyliği'nin filizlenmeye başladığı XVI. yüzyılın ilk çeyreğinde Orta Anadolu havzasında doğup yaşamış bir Türkmen kocası, şair bir erendir (Tatçı, 1998: 1).

Yunus Emre'nin sanatı tamamen millî bir sanattır. Bunun temelinde iki unsur vardır. İlki, Yunus'a tasavvufî ve ahlakî esaslarını veren İslamî unsur ki, Yunus'un eserlerinde esas teşkil eder; diğeri, dilini, tarzını, veznini, şeklini veren millî unsur ki şekli teşkil eder. Bu iki unsur Yunus'un şahsiyetinde o kadar kaynaştırmıştır ki, bu sanat zevk bakımından tamamen Türk'tür (Köprülü, 1976: 332).

Yunus Emre, XIII. yüzyılda Anadolu sahasında Oğuz Türklerinin konuşup yazdığı yazı dilinin en mühim temsilcisidir. Yunus'un kullandığı kelime ve ifade kalıpları, mecaz ve ıstılahlar, Türkçe'nin edebileşmesi yolunda hakiki bir dönüm noktasıdır. O, âdeta Türkçe tasavvuf ve ıstılah dilinin kurucusudur (Tatçı, 1998: 45).

Yunus'un şiirlerinin özellikleri şunlardır; sadelik ve samimiyet, basitlik, açıklık, kuvvet (Köprülü, 1976: 333). Bu özelliklerinden dolayı şiirlerinin etkisi azalmadan günümüze kadar söylenerek gelmiştir.

Yunus Emre'nin işlediği tasavvuf, İslami ve insanî (moral) bir tasavvuftur. O, gayesi olan aslını ve Allah'ı ararken, İlahi değerlere sadık kaldığı gibi, toplumdan ve toplumsal değerlerden de kopmuş değildir. Yunus, tasavvufi görüşlerini dile getirirken kendi dilini ve terminolojisini kullanır. O, bu dili en sade bir biçimde işlediği hâlde yüksek bir tefekküre ulaşmıştır. Şiirlerindeki şekil ve muhteva kendine has, millî ve İslâmî bir yapı arz eder. Eserlerindeki ses ve ahenk, yüksek bir seviyededir. Söyleyiş orijinaldir. İşte bu ve benzeri sebeplerle Yunus, yüzyıllardan beri yaşayan bir ilâhi sesin sahibi olmuştur (Tatçı, 1998: 54).

Abdülkadir Güler, Yunus Emre'yi şiirlerinde büyük bir saygı ve sevgiyle anlatmıştır. Yunus Emre için bu dünyanın bir hastane, asıl evinin Allah evi olduğunu söylemiştir.

Adım belli, gönlüm deli
Gezer gezer Yunus gibi
Ne dervişim, ne de Veli
Sezer sezer Yunus gibi

Yeri, yurdu ve mekânı
Allah evi öz vatani
Bir tutsam kör şeytani
Ezer ezer Yunus gibi (37)

Yunus Emre, bu dünyada tek başınadır, malı, mülkü ve çocuğu yoktur.

Çoluk, çocuk tasası yok
Malı, mülkü kasası yok
Musa gibi Asası yok
Yüzer yüzer Yunus gibi

Güler, söyler ağlayarak
 Yüreğini dağlayarak
 Kara yası bağlayarak
 Çözer çözer Yunus gibi (37)

Yeryüzünde var olan her şey Yunus'un adını söylemektedir.

Açan gülde, coşan selde
 Seller Yunus diye söyler
 Akça tülde, esen yelde
 Yeller Yunus diye söyler (36)

Yüzyıllar geçmesine rağmen Yunus'un eserleri günümüzde dilden dile söylenmektedir.

Yedi yüzyıl geçse bile
 Kırk yıl çekti bunca çile
 Eserleri dilden dile
 Eller Yunus diye söyler

Divanında gökçe izi
 İnci gibi dizi dizi
 Candan cana sardı bizi
 Diller Yunus diye söyler (36)

Tapduk yolunda kırk yıl boyunca odun toplamıştır. Çile çektiği kırk yıl boyunca dergâha hiç yaş ve eğri odun götürmemiştir.

Tapduk yolunda karınca
 Odun toplayıp varınca
 Yüce dergâha varınca
 Yollar Yunus diye söyler

Tenler toprağa karişa
 Sevgide girsek yarışa
 Körfez'de ersek barışa
 Kullar Yunus diye söyler (36)

Güler, Emre adının söyleyişindeki güzelliği dile getirmiştir.

Emre adı özde güzel
 Dilde güzel sözde güzel
 Yanmış, pişmiş közde güzel
 Küller Yunus diye söyler (36)

Yunus Emre'nin şiirleri yüksek zümreden halka kadar her kesimden,
 her ulustan insana hitap etmektedir.

Âşık Güler, var Yunus'a
 Bağdat, Halep ve Tunus'a
 Merhaba der her ulusa
 Güller Yunus diye söyler (36)

Güler kendisini Yunus olarak görmektedir. Teni, aklı, hayali, kanı
 Yunus gibidir. Yunusum diye coşmaktadır.

Güler derki ben Yunusum
 Yanan sönen bir fanusum
 Tenim, kanım, düşüm, usum
 Coşar Yunusum Yunusum (38)

4.4.4.2. Mevlana

İran tasavvufi edebiyatının panteist olmak bakımından belki de en büyük ve kuvvetli temsilcisi sayılan Mevlana Celâleddin Rumî, miladi 1207'de Belh'de dünyaya gelmiştir (Köprülü, 1976: 217).

Lakapları Hüdavendigâr, Sırr-ul-lah-ül Âzam, Mevlana, Mevlevi ve Rumî'dir. Mevlana lakabı, Konya'da ders okuttuğu tarihte başlar; âdeta adı yerine geçer. Hüdavendigâr lakabını, babası Sultan-ül-ûlema vermiştir. Sırr-ul-lah-ül Âzam'ın, Ahmed Eflakî Dede kullanmıştır. Rumî lakabı, Konya'yı şerefliendirdiğindendir; Anadolu manasındadır (Lermioğlu, 1982: 174).

Mevlana, henüz beş yaşında iken anne ve babasıyla birlikte Belh şehrini terk etmiş, adamlarıyla birlikte Nişabur'a gelmişler, Şeyh Feridü'd-Din

Attar, Esrarname adlı eserini Mevlana'ya hediye etmiştir. Mekke, Medine ve Şam'a uğramışlar, sonra da Malatya, Erzincan ve Larende'ye gelmişlerdir. Burada Gevher Banu ile evlenmiştir. Yedi sene burada kaldıktan sonra, Selçuklu sultanı Alâeddin Keykubad'ın isteğiyle Konya'ya gelip yerleşmişlerdir. Mevlana, Konya'da üç ciltlik mensur eserini Mesnevi'yi yazmıştır (Lermioğlu, 1982: 174).

Mevlana, eski mutasavvıf şairlerin usûllerine uyarak, her fikri, her nasihatı, her nazariyeyi uygun bir hikâye ile anlatır; mesela tevekkülün nerelerde iyi ve nerelerde fena olduğunu açıklamak isteyince, öğüt verici birkaç beyit ile başlayarak, ona bir de hikâye ilave eder (Köprülü, 1976: 227).

Mevlana iyiyi, güzeli, doğruyu işaret eden, Hak ve hakikati isteyenlere, bir başka ifadeyle Allah'ı talep edenlere yol gösteren, Tevhid ummanına gark olmuş mana sultanıdır (Lermioğlu, 1982: 174).

Abdülkadir Güler, Mevlâna'ya olan büyük sevgisini şiirlerinde sade bir Türkçe ile dile getirmiştir. Elini kolunu bağladığını, bütün dileklerinin Mevlâna için olduğunu söyleyen Güler'in gözyaşları Mevlâna diyerek akmaktadır.

Bağrım söyler özdeyişler
 Yanar Mevlâna Mevlâna
 Acı, içli söyleyişler
 Kanar Mevlâna Mevlâna

Kelepçeli bileklerim
 Sana ayan dileklerim
 Geldi sana meleklerim
 Sunar Mevlâna Mevlâna

Tövbe etti, dağlar, taşlar
 Sana âşık bütün başlar
 Gözlerimden akan yaşlar
 Akar Mevlâna Mevlâna (27)

Mevlâna aşkı ile sabah, akşam, her gece Güler'in bağı parça parça kanamaktadır.

Güler, yanar senelerce
 Bağı kanar hece hece
 Akşam, sabah ve her gece
 Anar Mevlâna Mevlâna (27)

Mevlana aşkı yüzyıllar boyunca büyüyerek günümüze kadar gelmiştir.

Nur doğuyordu Tebriz'de
 Muştı muştı gül deste
 Büyüdü çağ çağ zaman
 Hûdavendigâr-ı Şems'te (35)

Mevlana'nın evi Konya'da her ocak tennure giyerek, ney ve kudum eşliğinde sema yapmaktadır. Doğduğu yer Belh'ten Konya'ya kadar herkes büyük bir aşkla Mesnevi'yi dilden dile söylemektedir.

“Kon” dedi, indi Konya'ya
Ney ve kudum bir nefeste

Tennûre oldu her ocak
Semâ ile vücut beste

Belh'te Tebriz'de her yerde
Mesnevi çığ oldu seste

Ve yedi yüz yıl sonra da
Mevlâna âşkî herkeste (35)

4.4.4.3. Hacı Bayram-ı Veli

Hacı Bayram-ı Veli, Ankara'nın Çubuk Çayı kenarında Solfasol Köyünde doğmuştur. Asıl adı Numan'dır. Bayram adı ise tasavvufa intisabı sırasında bir kurban bayramında rastlaşmalarından dolayı şeyhi Hâmidü'd-dîn Aksarayî vermiştir. Bundan sonra Bayram adıyla tanınmış, asıl adı unutulmuştur. Hacı Bayram adının yanı sıra Hacı Paşa, Ahi Sultan, Kapıcıbaşı ve Velî lakapları ile de tanınmıştır (Turan, Aydın, 2011: 8).

Hacı Bayram-ı Velî, tahsil hayatına ilk önce köyü Solfasol'da başlamıştır. Hocası Şeyh İzzeddîn'den arapça'yı öğrenmiştir. Bir başka hocasının adı da Hallaç Mahmud Efendi'dir.

Kaynaklar Hacı Bayram'ın tasavvufa intisabına kadar müderrislik yaptığını kaydeder (Turan, Aydın, 2011: 10).

Hacı Bayram'ın müderrislikten ayrılışı ve tasavvufa geçiş sebebi Şeyh Hamid Hamidüddin-i Aksarayî'ye intisabıdır. Ancak Hacı Bayram ile

Aksarayî'nin nerede karşılaştığı ihtilafli bir konudur. Karşılaşma mekânı olarak Kayseri ve Bursa gösterilmektedir (Turan, Aydın, 201: 10).

Güler, Hacı Bayram'ın hayatını dörtlüklerinde şöyle anlatmıştır:

Ankara Solfa -Sol'da doğan bir güneş gibi
Asıl adı Nûmân'dır Hacı Bayram-ı Veli
Tasavvuf deryasında edep, erkân sahibi
İlimde bir ummandır Hacı Bayram-ı Veli

Aksaray, Kayseri'de âlimlerden ders aldı
Müderri oldu Nûmân Bayramı'yla ün saldı
Uzun yıllar ders verdi medreselerde kaldı
Konuksever mihmandır Hacı Bayram-ı Veli

Akşemseddin Hocası, Fatih'e müjde oldu
İstanbul alınacak Bizans'ın benzi soldu
Binlerce seveniyle Anadolu'ya doldu
Gönüllere sultandır Hacı Bayram-ı Veli

Bursa'dan, Aksaray'dan Ankara'ya tez döndü
Tasavvufi yolunda inkârın zulmü söndü
İlim, irfan diyerek sevgi, saygıyı gördü
Hoşgörülü insandır Hacı Bayram-ı veli (94)

Hacı Bayram-ı Veli, Sultan II. Murad ile uzun sohbetlerde bulunmuş bunun neticesinde de pek çok ihsana mazhar olmuştur. Ancak Hacı Bayram-ı Veli“ Sultanım! Bizim dünya malında gözümüz yoktur. Siz onları, ihtiyacı olanlara veriniz „ diyerek nazikçe reddetmiştir (Turan, Aydın, 2011: 13).

O'da Mevlâna gibi Yunus Emre çağdaşı
 Hacı Bektaşî Veli onun da arkadaşı
 Sultan ikinci Murat güzide bir sırdaşı
 Baştanbaşa irfandır Hacı Bayram-ı Veli (94)

Atatürk, Ankara'ya ilk geldiğinde heyetiyle birlikte doğruca Hacı Bayram-ı Veli'nin türbesine gidip dua etmiştir.

Koca Meclis toplandı saygıyla mekânında
 Atatürk dua etti buluştu dergâhında
 Seymenler diz çökerek hürmetle makamında
 Yazılmayan destandır Hacı Bayram-ı Veli

Parlayan yıldız gibi Ankara'nın ufkunda
 Başkente bağdaş kurmuş, genç, ihtiyar divanda,
 Başına taç eğledi Âşık Güler Ozan'da
 Âlemde gülistandır Hacı Bayram-ı Veli (94)

4.5. AŞK

Aşk, âşık şiirinde en çok işlenen konudur. Âşıklar bahtsızdır, ömürleri sevgililerin peşinden koşmakla geçer. Onların sevgilileri ilahi ve ideal değildir. Sevgili, âşıklık geleneğinde soyut ve somut yönleriyle belli ölçüler ve benzetmeler çerçevesinde anlatılmıştır (Artun, 2005: 156).

Abdülkadir Güler'in şiirlerinde en fazla işlediği konuların başında aşk ve sevgi gelmektedir. Güler şiirlerinde sevgiliye olan özlemini, aşkını, sevgilinin güzelliğini, vefasızlığını, kıymet bilmemesini, ayrılık acısını, sevgiliye yakarışı anlatmıştır.

Abdülkadir Güler, Benziyorsun adlı şiirinde sevgilisine olan hayranlığını anlatmıştır. Keman kaşlı, ceylan boylu, gür bakışlı diyerek

sevgilinin güzelliğini tasvir etmiştir. Güler, sevgilisinin güzelliğini çok sevdiği vatanına, bayrağına benzeterek anlatmıştır.

Kaşın, gözün keman gibi
 Boyun, posun ceylan gibi
 Gür bakışın aslan gibi
 Akşehir'e benziyorsun

Bağban olmuş dört bir yana
 Çiçek olmuş şu vatana
 Tatlı yüzlü güzel ana
 Beyşehir'e benziyorsun

Güle döndün halden hale
 Çiğdem, sümbül, nergis, lâle
 Bayraktaki gül hilâle
 Gülşehir'e benziyorsun (13)

Abdülkadir Güler, sevgilisine güzelliğine güvenmemesini söylemektedir. Güler, sevgiliye aşklarını akıllıca yaşamaları gerektiğini yoksa aşklarını yel alıp götürecektir.

Fazla böbürlenme benim güzelim
 Yoksa en sonunda el alır, gider
 Gel bu aşkımızı akla düzelim yoksa
 En sonunda yel alır, gider. (67)

Güler, kendisini Mecnun sevgilisini de Leyla olarak görmektedir.

Şu dağların başı karlı dumandır
Ben Mecnun, sen Leyla her şey ayandır
Söyle güzel gelişin ne zamandır
Yoksa en sonunda sel alır, gider. (67)

Sevgilisinin kendisine eziyet etmesinden, acı çektirmesinden üzülen Güler, sevdiğinden imana gelip aşkına karşılık vermesini istemektedir.

Ne olur ne olur ha bana kıyma
Gel imana gayri, şeytana uyma
El "Kal-u kil" eder, sakın aldanma
Yoksa en sonunda kel alır gider (67)

Abdülkadir Güler, sevdiğinin gözlerini kitaba, aya ve mihraba benzetmiştir.

Geceme ahenk veren mehtaptır o gözler
Ruhuma neş'e katan kitaptır o gözler
Yaktı beni kül etti, âşık Kerem misali
Kara sevdama vuslat mihrapdır o gözler (99)

Sevdiğine minyatür bakışım, ceylan bakışım diye seslenen Güler, sevgilinin duruşuna, işvesine, sözlerine hayran olmuştur. Teninin beyazı ve duruşu Güler'in aklını başından almaktadır.

Bu mevsim bu iklim inan bambaşka
Hem kışı hem yazı yakıyor beni
Minyatür bakışım gelelim aşka
Duruşun her nazı yakıyor beni

Ela gözlerine seyran olmuşum
 İşve sözlerine hayran olmuşum
 Yavan ekmeğine ayran olmuşum
 Teninin beyazı yakıyor beni (87)

Abdülkadir Güler, sevgilisinin ardından yayan yapıldak gitmektedir. Çektiği acılar ve eziyetten dolayı saçlarına aklar düşen Güler, yine de durumundan şikâyet etmemektedir. Sevdiğiyle kol kola girip yollarda salınmak istemektedir.

Ardına düştüm ki yayan yapıldık
 Siyah saçlarıma düştü bin bir ak
 Aşkından içmişim zehirden bardak
 Tadının birazı yakıyor beni
 ...
 Ceylan bakışlım düşelim yola
 Saçların el etsin bir sağa, sola
 Âşıklar gibi girelim kol kola
 Bu şiir bu yazı yakıyor beni (87)

Güler, sevgilisini başkalarıyla gördüğü için üzülmemektedir.

Çam kokulu yalılarda
 Ne yazık ki çalılarda
 Gördüm seni Türkmen kızı (33)

İmpalada bir gelin: al al güller içinde
 Baştan tırnağa kadar gümüş teller içinde
 Arife tarif olmaz, gören bin kere ölür
 Dili güzel, boyu güzel, ne yazık eller içinde (98)

Sevgilisinin nazını Aslı'nın nazına benzeten Güler, onun dünyada az bulunan insanlardan olduğunu düşünmektedir.

Türkmen kızının saızı var
Aslı kadar bir nazı var
Şu dünyada pek azı var
Gördüm seni Türkmen kızı (33)

4.6. YER ADLARI

4.6.1. Mardin

Mardin; Subari, Hurri, Sümer, Akad, Mitani, Hitit, Asur, İskit, Babil, Pers, Makedonya, Abgar, Roma, Bizans, Arap, Selçuklu, Artuklu ve Osmanlı dönemine ilişkin birçok yapıyı bünyesinde harmanlayabilmiş önemli bir açık hava müzesidir (www.mardinimiz.com, 06.03.2012).

Bir beyaz kartaldır göklere doğru
Tarihi çınardır dalı Mardin'in
Asur'dan Babil'e hem Artukoğlu
Bir koca pınardır balı Mardin'in
...
Cevat Paşa, Midyat bir Ulu Cami
Artuklu Selçuklu, Roma, Sasani
Sultan Şeyhmus'ta vardır Çelkâni
Kalede rüzgârdır beli Mardin'in (75)

Dünü bugün, dünden getirdiklerini gönlünden; geçmişten geleceğe sunan, tarihi tarihle özümsetmek, yaşayıp yaşatabilmek ayrıcalığı nedeniyle, tarihin en eski Hıristiyan topluluğu Süryanilerin köklü kültürü ve çeşitli uygarlıkların izleriyle bezenen Mardin'de, engin hoşgörü şehrin ötesine

ulaşmaktadır. Ezanların çanlarla kardeşçe ve birlikte yankılandığı bir medeniyetler şehridir (www.mardin.gov.tr, 06.03.2012).

Diyarbakır, Çınar, Mardin arası
Mardin'le dans eder dağlar sırası
Mezopotamya'nın yeşil ovası
Bir başka diyardır ili Mardin'in

Ezan sesi, çan sesine karışır
Küskünü dargını burda barışır
Özova'da küheylanlar yarışır
Sevdalı bir yârdır dili Mardin'in (75)

Mardin'in gerçek adı "Merdin" diye geçer. Zira halkın çoğu da bugün böyle demektedir. Bu ad, "kaleler" anlamına gelir. Şehre bu adın verilmesinin nedeni de yakınında birçok kalenin bulunmasıdır. Mardin kalesi olan, Kuşlar Yuvası, Kartal Kalesi veya Kartal Yuvası, Eskikale köyünde bulunan Kal'at ül Mara Kalesi, Deyrulzafaran Manastırı'nın kuzey doğusundaki Arur Kalesi ve Erdemeşt Kalesi bu adın verilmesine etken olmuştur (www.mardin.gov.tr, 22.07.2012).

Girnavas Höyük'te genç delikanlı
Mardin Kalesi'nin başı dumanlı
Çağ çağ beyaz suda gezer Sudanlı
Lapa lapa kardır, dolu Mardin'in (75)

Kaleden ve karşıdan bakıldığında, Mardin evleri bir-biri üstüne yığılmış gibidir. Doğal konumdan doğan bu üst üstelik ve sıkışık yapılaşma, kente özgün bir görünüm kazandırmaktadır. Eski çağlardan beri testi, çanak, çömlek, kuyumculuk, gümüşçülük (telkari), iğne oyası, tahta oymacılığı

(kakmacılık), taş oymacılığı geçmişten günümüze kadar yapılan el sanatlarıdır (www.mardin.gov.tr, 22.07.2012).

Evleri taştandır oyma nakışlı
Kızları ceylandır, yörük bakışlı
Telkari işlenmiş, hızma takışlı
Yirmi dört ayardır eli Mardin'in

Harzem'de Taceddin Mes'ut dergâhı
Cihangir Türbesi, dost kiblegâhı
Koçhisar, Dunaysır başkadır şahı
Nisanda bahardır seli Mardin'in (75)

Mardin farklı dini inanışlar paralelinde, sanatsal açıdan da tarihi değeri olan camiler, türbeler, kiliseler, manastır ve benzeri dini eserler barındırmaktadır (www.wikipedia.org, 22.07.2012).

Dört dine inanmış yöre insanı
Tur Abidin'de Hasankeyf hanı
Abbara'da Hacı Kermo Meydanı
Evinde kibardır kulu Mardin'in (75)

Millî mücadele döneminde İtilaf devletlerinin yapmış olduğu işgallere karşı milis kuvvetler oluşturan Mardin halkı, Mardin'in işgal edilmesini önlemiştir.

Milli Mücadele'de adın var senin
Dünya tarihinde yâdın var senin
Mahalli mutfakta tadın var senin
Meryem Ana bakar Göllü Mardin'in (75)

Abdülkadir Güler, Mardin'in Kızıltepe ilçesinde doğmuştur. Doğduğu şehri beyaz bir kartala benzeten Güler, Mardin'e olan sevgisini, hasretini bir güzelleme ile dile getirmiştir.

Ozanım haklısın gerçek sözlerin
Mardin Kalesi'nde ela gözlerin
Sıla hasretiyle yanar özlerin
Nankörü köz yakar külü Mardin'in (75)

4.6.2. Diyarbakır

Tarihin her döneminde büyük uygarlıkların, kültürel ve ekonomik hareketlerin merkezi olarak kabul edilen Diyarbakır, birbirini izleyen 26 değişik uygarlığa beşiklik etmiştir. M.Ö.3000 yıllarında Hurriler'den başlayarak Osmanlılara kadar uzanan yoğun bir tarihi geçmişi olan Diyarbakır'da yaşayanlar, dönemlerine ait izlerle kenti ölümsüzleştirmişlerdir. Bu eserlerin başında, kuşbakışı bir kalkan balığını andıran biçimiyle kenti baştanbaşa kuşatan surlar gelir. Doğu kesiminde Türkiye'nin en verimli petrol üretim kuyuları bulunan Diyarbakır ili, iri karpuzlarıyla ünlüdür (www.bilx.net, 06.03.2012).

Abdülkadir Güler için Diyarbakır'ın yeri ayrıdır. Güler, önce Diyarbakır Erkek İlk Öğretmen Okulu'na, daha sonra da Diyarbakır Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümüne gitmiştir. Enstitüden mezun olduktan sonra Diyarbakır'da mesleğine devam etmiştir. Burada kaldığı sürede Diyarbakır'ı tarihiyle, örf ve âdetleriyle tanıma imkânı bulan Güler, Diyarbakır'ı anlatan bir şiir yazmıştır.

Mardin kapı, Urfa kapı, Dağ kapı
Sende petrol, sende maden ve bakır
Kara Amida'sın ey güzel yapı
Göklerde bayraksın hey Diyarbakır (55)

Diyarbakır sadece Roma-Bizans değil aynı zamanda Müslüman, Pers, Arap ve Tür devletlerinin zengin tarihi ve kültürel değerlerini taşıyan ortak bir kültür mirası olarak günümüze kadar gelmiştir. Özellikler surlarda birçok medeniyetlerin izlerini kitabe, süsleme, figür, kapı veya görkemli burç şeklinde en canlı şekilde görebilmekteyiz (www.diyarbakir.com, 22.07.2012).

Koca altın çağın mermer büstüne
Tarihi Bizans'ın inat üstüne
Annemin tertemiz ak- pak sütüne
Yegâne ocaksın hey Diyarbakır

Diyarbakır etrafında bağlar var
Kara taşlı surlarında çağlar var
Karaca Dağ gibi yüce dağlar var
Güneyde sancaksın hey Diyarbakır (55)

Davul, zurna eşliğinde oynanan Diyarbakır oyunları yörenin aşk, ıstırap ve bazen de aşiretlerinin sosyal durumlarını konu alır. Oyunlardan bazıları; delilo, halay, esmer, çaçan, tekayak, çiftayak ve çepiktir. Bu oyunların kendilerine özgü özellikleri, ayrı figür ve hareketleri vardır (www.wikipedia.org,22.07.2012).

Hele paşam mendil salla sen de lo
Çepik oyna, lorke oyna, delilo
Bir kurşuna kurban gitti koçero
Başımda çardaksın hey Diyarbakır

Aklımdan gitmiyor Seyran tepesi
Gazi Köşkü, Dicle, Aslan Çeşmesi
Kavunu, karpuzu, badem ezmesi
Bir altın çanaksın oy Diyarbakır (55)

Diyarbakır'da Cahit Sıtkı, Ziya Gökalp, Ali Emiri, Celal Güzelses, Cemili, Sezai Karakoç, Ahmet Arif, Süleyman Nazif gibi pek çok ünlü isim dünyaya gelmiştir.

Cahit Sıtkı, Gökalp, Ali Emiri
Sezai Karakoç, Ahmet Arif'i
Süleyman Nazif'tir ünlü şairi
Bir coşkun ırmaksın hey Diyarbakır

Tarihin, şerefın, ünün var senin
Surların efsane, hem Ben-u Senin
Melik Ahmet, saray kapı, bedenın
Gözlerden uzaksın hey Diyarbakır

Yedikardeş Burcu, Ulu Cami'n var
Şehitler, gaziler, erenlerin var
Celal Güzelses'ten türkülerin var
Nazardan saklasın hey Diyarbakır (55)

4.6.3. Söke

Türkiye'nin çeşitli yerlerinde görev yapan Abdülkadir Güler'in yolu 1985 yılında Söke'ye düşmüştür. Burada bir süre çalıştıktan sonra Ordu'ya tayini çıkan Güler, emekli olduktan sonra tekrar Söke'ye dönüp buraya yerleşmiştir. Söke'ye gönülden bağlı olan Güler, Söke Ovası adlı şiirinde bu duyguyu içten bir söyleyişle dile getirmiştir. Şiirde Söke'nin 40 köyü, tarihi, coğrafyası ve ürünleri tanıtılmıştır. Bu şiir Söke'nin tüm okullarına dağıtılıp "İlçemiz ve Yakın Çevremiz" ünitesinde işlenmiştir.

...
 Beşparmak Dağı'nın eteklerinde
 Hititler, İyonlar eserlerinde
 Arılar bal yapar peteklerinde
 Ne sıcak vatandır Söke Ovası

...
 Didim'i, Millet'i, Yenihisar'ı
 Apollo mabedi, Agora Garı
 Yeltepe'den eser bir hoş rüzgârı
 Biçilmiş kaftandır Söke Ovası

...
 Efeler diyarı erdir zaferde
 Erkeği, kadını, coşar siperde
 Büyük Menderes'in aktığı yerde
 Kocaman harmandır Söke Ovası

Yeter artık Güler, sözün kararda
 Atam görünür dokuz şubatlarda
 Hacı Ziya Bey'i, İlyas Ağa'da
 Bir başka destandır Söke Ovası (83)

4.6.4. Keban Barajı

Keban barajının yapımı sırasında İstanbul Üniversitesi ve ODTÜ tarafından yapılan kurtarma kazılarında elde edilen arkeolojik malzemeler Keban ve çevresinin tarihine önemli ölçüde ışık tutmuştur. Keban ve çevresinde Kalkolitik çağa (M.Ö.5500-3500) ait yerleşmelerde görülen basit taş temelli, kerpiç duvarlı, düz damlı evlerden ve mezarlardan elde edilen zengin buluntulardan yöreye özgü bir kültürün varlığı ortaya çıkarılmış ve ayrıca bu bölgenin Kuzey Suriye, Mezopotamya, İran ve Orta Anadolu ve yakın ilişki içinde olduğu saptanmıştır. Keban baraj gölü alanındaki Bizans

kalıntılarının üstünde M.S. 11-13. Yüzyıllarda yoğun bir Selçuklu yerleşiminin varlığı saptanmıştır (www.keban.gov.tr, 31.07.2012)

Asrımızın altın çağı
Her bacadan ışık, duman
Doğu'nun hayat kaynağı
Bir çift göz feridir Keban

Işık ışıktır her yanım
Elazığ, Muş, Bingöl, Van'dan
Işıklar saçar Keban'dan

...

Edirne'den Ardahan'a
Müzelerde karasaban
Mutluluk verdi vatana
Dev tesis yeridir Keban

Enerjiden var alanım
İran, Irak, Horasan'dan
Nakışlar yapar Keban'dan (26)

4.6.5. Ülkeler

Ülkemiz sınırlarının dışında yaşanan olaylara Abdülkadir Güler kayıtsız kalmamıştır. Müslüman kardeşlerinin çektiği acıları, gördükleri zulümleri içine sindirememiştir. Bu olaylardan dolayı derin bir üzüntü duymuştur. Güler, üzüntüsünü, isyanını kaleme aldığı şiirlerinde dile getirmiştir. Afganistan, Karabağ, Azerbaycan gibi ülkelerin acılarını şiirlerinde dile getirmiştir.

Destan Afganistan

Dilim ucunda bir türkü
Kardeş ülke Afganistan
Esaretin yakar Türk'ü

Çığlık varır dağ ovaya
Yürek yürek Afganistan

...

Elde değil kurşun atmak
Haksızlığa bir kez çatmak,
Hürriyet sevdası çakmak,

Zaman dönüşür vatana
Çiçek çiçek Afganistan (18)

Karabağ'da

Karabağ'da çiçek açan her yerin
Alnında şafak gülü var her erin
Azerbaycan'da gençler feryat ediyor
Ne olur onlara muhabbet gösterin (72)

4.7. DOĞA KONULU ŞİİRLER

4.7.1. Orman

Ormanlar bir ülkenin en önemli varlıklarından biridir. Bir ülkede ormanın varlığı, o milletin kültürel değerleriyle doğrudan ilgilidir. Ormanları sevmek, korumak her insanın asli görevi olmalıdır. Güler, ağacı ve yeşili sevmenin dinimizde de yeri olduğunu bir dörtlüğünde anlatmıştır:

Ağaçları seven ibadet eder
 Yurdunu bir baştan imaret eder
 Ormanları yakan ihanet eder
 Külleri ormanda orman da güzel (78)

Ağaçlar olur gümrah
 Ormanı yakmak günah (9)

Yıllar sonra bir bahçede
 Buluşmuştuk öğretmenle
 Son kez daha vurguladı,
 Ağaç, orman, hepsi sizin
 “Kesmeyiniz sakın”dedi

Herkes bunu anlamalı
 Genç ihtiyar kavramalı
 Ağaç, orman yurdun malı
 Gölgesinde her ağacın
 Soğuk sular için dedi (10)

Ormanın sadece temiz hava kaynağı olmadığını bilen Güler, diğer yararlarını da dörtlüklerinde şöyle sıralamıştır:

Kereste, pencere, kapı olursun
 Telefon direği, yapı olursun
 Kazmanın, baltanın sapı olursun
 Belleri ormanda orman da güzel

Harmanda tırmık, ok, hem dirgen olur
 Yaba, kağrı, saban, merdiven olur
 Boyunduruk, sandal, taş döven olur
 Elleri ormanda orman da güzel

Erozyonu önler karadut gibi
 Meşe, ardıç, köknar, palamut gibi
 Güney Toroslarda bir umut gibi
 Evleri ormanda orman da güzel (78)

Güler, ormanları korumamızın gerektiğini atasözleri ve büyüklerin söylediği sözlerle desteklemiştir.

' Ormanda dal kesenin
 Kopar başı, ensenin'

Buyurmuş böyle ferman
 Fatih Sultan Mehmet Han (9)

Gümrah ağaçları selama durmuş
 "Yaş kesen, baş keser" atam buyurmuş
 Bir orman sevdası başıma vurmuş
 Sözleri ormanda orman da güzel (78)

4.7.2. Gül

Edebiyatta en çok sözü edilen çiçek güldür. Özellikle Divan edebiyatında gülün yeri ayrıdır. Sadece gül için gazeller, kasideler yazılmıştır. Divan edebiyatında gül renginden dolayı sevgilinin yüzü ve yanağına benzetilir. Gerek kokusu gerekse renginin çok güzel olmasından ötürü bahar mevsimine gül mevsimi de denmektedir. Diyebiliriz ki gül, Divan edebiyatında tek başına hüküm sürmüş bir unsurdur.

Abdülkadir Güler de şiirlerinde güle çokça yer vermiştir. Hatta gül üzerine şiirler de yazmıştır.

Güler, gülü yaşamın tadı tuzu olarak görmektedir. Aynı zamanda gül, nağmede bülbülü duyduğunda bulutlardan yağmaktadır.

Gül yaşamın tadı, tuzu
Barışmalı kurtla, kuzu
Erisin dağların buzu

Nağmede bülbül olunca
Bulutlardan gül yağınca (15)

Sevgiliye özlemle, hasretle yazılan mektup burcu burcu gül kokmaktadır.

Asker yazmış yâr mektubu
Gül kokuyor burcu burcu
Sarı, pembe ve turuncu
Gül üstüne gül üstüne (24)

Âşık sevgili uğruna derde düşer. Yüreği aşkla doludur. Bunun üzerine de bir türkü yakar.

Yürekte aşk perde perde
Bir türkü yak gül üstüne
Yâr uğruna düşmüş derde
Gül üstüne gül üstüne (24)

Gül, narin ve mükemmel görünse de dikenleri vardır. Yani her sevgilinin bir kusuru vardır. Güler de var olan hiçbir varlığın kusursuz olmadığını gülün dikenleri var diyerek örneklendirmiştir.

Sağa, sola bakmadan, yanlış yere park ettin
Umduğunu bulmadın neden hemen çark ettin
Unutma ki güzelim, her gülün dikenleri var
Yollarımız ayrıldı, birdenbire fark ettin (101)

Güler, Mevlana'nın doğumunu gül destelerinin muştuladığını söylemektedir.

Nur doğuyordu Tebriz'de
Muştı muştı gül deste (35)

Abdülkadir Güler, gözlerini güle benzetmiştir. Vatanına olan sevgisi uğruna da gözlerini feda edebileceğini dile getirmiştir.

Vatan için olsa iki gözümü
Yoluna fedadır gül olur diye (65)

Güler, şehitlerimize duyduğu üzüntüyü gül üzerinden anlatmıştır. Kişileştirmeden yararlanarak hissettiklerini etkili bir şekilde dile getirmiştir.

Boynu bükülmüş güller göçenlerin taşında (100)

4.7.3. Mevsimler

Güler şiirlerinde genellikle baharı ele almıştır. Baharın gelişini bayram sevinci gibi karşılamaktadır. Baharın güzelliklerini anlatmıştır.

Bir cümbüştür çoşar, gider
Şu baharda düğün mü var
Çayda çırada dönüşler
Yağan yağmur, eriyen kar

Baharda Alkış Tufanı
Çiçek Çiçektir Her Yanı (12)

Kar eridi damla damla
 Kışın ardı bahar ola
 Muştuluk var uzaklarda
 Bir özlemdir gelmez m'ola (14)

Ortam dönüşür bahara
 Her çiçekte bal arısı
 Cemre düşecek sulara
 Gitti gecenin yarısı. (16)

Güler, baharı sevinçle karşılarırken kışın gelecek olmasına üzülmemektedir. Kış gelmeden önce alınan önlemleri dördüklerinde anlatmıştır.

Evren üstünde çaba
 Bir kışın korkusu var
 Karınca yollarında
 Müthiş bir kalabalık var
 ...
 Kuşlarda göç başladı
 Yarının tutkusunda
 Ve dallarda her yaprak
 Kaybolmak korkusunda (5)

Güler, sonbaharı yaşlanmaya benzetmektedir. Ayrıca sonbahar ve kışı üzüntünün bir ifadesi olarak kabul eder. Sonbaharda dökülen yaprakları hayatın geçen her gününe benzetmektedir.

İlkbahar, yaz, dingin sonbahar
 Elli, altmış ilerde yetmiş
 Lapa lapa kışta bir hüzün
 El, ayak yorgun, ömür kısa

Karanlık sarar gündüzün
İlkbahar, yaz, dingin sonbahar

Eylül sonu kar yağıyor
Yaş yetmiş, iş bitmiş derler
Yaprak döker, mevsim güzün
Unumuzu eledik, eleği astık
Mevsim sonu, ağıt düzün
Eylül sonu kar yağıyor (21)

4.8. SANATÇI, BİLİM VE DEVLET ADAMLARI

4.8.1. Âşık Veysel

Âşık Veysel; yaşamıyla, şiirleriyle, davranışlarıyla, söylemiş olduğu bilge sözleriyle herkese örnek olmuş bir üstattır. Âşık Veysel bütün Türk milletini içinde taşıyan bir şahsiyettir.

Güler, Âşık Veysel'i usta olarak kabul etmektedir. Hatta Güler'in Âşık Veysel ile ilgili bir anısı da vardır:

“İlkokulda iken Âşık Veysel'in elinde sazıyla okulumuza geldiğini anımsıyorum. Bizlere sinema da bir konser vermiş onu da orada izlediğimi hatırlıyorum.”

Bu konserden etkilenen Güler, şiirlerini Âşık Veysel etkisiyle yazmaya başlamıştır.

Kendin gittin adın kaldı
Dostlar seni unutmuyor
Türkülerde yâdın kaldı
Dostlar seni hatırlıyor

...

Ötmez oldu sazın şimdi
 Gönüllerde nazın şimdi
 Hep dillerde sazın şimdi
 Dostlar seni hatırlıyor

...

Bizde senin gibi geldik
 Hayat çarkından elendik
 Sencileyin garip kaldık
 Dostlar seni hatırlıyor

...

Sazın, sözün telde şimdi
 Kitapların elde şimdi
 Şiirlerin dilde şimdi
 Dostlar seni hatırlıyor (19)

4.8.2. Âşık Mahzunî

Âşık Mahzunî Şerif, herkes tarafından sevilen, âşıklar tarafından usta olarak kabul edilen büyük bir halk âşığıdır. Halkı seven, yapılan düzensizliklere karşı gelen, doğru bildiğinden ayrılmayan gözü pek bir âşıktır. Abdülkadir Güler de Âşık Mahzunî'nin açık sözlülüğüne hayrandır ve onun için bir şiir yazmıştır.

Hak'tan yana halkı gerçek severdi
 Bu toprağın ozanıydı Mahzuni
 Doğruluktan ayrılmayan bir erdi
 Halkımızın ozanıydı Mahzuni

Acı haber Almanya'dan duyuldu
 Kartal gibi gökten yere süzüldü
 Kadın, erkek, cümle âlem üzüldü
 Bu toprağın ozanıydı Mahzuni

İnanmıştı Muhammed'e, Ali'ye
Gönül dostu Hacı Bektaş Veli'ye
Türküleri kaldı bize hediye
Bu ulusun ozanıydı Mahzuni

Sözlerini dopra dopra atardı
Hortumcuya, vurguncuya çatardı
Saz teline hoş nağmeler katardı
Fakirlerin ozanıydı Mahzuni

Hey Geylani sen de iyilik dile
Mahzuni Şerif hiç yapmadı hile
Bir yaz günü konuk oldu Veysel'e
Bu toprağın ozanıydı Mahzuni (46)

4.8.3. Âşık Yoksul Derviş

Yoksul Derviş ve Âşık Geylani'nin yaklaşık yirmi yıldır muhabbetleri vardır. Çeşitli âşık şölenlerine birlikte katılmışlardır. Karşılıklı birbirlerine şiirler de yazmışlardır. Yoksul Derviş'in Güler için yazdığı şiir şöyledir:

ŞAİRLERİN ŞAİRİNE

...

Eğitim hakkında yazar
Gönüllerde tutmuş pazar
Sevgi ile etmiş nazar
Sayın Abdülkadir Güler

...

Gazeteci, yazar, şair
Gönül dostu hem de tahir
Çok sözüm var sana dair
Sayın Abdülkadir Güler

Yoksul Derviş'te bir avaz
 Yine coştı şu dertli saz
 Kavuşuruz belki bu yaz
 Sayın Abdülkadir Güler

Güler, Yoksul Derviş'in evine konuk olmuştur. Güler, misafirperverliğinden dolayı Âşık Yoksul Derviş'e bir şiir yazmıştır. Bu şiiri aynı zamanda Dr. Mehmet Sarı'nın "Hak Âşığı ve Ozanı Âşık Yoksul Derviş-Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği" kitabında yer almıştır.

...

Sazındaki değişine hayranım
 Hacı Bektaş, Yunus Emre fermanım
 Üçler, beşler, yedilerden dermanım
 Yazı güzel Âşık Yoksul Derviş'im

Kubatlardan Karacalar Köyü'nden
 Pir Sultan Abdal'dan, Âşık Veysel'den
 Bade içmiş Deryami'nin elinden
 Nazı güzel Âşık Yoksul Derviş'im

...

Geylâni'yim gökçe destan yazanım
 İlbahar, yaz geldi geçti hazanım
 Haksızlığa baş kaldıran ozanım
 Özü güzel Âşık Yoksul Derviş'im (47)

4.8.4. Âşık Dertli Kazım

1926 yılında Yumurtalık'ın Gölovası köyünde doğdu. Ancak 1997 yılında mahkeme kararıyla soyadını Dertli olarak değiştirdi. Âşıklık geleneğini küçük yaşlardan itibaren öğrenmeye başladı. 1954 yılında askerden

döndükten sonra bir süre İstanbul Belediyesi bünyesinde çalıştı. 1962'de ayrılarak Almanya'ya gitti. 4 yıl sonra geri dönerek yeniden İstanbul'daki eski işine sürdürmeye başladı. 1979 yılında emekli oluncaya dek orada kaldı. Sonra da köyüne döndü. Türkiye'nin değişik yerlerindeki âşık şenliklerine katıldı ve çeşitli ödüller aldı (www.ozanlar.biz, 29.07.2012).

Güler, Âşık Dertli Kazım ile birlikte âşık şenliklerine katılmışlardır. Güler, Dertli Kazım'la ilgili yazılan bir kitabı ve Dertli Kazım'ın şiirlerini okumuştur. Bunun üzerine de bir şiir yazmıştır.

Kara değil kar beyazım
Dağda gezen bir ayvazım
Seni sevdim neme lazım
Halk ozanı Dertli Kâzım

Kitabın aldım okudum
Gönül rafında dokudum
Damla damla yudum yudum
Halk ozanı Dertli Kâzım

Bu bir eser kitap değil
Eğri, yanlış hitap değil
Çok çalışkan kitap değil
Halk Ozanı Dertli Kâzım (11)

Dertli Kazım da Güler'in kendisi için yazdığı şiire karşılık cevaben bir şiir yazmıştır.

Bir üstattan mektup aldım
Aşığım ya sazım yoktur
Yediveren asmayım ben
Dalım kuru üzüm yoktur

Kara değil esmerim ben
 Her işimden hüsranım ben
 Yar bağında tavşanım ben
 Kovalayan tazım yoktur

Kitabımı okumuşsun
 Sık eğirip dokumuşsun
 Gönlünde bir taht kurmuşsun
 Takdir senin sözüm yoktur

Bu bir eser kitap değil
 Anlamaza hitap değil
 Anlayana bitap değil
 Bilmeyene lazım yoktur

4.8.5. Ozan Naçari Baba

Asıl adı Çetin olan Ozan Naçari, 1947 yılında Çorum'un Alaca ilçesinde doğmuştur. 1963 yılında çalışmak için Ankara'ya gelmiştir. Ozan Aslıhan Bacı ile evli olup iki erkek çocuğu vardır.

Naçari Baba sosyal ve toplumsal konularda şiirler yazıp haksızlığa karşı direnmiştir. Badeli âşıklardan olan Naçari Baba'nın ustası Âşık Kul Ahmet'tir. Halk ozanımız çok gezip çok tanındığı için onu seven ozan ve şair dostları Ozan Naçari'ye ilaveten ona, Ozan Naçari Baba diye hitap etmektedirler (Akdağ, 2010: 18-20).

Manisa Salihli'de yapılan bir şairler töreninde Güler, Naçari Baba ile tanışmıştır. Sazını ve sohbetini büyük bir zevkle dinleyen Güler, Naçari Baba için bir şiir yazmıştır.

Gönül dostum size içten merhaba
 Halkımın dilinden Naçari Baba
 Şimdi nerelerdesin bilmem acaba
 Sazının telinden Naçarî Baba

...

Ozanlar içinde aradım seni
 Bursa Kütahya'da tanıdım seni
 Kara gözlerinden aldım buseni
 Babanın belinden Naçarî Baba

Âşık Geylaniyim sözün eriyim
 Dostlara can kurban gözün feriyim
 Yalanım yok şimdi özün eriyim
 Şu Çorum ilinden Naçarî Baba (79)

Güler, şiirini okuyan Naçarî Baba'nın tepkisini şöyle anlatmaktadır:

“Bu şiirimi alan Ozan Naçari Baba bir hayli sevinmiş olacak ki beni Ankara'dan telefonla aradı ve aşağıdaki şiiri bana yazıp bir teşekkürle kutladılar. Ayrıca Ankara Şairler ve Ozanlar Derneği'nden de bana bir teşekkür onur belgesini bir hatıra olarak gönderdiler.”

Ayrıca Naçarî Baba, Abdülkadir Güler için bir de şiir yazmıştır.

Güler dostum sana candan merhaba
 Gönülden evine girende sensin
 Bu fani âlemde olduk maraba
 Sevenlerin bendin gerende sensin

...

Nice illeri de gezdin, dolaştın
 Aydınla Söke'ye tezce ulaştın
 Gurbetin gahrine iyce alıştın
 Âşıkları bir bir derende sensin

...

Ozan Naçariyim Hakk'a nazarım
Her mecliste sizi söyler yazarım
Güzelim canlara kurdum pazarım
Maksudu menzile eren de sensin

4.8.6. Feyzi Halıcı

1924 yılında Konya'da doğdu. İÜ Fen Fakültesi Kimya Bölümü'nü bitirdi. Mesleğini yapmadı. Uzun yıllar doğduğu kent olan Konya'da ticaretle uğraştı. Burada Çağrı adlı bir sanat dergisi çıkardı. Konya senatörü seçildi. Fezai mahlasıyla Yedigün ve Çınaraltı dergilerinde âşık tarzı şiirler yazdı. Çeşitli şiir antolojileri hazırladı (www.biyografi.net, 30.07.2012).

Feyzi Halıcı'nın yayınlamış olduğu Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şairleri Güldeste adlı kitabında Abdülkadir Güler'in de şiirleri bulunmaktadır.

İKİ DÖRTLÜK

Yüzden fazla eser vermiş kalıcı
Kimliğinde dede- torun halıcı
Konya, Selçukya'da irfan ocağı
Bir kültür deryası Feyzi Halıcı

Âşıkların dostu şiirin piri
Yetmiş yaşında hala dipdiri
Destanlar inde parlar şiiri
Sanatın ası Feyzi Halıcı (71)

4.8.7. Musa Elitaş

Asıl mesleği İnşaat Mühendisliği olup tasavvufî şiirleri ile tanınmıştır. 1942 yılında Erzurum'un Aşkale ilçesine bağlı Azime komunda dünyaya gelmiştir. Evli, iki kız, bir erkek üç evlâda sahip olan Elitaş, aynı zamanda dede olup üç de torunu vardır.

1998 yılından beri kendi deyimi ile "Allah'ın kendine lütfettiği ilhamla" tasavvufî şiirler yazmaktadır. Kendini yoğun bir şekilde şiir düşünüp şiir söylemeye adanmıştır. Boş zamanlarında amatör dalgıçlık da yapan Elitaş, şiirlerinin tamamını "Kul Musa Divanı" adı altında toplamayı düşünmektedir (www.kulmusa.com, 31.07.2012).

Musa Elitaş'ı yakından tanıyan Güler, Elitaş'a bir davet şiiri yazmıştır.

Evimiz kapımız her zaman açık
Buyurun haneye, gül Musa kardeş.
Arayıp, sorarsan hemen şuraçık
Ne zaman istersen gel Musa kardeş.

"Fakirlik, zenginlik dediğin ne ki"
Bir gece ansızın geliriz belki
Özümüz güzeldir, dostu tiryaki
Adresim açıktır, bul Musa kardeş. (54)

4.8.8. Saim Sakaoğlu

Saim Sakaoğlu, Türk Halk Edebiyatı dendiğinde akla ilk gelen isimlerden biridir. Yazdığı değerli eserleriyle edebiyat dünyamıza büyük katkılar sağlamıştır. 2006 yılında emekli olan Sakaoğlu, kendisi için yazılan şiirleri "Dostlar Beni Hatırladı" adlı bir kitapta toplamıştır. Güler'in de Saim Sakaoğlu için yazdığı Selçukya'da adlı şiiri kitapta yer almaktadır.

Abdülkadir Güler bu kitap için şunları söylemektedir:

“Çok sayıda şair ve âşığın Sakaoğlu için yazdıkları şiirler, maniler ve destanlar 144 sayfada yer almış. Kitapta bu kadar çok eserin yer alması Saim Hoca'nın ne kadar çok sevildiğinin ispatıdır. Kitabı baştan sona kadar defalarca okudum. Kendisinden feyz alanların vefa ve sevgi borçlarını layıkıyla ödediklerini gördüm.” (www.milliyetblog.com, Güler, 31.07.2012)

Konya'da selam güncedir
Selçukya' da bilmededir
Folklorda hece hecedir
Hocam Saim Sakaoğlu

Erce, Yunusça, Mevlâna
Bilgece durmuş divana
Bildiri sunmuş dört yana
Hocam Saim Sakaoğlu

Konya'nın Meram Bağ'ında
Hoca Yesevi çağında
Halk kültürü ışığında
Hocam Saim Sakaoğlu

Ders verir şimdi Konya'da
Adı bilinir dünyada
Bayburt, Niksar, Sakarya'da
Hocam Saim Sakaoğlu

Türk dilinin Şehriyar'ı
Türkistan, Özbek diyarı
Konya'mızın iftihar
Hocam Saim Sakaoğlu. (31)

4.8.9. Halil Soyuer

1921'de Havran'da doğdu. İlk şiiri 1938 yılında Alkım Dergisinde yayımlanan Soyuer, uzun yıllar Ankara Halkevi bünyesindeki kültür ve sanat şubesini yönetti. Özellikle o dönemde yaygınlaşan Şiir Günlerinin yaratıcısı ve sunucusu oldu. 1955-1982 yılları arasında gazetecilik yaptı. Şiirleri çeşitli dillere çevrildiği gibi birçok sanatçı tarafından da bestelendi (www.ozanlar.biz, 31.07.2012).

Ölçü, vezin ve hece

Yazar Halil Soyuer

Şiirde gündüz, gece

Coşar Halil Soyuer

Bol yazıyor, okuyor

Sanki halı dokuyor

'Zaman Akıp Gidiyor'

Koşar Halil Soyuer

...

Genç - ihtiyar ve zinde

Bilgi olsun sizin de

Atatürk'ün izinde

Yaşar Halil Soyuer (7)

4.8.10. Bilal Taranoğlu

Eski Ordu milletvekillerimizdendir. 2005 yılında vefat etmiştir. Şair ve yazar "Toprak Ana" diye anılan Güzide Gülpınar Taranoğlu'nun eşiydi. Abdülkadir Güler, Bilal Taranoğlu için şöyle demektedir:

"Dr. Bilal Taranoğlu, babacan bir insandı. Hatırnazdı ve insana değer veriyordu. Sofrası herkese açıktı, çayı, kahvesi içilirdi. Her yönüyle örnek bir

insandı. Daha Türkçesi adam gibi adamdı. Onun için destanî bir şiir yazdım. Dr Bilal Taranoğlu'nu tekrar rahmetle anıyor, mekânı cennet olsun diliyorum.”

Duman çökmüş Ankara'ya

Göçtü Bilal Taranoğlu

Uzaklar girdi araya

Düştü Bilal Taranoğlu

...

Gönül dostu alperendi

Gülpınar'a can verendi

Konuksever gül derendi

Geçti Bilal Taranoğlu

Erken gitti aramızdan

Yardımcı olsun Yaradan

Cennet mekân, zemzem sudan

İçti Bilal Taranoğlu

Durdu akrep ve yelkovan

Babacan dost, örnek insan

İki bin beş günler Nisan

Gitti Bilal Taranoğlu (20)

4.8.11. İsa Kayacan

20 Eylül 1943 tarihinde Burdur'un Tefenni İlçesi'ne bağlı Ece Köyü'nde doğdu. İlk şiiri Nisan 1956'da, ilk yazısı 24 Ocak 1961'de yayınlandı. Edebiyatın değişik dallarında 121 ayrı kitap yayınladı. 39 bin dolayında makalesi, 3420 ayrı gazete ve dergide yer aldı. Değişik kamu kuruluşlarında basından sorumlu görevlerde yer aldı. 11 ayrı bakanın basın danışmanı olarak çalıştı. Bakanlıklar arası en çalışkan ve başarılı basın danışmanı

seçildi. “Basında 25 yılın şeref ödülü” başta olmak üzere, onlarca ödülle 203 plaket aldı. Defalarca yılın yazarı, yılın edebiyatçısı, yılın şairi ve yılın editörü seçildi. Azerbaycan’ın başkenti Bakü’de bulunan üniversitelerce iki ayrı “Fahri Doktora”, bir “Fahri Profesörlük” payesi alan ve “Guinees Rekorlar Kitabı”na girme çalışmalarını sürdüren Kayacan’ın; Burdur merkez ve Tefenni ilçesinde belediye meclislerinin kararlarıyla adı birer cadde ve sokağa verildi. 2006 yılında Ankara ve Burdur’da “Türk Kültür ve Basın Yayınına 50. Hizmet Yılı” kutlanan İsa Kayacan, Anadolu’da yayınlanan yüzlerce gazetenin yazar kadrosunda yer almaktadır (www.birharf.net, 31.07.2012)

İsa Kayacan ile Abdülkadir Güler’in dostluğu 35 yıla dayanmaktadır. Aralarındaki bağ hiçbir zaman kopmamıştır. Güler, değerli dostu olan Kayacan’ı bir şiiriyle şöyle anlatmıştır:

Burdur’un Tefenni Ece Köyü’nden
Örnek bir insandır İsa Kayacan
Dersler alınıyor her öyküsünden
Burdur’a hayrandır İsa Kayacan

Fakirin, düşkünün gür sesi olmuş
Anadolu basını (nın) hür sesi olmuş
Türkünün, şarkının bestesi olmuş
Öyküdür, romandır İsa Kayacan

...

Sanat dünyasının kültür elçisi
Halk biliminin de can emekçisi
Güzel Türkçemizin yılmaz bekçisi
Bilimde harmandır İsa Kayacan

...

Namı ünlendi, ta Hazar'ı aştı
 Sevildi, sayıldı, gezdi, dolaştı
 Burdur dağlarında çiçekler açtı
 Gönlümde sultandır İsa Kayacan (81)

4.8.12. Behçet Kemal Çağlar

Cumhuriyet döneminin ünlü şairlerinden Behçet Kemal Çağlar Erzincan'ın Tepecik köyünde 1908 yılında doğdu. 1925 senesinde sınavla Zonguldak Maden Mühendis mektebine girmiş ve 1929 senesinde yüksek madem mühendisi olarak birincilikle bu mektepten mezun olmuştur. Maden Tarama Enstitüsü merkez mühendisi olarak Ankara'da göreve başlamıştır. Halkevlerinin açılışında yazdığı ve şahsen rol aldığı Çoban Piyesi ve ardından yazdığı ve oynadığı Ergenekon Piyesi dolayısıyla büyük Atatürk'ün dikkatini çekmiştir. 1935'te Halkevleri müfettişi olarak görevlendirilmiş, bu görev ile yurdun her tarafını dolaşmış; halk şiirleri ve halk sanatı ile yakından ilgilenmek fırsatını bulmuştur. İlk şiiri arkadaşlarıyla çıkardıkları Hep Gençlik dergisinde yayımlanan Behçet Kemal, daha sonra Türk Yurdu ve Hayat (1927) dergilerinde görüldü. Ulus'ta yayımlanan kimi şiirlerinde "Ankaralı Âşık Ömer" adını kullanmış, 1949'da Şadırvan dergisini çıkarmıştır (www.wikipedia.org, 31.07.2012).

BENDEN İÇERİ'

Şiir ummanında çözülmöz bağıdın
 Yurdun toprağında bir irem bağıdın
 'Erciyes'ten Kopan Çığ' uçtu, gitti
 'Benden İçeri'de bir yanar dağıdın. (50)

4.8.13. Enver Tunçalp

1913 yılında Preveze'de doğdu. Şair, Bursa Askeri Lisesi'ne girdi. 1960 yılında Tank Albayı olarak emekli oldu. Emekli olduktan sonra İlahiyat Fakültesi'ne devam eden şair Türkiye Yeşilay Cemiyeti Yüksek Şûra üyesi idi. Enver Tuçalp hamasi ve ahlâkî şiirleri ile tanındı. İlk şiirini 1931 yılında Bursa Halkın Sesi Gazetesi'nde, ilk eserini ise 1941 yılında neşretti. Şairlik ve yazarlık hayatında birçok birincilikler ve ödüller aldı. 1992 yılında Ankara'da vefat etti (www.gulceedebiyat.com, 31.07.2012).

BULUNUR

Tek sevgine layık canan bulunur
İfadene hayran, kanan bulunur
'Sevgide ölçü yok' bu bir gerçektir
Halini soracak, anan bulunur (53)

4.9. DİĞER KONULAR HAKKINDA YAZILAN ŞİİRLER

4.9.1. Bazı Şahıslar

4.9.1.1. İlkokul Öğretmeni

Abdülkadir Güler, ilkokulda tarih derslerine giren Erdoğan Toker adlı öğretmenini unutmamıştır. Güler, öğretmeni hakkında şunları söylemektedir:

“Yakışıklı, düzenli, disiplinli ve babacan bir öğretmendi. Daha doğrusu samimi bir Atatürkçü ve örnek bir öğretmendi. Okulumuzun gözde öğretmenlerinden biriydi. Aradan yıllar geçti değerli hocamızı, sevgili Erdoğan TOKER’i unutmadım.”

Güler, öğretmenine olan sevgisini ve saygısını ona bir şiir yazarak anlatmıştır.

Eğitim yolunda adanmış bir er
Benim öğretmenim Erdoğan Toker
Tarihi anlatır hem birer birer
Benim öğretmenim Erdoğan Toker

...

Yıllardan sonra O'na kavuşmak
Telefonla dahi biraz konuşmak
Aşk ile sevgiyle canca tutuşmak
Benim öğretmenim Erdoğan Toker

Telefon açmıştım, bir bayram günü
Hocamın adı var, geçmişte ünü
Saygıyla anarım dünü, bugünü
Benim öğretmenim Erdoğan Toker (51)

4.9.1.2. Ekrem Karakaş

Söke'de 1956-1960 yılları arasında belediye başkanlığı yapmıştır. Ayrıca Söke Ticaret Borsası'nın kurulmasını sağlamış ve 33 yıl buraya başkanlık etmiştir. Abdülkadir Güler ile Ekrem Karakaş'ın tanışmaları 1985 yılına dayanır. O yıldan beri de aralarında güçlü bir dostluk bağı oluşmuştur. 2010 yılında vefat eden Karakaş'ın ardından derin üzüntü duyan Güler, Ekrem Karakaş'la ilgili düşüncelerini Milliyet blogda yazdığı bir yazısında şu cümlelerle ifade etmiştir:

“Toplum yaşantımızda eserleriyle, maddi ve manevi destekleriyle yaşadığı yörede sevilen ve sayılan bazı insanlar vardır. Bu gibi insanlar toplum içinde her zaman saygıyla anılırlar. Hani derler ya at ölür meydan kalır, yiğit ölür şan kalır diye. Ekrem Karakaş da bu sözünü ettiğimiz insanlardan biridir. Aramızdan ayrıldı ama şanı diri ve canlı kaldı. O bir gönül adamı idi. Bilmiyorum Sayın Ekrem Karakaş'ı başka türlü anlatmaya gerek var mı?” (www.milliyet.com.tr, 31.07.2012)

Sadece yazıyla yetinmeyip Karakaş'ın ardından bir de şiir yazmıştır.

Ticaret Borsası'nda bir ömür geçti
Çalıştı sabırla Ekrem Karakaş
Otuz üç yıl oldu borsayı seçti
Uğraştı gururla Ekrem Karakaş

Tanrı'nın rahmeti bir başka ihsan
Meclisin gülüdür babacan insan
Herkesin saydığı onursal başkan
Ayrıldı onurla Ekrem Karakaş

...

Ozanca burada ben duramazdım
Sizin için güzel bir destan yazdım
Gönlüme işledim mermere kazdım
Bir baba yüreği Ekrem Karakaş

...

Şairim ne desen takdire değer
Bir gün buralardan göçersek eğer
O bir alperendir öğrendik meğer
İnsanlık örneği Ekrem Karakaş. (60)

4.9.1.3. M. Kemal Yılmaz

1921 yılında Aydın'da doğmuştur. 1940 yılında öğretmenliğe başlamıştır. Daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı çeşitli yerlerde görevler aldı. 1965 yılında Aydın millitvekili seçildi. İki dönem hizmet verdi. Sonra Londra Elçiliği'nde kültür ateşeliğine atanmıştır.

Aynı zamanda yazar ve şair olan Kemal Yılmaz, edebiyat dünyasına pek çok eser vermiştir. Güler, M. Kemal Yılmaz'ın Aydın ve Söke'ye ettiği

hizmetleri karşısında sessiz kalmamıştır. “Hayatı ve Eserleriyle Umurlu’dan M. Kemal Yılmaz” adlı kitabı yazmıştır.

Umurlu’dan çıkmış yola
Dilden dile Kemal Yılmaz
Işığı kolmuş sağdan, sola
İlden il’e Kemal Yılmaz

...

Aydın İli’nin vekili
Dinamik bürokrat yetkili
Sözü güzel ve etkili
Sözün eri Kemal Yılmaz

Eğitimci, şair, yazar
Damla damla, azar azar
Aydın, Söke, Yenipazar
Sizden biri Kemal Yılmaz (23)

4.9.1.4. Mehmet Turan Yazar

8 Eylül 1927’de, Hatay’a bağlı, Yayladağı ilçesinin Yeniceköy”ünde doğmuştur. Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi’ni bitirdi. Mehmet Turan Yazar, 28 Ekim 1956 tarihinde evlenmiştir. Eşinin ölümünden sonra Ankara’ya taşınan Mehmet Turan, Eryaman’daki evinde şiirle ve musikiyle ilgilenmiş, kendi deyimiyle “inzivaya” çekilmiştir. Mehmet Turan Yazar’ın yayımlanmış 6 eseri vardır (www.eskader.net, 31.07.2012).

...

Sevgiden, saygıdan başka neyim var
Can güzel dostum Mehmet Turan Yazar

Adınız bir kez kalbime yazılmış
Bıçakla mermere sanki kazınmış

...

İşin başı sağlık cümleye yarar
Bu bir arzuhaldir gül Turan Yarar

Bir kez ihmal ettim Allah çin ne var
Dostluğum sizlerle mezara kadar

...

Üç günlük dünyada olmasın zarar
Bu şiirim size kalsın yadigâr (56)

4.9.2. Âşıklar ve Şairler

Abdülkadir Güler'in âşık ve şair dostu çoktur. Dostlarıyla âşık şenliklerinde, bayramlarında sık sık buluşma imkânı bulmaktadır. Güler, Konya'da yapılan âşıklar bayramı üzerine yazdığı bir şiirinde katılan âşıkların isimlerini de zikretmiştir.

Âşıklar toplandı yine Konya'da
Gelen cümlesine yâr selam söyle
Kimi atlı gitti, kimi de yaya
Âşık Veysel'ime yâr selam söyle.

...

“ Kars'tan Çobanoğlu, Hamit İlhami
Şeref Taşlıova, Âşık Mihmani,
Rüstem Alyansoğlu, Mevlüt İhsani “
Âşık Reyhanî'ye yâr selam söyle

...

Feyzi Halıcı' dan Tahir Kutsi'ye
 Âşıklar bayramı kaldı hediye
 Hüdai, Divani ve Hicrani'ye
 Âşık Geylani'den yâr selam söyle. (48)

Güler, vefat eden şair ve âşıkları da unutmadığını yazdığı “Gidenlerin Ardından” adlı şiirinde belirtmiştir.

Sanki küsüp gittiler elveda demediler
 Şair Halil Soyuer, biri de İlhan Geçer
 Gültekin Samanoğlu ve Kerim Aydın Erdem
 Şair Erdoğan Ünver, Yurdabak, Mehmet Önder
 Kime küsüp gittiler, elveda demediler

Güz şiir akşamında destan yazıp göçtüler
 Bir başka diyarlara kanat açıp uçtular
 Adları kitaplarda kaldı birer hatıra
 Kime küsüp gittiler elveda demediler
 Güz şiir akşamında destan yazıp gittiler

Hüzün saklı baharda hazanla döküldüler
 Aramızda yaşayan sanki birer güldüler
 Yerleri cennet olsun bu güzel insanların
 Adları destanlaştı, birer hece taşları
 Ağlamak yakışmadı, kanat çarpıp güldüler

Güle güle Reis bey, Sayın Haluk Kurtoğlu
 Aşık Yaşar Reyhani ve Murat Çobanoğlu
 Şiirin köşe taşı Asya, Mehmet Çınarlı,
 Ece Ayhan, Külebi, İbrahim Minnetoğlu
 Ferit Ragıp Tuncor'la Ahmet Tufan Şentürk'ün
 Acıları derindir has tanıyan her Türk'ün. (93)

4.9.3. Gurbet ve Fakirlik

Abdülkadir Güler mesleği gereği memleketinden ayrılmak zorunda kalmıştır. Sevdiklerini geride bıraktığından ötürü çok üzülmemektedir. Kendisini yalnız hissetmemektedir. Yalnızlık hissi özellikle bayram gibi özel günlerde kendisini daha çok etkilememektedir.

Kesilmiş tavuk, kesilmiş kaz, hindi
Bu bayram yine gurbetteyim şimdi
Gönül yarası bir daha depreşip dindi
Bu bayram yine gurbetteyim şimdi (64)

Güler sadece kendi sorunlarıyla ilgilenmez. Bir halk âşığı olarak komşularının yaşadığı sorunlara da kayıtsız kalmaz. Komşuları ekonomik imkânları ölçüsünde bir evde oturmaktadırlar. Fakat evde fareler dolaşmakta ve her şeye zarar vermektedir. Bu durumdan muzdarip olan komşusuna Güler, daha iyi bir ev bularak yardım etmiştir. Gurbette komşuluğun çok önemli olduğunu vurgulayan Güler, bu olay üzerine bir şiir yazmıştır.

Ucuz diye bir haneye yerleştik
Gece, gündüz farelerle dertleştik
Daha sonra savaş çıktı ödeştik
Kitapları parça etmiş fareler

Bir köşe de birkaç kuruş saklıydı
Acıkmışlar zavallılar haklıydı
Kimi boz benekli kimi daklıydı
Paraları harap etmiş fareler

...

Zaman zaman farelere çok azdım
 Hepsinin mezarı elimle kazdım
 Gerçek olan bu destanı ben yazdım
 Fistanları parça etmiş fareler (61)

4.9.4. Sosyal Hizmet Mekânları

Hastane, çeşme, kütüphane gibi halkın yararlanması için hayırseverler tarafından yaptırılan çeşitli yapılar vardır. Buralarda insanlar ihtiyaçlarını karşılarlar. Abdülkadir Güler de Söke’de çeşme ve kütüphane yaptıran hayırseverleri öven şiirler yazmıştır.

Halk kütüphanesi yaşar Söke’de
 Armağan edenin bir namı vardır
 ...
 Işıklar nur saçar her pencereden
 Okunan kitabın kelâmı vardır

Hoş ve huzur dolu okuyanlara
 Gelene, gidene selamı vardır

Kalıcı eserin gençlere örnek
 Rahmetle yâd etmek anlamı vardır

Sağ olsun Fıratlar çok hayırsever
 Kütüphane, okul, devamı vardır
 ...

Müjde olsun size Felekşan Hanım
 Okuyan herkesin duası vardır (70)

Anılmaya değer kazınmış taş
Kaderde ne varsa yazılmış başa
Kevser gibi sudan iç kana kana
Kocabaş çeşmesi her vatandaşa

Kem söze, nefrete her zaman hayır
Susuz su vermek, en güzel hayır

Ali Kocabaş'ın armağanı bu
İkramı güzeldir şadırvanda su
Hayırseverleri yâd etmek gerek
Bir vefa borcudur işin doğrusu

Sevgiyle akıyor mermer taşlardan
Allah razı olsun Kocabaşlardan (73)

BEŞİNCİ BÖLÜM

ŞİİRLER

5.1. DÖRT HECELİ ŞİİRLER

1. BİRLER DE GÜZEL

Bir ağlayış
Karda güzel

Bir çağlayış
Yar da güzel

Elma tatlı
Nar da güzel

Buket, çiçek
Yâr da güzel

Umut, gerçek
Darda güzel

Varlık, yokluk
Var da güzel

Can sevgisi
Arda güzel

2. GÜZELLEME

Şafak güzel

Ahlâk güzel

Ar daha güzel

Oyun güzel

Hâlay güzel

Bar daha güzel

Yağmur güzel

Dolu güzel

Kar daha güzel

Almak güzel

Satmak güzel

Kâr daha güzel

Elma güzel

Ayva güzel

Nar daha güzel

Ana güzel

Baba güzel

Yâr daha güzel

5.2. YEDİ HECELİ ŞİİRLER

3. BİR BEŞİKTE ÇAĞ UYUR

Güz mevsimine gebe
Bir kez daha bağ uyur

Güvercinler yuva kurar
Kar altında dağ uyur

Bırakın mutlu yaşasın
Bir beşikte çağ uyur

Her zaman öyle değil
Ölü değil sağ uyur

Fatih, Edison, Kemal
Koynunda Gülbağ uyur

4. DANTEL GİBİ

Dantel gibi işledim
Gergefimden gün doğar
Künyemi ben fişledim
Karanlıkları boğar

5. EYLÜL SONRASI

Evren üstünde çaba
Bir kışın korkusu var
Karınca yollarında
Müthiş kalabalık var

Kağnılar gıcırıyor
 Eylül akşamlarında
 Yorgunluk ağır ağır
 Sararan sonbaharda

Kuşlarda göç başladı
 Yarının tutkusunda
 Ve dallarda her yaprak
 Kaybolmak korkusunda

Kıldan daha incedir
 Hayat ölüm arası
 İnsana zor geliyor
 Ah bu Eylül sonrası

6. GÜLE GÜLE HACILAR

Mekke'ye, Medine'ye
 Kudüs, Şam'ı Cidde'ye
 Tavaf edin aşk ile
 Güle güle hacılar

Olmak sudu pak için
 Tekbir olan Hak için
 Hicaz'a varmak için
 Güle güle hacılar

Tekbirlerle yol alın
 Üç ay Hicaz'da kalın
 Bizden de selam salın
 Güle güle hacılar

Elif ile lam ile
Tevhidi -i kelim ile
Gönülden selam ile
Güle güle hacılar

Uzak, yakın demeyin
Boşa gitmez emeğin
Allah-ü Ekber değin
Güle güle hacılar

Ve Arafat Dağına
Hacer Esvet taşına
Darısı dost başına
Güle güle hacılar

Şeytanı taşıyınız
Duaya başlayınız
Bizi unutmayınız
Güle güle hacılar.

7. HALİL SOYUER'E

Ölçü, vezin ve hece
Yazar Halil Soyuer
Şiirde gündüz, gece
Coşar Halil Soyuer

Bol yazıyor, okuyor
Sanki halı dokuyor
'Zaman Akıp Gidiyor'
Koşar Halil Soyuer

Vardır 'Gönül Dağları '
 Hoştur 'Sevgi Bağları
 Coşkun bahar çağları
 Taşar Halil Soyuer

Şadırvanda akan su
 Vahalara bengisu
 Örnek şair doğrusu
 Aşar Halil Soyuer

Genç - ihtiyar ve zinde
 Bilgi olsun sizin de
 Atatürk'ün izinde
 Yaşar Halil Soyuer

8. NİJERYA'DA BİR GÜZEL

Bir başka coğrafya da
 Çok uzak diyarlarda
 Gün doğdu Abuja'da

Betül cihana bedel
 Nijerya'da bir güzel

Çöle nur güle çağdı
 Nisan yağmuru yağdı
 Üzüm tanesi bağdı

Gülüm çiçeklerle gel
 Nijerya'da bir güzel

Bir mutlu bayram günü
Bize ulaştı ünü
Nasip olsun düğünü

Tez gel Betül'üm tez gel
Nijerya'da bir güzel

Muştuyla gelen sevgi
Gözleri kahverengi
Muradı olsun dengi

Ten beyaz, akça ber el
Nijerya'da bir güzel

Ekin büyür yağışla
Şen ocak, evler kışla
Allah'ım sen bağışla

Yol uzak, gurbet ve el
Nijerya'da bir güzel

Uzarlarda kalman zor
İçime düşer bir kor
Gel de bunu bana sor

Gözyaşı oldu bir sel
Nijerya'da bir güzel.

9. ORMAN GÜZELLEMESİ (2)

Ağaçlar olur gümrah
Ormanı yakmak günah

Göklerdedir bayrağım
Korur vatan toprağım

Ağaç, toprak dokusu
Reçine çam kokusu

Çiçek açmış her yamaç
Zümrüt yeşili ağaç

Gölgesi koca çınar
Dibinde soğuk pınar

Ormanda bir bengisu
Şakır şakır akar su

Servi, ceviz, nar gibi
Biraz da köknar gibi

Çam, gürgen, sedir, ahlât
Fındık, kestane kat kat

Meşe, kayın ve köknar
Ihlamur, defne, gül, nar

Maki, alıç ve armut
Andız, ladin, palamut

Huşu içinde uyur
Dosta, düşmana buyur

Ağaç, ormanda huzur
Bakmazsan sende kusur

Ağacım Tuba dalı
Kovukta oğul balı

Dal yeşili lalezar
Ormanda coşar hızar

Pencere, kapı, eşik
Sedef kakmalı beşik

Toprakta şehit yatan
Seninle güzel vatan

Dal dal olur saçaklar
Annem gibi kucaklar

Yangın çıkarsa duyur
Kuş uçar, böcek uyur

Maziye belgeseldir
Erozyona engeldir

Ayva sarı, elma al
Cömertçe der:' beni al '

Gül kokar olmaz çamur
Tavşan, tilki ve samur

Kalmasın toprak kıraç
Beklenen durak ağaç

' Ormanda dal kesenin
Kopar başı, ensenin'

Buyurmuş böyle ferman
Fatih Sultan Mehmet Han

Şiirime destansın
Sen ne güzel vatansın

5.3. SEKİZ HECELİ ŞİİRLER

10. AĞAÇ DİKİN

Bir gün derste öğretmenim
Birer ağaç dikin dedi
Benden size olsun öğüt:
Gelecekte bu ağacın
Meyvesini biçin dedi.

Ertesi gün bir bahçede
Kürek, kazma, çapa elde,
Çukur açtık sıra ile
Emir verdi öğretmenim:
Fidanları dikin dedi.

Bizde birer fidan ektik
 Toprak, gübre, suyu verdik
 Yeşerince pek sevindik
 Öğüt verdi öğretmenim:
 Yaşlanınca budun dedi.

Birkaç yılda bozkır, kıraç,
 Ova, tepe, kırsal, yamaç
 Baştanbaşa bin bir ağaç
 Sevinmişti öğretmenim:
 Kütükleri yakın dedi.

Yıllar sonra bir bahçede
 Buluşmuştuk öğretmenle
 Son kez daha vurguladı,
 Ağaç, orman, hepsi sizin
 “Kesmeyiniz sakın” dedi

Herkes bunu anlamalı
 Genç ihtiyar kavramalı
 Ağaç, orman yurdun malı
 Gölgesinde her ağacın
 Soğuk sular için dedi

11. ÂŞIK DERTLİ KÂZİM

Kara değil kar beyazım
 Dağda gezen bir ayvazım
 Seni sevdim neme lazım
 Halk ozanı Dertli Kâzım

Kitabın aldım okudum
 Gönül rafında dokudum
 Damla damla yudum yudum
 Halk ozanı Dertli Kâzım

Bu bir eser kitap değil
 Eğri, yanlış hitap değil
 Çok çalışkan kitap değil
 Halk ozanı Dertli Kâzım

Kahır etme büyük ozan
 Can gönülden destan yazan
 İlbahar, yaz, döndü hazan
 Halk ozanı Dertli Kâzım

Sizi sevdim şiir gibi
 Coşar akan nehir gibi
 Çözülmeyen sihir gibi
 Halk ozanı Dertli Kâzım

Şu diyarda bir faniyim
 Gurbet elde Geylani'yim
 Can dostların hayranıyım
 Halk ozanı Dertli Kâzım.

12. BAHAR DÜŞÜ

İlbaharda çağıldı var
 Saat gerdanı zemberek
 Çağıltıda parıldı var
 Arkasında bir engerek

Baharda alkış tufanı
Çiçek çiçektir her yanı

Bahar düşünde tüm gerçek
Güneş'te, ay'da güzel
Arı sanatı her petek
Bal özünde sihirli el

Baharda alkış tufanı
Öbek öbektir her yanı

Ordugâhtır dağ çiçeği
Selçuki bir kanat ile
İman potası peteği
Karanfile inat diye

Baharda alkış tufanı
İpek ipektir her yanı

Bir cümbüştür çoşar, gider
Şu baharda düğün mü var
Çayda çırada dönüşler
Yağan yağmur, eriyen kar

Baharda alkış tufanı
Petek petektir her yanı

13. BENZİYORSUN

Kaşın, gözün keman gibi
 Boyun, posun ceylan gibi
 Gür bakışın aslan gibi
 Akşehir'e benziyorsun

Bağban olmuş dört bir yana
 Çiçek olmuş şu vatana
 Tatlı yüzlü güzel ana
 Beyşehir'e benziyorsun

Güle döndün halden hale
 Çiğdem, sümbül, nergis, lâle
 Bayraktaki gül hilâle
 Gülşehir'e benziyorsun

Salkım, saçak, kucak kucak
 Köy, kasaba, bucak bucak
 Şehir şehir, ocak ocak
 Kırşehir'e benziyorsun

Ağaçtaki yaprak gibi
 Bereketli toprak gibi
 Göklerdeki bayrak gibi
 Nevşehir'e benziyorsun

14. BİR MUŞTULUK

Dağ başında dört, beş çocuk
Bulutlar ki boncuk boncuk
Bir muştuluk bulutlarda
Yağmur yağsa, oluk oluk

Tül gibidir oluklardan
Oluklardan

Daldık suyun ahengine
Gülün, bülbülün rengine
Bir muştuluk ufuklarda
Bozkırlar döndü engine

Telgi gibidir doruklarda
Doruklardan

Kar eridi, damla damla
Kışın ardı bahar ola
Muştuluk var uzaklarda
Bir özlemdir gelmez m'ola

Sel gibidir ırmaklarda
Irmaklardan

15. BULUTLARDAN GÜL YAĞINCA

Şu dağların yamacında
Kırlarda çiçek açınca
Barış, sevgi amacıyla
Kezban ineği sağınca
Bulutlardan gül yağınca

Gül yaşamın tadı, tuzu
Barışmalı kurtla, kuzu
Erisin dağların buzu

Nağmede bülbül olunca
Bulutlardan gül yağınca

Hoş umut dağların izi
Ufuklardan görür bizi
Elvan elvan, dizi dizi

Kırlarda çiçek açınca
Bulutlardan gül yağınca

Kekik kokulu dağlardan
Sevda çiçeği bağlardan
Aydınlık bulur çağlardan

Tekmil sevginin burcunda
Bulutlardan gül yağınca.

16. CEMRE DÜŞECEK SULARA

Gökkuşağında bir çiçek
Kırlangıcın güz türküsü
Ufuk dağları öpecek
Aşk sevginin giz örtüsü

Sorma, kimdir, nasıl, neden
Aydınlığa gebe şafak
Yağmur yağacak inceden
Damla damla, ufak ufak

Ortam dönüşür bahara
Her çiçekte bal arısı
Cemre düşecek sulara
Gitti gecenin yarısı.

17. ÇAĞDIŞI EYLEMİ

Evren üstü insan kanı,
Görkemli böler gecemi,
Kol, kemik, vahşet harmanı
Uzayı çizer perçemi.

Sararıp düşen yapraktır,
Gizlice duran tuzaktır.

Kar yağıyor kelep kelep,
Ak görünür, ardı kara,
İşte meydan, şurda Halep,
Kara günde bir düş dara.

Bozkırda ezgi kuraktır,
Harran ölünde baraktır.

Düşü simgeler ozanca,
Barut, ateş, kan kokusu,
Bir son bulmadı insanca,
Kökende salt kin dokusu.

Türkülerde düşte aktır,
Hoyrat üstüne bozlaktır.

İşlenen öyküler Yunanca,
Ocak düştü yan yana,
Kelepçe vurmuş inanca,
Habil-Kabil'den bu yana.

Nice evler kör ocaktır,
Ekinler bitmez, çoraktır.

Bir parıltı var uzakta,
Aydınlatır mı evreni,
Aynı senfoni plâkta,
Sürer çağdışı eylemi.

Dünkü şarkılar yasaktır,
Özgürlüklerden uzaktır.

18. DESTAN AFGANİSTAN

Dilim ucunda bir türkü
Kardeş ülke Afganistan
Esaretin yakar Türk'ü

Çiğlık varır dağ ovaya
Yürek yürek Afganistan

Şu acıklı sancı nedir
Orak, Çekiç, mengenedir
Hasretim var kaç senedir

Dileğim olsun Allah'a
İlmek ilmek Afganistan

Elde değil kurşun atmak
Haksızlığa bir kez çatmak,
Hürriyet sevdası çakmak,

Zaman dönüşür vatana
Çiçek çiçek Afganistan

19. DOSTLAR SENİ HATIRLIYOR

Kendin gittin adın kaldı
Dostlar seni unutmuyor
Türkülerde yâdın kaldı
Dostlar seni hatırlıyor

Can bedenden ayrılıyor
Baca yanmaz, yas tutuyor
Dünya seni unutmuyor
Dostlar seni hatırlıyor

Ötmez oldu sazın şimdi
Gönüllerde nazın şimdi
Hep dillerde sazın şimdi
Dostlar seni hatırlıyor

Sen toprağa, biz de sana
Dost olmuşuk kana kana
Hakk'ı seven senden yana
Dostlar seni hatırlıyor

Bizde senin gibi geldik
Hayat çarkından elendik
Sencileyin garip kaldık
Dostlar seni hatırlıyor

Geçsin günler, geçsin yıllar
Gece gündüzsü kovalar
Yediden Yetmişe kadar
Dostlar seni hatırlıyor

Biz ardından yanıyoruz
Seni her an anıyoruz
Aramızda sanıyoruz
Dostlar seni hatırlıyor

Sazın, sözün telde şimdi
Kitapların elde şimdi
Şiirlerin dilde şimdi
Dostlar seni hatırlıyor

Gül derki ben Veysel'im
Çoban Deredeki selim
Merak etme pirim benim
Dostlar seni hatırlıyor

20. Dr. BİLAL BABA'YA AĞIT

Duman çökmüş Ankara'ya

Göçtü Bilal Taranoğlu

Uzaklar girdi araya

Düştü Bilal Taranoğlu

Toprak ananın gözdesi

Sanat, kültür abidesi

Arda, başak'ın dedesi

Uçtu Bilal Taranoğlu

Gönül dostu alperendi

Gülpınar'a can verendi

Konuksever gül derendi

Geçti Bilal Taranoğlu

Erken gitti aramızdan

Yardımcı olsun Yaradan

Cennet mekân, zemzem sudan

İçti Bilal Taranoğlu

Durdu akrep ve yelkovan

Babacan dost, örnek insan

İki bin beş günler Nisan

Gitti Bilal Taranoğlu

Esmez oldu bahar yeli

Ordu, Fatsa, Korgan seli

Ünye, Gölköy, Çamaş beli

Güldü Bilal Taranoğlu

Ünal, Güler ve Durucan
 Turan, Ceylan, dost Kayacan
 Aydın, Ordu, Elazığ, Van
 Üzdü Bilal Taranoğlu

Toprak ana can Güzide
 Yalnız bıraktı sizi de
 Öksüz bıraktı bizi de
 Göçtü Bilal Taranoğlu

21. EYLÜL'DE HÜZÜN

Ah kaç bahar geldi, geçti
 On, yirmi, otuz hatta kırk
 Kaç nisan daha yaşadık
 Yel gibi, rüzgâr gibi esti
 Gelip geçen ömrümüzün
 Vah kaç bahar geldi, geçti

İlkbahar, yaz, dingin sonbahar
 Elli, altmış ilerde yetmiş
 Lapa lapa kışta bir hüzün
 El, ayak yorgun, ömür kısa
 Karanlık sarar gündüzün
 İlkbahar, yaz, dingin sonbahar

Eylül sonu kar yağıyor
 Yaş yetmiş, iş bitmiş derler
 Yaprak döker, mevsim güzün
 Unumuzu eledik, eleği astık
 Mevsim sonu, ağıt düzün
 Eylül sonu kar yağıyor

22. GÖK MAVİSİ İKİNDİDE

Kız güzeli hür orkide
 Cana yakın kan sığağı
 Gök mavisi ikindide
 Muştı sunar tam kırağı

Çaba kurar arayışta
 Yarış sonu ay gazeli
 Alev alev kara kışta
 Haralarda tay güzeli

Küheylan nesli Harran'da
 Bardak bardak bir içim su
 Gün dönüyor şadırvanda
 Çöl yorgunu bir bengisu

Sarı güneş sardı bizi
 Demet demet al al gülden
 Tavşan kanı aşk denizi
 Kar peteği gümüş tül den

Işık siyahı boğacak
 Farkı kalmaz beyaz külden
 Zaman er -geç gün doğacak
 Desen desen minyatürden

Yudum yudum aşk şarabı
 Yiğit bir gün geçer serden
 Düşte gördükçe Çalab'ı
 Umut bağlamış Kevser'den

Kız güzeli hür orkide
Cana yakın kan sığağı
Gök mavisi ikindide
Muştı sunar tan kırağı

23. GÖNÜL DOSTU M.KEMAL YILMAZ

Umurlu'dan çıkmış yola
Dilden dile Kemal Yılmaz
İşı kolmuş sağdan, sola
İlden ile Kemal Yılmaz

Ustaca halı dokumuş
İlim, irfanı okumuş
Aymazlara bir dokunmuş
Elden ele Kemal Yılmaz

Aydın İli'nin vekili
Dinamik bürokrat yetkili
Sözü güzel ve etkili
Sözün eri Kemal Yılmaz

Eğitimci, şair, yazar
Damla damla, azar azar
Aydın, Söke, Yenipazar
Sizden biri Kemal Yılmaz

Atatürk'e gönül vermiş
Varı, yoğu yere sermiş
Yunus olmuş çiçek dermiş
Bizden biri Kemal Yılmaz

24. GÜL ÜSTÜNE

Yürekte aşk perde perde
 Bir türkü yak gül üstüne
 Yâr uğruna düşmüş derde
 Gül üstüne gül üstüne

Yeşilçamların kokusu
 Renk katıyor gülkurusu
 İnsan bir güler çocuksu
 Gül üstüne gül üstüne

Asker yazmış yâr mektubu
 Gül kokuyor burcu burcu
 Sarı, pembe ve turuncu
 Gül üstüne gül üstüne

Yaz sıcağı kar peteği
 Sevgi dolamış eteği
 Dikende özgür çiçeği
 Gül üstüne gül üstüne

Geylâni'yim, gül aşığı
 Gönlümdeki sarmaşığı
 Kınalı Konya kaşığı
 Gül üstüne gül üstüne

25. İLK NEFES

Dost bildiğim iki gözüm
 Sana ayan bir çift sözüm
 Köz köz olmuş benim özüm
 Feryat göklere göklere

Ağlıyorum yanık yanık
Kolum kırık, içim yanık
Bitmeyecek bu karanlık
Düştüm göllere göllere

Ey Allah'ım yeter artık
Bitsin gâyrı şu karanlık
Rahmetinden bir damlacık
Yağsın köklere köklere

Ulu Tanrım, gerçek dostum
Secde ettim, yerde postum
Akşam, sabah sana koştum
Düştüm çöllere çöllere.

26. KEBAN TÜRKÜSÜ

Asrımızın altın çağı
Her bacadan ışık, duman
Doğunun hayat kaynağı
Bir çift göz feridir Keban

Işık ışıktır her yanım
Elazığ, Muş, Bingöl, Van'dan
Işıklar saçar Keban'dan

Türk işçisinin emeği
Değerlere eser katan
Ekenler bilir yemeği
Tek alın teridir Keban

Bereket bulur harmanım
Ağrı, Cilo ve Süphan'dan
Yoksulluk kaçır Keban'dan

Ne hoş türküdür başkentte
Barajlardadır tüm çaban
Ak muştudur köyden kente
Harput'ta peridir Keban

Çay'da çıradır her yanım
Bitlis, Siirt, Ardahan'dan
Delilo oynar Keban'dan

Edirne'den Ardahan'a
Müzelerde karasaban
Mutluluk verdi vatana
Dev tesis yeridir Keban

Enerjiden var alanım
İran, Irak, Horasan'dan
Nakışlar yapar Keban'dan

Dokuz Eylül yetmiş dördte
Kıskandı, çatladı yaban
Zeval vermesin devlete
Millet zaferidir Keban

Günaydınlarla vatanım
Urfa, Mardin ve Tatvan'dan
Nabızlar çarpar Keban'dan

27. MEVLÂNA

Bağrım söyler özdeyişler
 Yanar Mevlâna Mevlâna
 Acı, içli söyleyişler
 Kanar Mevlâna Mevlâna

Kelepçeli bileklerim
 Sana ayan dileklerim
 Geldi sana meleklerim
 Sunar Mevlâna Mevlâna

Tövbe etti, dağlar, taşlar
 Sana âşık bütün başlar
 Gözlerimden akan yaşlar
 Akar Mevlâna Mevlâna

Güler, yanar senelerce
 Bağrı kanar hece hece
 Akşam, sabah ve her gece
 Anar Mevlâna Mevlâna

28. NE GÜZELDİR

Göreve koş günaydınla
 Ne güzeldir ne güzeldir
 Ve sohbeti hoş aydınla
 Ne güzeldir ne güzeldir

Hane ocağın şenlensin
 Çoluk-çocuk neşelensin
 Kıraç toprak eşelensin
 Ne güzeldir ne güzeldir

Güçlenmeli dostluk bağı
Büyüsünde sevgi çağı
Gönül hasetten ırağı
Ne güzeldir ne güzeldir

Yâr mektubun her satırı
Bir fincan kahve hatırı
Bayram Velinin yatırı
Ne güzeldir ne güzeldir

Zaman saati her yanı
Sabır işler yelkovanı
İçten sevmektir vatanı
Ne güzeldir ne güzeldir

Güvercine barış yolu
Küheylana yarış yol
Al bayrağa Anadolu
Ne güzeldir ne güzeldir

Hacı Bektaş, Ahi Evran
Çağ gelişir, büyür devran
Ahlâk, İman, edep, erkân
Ne güzeldir ne güzeldir

Yunus Emrem sevgi piri
Okudukça diri diri
Ozan Güler'in şiiri
Ne güzeldir ne güzeldir

29. O Z A N C A

Her çiçekte renk şöleni
Bereket var bu toprakta
Vardır bunun bir nedeni
Memleket var şu uzakta

Sabırla aşmak dağları
Baharın güzel çağları
Balık olta ve ağları
Hareket var bu kuşakta

Desenli Sivas kilimi
Halk kültürü ve bilimi
Portakal, elma dilimi
Saadet var bu şafakta

Zakkum ağacı zehirli
Trenler varki tehirlil
Köylü, kasaba, şehirli
Adalet var şu sokakta

Güvercinler şadırvanda
Gelin, güveği divanda
Kına yakılır eyvanda
Muhabbet var bu çardakta

Bir hoş eser bahar yeli
Kimi uslu, kimi deli
Yaradanla dost bir veli
Hidayet var bu ocakta

Şiir var ki destan olur
 Kumaş var ki kaftan olur
 Toprak var ki vatan olur
 Letafet var şu yaprakta

Yazıldı şiir ozanca
 Varı ekledik kazanca
 Ana, baba, dayı, amca
 Ziyafet var bu durakta

Hey Geylani, özde kalsın
 Ay aydınlık gözde kalsın
 Türkü olup sözde kalsın
 Hürriyet var al bayrakta

30. ÖĞRETMENİM

Işıl ışıl gözlerine
 Acı-tatlı sözlerine
 Apaydınlık özlerine
 Hayran olam öğretmenim

Tebeşirli ellerine
 Şarkı, türkü dillerine
 Ufuktaki gözlerine
 Kurban olam öğretmenim

A'dan Z'ye tek başına
 Güzel ahlak savaşına
 Katıksız olan aşına
 Ayran olam öğretmenim

Alev alev, ışık ışık
İlim irfanla karışık
Dostla, düşmanla barışık
Sevgi sana öğretmenim

Olmazsa da, evin, bağıın
Anadolu hep toprağıın
Özgürdür hep al bayrağıın
Saygı sana öğretmenim

Adın ulu yüce, derin
Bütün insanlık eserin
Bunca emek, alın terin
Hürmet sana öğretmenim

Güneyin uzak köyünden
Küçüğünden, büyüğünden
Ahmetlerden, Zeyneplerden
Selam sana öğretmenim

Şiir şiir, türkü türkü
Ve yetmiş iki milyon Türk'ü
Önder ettik Atatürk'ü
Binler yaşa öğretmenim
Sen ok yaşa öğretmenim

31. SELÇUKYA'DA

Konya'da selam güncedir
 Selçukya' da bilmededir
 Folklorda hece hecedir
 Hocam Saim Sakaoğlu

Erce, Yunusça, Mevlâna
 Bilgece durmuş divana
 Bildiri sunmuş dört yana
 Hocam Saim Sakaoğlu

Konya'nın Meral Bağı'nda
 Hoca Yesevi çağında
 Halk kültürü ışığında
 Hocam Saim Sakaoğlu

Ders verir şimdi Konya'da
 Adı bilinir dünyada
 Bayburt, Niksar, Sakarya'da
 Hocam Saim Sakaoğlu

Türk dilinin şehriyarı
 Türkistan, Özbek diyarı
 Konya'mızın iftiharı
 Hocam Saim Sakaoğlu

32. TARLAYA

Seher vaktiyle beraber
 Koşun tarlaya tarlaya
 Kadın, erkek birer birer
 Dolun tarlaya tarlaya

Tarlam benim yerim göğüm
Kucağında büyüdüğüm
Tomar tomar, düğüm düğüm
Varın tarlaya tarlaya

Orda dağım, orda bağım
Ayranım, yoğurdum, yağım
Sen de ölüm, sen de sağım
Bakın tarlaya tarlaya

Buram buram, burcu burcu
Mavi, yeşil ve turuncu
Kimin harcı, kimin borcu
Yakın tarlaya tarlayı

Tarlamda var çiçek çiçek
Kuşlar uçar benek benek
Buğday, arpa öbek öbek
Ekin tarlaya tarlaya.

Bereketli toprağı var
Zümrüt gibi yaprağı var
Ay yıldızlı bayrağı var
Çakan tarlaya tarlaya

Âşık Güler yeter gayri
Fazla sözün olmaz hayrı
Bölük bölük, ayrı ayrı
Akın tarlaya tarlaya.

33. TÜRKMEN KIZI

Çadırlarda, obalarda
 Yaylalarda, ovalarda
 Taş yapılı odalarda
 Gördüm seni Türkmen kızı

Dağmalık kaşıklarda
 Saz ozanı âşıklarda
 Çiçek çiçek saksılarda
 Gördüm seni Türkmen kızı

Tarihlere geçmiş adın
 Harpte erkek, evde kadın
 Koca yurdu sarmış yâdın
 Bin bir renkli halılarda

Çam kokulu yalılarda
 Ne yazık ki çalılarda
 Gördüm seni Türkmen kızı

Nakiş nakış çinilerde
 Nar tanesi sinilerde
 Ağıt ağıt ninnilerde
 Gördüm seni Türkmen kızı

Türkmen kızının sazi var
 Aslı kadar bir nazi var
 Şu dünyada pek azı var
 Gördüm seni Türkmen kızı

34. YAKTI GEÇTİ

Bir yel gibi geldi, geçti

Bir kerede baktı, geçti

Nazlı nazlı gülümsedi

Gül boyuncuk taktı, geçti

Başı karlı Toroslardan

Can evime çaktı, geçti

Hesap, kitap edemedim

Sorgu, sual vakti, geçti

Güneş gibi sardı bizi

Şu gönlümü yaktı, geçti

Çöle döndüm, var demedim

Bir sel gibi aktı, geçti.

35. YEDİ YÜZ YIL SONRA MEVLÂNA

Nur doğuyordu Tebriz'de

Muştu muştu gül deste

Büyüdü çağ çağ zaman

Hûdavendigâr-ı Şems'te

"Kon" dedi, indi Konya'ya

Ney ve kudum bir nefeste

Tennûre oldu her ocak

Semâ ile vücut beste

Belh'te Tebriz'de her yerde
Mesnevi ığ oldu seste,

Ve yedi yüz yıl sonra da
Mevlâna âşkı herkeste

36. YUNUS DİYE

Açan gülde, coşan selde
Seller Yunus diye söyler
Akça tlde, esen yelde
Yeller Yunus diye söyler

Yedi yüzyıl geçse bile
Kırk yıl çekti bunca ile
Eserleri dilden dile
Eller Yunus diye söyler

Divanında gökçe izi
İnci gibi dizi dizi
Candan cana sardı bizi
Diller Yunus diye söyler

Sarı köyde yaşar idi
İlim, irfan taşar idi
Dağı, taşı aşar idi
Dallar Yunus diye söyler

Tapduk yolunda karınca
Odun toplayıp varınca
Yüce dergâha varınca
Yollar Yunus diye söyler

Tenler toprağa karışa
 Sevgide girsek yarışa
 Körfez'de ersek barışa
 Kullar Yunus diye söyler

Emre adı özde güzel
 Dilde güzel sözde güzel
 Yanmış, pişmiş közde güzel
 Küller Yunus diye söyler

Âşık Güler, var Yunus'a
 Bağdat, Halep ve Tunus'a
 Merhaba der her ulusa
 Güller Yunus diye söyler

37. YUNUS GİBİ

Adım belli, gönlüm deli
 Gezer gezer Yunus gibi
 Ne dervişim, ne de veli
 Sezer sezer Yunus gibi

Yeri, yurdu ve mekânı
 Allah evi öz vatani
 Bir tutarsam kör şeytani
 Ezer ezer Yunus gibi

Ceviz değil, bu kestane
 Fâni dünya bir hastane
 Damla damla, tane tane
 Süzer süzer Yunus gibi

Çoluk çocuk tasası yok
 Malı, mülkü kasası yok
 Musa gibi asası yok
 Yüzer yüzer Yunus gibi

Güler söyler ağlayarak
 Yüreğini dağlayarak
 Kara yası bağlayarak
 Çözer çözer Yunus gibi.

38. YUNUSUM

Bir çığıktır kopar gider
 Aşar Yunusum Yunusum
 Taptuğu'na koşar gider
 Taşar Yunusum Yunusum

Aşk oduyla yandı gönül
 Hak dostuna kandı gönül
 Şol cenneti sandı gönül
 Koşar Yunusum Yunusum

Hani derviş nerde koyun
 Çalap diye yandı soyun
 Boşa gitti bunca oyun
 Şaşar Yunusum Yunusum

Derviş gönlü taş gerekti
 Koyundan yavaş gerekti
 Buy olda savaş gerekti
 Yaşar Yunusum Yunusum

Güler derki ben Yunusum
 Yanan sönen bir fanusum
 Tenim, kanım, düşüm, usum
 Coşar Yunusum Yunusum.

39. ZAM GELİYOR

Aman dostlar bu nasıl iş
 Zam üstüne zam geliyor
 Bozuk düzen alış, veriş
 Suyu bile zam geliyor

Her gelen gün dünden beter
 Kömür biter, odun ister
 Bunca zülüm artık yeter
 Çaya bile zam geliyor

Gaza, yağa hasret kaldık
 Yanlış yere kapı çaldık
 İMF'den emir aldık
 Gaza bile zam geliyor

Bir çık ta pazarı dolan
 Kilo noksan, metre yalan
 Köylü, kentli oldu talan
 Tuza bile zam geliyor

Bakkaldan, çakaldan kazık
 Fakir, fukaraya yazık
 Yutulmuyor yavan azık
 Eze eze zam geliyor

Umut bağlandı kumara
Her an değişir numara
Düşüş gelmez, yek dubara
Saya saya zam geliyor

Şu komprador burjuvazi
Kimi de yaşar fantazi
Zengin, ağa, patron razı
Kara kara zam geliyor

Sürer mi bu bozuk düzen
Bizi karada yüzdüren
Hepimizi çokça üzen
Vura vura zam geliyor

Zam paketi hazırlandı
Dar boğazdır bunun adı
Hayatın tadı kalmadı
Dura dura zam geliyor

Yedek parça, benzin, oto
Piyango, şans, spor toto
Zamlar edilmiyor veto
Yana yana zam geliyor

Fazla oldu hey Geylani
Hasta düştük ilaç hani
Umut, hayal, yok erzani
Zam üstüne zam geliyor

5.4. ON BİR HECELİ ŞİİRLER

40. 10 NİSAN GÜNÜ

Emanettir size güzel yurdumun
 Geceden gündüze görevde polis
 Değeri biçilmez kıymeti onun
 Kendini adanmış millete polis

Biz rahat uyurken kendi uyumaz
 Sıcak, soğuk demez ayakta kış, yaz
 “Asayiş berkemal” tutanakta yaz
 Kendini adanmış devlete polis

Babacan insandır karakollarda
 Hazarda, seferde, karlı yollarda
 Vatan sevgisiyle coşar onlar da
 Kendini adanmış hizmete polis

Her zaman cesurdur, genç ve zindedir
 Kemal Atatürk'ün tek izindedir
 Hırsızın, hainin hep peşindedir
 Kendini adanmış gurbete polis

Defne yeşilinden mutluluk vermiş
 Düşküne, mazluma kol, kanat germiş
 Şehit olanları vuslata ermiş
 Kendini adanmış nöbete polis

41. AL GÜLÜM

Kar beyazım, telli sazım, bal gülüm
 Yaprak yaprak, tane tane dal gülüm
 Ovalarda altın başak sümbülüm
 Beyaz gülüm, sarı gülüm, al gülüm

42. ALMANYA ACISI

Yıldırım tel geldi şu Almanya'dan
 Kardeşin hastadır gel diye yazmış
 Moralim bozuktu dünkü rüyadan
 Kardeşin yoldadır tel diye yazmış

Ani bayılmışım teli alınca
 Ağabeyim ölmüş yalnız kalınca
 Herkes ağlamış bu haberi salınca
 Bu nasıl kadermiş el diye yazmış

İşçi diye Almanya'ya gitmişti
 Neyi varsa bir kenara itmişti
 Meğer ölüm varmış, vakit bitmişti
 Ölüme çare yok bil diye yazmış

Bir Pazar günü düştük yollara
 Uçak geliyor, İstanbul, Ankara
 Luftansa uçağı indi alana
 Annemin yanına al diye yazmış

Kol kola girerek tabutu aldık
 Bir matem ki nasıl giryana daldık
 Köylere, kentlere haberler saldık
 Bu kara haberi sal diye yazmış

Âşık Geylaniyim, bahtım karadır
 Kaç bahar geçiyor gönlüm yaradır
 Ağlamak, sızlamak geçmez paradır
 Mezarın başında kal diye yazmış.

43. ANADOLU FOLKLORU

Anadolu'm baştanbaşa ilimdir
 Türk folkloru rengârenktir güzeldir
 Adetlerle, törelerle bilimdir
 Kâh şarkıdır, kâh türküdür, gazeldir

Kimi İzmir, kimi Mardin, kimi Van
 Kimi Kars'tır kimi Urfa, Ardahan
 Halk kültürü, halk bilimi bu vatan
 Harmandalı, Sarızeybek dildedir

Bir ses gelir "Urfalıyım ezelden"
 Bağrı yanık vazgeçemem güzelden
 Mani olur, türkü olur tez elden
 Lorke oynar ince kuşak beldedir

Hem Vanlıyım, hem şanlıyım, dağlıyım
 Veysel gibi toprağıma bağılıyım
 Halk ozanı zaten Kara (ç) dağlıyım
 Hoyrat gibi gözyaşlarım seldedir

Davul zurna eşliğinde halayım
 Kemençenin oyununda balayım
 Şeyh Şamilim kılıç kalkan alayım
 Ben dadaşım kama, bıçak eldedir

Türk oğluyum benim özüm töredir
 Efsanedir, hikâyedir, yöredir
 Halk bilimi mizacıma göredir
 Destanları, ağıtları dildedir

Edirne'den Taşkent'te dek bu ses var
 Türküler var, hoyratlar var, nefes var
 Yeter gayri ne coşarsın ey şair
 Gelenekler, görenekler hep şiir
 Vatan birdir, bayrak birdir, töre bir
 Halk bilimi köy, kasaba ildedir.

44. ANALAR

Analar analar şefkat dolusun
 Barışta yağmur, savaşta dolusun
 Kimsede bulunmaz sendeki sevgi
 Benim gözlerimde Anadolu'sun

Ayşesin, Fatmasın, Nene Hatunsun
 Bal özünde petek, ak-pâk durusun
 İyilik perisi, pamuk prenses
 Seni kem gözlerden Allah korusun

Analar analar sevgi dolusun
 Benim gözlerimde Anadolu'sun

45. ANAMA MEKTUP

Sual etsen şükürler ki mutluyuz
 Dost başına size sağlık, kutluyuz
 Yarınılardan daha çok umutluyuz
 Ezgi taşan gelen pula merhaba

Derde ilaç analara söz yoktur
Başa taçtır ondan sıcak köz yoktur
Herkes muhtaç bağı yanık öz yoktur
Ana diye yanan kula merhaba

Dilim yetmez varlığını öveyim
Kar, fırtına, karakışta geleyim
“Ana gibi yâr olamaz” diyeyim
Resim salan düşen yola merhaba

Hasret kaldık bu yaz belki geliriz
Sağlık, huzur, mutluluklar dileriz
Küçük, büyük ellerinden öperiz
Bizi saran açan kola merhaba

Geylaniyim, ben anama hayranım
Yaz gelende bakraç bakraç ayranım
Uçan kuştan, esen yelden soranım
Hazır olan, sağa-sola merhaba.

46. ÂŞİK MAHZUNİ

Hak'tan yana halkı gerçek severdi
Bu toprağın ozanıydı Mahzuni
Doğruluktan ayrılmayan bir erdi
Halkımızın ozanıydı Mahzuni

Acı haber Almanya'dan duyuldu
Kartal gibi gökten yere süzüldü
Kadın, erkek, cümle âlem üzüldü
Bu toprağın ozanıydı Mahzuni

İnanmıştı Muhammed'e, Ali'ye
 Gönül dostu Hacı Bektaş Veli'ye
 Türküleri kaldı bize hediye
 Bu ulusun ozanıydı Mahzuni

Sözlerini dopra dopra atardı
 Hortumcuya, vurguncuya çatardı
 Saz teline hoş nağmeler katardı
 Fakirlerin ozanıydı Mahzuni

Hey Geylani sen de iyilik dile
 Mahzuni Şerif hiç yapmadı hile
 Bir yaz günü konuk oldu Veysel'e
 Bu toprağın ozanıydı Mahzuni

47. ÂŞIK YOKSUL DERVİŞ'E ŞİİR

Bacı Sultan Hak Halil-i erenler
 Ehlibeyt'ten lale sümbül dermişim
 Gurbet elde selam, seda verenler
 Sazı güzel Âşık Yoksul Dervişim

Sazındaki değişine hayranım
 Hacı Bektaş, Yunus Emre fermanım
 Üçler, beşler, yedilerden dermanım
 Yazı güzel Âşık Yoksul Dervişim

Kubatlardan Karacalar Köyü'nden
 Pir Sultan Abdal'dan, Âşık Veysel'den
 Bade içmiş Deryami'nin elinden
 Nazı güzel Âşık Yoksul Derviş'im

Elmadağ'da hava soğuk kar şimdi
 Hevenklerde üzüm, ayva, nar şimdi
 Sevenleri gül gülistan yâr şimdi
 Sözü güzel Âşık Yoksul Dervişim

Geylâniyim gökçe destan yazanım
 İlbahar, yaz geldi geçti hazanım
 Haksızlığa baş kaldıran ozanım
 Özü güzel Âşık Yoksul Dervişim

48. ÂŞIKLAR KONYA'DA

Âşıklar toplandı yine Konya'da
 Gelen cümlesine yâr selam söyle
 Kimi atlı gitti, kimi de yaya
 Âşık Veysel'ime yâr selam söyle.

Konya Ovası'nda sazlar vurulur
 Düğünlü, dernekli halay kurulur
 Güzeller dizilir divan durulur
 Sefil Selim'e yâr selam söyle

"Kars'tan Çobanoğlu, Hamit İlhami
 Şeref Taşlıova, Âşık Mihmani,
 Rüstem Alyansoğlu, Mevlüt İhsani"
 Âşık Reyhanî'ye yâr selam söyle

Konya ili âşıkların durağı
 Yağmur gelir, dolu gelir kırağı
 Kimi oğul balı, kimi yapağı
 Âşık Feymani'ye yâr selam söyle

Feyzi Halıcı'dan Tahir Kutsi'ye
 Âşıklar bayramı kaldı hediye
 Hüdai, Divani ve Hiçrani'ye
 Âşık Geylani'den yâr selam söyle

49. ATATÜRK

Sen öldün öleli dünya karıştı
 Kimiler küstü, kimiler barıştı
 Seni bilen kadın, erkek yarıştı
 Hep izinde kalan olduk Atatürk

Devrim dedik devrimine yapıştık
 İrfan ilen, ilim ilen çarpıştık
 Bunca yıldır hep bu yolda savaştık
 İrfanını alan olduk Atatürk

Okul açtık, köprü yaptık, yol açtık
 Kentten köye karış karış dolaştık
 Işığınla nice dağları aştık
 Daha fazla Bilan olduk Atatürk

Bu İstanbul, bu Ankara, şu İzmir
 Ardahan'dan Edirne' ye hepsi bir
 Dilde türkü, dilde şarkı ve şiir
 Seni her dem anan olduk Atatürk

Kimisi de devrim dedi devirdi
 Gözlerini eserinden çevirdi
 Şu vatani didik didik kemirdi
 Nice nice plan kurduk Atatürk

Güzel sözün: Türk, öğün, çalış, güven
 Türk'ü sayan, Türk'ü seven ve öven
 Ey Türkoğlu sen de bunları öğren
 Huzurunda divan durduk Atatürk

Geylaniyim destanımı yazarım
 Seni bilmeyenin mezarını kazarım
 İlham geldi ufuklarda nazarım
 Seni sevdim, yalan çıktık Atatürk

50. BENDEN İÇERİ

Şiir ummanında çözülmez bağdın
 Yurdun toprağında bir irem bağdın
 'Erciyes'ten Kopan Çığ' uçtu, gitti
 'Benden İçeri'de bir yanar dağdın.

51. BENİM ÖĞRETMENİM

Eğitim yolunda adanmış bir er
 Benim öğretmenim Erdoğan Toker
 Tarihi anlatır hem birer birer
 Benim öğretmenim Erdoğan Toker

Gerçek söylediği ne güzel yolmuş
 Atatürk yolunda irfanla dolmuş
 Onun eserleri öğretmen olmuş
 Benim öğretmenim Erdoğan Toker

Yıllardan sonra ona kavuşmak
 Telefonla dahi biraz konuşmak
 Aşk ile sevgiyle canca tutuşmak
 Benim öğretmenim Erdoğan Toker

Telefon açmıştım, bir bayram günü
 Hocamın adı var, geçmişte ünü
 Saygıyla anarım dünü, bugünü
 Benim öğretmenim Erdoğan Toker

Güneydoğu ova Hilvan bozkırı
 Mardin'i, Urfa'yı, Diyarbakır'ı
 Gezdim Kırşehir'i bir de Çankırı
 Benim öğretmenim Erdoğan Toker

Ömrüne bereket, hocam çok yaşa
 Hem elin, ayağın değmesin taşta
 Yakarışım sonsuz, varmalı arşa
 Benim öğretmenim Erdoğan Toker

Yüce dağ başında kar var, boran var
 Sevgi evreninde kafa yoran var
 İyiyi, güzeli her an soran var
 Benim öğretmenim Erdoğan Toker

Ozanım dert etme bu sözler yeter
 Ayrılık, gayrılık ölümden beter
 Kadir Gülerim ben, elinden öper
 Benim öğretmenim Erdoğan Toker

52. BİR YİĞİT ASKERE TÜRKÜ

Sen göklere doğru şahlan süvari
 Sen ey şanlı asker, yiğit kahraman
 Cennete yoldaşın Müslim Buhari
 Seninle övünsün şu aziz vatan

Yağız at üstünde bayrak gibisin
 Mehmed'in elinde sancak gibisin
 Allah'ın rahmeti üstüne olsun
 Şehitler yatağı toprak gibisin

Atınla bir olup, uçtun dörtnala
 Dönsen yuvamıza, versen bir mola
 Hatıranı saklar bu resim hâlâ
 Seninle bir daha girsek kol kola

Seninle ne denli övünsek yeri
 Gidenler bir daha dönmedi geri
 Ordumun en şanlı, yiğit askeri
 Unutma ne olur sen de bizleri.

53. BULUNUR

Tek sevgine layık canan bulunur
 İfadene hayran, kanan bulunur
 'Sevgide ölçü yok' bu bir gerçektir
 Halini soracak, anan bulunur.

54. DAVET

Evimiz kapımız her zaman açık
 Buyurun haneye, gül Musa kardeş.
 Arayıp, sorarsan hemen şuraçık
 Ne zaman istersen gel Musa kardeş.

"Fakirlik, zenginlik dediğin ne ki"
 Bir gece ansızın geliriz belki
 Özümüz güzeldir, dosta tiryaki
 Adresim açıktır, bul Musa kardeş.

Bana öyle bakma, bir saf ozanım
 Hâkkın deryasında, bin bir kazanım
 Muhabbet üstüne destan yazanım
 El ele verelim, Kul Musa kardeş.

İnsan dostlarıyla, rahat buluyor
 Gönülden gönüle sohbet oluyor
 İnsana mutluluk, huzur veriyor
 Hakikat ehliyiz bil Musa kardeş.

Ozanca Gülerim ettim sözümü
 Dostlarıma fedâ iki gözümü
 Doyulmaz sohbeta verdim özümü
 En tatlı, en acı dil Musa kardeş.

55. DİYARBAKIR

Mardin kapı, Urfa kapı, Dağkapı
 Sende petrol, sende maden ve bakır
 Kara Amida'sın ey güzel yapı
 Göklerde bayraksın hey Diyarbakır

Koca altın çağın mermer büstüne
 Tarihi Bizans'ın inat üstüne
 Annemin tertemiz ak- pak sütüne
 Yegâne ocaksın hey Diyarbakır

'Diyarbakır etrafında bağlar var'
 Kara taşlı surlarında çağlar var
 Karacadağ gibi yüce dağlar var
 Güneyde sancaksın hey Diyarbakır

Hele paşam mendil salla sen de lo
 epik oyna, lorke oyna, Delilo
 Bir kurşuna kurban gitti Koero
 Başımda ardaksın hey Diyarbakır

Aklımdan gitmiyor Seyran tepesi
 Gazi Köşkü, Dicle, Aslan eşmesi
 Kavunu, Karpuzu, badem ezmesi
 Bir altın anaksın oy Diyarbakır

Cahit Sıtkı, Gökalp, Ali Emiri
 Sezai Karakoç, Ahmet Arifi
 Süleyman Nazif'tir ünlü şairi
 Bir coşkun ırmaksın Hey Diyarbakır

Tarihin, şerefin, ünün var senin
 Surların efsane, hem Ben-u Senin
 Melik Ahmet, Saray kapı, beden'in
 Gözlerden uzaksın hey Diyarbakır

Yedikardeş Burcu, Ulu camin var
 şehitler, gaziler, erenlerin var
 Celal Güzelses'ten türkülerin var
 Nazardan saklasın Hey Diyarbakır.

56. DOSTLUK

İnsan sevdiğini severse arar
 Savunma versem de ne işe yarar

Sevgiden, saygıdan başka neyim var
 Can güzel dostum Mehmet Turan Yarar

Adınız bir kez kalbime yazılmış
Bıçakla mermere sanki kazınmış

Vazgeçemem sizden, kararım karar
Bu yolla baş koydum etsem de zarar

İşin başı sağlık cümleye yarar
Bu bir arzuhaldir gül Turan Yarar

Bir kez ihmal ettim Allah (i)çin ne var
Dostluğum sizlerle mezara kadar

Anlamıyorum bu nasıl bir yorum
Nerede hata yaptım düşünüyorum

Nihayet insanın, çelişsem ne var
Beni sevip sayan odur gerçek yar

Üç günlük dünyada olmasın zarar
Bu şiirim size kalsın yadigâr

57. DÖRTLEMELER

Bize tatlı ele ekşi balımız
Geçer akçe değil bizim malımız
Şaştık artık şu dünyanın haline
Her açıшта boşa çıkar falımız.

58. DÖRTLÜK

Bir zalim feleğin düştüm ağına
Ah tozu, dumanı kör etti beni
Kevensiz, ardıçsız çıplak dağına
Bu uçsuz, bucaksız yer etti beni

59. DÜNYADA

Fakiri, zengini bir tutmak güzel
 Şu nefreti, kini unutmak güzel
 Üç günlük fani ve yalan dünyada!
 Kardeşçe bayramı kutlamak güzel

60. EKREM KARAKAŞ

Ticaret Borsası'nda bir ömür geçti
 Çalıştı sabırla Ekrem Karakaş
 Otuz üç yıl oldu borsayı seçti
 Uğraştı gururla Ekrem Karakaş

Tanrı'nın rahmeti bir başka ihsan
 Meclisin gülüdür babacan insan
 Herkesin saydığı onursal başkan
 Ayrıldı onurla Ekrem Karakaş

Yakın dostlarından Fahri Sevil'le
 Çelik, Özbaş, Candal, Özşarlak ile
 Hayatı boyunca yapmadı hile
 Borsanın direği Ekrem Karakaş

Bu bir övgü değil, dinle arkadaş
 İyi dost, güzel insan, örnek vatandaş
 Dar günlerin dostu, güvenli sırdaş
 Hayatın gerçeği Ekrem Karakaş

Ozanca burada ben duramazdım
 Sizin için güzel bir destan yazdım
 Gönlüme işledim mermere kazdım
 Bir baba yüreği Ekrem Karakaş

Adını bir yere vermemiz gerek
 Sizin için çiçek dermemiz gerek
 Sonunda vuslata ermemiz gerek
 Söke'nin çiçeği Ekrem Karakaş

Temeli sağlamdır şu taş binanın
 Yalana gelmiyor bu baş inanın
 Tebrike layıktır böyle insanın
 Aydın'ın İl Beyi Ekrem Karakaş

Kültüre, sanata kol kanat olmuş
 Ticaret, siyaset, ziraat olmuş
 Hürriyet, adalet, demokrat olmuş
 Arının peteği Ekrem Karakaş

Şairim ne desen takdire değer
 Bir gün buralardan göçersek eğer
 O bir alperendir öğrendik meğer
 İnsanlık örneği Ekrem Karakaş.

61. FARELERİN TÜRKÜSÜ

Ucuz diye bir haneye yerleştik
 Gece - gündüz farelerle dertleştik
 Daha sonra savaş çıktı ödeştik
 Kitapları parça etmiş fareler

Bir köşede birkaç kuruş saklıydı
 Acıkışlar zavallılar haklıydı
 Kimi boz benekli, kimi daklıydı
 Paraları harap etmiş fareler

Koca bir yıl, on iki ay, dört mevsim
Farelerle ben kavgamı sürmüşüm
Tuzak kurdum, zehir attım tüm işim
Yorganları parça ekmiş fareler

Hanım dedim, bileziğin satayım
Şöyle güzel bir kaleşinkof alayım
Gezden, gözden, arpacıktan atayım
Yastıkları parça etmiş fareler

Bir gün reis gelip, masama durdu
'Ateş kes yapalım' diye tutturdu
Bazan yalvardı, bazan kudurdu
Halıları parça etmiş fareler

Çok kızmıştım, ateş kese yok dedim
Bir kez daha bıçağımı biledim
Size karşı, benim kinim çok dedim
Mintanları parça etmiş fareler

Zaman zaman farelere çok azdım
Hepsinin mezarı elimle kazdım
Gerçek olan bu destanı ben yazdım
Fistanları parça etmiş fareler

Kimi kaçtı, kimi öldü, yok oldu
Kara kedim bu şölende tok oldu
Hey Geylani, yeter artık çok oldu
Evi, barkı harap etmiş fareler.

62. GERÇEK ZOR OLDU

Benden selam sana Âşık Gülhani
 Hâl, hatırın sormak gerçek zor oldu
 Anaya, babaya olduk yabancı
 Gözler melül melül yürek kor oldu

Kardeşi kardeşe ettiler düşman
 İnsanı doğduğuna ettiler pişman
 Hep boşu boşuna geçiyor zaman
 Yeşili, mavisi şimdi mor oldu

Bu nasıl âlemdir dostum Gülhani
 Düzen bozuk gider, çare yok, fani
 Ekinler boy vermiş başaklar hani
 Siyahı, beyazı şimdi dor oldu

Kışlar soğuk geçer, ayaz mı ayaz
 Mevsimler bir tuhaf yakıyor bu yaz
 Karpuzlar da şimdi kelek bembeyaz
 Sütler bozuk çıktı peynir lor oldu

Dert bir değil, iki değil, beş değil
 Hayal değil, yalan değil, düş değil
 Bu yenilgi nakavt değil, tuş değil
 Saat bozuk çalar, zaman çor oldu

Geylaniyim şikâyetim yok benim
 Yunus gibi ikametim yok benim
 Az kanaat benim karnım tok benim
 Daldan dala gönül uçtu bor oldu.

63. GÖRMEĞE GELDİM

On dört asır geçti aşkınla yandım
Mübarek yüzünü görmeğe geldim
Adını her zaman kalbimde andım
Bastığın yerleri öpmeğe geldim

İsmin dilimdedir her zaman ezber
Rahmetin gül açar Allah-ü Ekber
İnsanlık önderi Yüce Peygamber
Canımı yoluna vermeğe geldim

Âlemlere rahmet hem de ekseni
Allah'a bir şükür tanıdık seni
Kemter kulunum esirge beni
Bahçelerden çiçek dermeğe geldim

Göklerde dönüyor şu garip kuşlar
Bahara gebedir bu kara kışlar
Dallarda yapraklar seni alkışlar
Sana kucak açıp germeğe geldim

Yan yana iki mim dünyaya ışık
Ötesi yalandır karma karışık
Fazilet sevdası hep sana âşık
Yüzümü tozuna sürmeğe geldim

Nebiler nebisi övmedim seni
Noksanım varise bağışla beni
Kutsal sözlerin en çağdaş en yeni
Aşkımı önüne sermeğe geldim

Âşık Geylaniyim bildim ilk defa
Saadet güneşi, sonsuzluk vefa
Kıl şefaatt ya Muhammed Mustafa
Huzuruna varıp ermeğe geldim

64. GURBETTE BAYRAM

Kesilmiş tavuk, kesilmiş kaz, hindi
Bu bayram yine gurbetteyim şimdi
Gönül yarası bir daha depreşip dindi
Bu bayram yine gurbetteyim şimdi

65. GÜL OLUR DİYE

Bize öğüdü var büyük Ata'nın
Damlaya damlaya göl olur diye
Yan gelip gölgede tembel yatanın
Gün gelir ocağı çöl olur diye.

Işıkları en az gerekse yakın
Huzura kavuşma, gelecek yakın
Çalışkan olmayı unutma sakın
Zamanla harmanın bol olur diye.

Çoğu kez işime yaya giderim
"Yürüme sağlıktır" derdi pederim
Her şeyi ölçülü kullanın derim
Ocağın şenlenir şol olur diye.

Tembellik hoş olmaz karanlık pusu
Akışı ahenkli şadırvanda su
Verimlilik güzel işin doğrusu
Uygarlık yolunda yol olur diye.

Yan yana çalışmak birlikte güzel
 Sevgiler sımsıcak dirlikte güzel
 Savurganı sevmem, mertlikte güzel
 Dal-budak yeşerir kol olur diye.

Ozan Gülerim ben yazdım sözümü
 Verimli olmada buldum zm
 Vatan için olsa iki gözümü
 Yoluna fedadır gl olur diye

66. GÜN SENİNLE GÜZEL EVİN KADINI

Tarihe yazmışlar senin adını
 Gün seninle güzel evin hanımı
 Gönlüme kazmışlar değer yapını
 Gün seninle güzel evin kadını

Allah'tan dilerim her muradını
 Hiç senden başkası vermez tadını
 Geceme ren katmış senin yâdını
 Gün seninle güzel evin hanımı

Adını yazmışlar tunca, mermere
 Ressama, şaire, bunca esere
 Layıksın her zaman gonca gllere
 Gün seninle güzel evin kadını

Desende, gergefte gz nurusun sen
 Mutlu yuvaların huzurusun sen
 Bu güzel vatanın onurusun sen
 Gün seninle güzel evin hanımı

Güzelsin, iyisin, dilber gibisin
 Soframda tat veren biber gibisin
 Kimi zaman bana Güler gibisin
 Gün seninle güzel evin kadını

67. G Ü Z E L İ M

Fazla böbürlenme benim güzelim
 Yoksa en sonunda el alır, gider
 Gel bu aşkımızı akla düzelim yoksa
 En sonunda yel alır, gider.

Şu dağların başı karlı dumandır
 Ben Mecnun, sen Leyla her şey ayandır
 Söyle güzel gelişin ne zamandır
 Yoksa en sonunda sel alır, gider.

Ne olur ne olur ha bana kıyma
 Gel imana gayri, şeytana uyma
 El "kal-u kil" eder, sakın aldanma
 Yoksa en sonunda kel alır gider

68. G Ü Z E L Y U R D U M

Güzel yurdum bir vatana bedelsin
 Şeref senin, namus senin, ar senin
 Bir poyrazsın, bir meltemsın, bir yelsin
 Yağmur senin, dolu senin, kar senin.

Boz dağında üveyikler uçarda
 Diyarbakır delilosu hovarda
 Sırma saçlım, ince belli şalvarda
 Zeybek senin, çepik senin, bar senin

Her köşede cennet gibi bağın var
 Süphan gibi, Ağrı gibi dağın var
 Kaymak gibi, petek gibi yağın var
 Elma senin, ayva senin, nar senin

Güler derki; vermem seni ellere
 Kurban olam işve, nazlı dillere
 Bezenmişsin baştanbaşa güllere
 Ana senin, bacı senin, yâr senin.

69. GÜZELDİR

Kebabın güzeli közde güzeldir
 Bakışın güzeli gözde güzeldir
 Kim ne derse desin, bilelim ey dost,
 Sözün en güzeli: özde güzeldir

70. HACİHALİL PAŞA KÜTÜPHANESİ

Halk kütüphanesi yaşar Söke'de
 Armağan edenin bir namı vardır

Tarihe mal olmuş odalar baştan
 Yaşlı bir ananın ilhamı vardır

Işıklar nur saçar her pencereden
 Okunan kitabın kelâmı vardır

Hoş ve huzur dolu okuyanlara
 Gelene, gidene selamı vardır

Kalıcı eserin gençlere örnek
 Rahmetle yâd etmek anlamı vardır

Sağ olsun Fıratlar çok hayırsever
Kütüphane, okul, devamı vardır

Güzeldir vatana eserler katmak
Yüce Mevlamızın ikramı vardır

Yaz, kış nöbettedir her kitap şimdi
Hep sevgiden yana çabası vardır

Müjde olsun size Felekşan Hanım
Okuyan herkesin duası vardır

Kapısı açılır her gün dostlukla
Hacı Halil Paşa Tuğrası vardır.

71. İKİ DÖRTLÜK

Yüzden fazla eser vermiş kalıcı
Kimliğinde dede- torun halıcı
Konya, Selçukya'da irfan ocağı
Bir kültür deryası Feyzi halıcı.

Âşıkların dostu şiirin piri
Yetmiş yaşında hala dipdiri
Destanlar inde parlar şiiri
Sanatın ası Feyzi halıcı

72. KARABAĞ'DA

Karabağ'da çiçek açan her yerin
Alnında şafak gülü var her erin
Azerbaycan'da gençler feryat ediyor:
Ne olur onlara muhabbet gösterin.

73. KOCABAŞ ÇEŞMESİ

Anılmaya değer kazınmış taşa
Kaderde ne varsa yazılmış başa
Kevser gibi sudan iç kana kana
Kocabaş çeşmesi her vatandaşa

Kem söze, nefrete her zaman hayır
Susuz su vermek, en güzel hayır

Ali Kocabaş'ın armağanı bu
İkramı güzeldir şadırvanda su
Hayırseverleri yâd etmek gerek
Bir vefa borcudur işin doğrusu

Sevgiyle akıyor mermer taşlardan
Allah razı olsun Kocabaşlardan

74. KÖYLÜ KARDEŞİM

Çileye alışık, çalışmada tek
Her zaman çalışır köylü kardeşim
Tarlada, harmanda olur gözü pek
Bir güzel alışır köylü kardeşim.

Koyun güder, tarla sürer, bel vurur,
Yüzü güleç harmanına yel vurur,
Konargöçer, Yaradan'a el durur,
Ne çabuk barışır köylü kardeşim.

Vergi verir, asker olur vatana
 Saygı durur, toprakta yatana
 İçten bağlı ulu önder atana
 El ele yarışır köylü kardeşim.

Hürmetkârdır misafiri çok sever
 Horoz keser, Hindi keser, koç keser
 Sevimlidir, tatlı tatlı gülümser,
 Toprağa yapışır köylü kardeşim.

Pamuk eker, tütün eker, gül eker,
 Arpa biçer, buğday biçer, ter döker,
 Kumaş giyer, ipek giyer, şal giyer,
 Ne güzel yakışır köylü kardeşim.

Hey ozanım, sende gerçek köylüsün,
 Çayda Çıra, Sarı Zeybek gülüsün,
 Çal kavalı koyun, kuzu yürüsün,
 Huzura kavuşur köylü kardeşim.

75. MARDİN'E GÜZELLEME

Bir beyaz kartaldır göklere doğru
 Tarihi çınardır dalı Mardin'in
 Asur'dan Babil'e hem Artukoğlu
 Bir koca pınardır balı Mardin'in

Girnavas Höyük'te genç delikanlı
 Mardin Kalesi'nin başı dumanlı
 Çağ çağ beyaz suda gezer Sudanlı
 Lapa lapa kardır, dolu Mardin'in

Ömerli, Mahserti üzüm bağları
 Deyrül Zaferan'da geçmiş çağları
 Seyhan'dan sonradır Mazı dağları
 Dillerde Zinnar'dır yolu Mardin'in

Diyarbakır, Çınar, Mardin arası
 Mardin'le dans eder dağlar sırası
 Mezopotamya'nın yeşil ovası
 Bir başka diyardır ili Mardin'in

Ezan sesi, çan sesine karışır
 Küskünü dargını burda barışır
 Özova'da küheylanlar yarışır
 Sevdalı bir yârdır dili Mardin'in

Evleri taştıdır oyma nakışlı
 Kızları ceylandır, Yörük bakışlı
 Telkari işlenmiş, hızma takışlı
 Yirmi dört ayardır eli Mardin'in

Harzem'de Taceddin Mes'ut dergâhı
 Cihangir Türbesi, dost kiblegâhı
 Koçhisar, Dunaysır başkadır şahı
 Nisan'da bahardır seli Mardin'in

Cevat Paşa, Midyat bir Ulu Cami
 Artuklu Selçuklu, Roma, Sasani
 Sultan Şeyhmus'ta vardır Çelkâni
 Kale'de rüzgârdır beli Mardin'in

Kasım Tuğmaner'de eğledim niyaz
 Yeşilli'den aldım bir sepet kiraz
 Hasretim uzaktan Mardin'e biraz
 Benzeri az çıkar ulu Mardin'in

Dört dine inanmış yöre insanı
 Tur Abidin'de Hasankeyf hanı
 Abbara'da Hacı Kermo Meydanı
 Evinde kibardır kulu Mardin'in

Kızıltepe, Savur, Derik'i geçin
 Yeşil Kabala'dan erikler seçin
 Hem Kasr'a Belek'te Mırra'yı için
 Dağları mis kokar gülü Mardin'in

Milli Mücadele'de adın var senin
 Dünya tarihinde yâdın var senin
 Mahalli mutfakta tadın var senin
 Meryem Ana bakar Göllü Mardin'in

Ozanım haklısın gerçek sözlerin
 Mardin Kalesi'nde ela gözlerin
 Sıla hasretiyle yanar özlerin
 Nankörü köz yakar külü Mardin'in

76. MEHMEDİM

Bir zeytin dalı, ak güvercin gibi
 Alıp da uçuver şahlan Mehmedim,
 Melek gibi, ,Hızır gibi, cin gibi
 Hepsini saçiver aslan Mehmedim.

Volkan mısın, bomba mısın orada,
 Hem Havada, Hem Deniz'de, Karada,
 Dipçiklerle düşmanı ez arada,
 En önde koşuver tufan Mehmedim.

Anan senin doğurmuştur bugüne,
 Savaşa gidersin, sanki düğüne,
 Tarihe sığmazsın, lâıksın üne,
 Dağları aşiver, dayan Mehmedim

Hey Geylani, fazla söze ne gerek,
 Mehmedim düşmana Zehir-engerek
 Ulusuma Kara günde en gerek,
 Bir selâm çakıver Kurban Mehmedim

77. OLAYDIM

İnsanlar nankör ve insanlar huysuz
 Onlardan onlardan uzak olaydım
 Nehirler ak paktır, dağlar kusursuz
 Kenarda bir avuç toprak olmaydım

İnsanlar insanlar del etti beni
 Hileli fentleri sel etti beni
 Cümle yolsuzlukları kel etti beni
 Dağ başlarında ırmak olaydım

Bende hasretliği kara toprağın
 Bir ağaç altında defneyaprağın
 Göklerde özgür bir al bayrağın
 Rüzgârı bekleyen bayrak olaydım

78. ORMANA GÜZELLEME

Yeşersin yurdumun boş yamaçları
Dağları ormanda orman da güzel
Koyu gölgesinin gür ağaçları
Bağları ormanda orman da güzel

Gezince haz verir yeşil korunun
Bir gökkuşağıdır renkler morunun
Ormanlar can verir bin bir sorunun
Çağları ormanda orman da güzel

Kereste, pencere, kapı olursun
Telefon direği, yapı olursun
Kazmanın, baltanın sapı olursun
Belleri ormanda orman da güzel

Harmanda tırmık, ok, hem dirgen olur
Yaba, kağrı, saban, merdiven olur
Boyunduruk, sandal, taş döven olur
Elleri ormanda orman da güzel

Erozyonu önler karadut gibi
Meşe, ardıç, köknar, palamut gibi
Güney Toroslar'da bir umut gibi
Evleri ormanda orman da güzel

Turistler daha çok ormana koşar
Şahin, karga, keklik, bıldırcın yaşar
Tilki, tavşan, sansar dağları aşar
Tüyleri ormanda orman da güzel

Ağaçları seven ibadet eder
Yurdunu bir baştan imaret eder
Ormanları yakan ihanet eder
Külleri ormanda orman da güzel

Kimi nöbet tutmuş kol kanat germiş
İşçisi, köylüsü çiçekler dermiş
Göçüp gidenleri vuslata ermiş
Tenleri ormanda orman da güzel

Altından, gümüşten dalı var onun
Arılar bal yapar, balı var onun
Gemiden, vapurdan, Salı var onun
Dilleri ormanda orman da güzel

Gümrah ağaçları selama durmuş
“Yaş kesen, baş keser” atam buyurmuş
Bir orman sevdası başıma vurmuş
Sözleri ormanda orman da güzel

Yeşile bürünsün yurdun bozkırı
Sivas, Kırşehir, Tokat, Çankırı
Şanlıurfa, Mardin, Diyarbakır'ı
İlleri ormanda orman da güzel

Köylümün geçimi harmandan gelir
Odu, kömürü ormandan gelir
“Vatan sevgisi de imandan gelir”
İşleri ormanda orman da güzel

Destana sığmazsın ey yaşlı ağaç
 Yeşile susamış, dağ, bayır, yamaç
 Yüce dağ başında kar topaç topaç
 Halleri ormanda orman da güzel

Allah'ım yurdumu yangından koru
 Alnında parıldar ateşin koru
 Orman işçisinin işi en zoru
 Yüzleri ormanda orman da güzel

Şairim, ormanı övmek amacım
 Ezelden ebede ona muhtacım
 Medeni âlemde her an baş tacım
 Gülleri ormanda orman da güzel.

79. OZAN NAÇARI BABA

Gönül dostum size içten merhaba
 Halkımın dilinden Naçari Baba
 Şimdi nerelerdesin bilmem acaba
 Sazının telinden Naçari Baba

Ankara, Adana, Sivas'ta mısınız?
 Ardahan, Erzincan, Van, Kars'ta mısınız?
 Haber alamıyorum, sen hasta mısınız?
 Postanın elinden Naçari Baba

Havalar soğudu karakış şimdi
 Kanadım kırıldı yavru kuş gibi
 Uçarak geliver bir baykuş gibi
 Rüzgârın yelinden Naçari Baba

Hünkâr Hacı Bektaş, Âşık Veysel'den
 Kayseri, Kırşehir, Mersin elinden
 Karaca Höyük'ten, Avşar Belinden
 Baharın selinden Naçari Baba

Ozanlar içinde aradım seni
 Bursa Kütahya'da tanıdım seni
 Kara gözlerinden aldım buseni
 Babanın belinden Naçari Baba

Âşık Geylaniyim sözün eriyim
 Dostlara can kurban gözün feriyim
 Yalanım yok şimdi özün eriyim
 Şu Çorum ilinden Naçari Baba.

80. ÖLDÜĞÜM ZAMAN

Benim de bir gün ölümüm vardır.
 Size dileğim var bakın dostlarım
 Çırpınmak, sızlanmak kabrime dardır
 Bana ağlamayın sakın dostlarım

Gün gelir ansızın öldüğüm zaman
 O günün acısı gerçekten yaman
 Yalvarmak, yakarmak, nafile aman
 Beni günahımla yakın dostlarım

Cismimin altında cenaze taşı
 O zaman rahmetle aksın gözyaşı
 Sonra tekbirlerle gömsünler na'şı
 Bir dua okuyup kalkın dostlarım

Benim mezarıma 'Gariban' değin
 Ne çiçek, ne çelenk sakın dermeğin
 Yalvarıp Allah'a bir af dileğin
 Ölüme ne çare Hakk'ın dostlarım.

81. ÖRNEK İNSAN İSA KAYACAN

Burdur'un Tefenni Ece Köyü'nden
 Örnek bir insandır İsa Kayacan
 Dersler alınıyor her öyküsünden
 Burdur'a hayrandır İsa Kayacan

Fakirin, düşkünün gür sesi olmuş
 Anadolu basını (nın) hür sesi olmuş
 Türkünün, şarkının bestesi olmuş
 Öyküdür, romandır İsa Kayacan

Sıcak yuvaların ateş közüdür
 Halkının yaşanan, gören gözüdür
 Hem duyan kulağı, dili, sözüdür
 Basında destandır İsa Kayacan

Tekke Yöresi'nin ünlü ozanı
 Darbuka, sipsi, keman çalanı
 Hamit Çine'den de bilgi alanı
 Başkent'te mihmandır İsa Kayacan

Sanat dünyasının kültür elçisi
 Halk biliminin de can emekçisi
 Güzel Türkçemizin yılmaz bekçisi
 Bilimde harmandır İsa Kayacan

Koşuyor dörtnala küheylan gibi
 Sevgi burcunda heyecan gibi
 Kimseye borcu yok Pir Sultan gibi
 Ocakta irfandır İsa Kayacan...

Namı ünlendi, ta... Hazar'ı aştı
 Sevildi, sayıldı, gezdi, dolaştı
 Burdur dağlarında çiçekler açtı
 Gönümde sultandır İsa Kayacan

82.SEVGİLİ TORUNUM

Geçte olsa sana, bir şiir yazdım
 Kusuruma bakma torunum benim
 O güzel adını kalbime kazdım
 Yaramazlık yapma Süheyb'im benim

Özenle sakladım oyuncağını
 Evini, barkını, şen ocağını
 Şanlı sancağını, al bayrağını
 Yerlere bırakma torunum benim

Gittin uzaklara, başka diyara
 Şimdilik gelmemiz, kaldı bahara
 Evlâdım ne olur bazen de ara
 Hem sızlayıp durma, Süheyb'im benim

Londra'nın durumu, havası nasıl
 Betül'ün Roza'yla arası nasıl
 Bizleri sorarsan bir başka fasıl
 Boş yerlere akma torunum benim

Sakın ha, unutma dedenin sözü
 Vatani bölmesin yabanın gözü
 Seni aldatmasın namerdin közü
 Güvenip aldanma Süheybim benim.

Adını andıkça ciğerim yanar
 Irak ellerdesin yüreğim kanar
 Babaannen özler, hep seni anar
 Gurbet elde kalma, torunum benim

Hayal etmek bazan cihana değer
 Torunun sevgisi başkaymış meğer
 Bir gün buralardan göçersek eğer
 Aslını unutma Süheybim benim

Bir hatıram olsun yazdım şiiri
 Sanma ki dedeniz sıradan biri
 Terk etme, sılayı, köyü, şehiri
 Kimsenin ahını alma torunum

83. SÖKE OVASI

Sen güzel Aydın'ın şirin ilçesi
 Dillere destandır Söke Ovası
 Küheylan yelesi aslanpençesi
 Bağ, bahçe bostandır Söke Ovası

Beşparmak Dağı'nın eteklerinde
 Hititler, iyonlar eserlerinde
 Arılar bal yapar peteklerinde
 Ne sıcak vatandır Söke Ovası

Zeytin, pamuk, tütün, yeşil ovası
 Bafa Gölü, Azap, Aslan Yaylası
 Güllübahçe, Didim ve Bağarası
 Geline fistandır Söke Ovası

Didim'i, Millet'i, Yenihisar'ı
 Apollo mabedi, Agora Garı
 Yeltepe'den eser bir hoş rüzgârı
 Biçilmiş kaftandır Söke Ovası

Sazlı Köy'ü, Akçakaya, Özbey'i
 Akça şehir Söke olmuş besbelli
 Çalzurnacı Kerimoğlu Zeybeği
 Köylere sultandır Söke Ovası

Atburgaz'ı, Tuzburgaz'ı, Balat'ı
 Bayırdamı, Güneyyaka, Çavdar'ı
 Karaatlı, Nalbantlar'ı Avşar'ı
 Düşman'a dumandır Söke Ovası

Burunköy, Çalıköy şirin havası
 Suyu tatlı Gölbent yiğit obası
 Doğanbey uzakta, Çamlık arası
 Nakışlı mintandır Söke Ovası

Tarihe şan vermiş Aydın Efesi
 Erenler Ocağı Kavas Dedesi
 Granta Tepesi, Şarlak Deresi
 Sevgiye fermandır Söke Ovası

Güzeltepe, Serçin, Kisir, Kaygılı
 Çalışlı, Yeşilköy efe saygılı
 Pamukçular, Sayrakçı Köyler(in) gülü
 Gençleri civandır Söke Ovası

Kara(ca) hayıt, Özbaşı, İniş-yokuşlu
 Yenidoğan, Sofular, yörük bakışlı
 Demirçay, Avcılar kilim nakışlı
 Dertlere dermandır Söke Ovası

Efeler diyarı erdir zaferde
 Erkeği, kadını, coşar siperde
 Büyük Menderes'in aktığı yerde
 Kocaman harmandır Söke Ovası

Karakaya,Köprüalan, Yuvaca
 Sarıkemer, Akçakonak, Savuca
 Ağaçlı'dan, Argavlı'ya, Yamaç'a
 Garibe mekândır Söke Ovası

Yeter artık Güler, sözün kararda
 Atam görünür dokuz Şubatlarda
 Hacı Ziyabeği, İlyas Ağa'da
 Bir başka destandır Söke Ovası

84. SUDA HALKALAR

Geceyle bölündü suda halkalar
 Teğetler birleşti yörüngemize
 Ahtapot örneği bizi yakalar
 Ve zaman kalmadı görünmemize

85. TOPRAĞIM

Dar günümde gerçek dostum toprağım,
Ağaç sende, meyve sende, dal sende
Ki sensin vatanım, sensin bayrağım,
Arı sende, petek sende, bal sende.

Yaz gelince büyük olur harmanın,
Buğday olur, pirinç olur fermanın,
Derde şifâ, âşka devâ, dermanın,
Para sende hayat sende mal sende.

Üzerinde denizin var, gölün var
Sahra gibi, göbi gibi çölün var,
Şehit, gazi ve binlerce ölü var,
Uçak sende, tren sende, sal sende.

Hamurunda acı, içli gerçekler,
En duygulu, en yücesi dilekler,
Sende biter türlü türlü çiçekler,
Pembe sende, yeşil sende, al sende.

Güler, derki toprağıma hayranım,
Cennet kadar gül-gülistan seyranım,
Tuzum, suyum, aşım, benim, ayranım,
Arı sende, petek sende, bal sende.

86. YAĞMUR

Haramı helâla eklemedeyiz
Her gün biraz daha teklemedeyiz
El açtık Allah'a bilmem ne yüzle
Göklerden yağmuru beklemedeyiz.

87. YAKIYOR BENİ

Bu mevsim bu iklim inan bambaşka
 Hem kışı hem yazı yakıyor beni
 Minyatür bakışlım gelelim aşka
 Duruşun her nazı yakıyor beni

Ela gözlerine seyran olmuşum
 İşve sözlerine hayran olmuşum
 Yavan ekmeğine ayran olmuşum
 Teninin beyazı yakıyor beni

Ardına düştüm ki yayan yapıldak
 Siyah saçlarıma düştü bin bir ak
 Aşkından içmişim zehirden bardak
 Tadının birazı yakıyor beni

Tezgâh başındaki halı gibisin
 Boğaziçi'ndeki yalı gibisin
 Güzel Ankara'nın balı gibisin
 Dudağın kirazı yakıyor beni

Ey ceylan bakışlım düşelim yola
 Saçların el etsin bir sağa, sola
 Âşıklar gibi girelim kol kola
 Bu şiir bu yazı yakıyor beni

88. YARINLAR İÇİN

Bir gökkuşağıdır umutlarımız
 Düşlerde büyür yarınlar için
 Ne kara sevdadır yüreklerde
 Bir ünlem vurgusu nasıl, ne biçim
 Düşlerle büyür yarınlar için

Bırakın körpe dimağları n'olur
 Gönlünce büyüsün yaşasın özgür
 Işıktır, umuttur tüm dileklerde
 Büyüsün yürüsün sencileyin hür
 Gönlünce büyüsün yaşasın özgür.

89. YORGUN SAVAŞÇI

Ne hüznü şarkı çalan plâkta
 Girdaba sürükler süvarileri
 Bir yorgun savaşçı kalan şafakta
 Ve karda ter döker gözbebekleri.

90. ZİRAAT BANKASI

Başağa can olursun, köylüme kan
 Çiftçiye durak Ziraat Bankası
 Her derde derman, varlığa mekân
 Köylüye ocak Ziraat Bankası

Ekine güç verir, bereket verir
 Fidan olur domur domur yeşerin
 Kara günün dostu imdada gelir
 Güvence kuşak Ziraat Bankası

Bankalar içinde özgün adın var
 Köylüye, memura birçok borcun var
 İşlenen her çarkta emek harcın var
 Tarlada çardak Ziraat Bankası

El bir verir, sen daha çok verirsin
 Ekimde, biçimde koşar gelirsin
 Zor günümde sen halimi bilirsin
 Evimden sıcak Ziraat Bankası

Destan değil her övgüye değersin
 Köylü kardeş harmanını beğensin
 Kredi aç, cümle âlem beğensin
 Üstümde bayrak Ziraat Bankası

Geylaniyim ben bankamı överim
 Darda kalsam sana derdim dökerim
 Deste deste paraların çekerim
 Tek altın başak Ziraat Bankası.

5.5. ON DÖRT HECELİ ŞİİRLER

91. AK MAVİLER

İçime kıyasıya ak maviler giyeyim
 Bir çıkayım çıkayım hür dağların üstüne
 Gölgesinden içeyim güneşinden yiyeyim
 Bir lahza âlem için perilerin köşküne

Ak maviler bir bulut ak maviler bir umut
 Minyatürlü gölgeli desenli ak maviler
 Beni kollarına al beni dizinde uyut
 Yapradağında haz vardır sıra sıra serviler

Beni dizinde uyut beni dizinde uyut
 Karanlık gölgelerde beni orada unut
 Minyatürlü, gölgeli desenli ak maviler

92. GECE ve BEN

Yıldızlar çöktü, gitti saat geldi yarımaya
 Cinler ile periler oynadılar, durdular
 Ve gecenin ağırlığı düştü omuzlarıma

Gecenin karanlığı sessiz, dilsiz ve sağır
 Duvarda yankılanır saatin tık-takları
 Ey saat yeter artık, bana cinleri çağır

Gecenin karanlığı koskocaman bir yükür
 Cinler yok oldu gitti, uyku da sardı bizi
 Gayri yatalım ey dost; yarına Allah büyüktür

Yıldızlar çöktü, gitti, saat geldi yarımaya
 Ve gecenin ağırlığı düştü omuzlarıma

93. GİDENLERİN ARDINDAN

Sanki küsüp gittiler elveda demediler
 Şair Halil Soyuer, biri de İlhan Geçer
 Gültekin Samanoğlu ve Kerim Aydın Erdem
 Şair Erdoğan Ünver Yurdabak, Mehmet Önder
 Kime küsüp gittiler, elveda demediler

Güz şiir akşamında destan yazıp göçtüler
 Bir başka diyarlara kanat açıp uçtular
 Adları kitaplarda kaldı birer hatıra
 Kime küsüp gittiler elveda demediler
 Güz şiir akşamında destan yazıp gittiler

Hüzün saklı baharda hazanla döküldüler
 Aramızda yaşayan sanki birer güldüler
 Yerleri cennet olsun bu güzel insanların
 Adları destanlaştı, birer hece taşları
 Ağlamak yakışmadı, kanat çarpıp güldüler

Güle güle Reis bey, Sayın Haluk Kurtoğlu
 Aşık Yaşar Reyhani ve Murat Çobanoğlu
 Şiirin köşe taşı Asya, Mehmet Çınarlı,
 Ece Ayhan, Külebi, İbrahim Minnetoğlu
 Ferit Ragıp Tuncor'la Ahmet Tufan Şentürk'ün
 Acıları derindir has tanıyan her Türk'ün.

94. HACI BAYRAM-I VELİ

Ankara Solfa-Sol'da doğan bir güneş gibi
 Asıl adı Nûmân'dır Hacı Bayram-ı Veli
 Tasavvuf deryasında edep, erkân sahibi
 İlimde bir ummandır Hacı Bayram-ı Veli

Aksaray, Kayseri'de âlimlerden ders aldı
 Müderris oldu Nûmân Bayramı'yla ün saldı
 Uzun yıllar ders verdi medreselerde kaldı
 Konuksever mihmandır Hacı Bayram-ı Veli

Akşemseddin hocası, Fatih'e müjde oldu
 İstanbul alınacak Bizans'ın benzi soldu
 Binlerce seveniyle Anadolu'ya doldu
 Gönüllere sultandır Hacı Bayram-ı Veli

Bursa'dan, Aksaray'dan Ankara'ya tez döndü
 Tasavvufi yolunda inkârın zulmü söndü
 İlim, irfan diyerek sevgi, saygıyı gördü
 Hoşgörülü insandır Hacı Bayram-ı veli

O'da Mevlâna gibi Yunus Emre çağdaşı
 Hacı Bektaşî Veli onun da arkadaşı
 Sultan İkinci Murat güzide bir sırdaşı
 Baştanbaşa irfandır Hacı Bayram-ı Veli

Koca Meclis toplandı saygıyla mekânında
 Atatürk dua etti buluştu dergâhında
 Seymenler diz çökerek hürmetle makamında
 Yazılmayan destandır Hacı Bayram-ı Veli

Parlayan yıldız gibi Ankara'nın ufkunda
 Başkente bağdaş kurmuş, genç, ihtiyar divanda,
 Başına taç eğledi Âşık Güler Ozan da
 Âlemde gülistandır Hacı Bayram-ı Veli

95. KİMSESİZ BİR DİYARDA

Bir vefalı dostu idi gül yüzlü Ömer Deniz
 Sizi her an anıyor uzaklarda bendeniz

Ne acı bir duygu ki gurbet elde yalnızım
 Ailecek dağıldık ana, baba, can, kızım

Beni fazla söyletme derdimi açma Ömer
 Fazla söze gerek yok, el âlem bize güler

Ara sıra da olsa sılayı özlüyorum
Belki bir haber gelir yolları gözlüyorum

Onurlu bir ilçedir, tarihi kent Koçhisar
Üşüdüm, üşüyorum, Allah için beni sar

Oralarda yatıyor, anneciğim Keziban
Akranları andıkça gönlüme düşer viran

Kimsesiz bir diyarda kaybolmuş bir inciğim
Başının hakkı için çok yerde birinciyim

Şimdi nerelerdedir Zeyyat'la Salih Bayram
Onları özlüyorum, başkasıyla yok aram

Benim köyüm Esenli, sarmıyor başka diyar
Anılarımda yaşar, dost, akraba, hısım, yâr

Bülbül altın kafeste, yine vatanım demiş
Gülistan bahçelerde canım, cananım demiş

Bir yaşayan dost idi gül yüzlü Ömer Deniz
Sizi her an anıyor, uzaklarda bendeniz.

96. KIRAVAT

Ata semer yakışmaz, eşeğe gem takılmaz
Mağara mağaradır, orda fener yakılmaz
Çok kişi var inanın, kravatla yuların
Farkını bilemiyor, kusuruna bakılmaz.

97. MERTÇE

Ki ölmek var kaderde, lâkin ölmek var mertçe
 Meçhûl bir asker gibi, can vermek erkekçe
 Arzu edilen terhis, fâni âlemden gitmek
 En kutsal şehitliktir, can vermek var cömertçe.

98. ŞARK GELİNİ

İmpalada bir gelin: al al güller içinde
 Baştan tırnağa kadar gümüş teller içinde
 Arife tarif olmaz, gören bin kere ölür
 Dili güzel, boyu güzel, ne yazık eller içinde

99. ŞARKI

Geceme ahenk veren mehtaptır o gözler
 Ruhuma neşe katan kitaptır o gözler
 Yaktı beni kül etti, Âşık Kerem misali
 Kara sevdama vuslât mihraptır o gözler.

100. ŞEHİTLİK

Bir bayrak dalgalanır mezarların başında
 Boynu bükülmüş güller göçenlerin taşında
 Şahadet yıldızı var alınlarda, kaşında
 Şehit giden Mehmetler ilkbahar'ın yaşında

Bir ateş alev tutmuş her erin sinesinde
 Erzurum'dan, Edirne'den hep bu toprak içinde
 Babadan, yardan ayrı, ağlayan annesinde
 Taşlarda bir mana var, hepside yas içinde

Arzın mezar taşları bir birini kovalar
 Yaprığın benzi solmuş, rüzgârda sessizlik var
 Ağaçlar kara bağlamış, matem içinde duvar
 Bülbüller ötmez olmuş göklerde bir hüzün var

Taşlar bir bir yas tutmuş şehitler yatağında
 Emler tek yerin değil, yurdun dört bucağında
 Şehitler ölü değil, yaşar cennet bağında
 Silinmez al kanları taşında, toprağında

Yer kürenin üstünde kartallar yükseliyor
 Gönüllerde yaşayacak yıkılsa felekler
 Göklerde al bayrak var, sizleri selamlıyor
 Şehitleri bekliyor, cennetteki melekler.

101. YANLIŞ YERE PARK ETTİN

Sağa, sola bakmadan, yanlış yere park ettin
 Umduğunu bulmadın neden hemen çark ettin
 Unutma ki güzelim, her gülün dikenini var
 Yollarımız ayrıldı, birdenbire fark ettin

102. TEŞEKKÜR

Art düşüncem yok benim, yapmayın fazla yorum
 Vefalı dostlarıma merhabalar diyorum
 Orta da bir gerçek var, alın teri, göz nuru,
 Katkısı olanlara, teşekkür ediyorum.

103. YAŞASIN TÜRKİYE

Biz ki koca tarihin şanlı çocuklarıyız
 Yanardağ alevinde mavi ufuklarıyız

Tarihimiz şanlı dolu, cenk dolu, ahenk dolu
Biz ki halkın dostları, Hakk'a ulaşan yolu

Biz öyle bir milletiz karalar deniz bize
Varna'da, Kosova'da düşmanlar geldi dize

Kimi Fatih, kimi Yavuz, kimi de Kılıçaslan
Diyoben'e ders veren Malazgirt'te Alparslan

Deli Hüsrev'le, Mehmet Zigetvar Kalesi'nde
Başı vermeyen şehit, düşmanın pençesinde

Malazgirt, Çaldıran mı, yalnız Çanakkale mi?
Türk'ün keskin zekâsı, kılıç üstü kalemi

Atatürk'le İnönü, Karabekir'le Çakmak,
Tarihte altın tuğra, şu maziye bir sor bak

Hani Namık Kemal'i, nerde Mehmet Akif'i?
Mehmet Emin Yurdakul, bu vatanın şairi

Soyum ulu, dinim hak, insanlığa örnektir
Evinde konuksever, her yerde gözü pektir

Göklerde dalgalanan bayrağına hayranım
Şühedalar kanından toprağına kurbanım

Anlatmakla bitmez ki koca Türk'ün destanı
Asil kanla yoğrulmuş baştanbaşa vatani

Yeter artık ey şair, Türklük övgü istemez
Dünyanın göbeğinde onun mührü silinmez

Bizi bizden ayırmaz ne bir güç ne de kuvvet
Yaşasın ey Türkiyem, yaşasın cumhuriyet.

SONUÇ

Âşık edebiyatı Ozan-baksı geleneğinin bir devamı olarak XVI. yüzyılda teşekkül etmiştir. Âşıklık geleneği İslamiyet etkisinde geliştikten sonra ozanlığın gerektirdiği bazı görevlerini de terk etmiştir. İlk yüzyıllarda ozanların büyücülük, hekimlik, din adamlığı gibi sıfatları taşıdığı bilinmektedir. İslamiyet'in kabulünden sonra bu sıfatlarını terk eden ozanlar, âşığa dönüşmüş ve sadece şiir söylemeye devam etmişlerdir. Âşıklar ellerinde sazları diyar diyar gezerek geleneği devam ettirmişlerdir. Bazen de ikâmet ettikleri yerlerde geleneği sürdürmüşlerdir.

Âşıklık geleneği teşekkül ettiği XVI. yüzyıldan günümüze gelene kadar çeşitli evrelerden geçmiştir. Her geçirdiği dönemde kendisine yeni bir özellik katmıştır. Bu da bize âşıklık geleneğinin dinamik bir yapıda olduğunu göstermektedir.

Son yüzyıllarda bilimde, teknolojiye, sosyo-kültürel hayatta hızla meydana gelen değişimler ve gelişmeler insanoğlunun hayatını da derinden etkilemekte ve değiştirmektedir. Bu gelişmeler karşısında âşıklar da kendisini geliştirmekte ve çağa ayak uydurmaya çalışmaktadır. Gelişen teknolojiye faydalanan âşıklar, şiirlerini her kesimden insana kolayca ulaştırmaktadırlar. Yazdıkları şiirleri kitaplaştıran ve kaset haline getiren âşıkların yanı sıra şiirlerini CD'ye kaydederek bilgisayar ortamında dinleyicilerine ulaştıran âşıklar da vardır. Şiirlerini bilgisayarda muhafaza eden âşıklar, aynı zamanda şiirlerini koruma altına alarak kaybolmaktan ve unutmaktan kurtarmışlardır. Televizyon ve radyo programlarına katılan âşıklar dünyanın her yerine seslenme imkânı bularak kendilerini tanıtmaktadırlar.

XX. yüzyılda gelenek eski icra mekânlarını pek kullanamamaktadır. Bunun nedeni ise popüler kültürün insanların beklentilerini değiştirmesidir. Bu bakımdan âşıklık geleneğinin devam edebilmesi için yeni gelişmeleri kendi özleriyle kaynaştırması gerekmektedir. Buna örnek olarak âşıkların şiirlerini klipler eşliğinde söylemesi gösterilebilir. İcra mekânı olarak kullanılan kahvehanelerin yerini ise radyo ve televizyon programları almıştır. Bütün bu

değişikliklere rağmen âşıklık geleneği eski dönemlerdeki popülerliğini kaybetmiştir. Âşıklar ve şiirleri halk tarafından bilinmemektedir.

Âşık şiiri, Türk kültürünün tüm renklerini içinde barındıran geniş bir yelpazedir. Âşıklar şiirlerinde arı bir Türkçe ile Türk kültürünü ve folklorunu işlemişlerdir. Şiirlerinde tarih, dil, folklor, sosyoloji gibi alanlarda birçok malzeme bulunmaktadır. Halkın yaşadığı her türlü olayı âşıkların şiirlerinde görmek mümkündür. Çünkü âşıklar kendilerini halkın aynası olarak görmüşlerdir. Âşık şiiri tarihe ayna tutabilecek önemli bir kaynaktır. Bu bakımdan âşık şiirlerinin göz ardı edilmemesi gerekir.

Tez çalışmamız hayatını, sanatını ve şiirlerini incelemeye çalıştığımız günümüz halk âşıklarından Abdülkadir Güler üzerinedir. Abdülkadir Güler, Mardin'in Kızıltepe ilçesinin Esenli köyünde 01 Ocak 1946'da doğmuştur. Çocukluğunun ilk yıllarını köyünde geçiren Güler, ilkokulu Kızıltepe'de tamamladıktan sonra Diyarbakır Erkek İlk Öğretmen Okulu'ndan mezun olmuştur. Öğretmen olarak Kırşehir'e giden Güler, burada evlenmiştir. Öğretmenlik mesleğinden emekli olduktan sonra Söke'ye yerleşen Abdülkadir Güler, çeşitli dergilere yazılar ve şiirler yazmaya devam etmektedir.

Abdülkadir Güler'in ailesinde âşıklık geleneğinden gelen kimse yoktur. İlkokul yıllarında şiirle ilgilenmeye başlayan Güler, en çok Yunus Emre'den etkilenmiştir. İlk şiirlerini lise yıllarında yazmaya başlamıştır. Şiirleri yerel dergilerde yayımlandıktan sonra daha büyük bir şevkle şiir yazmaya devam etmiştir.

Abdülkadir Güler kendi kendisini yetiştirmiş bir âşıktır. Sözde ustası olmayan Güler, saz çalamamaktadır. Âşıklık geleneğinin birçok özelliğini bilmektedir. Bunlardan biri olan irticalen şiir söyleme geleneğini uygulayamamaktadır. Güler, şiir yazmanın emek ve birikim gerektirdiğini düşünmektedir. Rüya görmemiş, bade içmemiştir.

Abdülkadir Güler şiirlerinde toplumu ilgilendiren her türlü konuyu işlemiştir. Güler'e göre âşığın görevi halkın sorunlarını dikkate almak ve onların sözcüsü olmaktır.

Abdülkadir Güler, teknolojik gelişmeleri yakından takip etmektedir. Şiirlerini bilgisayar ortamında muhafaza etmektedir. Kaseti ve CD'si olmayan Güler'in şiirlerini yayımladığı yedi kitabı bulunmaktadır.

Çalışmamızda Abdülkadir Güler'in 103 adet şiirini inceledik. Bu şiirleri şu şekilde bölümlere ayırdık: İlk olarak şiirleri hecelerine göre 4'lü, 7'li, 8'li, 11'li ve 14'lü olarak ayırdık. 2 tanesi 4'lü, 7 tanesi 7'li, 30 tanesi 8'li, 53 tanesi 11'li, 12 tanesi 14'lü hece ölçüsüyle yazılmıştır. Âşık Geylani'nin 49 tane de serbest ölçülü yazdığı şiir vardır. Görüldüğü gibi Güler en çok 11'li hece kalbını kullanmıştır.

Güler, şiirlerinde genellikle Geylani mahlasını kullanmaktadır. Bazı şiirlerinde soyadını da kullanmıştır. Şiirlerinde pek çok edebi sanatı kullanan Güler, ağırlıklı olarak teşbih sanatını kullanmıştır.

Abdülkadir Güler, şiirlerini arı bir Türkçe ile yazmıştır. Ağdalı bir dili olmayan Güler'in şiirlerinde ikinci bir anlam aramaya gerek yoktur. Mahalli söyleyişlerden de yer yer yararlanmışır. Şiirlerinde çeşitli anlatım biçimleri kullanan Güler'in nasihat veren öğretici üslubu dikkat çekmektedir.

Abdülkadir Güler şiirlerinde ağırlıklı olarak koşma nazım şeklini kullanmıştır. Güzelleme, taşlama ve ağıt türlerinde de şiir örnekleri vermiştir. Bunun yanı sıra türkü ve divan türlerinde de şiirler yazmıştır.

Abdülkadir Güler'in şiirlerindeki konu çeşitliliği dikkati çekmektedir. Geniş bir konu yelpazesine sahip olan Güler, akla gelebilecek hemen her konuda şiir yazmıştır. Vatanına gönülden bağlı olan Güler, şiirlerinde vatan sevgisini sade ve akıcı bir üslupla işlemiştir. Ayrıca birlik ve beraberlik, topluma yapılan haksızlık, tasarruf gibi konular da Güler'in işlediği diğer konulardır.

Abdülkadir Güler'in folklor alanında da çok çeşitli çalışmaları bulunmaktadır. Gittiği, gezdiği yerlerdeki folklor motiflerini derleyip kitaplaştıran Güler, aynı zamanda dergilerde ve internet sitelerinde folklor yazıları yazmaktadır.

Abdülkadir Güler, günümüz âşıklık geleneğinin temsilcilerinden biridir. Dergilerde ve internette şiirlerini yayınlarak herkese ulaştırmaktadır. Âşıklık

geleneğinin yaşaması için Güler, teknolojiden faydalanmaktadır. Türk halk edebiyatı içerisinde âşıklık geleneği incelenirken Güler'in şiirlerinin de incelenmesi kanaatindeyiz. Âşıklık geleneğinin bu yüzyıldaki değişimleri incelenirken âşığın da şiirlerinin incelenmesi düşüncesindeyiz.

KAYNAKÇA

AKDAĞ, Yeşim, **Sazın ve Sözü'nün Sultanları –IV**, Editörler: Dr. Fatma Ahsen Turan, Başak Uysal, Ankara, Gazi Kitabevi, 2010.

AKTAŞ, Hasan, **Klasik Türk Şiirinde Edebi Sanatlar**, İstanbul, Yort Savul Yayınları, 2007.

AKTAŞ, Şerif, GÜNDÜZ, Osman, **Yazılı ve Sözlü Anlatım Kompozisyon Sanatı**, Ankara, Akçağ Yayınevi, 2003.

AKSAN, Doğan, **Halk Şiirimizin Gücü**, Ankara, Bigi Yayınevi, 1999.

ARTUN, Erman,

Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı, Ankara, Akçağ Yayınları, 2001.

Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı, Kitabevi Yayınları, 2005.

ARTUN, Erman, “Âşık Şiiri Geleneğinde Dil, Üslup, Motif ve Metin Merkezli Anlama - Açıklama Üzerine Düşünceler”, Moldova, **Güneydoğu Avrupa'da Osmanlı ve Osmanlı Sonrası Türk Uygarlığının Öteki Uygarlıklarla Halk Kültürü Yönünden Etkileşimi Sempozyumu**, Gagavuzyeri, 2007.

ARTUN, Erman, “Günümüz Adana Âşıklık Geleneğinde Nasihat (Öğütleme)”, **Türk Halk Kültürü Araştırmaları**, Ankara, KB HAGEM Yayınları, 1998.

ARTUN, Erman, “Türk Dünyası Âşıklık Geleneğinin Geleceğe Taşınması”, Kosova, **XVII. Uluslararası Kıbatek Edebiyat Şöleni (Balkanlar Türk Edebiyatı ve Kültürü)**, 13-18 Ağustos Eylül 2009.

AYTAÇ, Pakize, “Âşık Veysel'in Şiirlerinde Mistik Unsurlar”, Ankara, **Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi**, Yaz 2003, 26. S. 253-271.

BAŞGÖZ, İlhan, **Türkiye’de Folklor Çalışmaları Ve Milliyetçilik**, Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume, 6/3 Summer 2011, p.1535-1547 TURKEY.

BORATAV, Pertev Naili, **Halk Hikâyeleri ve Halk Hikâyeciliği**, İstanbul, Adam Yayınları, 1988.

BORATAV, Pertev Naili, **Yüz Soruda Türk Halk Edebiyatı**, İstanbul, Kaç Kültür Sanat ve Tanıtım Hizmetleri, 2000.

ÇOBANOĞLU, Özkul,

Halkbilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş
Ankara, Akçağ Yayınları, 1999.

“Elektronik Kültür Ortamında Âşık Tarzı Şiir Geleneği Bölgemizde Çukurova Âşıklar Üzerine Tespitler”, Uluslar Arası Çukurova Halk Kültürü Sempozyumu Bildirileri, Adana Ofset, 1999.

ÇOBANOĞLU, Özkul, **Âşık Tarzı Kültür Geleneği ve Destan Türü**, Ankara, Akçağ Yayınları, 2000.

DEMİREL, Mehtap, “Abdülkadir GÜLER (Geylanî/Güler)”, **“Sazın ve Sözün Sultanları VI”**, Editörler: Fatma Ahsen Turan, Reyhan Gökben SALUK, Ankara, Gazi Kitabevi, 2011.

DEVELİOĞLU, Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat**, Ankara, Aydın Kitabevi, 1986.

DİLÇİN, Cem,

Örneklerle Türk Şiir Bilgisi, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1983.

Örneklerle Türk Şiir Bilgisi, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2005.

DİZDAROĞLU, Hikmet, **Halk Şiirinde Türler**, Ankara, Türk Dili, TDK Yayınları, 1968.

DÜZGÜN, Dilaver, **Âşık Edebiyatı, Türk Halk Edebiyatı El Kitabı**, Editör: M. Öcal Oğuz, Ankara, Grafiker Yayınları, 2008.

ELÇİN, Şükrü,

a **Halk Edebiyatı Araştırmaları**, Ankara, Akçağ Yayınevi, 1997.

b **Halk Edebiyatına Giriş**, Ankara, Akçağ Yayınevi, 1997.

ELÇİN, Şükrü, **Halk Edebiyatına Giriş**, Ankara, Akçağ Yayınevi, 1993.

GÜN, İsmail, **Aydın İli Şairlerinden Âşık Ömeri**, Aydın, C.H.P. Basımevi, 1939.

GÜNAY, Umay,

Türkiye’de Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi, Ankara, Akçağ Yayınları, 1993.

Türkiye’de Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi, Ankara, Akçağ Yayınları, 2005.

HEZİYEVA, Şerhiyye, “Kars Âşıklık Geleneği ve Badeli Âşık”, **Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, Erzurum, TAED 44, 2010.

İMLÂ KILAVUZU, **İmlâ Kılavuzu**, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2000.

KAYA, Doğan, **Sivas’ta Âşıklık Geleneği ve Âşık Ruhsati**, Sivas, Cumhuriyet Üniversitesi, 1994.

KAYA, Doğan, “Âşık Şiirinde Ayakla İlgili Problemler”, **Türklük Bilimi Araştırmaları**, Sivas, S. 8, 1999.

KAYA, Doğan, “Âşık Edebiyatında Mahlas Alma Geleneği”, **Âşık Edebiyatına Giriş**, Bişkek, 2003.

- KESKİN, Özgen, **Türk Saz Şairliği ve Ardanuçlu Efkârî**, Bursa, Öner Matbaası, 1984.
- KÖPRÜLÜ, M. Fuad, **Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar**, Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1976.
- KÖPRÜLÜ, M. Fuad, **Edebiyat Araştırmaları**, Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1999.
- KÖPRÜLÜ, Fuad, **Türk Saz Şairleri I-V**, Ankara, Milli Kültür Yayınları, 1962.
- KÖPRÜLÜ, M. Fuad, **Saz Şairleri**, Ankara, Akçağ Yayınları, 2004.
- KÜLEKÇİ, Numan, **Açıklama ve Örnekleri ile Edebi Sanatlar**, Ankara, Akçağ Yayınları, 2003.
- LERMİOĞLU, Ayten, **Mevlâna Celâledin-i Rumî**, Uluslar arası Beşinci Mevlâna Kongresi, Hazırlayan Feyzi Halıcı, 1982.
- MUTLUAY Rauf, **100 Soruda Edebiyat Bilgileri**, İstanbul, Gerçek Yayınevi, 1977.
- OĞUZ, M. Öcal, **Halk Şiirinde Tür, Şekil ve Makam**, Ankara, Akçağ Yayınları, 2001.
- OĞUZ, M. Öcal, **“Azerbaycan ve Türkiye Sahasında Âşık Edebiyatının XVI. Yüzyılına Dair”**, İpek Yolu Uluslararası Halk Edebiyatı Sempozyum Bildirileri, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1995.
- OĞUZ, M. Öcal, **Ferdî Sözlü Edebiyat (Âşık Edebiyatı)**, M.Ö. Oğuz ve başk., Türk Dünyası Ortak Edebiyatı, Türk Dünyası Edebiyat Tarihi, Ankara, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Cilt 3: 507-619, 2003.
- OĞUZ, M. Öcal, **Türk Halk Edebiyatı El Kitabı**, M. Ö. Oğuz ve başk., Ankara, Grafiker Yayıncılık, 2008.

- ONAY, Ahmet Talât, **Türk Halk Şiirlerinin Şekil ve Nev'i**, (Haz: Cemal Kurnaz), Ankara, Akçağ Yayınları, 1996.
- OY, Aydın, "**Halkiyat**", TDV İslâm Ansiklopedisi, c. 15, İstanbul, TDV Yayınları, 1997.
- ÖZARSLAN, Metin, **Erzurum Âşıklık Geleneği**, Ankara, Akçağ Yayınları, 2001.
- PALA, İskender; **Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü**, Ankara, Akçağ Yayınevi, 1989.
- SAKAOĞLU, Saim, "**Türk Saz Şiiri**", Türk Dili/ Türk Şiiri özel sayısı C. III, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ocak-Haziran 1998.
- SEVENGİL, Refik Ahmet, **Yüzyıllar Boyunca Halk Şairleri**, Atlas Kitabevi, 1965, sf: 83-87.
- ŞEMSEDDİN, Sami, **Kamus-ı Türkî**, İstanbul, İkdam Matbaası, 1317 (1901)
- TATCI, Mustafa, **Yunus Emre Divanı**, Ankara, Akçağ Yayınları, 1998
- TURAN, Fatma Ahsen, AYDIN Oğuzhan, **Günümüz Halk Şairlerinin Dilinden Ankara'nın Manevi Mimarı Hacı Bayram Veli**, Ankara, Ankara Büyük Şehir Belediyesi Yayınları, 2011.
- TÜRK DİL KURUMU, **Türkçe Sözlük**, Türk Dil Kurumu Yayınları, 10. Baskıdan Yapılan Tıpkı Basım, Ankara, 2009.
- TÜRK DİL KURUMU, **Yazım Kılavuzu**, Türk Dil Kurumu Yayınları, 25. Baskı, Ankara, 2008.
- YAKICI, Ali, **Ozan Dili Çevik Olur**, Ankara, Gazi Kitabevi, 2009.
- YAZIR, Elmalılı Hamdi, **Hak Dini Kur'an Dili**, İstanbul, C. IV, 1960.

İNTERNET ADRESLERİ

www.bilx.net, 06.03.2012

www.birharf.net, 31.07.2012

www.biyografi.net, 30.07.2012

www.diyonet.gov.tr, 08.07.2012

www.diyarbakir.com, 22.07.2012

www.egirdirakingazetesi.com, 11.10.2012

www.eskader.net, 31.07.2012

www.gazetegercek.net, 11.10.2011

www.gulceedebiyat.com, 13.10.2011

www.gunisigazetesi.net, 13.10.2011

www.ilesam.org.tr, 13.10.2011

www.keban.gov.tr, 31.07.2012

www.kulmusa.com, 31.07.2012

www.mardinimiz.com, 06.03.2012

www.mardin.gov.tr, 06.03.2012

www.m.mucadele.com.tr, 11.10.2011

www.memocal.com, 31.07.2012

www.milliyetblog.com, 31.07.2012

www.ozanlar.biz, 05.08.2012

www.wikipedia.org, 04.08.2012

EKLER

EK 1: Abdülkadir Güler'in Folklor Yazılarından Örnekler

Folklor: Mardin Yöresinde Acı Kahve Geleneği

Gönül ne kahve ister, ne kahvehane

Gönül sohbet ister, kahve bahane

Ehli keyfin keyfini kim yeniler, kim tazeler?

Taze elden, taze pişmiş, taze kahve tazeler.

Bir fincan kahve içtikten sonra da yine bir başka söz de şöyle söylenir:

Ehli keyfi kahve verse tazeler,

Ehli keyfin keyfini yelpazeler.

Bir başka sözümüzde de yine halk arasında “ Bir acı kahvenin kırkır yıl hatırı vardır” diye. Tarihçilerin verdiği bilgilere göre, kahve ilk olarak 16.ncı yüzyılda Osmanlı devletine girmiş ve Anadolu’da yayılmıştır. Arap ülkelerinden Türkiye’ye geldiği söylenmektedir. Kanuni Sultan Süleyman döneminde Yemen’den ilkin İstanbul’a getirilmiş ve içilmiştir. Daha sonra Tüccarlar tarafından da Avrupa’ya yayılmıştır. Usta ellerde pişirilen kahvenin şöhreti dünyaya yayılmış, pirinç cezvelerde pişirilerek kulpsuz “ kallavi” fincanlarda içilen kahvenin sadesinden çok şekerlisine, türüm türüm kokan, buram buram tüten kahveler (Türk Kahvesi) adıyla dillere destan olmuştur. Bu yüzden Türk kahvesi her yerde aranır olmuştur. Bundan böyle eş, dost ziyaretlerinde bir fincan kahve ikram etmek, gelenek halinde kuşaktan kuşağa devam ede gelmiştir. Tadı güzel olan kahvenin, özenle yapılan bir pişirilişi vardır, kahve gelişigüzel pişirilmez.

Bugün bu yazımda size Güneydoğu’da özellikle Mardin ve yöresinde ikram edilen acı kahveden biraz söz etmek istiyorum. Acı kahve en çok Şanlıurfa, Mardin ve Diyarbakır illerinde kullanılmaktadır. Mardin ilimizde, köy ve ilçelerinde hemen hemen her yerde, hali vakti yerinde olan her evde (ağa,

makul veya bey) gelen konuklarına acı kahve ikram etme geleneği vardır. Bu acı kahvenin tiryakileri daha çok yaşlılar arasında görülmektedir. Özellikle Mardin'in ova köylerinde daha yoğundur. Kadın, erkek her konuğa, misafire acı kahve yani mırza ikram edilir. Çocuklara verilmez. Acı kahvenin ardından mutlaka sigara da içilir. Acı kahvenin şekerli, orta şekerli kahve, çaydan veya başka meşrubatlardan daha fazla içildiği bilinen bir gerçektir.

Kahvenin türkülerimizde ve şiirlerimizde yer aldığını biliyoruz örnek olarak, Karacaoğlan'ın bir şiirinde:

“Bana kara diyen dilber
İllerde konup göçerler,
Ağalar, beyler içerler
Kahve de kara değil mi?”

Yine bir Diyarbakır türküsünde de şöyle yer alıyor:
Odasına vardım kahve pişirir
Kınalı parmaklar fincan devşirir
O yârin bakışı aklım şaşırır

diye. Söylenir gider yöresel halk türkülerimizde. Kahve konusunda başka sözlerde vardır. Acı kahve nerelerde ikram edilir? Acı kahve daha çok taziye, düğün, ölüm, mevlit, doğum, tebrik ve yas günlerinde gelen konuklara ikram edilir. Acı kahve içilerek, acılar acı kahve ile birlikte paylaşılır. Zaten Mırza'nın sözlük anlamı: acı demektir. Bu bir gelenektir. Acı kahve özel kişiler tarafından kulpsuz iki fincanla konuklara ikram edilir. Dağıtımı daha kolaydır. Kolay olduğu için tercih edilir. Acı kahve yani mırza, köylerde, köy odalarında vs. yerlerde ikramı yapılır. Şehir merkezlerinde kahvehanelerde de ikramı vardır. Tiryakileri vardır bu acı kahvenin. Acı kahvenin yapılışı Mırza yani acı kahve şekerli, orta şekerli kahvelerden gerek yapılış ve gerekse araç bakımından, ikram etme yönünden çok farklıdır. Acı kahve hazırlanırken önce iyice kavru lan kahve dibeklerde un tozu haline getirilinceye kadar

dövülür. Özel olarak hazırlanmış olan güğüm denilen büyük ibriklere alınır. Yarısı kadar şerbet halinde doldurulur. Şerbet kaynatılıp tamamen kahve tortusu telve haline gelmiş kahvenin bir kere daha arı su ile kaynatılmasından sonra meydana gelen kahve, özel güğümlerde özellikle odun, meşe kömürü olan mangallarda kaynatılır. Daha sonra hazırlanan bu kahve Mutbak denilen ikinci bir küçük güğüme aktarılır. Bu tekrar ateşte kaynatılır. Taşmamasına dikkat ve özen gösterilir. Bu işten iyi anlayan kişiler tarafından hazırlanır. Hazırlanan bu kahve özel çinkodan yapılan küçük güğümlere dağıtımı yapılır, biraz pekmez haline gelinceye kadar, tadı da acımsı olur. Fincanın içine dökülünce fincanın kenarını boyayacak kadar katılaştır. Kahve bu şekilde kıvamını bulduktan sonra içilecek hale gelir.

Acı kahve (mırıra) nasıl içilir? Acı kahve yani mırıranın içilmesi diğer içilen şekerli, orta şekerli kahvelere hiç benzememektedir. Farklı bir içimi ve ikram şekli vardır. Kahve gibi yavaş yavaş içilirse çabucak soğur ve de acı kahvenin (mırıranın) tadı da kaçar. Birden içilirse dalmağı yakar. İkram eden kişi bunu bir tepsi içinde birkaç fincanla ikram etmez. Bu kahve sadece iki kulpsuz kesik konu biçiminde iki fincanla dağıtımı yapılır. İkram eden kişinin sağ elinde ibrik, sol elinde ise fincanlar (iki adet) bulunur. Kahve dağıtacak kişinin boynunda veya yan cebinde, kemer arasında fincanları silecek temiz mendiller bulunur. Kahve dağıtılırken bu mendillerle fincanlar silinir. Mırıra, acı kahve, orada bulunan kişilere büyükten küçüğe doğru dağıtımı yapılır. Adam başına iki kez verilir. Fincanın dibine iki çay kaşığı kadar kahve konulur. Böylece biri içtikten sonra tüm kişilere sıra ile dağıtımı sağlanır. Yemeklerden sonra bir daha kahve ikramı yapılır. Buna “güle güle” kahvesi diyenler de vardır.

Mırıranın fincanları ters çevrilmiş kesik konilere benzemektedir. Fincanın içine aşağı yukarı bir iki santimetre küplük kahve konulur, iki çay kaşığı kadar. Bunlar kahve alan kişi, iki hafif yudumla içer. Kahveyi alan kişi fincanı şöylece kendi eksenini etrafında sağ eliyle kibarca 45 derece döndürülerek içmeğe devam eder ve hemen arkasında bir sigara yakılır. Kahvenin fincanı hemen yere bırakılmaz, bıraktığı takdirde yerli halkın

gelenek ve göreneklerine ters düşer. Bu geleneğe göre kahveyi içen kişiye bir ceza verilir. Örneğin ev sahibine bir koç, bir tay, birkaç kilo kahve alınır. Gençlere harçlık verilir. Tabi bu işin folklorik şaka tarafı. Daha doğrusu kahve fincanı yere bırakılmaz, yörede hoş karşılanmaz, ayıp sayılır. Kahve içildikten sonra fincanı kahveyi dağıtan kişiye verilir.

Peki, acı kahveyi herkes verebilir mi? Acı kahveyi herkes veremez, bayağı şekerli kahve, çay gibi sıradan ikram edilmez. Bunun böyle olmasında önemli adetler ve gelenekler vardır. Her aşiretin, her köyün bir iki ileri geleni ağa veya makul toplumda sevilen, sayılan duayenler vardır. Hali vakti yerinde olanlar bu gibi ileri gelenler tarafından acı kahve yani mırra 365 gün, dört mevsim, 52 hafta ve 12 ay zaman dilimi içinde devamlı olarak bu acı kahve ikram edilir. Bu konuda görevli çalışanlar vardır. Bu için özel hazırlanmış mangal, kürek, maşa, dibek, kahve değirmeni, havan, boy boy güğümler, boy boy nakışlı ibrikler, küçük, büyük cezveler ve fincanlar bulunur. Ama en başta iyi hazırlanmış, kavrulmuş kahve ve odun, meşe kömürü hazır bulundurulur.

Diyelim ki daha önce kahve vermeyen bir aile çocuğu, hali vakti yerinde olduktan sonra Mirrayı (acı kahve), vermek isterse usulüne uygun olarak komşu köylerden, ileri gelenlerden bazı aşiret reisleri (Ağa, makul, bey vs.) gibi kişilerden birkaçını evine davet eder, büyük bir yemek şöleni verilir, onlardan izin ister. Şayet gelenler izin verirlerse, acı kahveyi bundan böyle vermeğe devam eder. Bu geleneklere göredir. Dededen, babadan bir aile reisi, daha önce acı kahve vermemişlerse, daha sonra çocukları tarafından acı kahve vermeğe devam ederlerse (izin almadan), çevrede pek hoş karşılanmaz. Acı kahvenin verilmesi konusundan önemli şartlarından biri, kahve verecek kişinin mert, eli açık, cömert, konuksever olması gerekir. Aile yapısı buna müsait olacak. Çevrede her yönüyle güvenilir bir aile olması gerekir. Yoksa öyle kolay kolay izin verilmez. Çevrede sevilen, sayılan bir kişi olacak. Bu da bir gelenek gereğidir. Kahve ile ilgili bazı yöresel sözler:

Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır.
 Köylünün kahve cezvesi karaca, ama içmesi sürece,
 Su gibi temiz, kahve kadar aziz ol.
 Kahve dövücüsünün hık diyecesi.
 Taze elden taze kahve içelim,
 Kahve obadan, ekmek babadan,
 Gönül ne kahve ister, ne kahvehane, gönül sohbet ister, kahve bahane.
 Kahve gibi kavrulduk, dumanı ile savrulduk,
 Kahvelerim pişti gel, köpükleri taştı gel.
 Kahve acı, sohbeti tatlı olur.

Bir Fıkra: Hazırcevap kahvehane sahibi zam yapmak istemiş. Müşterilerine söylemek yerine duvara bir yazı asmış.

Kahve Yemen'den gelir
 Yolu Irak, Beş lira yetmiyor
 10 lira bırak

Bunu duyan müşterilerden biri, hemen kalemi eline alıp yazının altına şu notu yazmış:

Kahve Yemen'den gelir
 Yolu sapa, 5 Lira yetmiyorsa
 Kahveyi kapa

MANİLERİMİZDE GÜL MOTİFİ

Geleneksel halk edebiyatımızda ve özellikle manilerimizde yer alan gül ile ilgili yüzlerce mani vardır. Bu konuda bir araştırma yaparak bulabildiklerimizden bir demet gül ile ilgili maniler sunmak istiyorum. Bakalım manilerimizde nasıl görünüyorlar?

Gül gibi pürlenir mi?
Dibi gümbürlenir mi?
Yâri yakın olanın
Mendili kirlenir mi?

Gül idim, hare düştüm
Bülbülüm zade düştüm
Kınamayın a dostlar
Vefasız yâre düştüm

Gidene bak gidene
Gül sarılmış dikene
Allah sabırlar versin
Gizli sevda çekene

Gülü kestim dalından
Geçtim yârin yanından
Gülümsedi görünce
Bir dişi var altından

Gül dibinde dikenin
Yok, benim az çekenim
Yârime göz dikenin
Gözlerini sökerim

Gül dererler dererler
Gülü kalbura dizerler
Güzeli candan severler
Çirkini baştan savarlar

Kaşların karasına
Gül koydum arasına
Gel bir mene Söyleyim
Yüreğın yarasına

Git yârim sağlık ilen
Gül yağla yağlık ilen
Yağlık eskir, gül eskir
Kavuşak sağlık ilen

Gül üstünde üzümsün
Yârim iki gözümsün
Seni unuttum sanma
Yüreğimde sızımsın

Gülüm gile gidelim
Eylen bize gidelim
Sen yağmur ol, ben dolu
Yağa yağa gidelim

Gidin Bitlis'e kadar
Gül bitti dize kadar
Selam söylen yârime
Sabrettim güze kadar

Diyarbakır sarayım
Seni kimden sorayım
Mektubun hasret oldum
Gül cemalin göreyim

Çaya indim ağlarım
 Gülü deste bağlarım
 Birisi benim için
 Birin yâre bağlarım.

Gül ile ilgili manileri daha da çoğaltabiliriz. Yaptığım araştırmaya göre benim arşivimde 200'e yakın gül ile ilgili manilerimiz vardır. Bu maniler genel olarak 3+4=7 veya 4+4=8'li heceler halinde söylenmiştir. Bu manilerden başka bir de yine gül üstüne Kerkük ve Şanlıurfa dolaylarında söylenmiş hoyratlar vardır. Bir hatırlatma bağlamında bunlardan da birkaç örnek sunmakta yarar görüyorum:

Gül demedi
 Elinde gül demeti
 Ellerle güler, oynar
 Bana ah, gül demedi

Bağda kara
 Zülfünü bağda dara
 Nazlımı bir gül için
 Çektiler bağda dara

Böle bağlar
 Yar başını böle bağlar
 Gül açmaz, bübil ötmez
 Yıhılsın böle bağlar

Gül menem
 Bülbül menem, gül menem
 Gönlü şad olan gülsün
 Ben dertliyem, gül menem

Güle ser
 Bülbül eser gül eser
 Bağbancı hayranınam
 Yar yatağın güle ser

Güle naz
 Bülbül eyler güle naz
 Girdim dost bahçasına
 Ağlayan çoh, gülen az

Gül mememden
 Gül kohar gül memeden
 Can evi viran olur
 Kaş çatıp gülmememden .

Sonuç olarak şunu diyebiliriz ki yeryüzünde hiçbir ülkenin hiçbir ülke edebiyatının Türk Halk edebiyatı içinde yer alan manilerimiz kadar çarpıcı, manidar, güzel, anlamlı ve zengin bir maniler demeti yoktur. Bu yazımızda, folklorumuz coğrafyasında ve yine halk edebiyatımızın sözlü kültür geleneği içinde söylenen manilerden gül motifi ağırlıklı manilerden söz ettik. Gül ile başlayan, yine gül ile biten adlardan, örnekler sunmaya çalıştık. Hoyratlardan da bir demet sunduk. Türk folkloru konusunda bu alanda inceleme ve araştırma yapacak olan gençlerimize bazı örnekler kitabımızın genel özelliği bağlamında eklemeyi uygun ve yararlı gördük. Yararlı olur düşüncesiyle bu konuya önem verdik.

Lale devri geleneksel Halk edebiyatımızda yer alan gül motifinden söz ederken tarihimizde Lale Devri adı geçen bir dönem vardır. Bu dönemde güle, çiçeğe ve özellikle laleye çok önem verilmiştir. Lale devri, Osmanlı tarihinde 1718-1730 yılları arasında geçen süreye denmiştir. Lale devrini padişah Sultan III. Ahmet ve özellikle onun Sadrazamı Nevşehirli Damat İbrahim Paşa açmıştır. Bu devir, memlekete Batıdan bazı yeniliklerin girmesi

ve saray çevresindeki zenginlerin yaşadığı eğlence hayatıyla belirtilir. Bu devirde lale merakı yayılmıştı ve yabancı memleketlerden lale soğanı getirilirdi. “Mahbup” adı verilen bir lalenin soğanı 500 altına satılırdı. Tarihimizde Patrona Halil İsyanı işte bu dönemde patlamıştır. İsyancıların ısrarı üzerine İbrahim Paşa öldürüldü, sonra Sultan III. Ahmet tahtan indirildi. Böylece Lale devride kapandı..

Konu ile ilgili Kelimeler:

Altun üzük: Altın yüzük

Çevrem: Mendilim Dalda: Melce, gölge

Eskere: Askere

Gül memeyden; Gülmemedden

Har: ateş, sıcaklık, alev

Henem: Henüz, hemen

Hortlah: Hortlak

Kohar: Kokar

Konahta: Konakta

Kel: gel

Menem: Benim

Mane: mani

Özüm; Kendim, benim

Sakın ütma: Sakın ötme

Lal olsun: Dilsiz olsun

Zar: Ağlamak, üzölmek.

Ek 2: Abdülkadir Güler İle İlgili Fotoğraflar

USULÜ : DÜYEK
 2/4 : 200
 Süre : 4'10"

KÜRDİLİ HİCAZKÂR ŞARKI
 Türkmen Kızı

MÜZİK : F. Kaya PINARSES
 SÖZ : A. Kadir GÜLER
 05 Eylül 2011 - İstanbul
 (1-2)

ARANAĞMESİ

1
 Çadır lar da o ba lar da yay la lar da o va lar da.
 Taş yapı lı o da lar da.. Gördüm seni Türkmen kı zı gördüm seni Türkmen kı zı.
 Ta ri h le re geç mi ş a dın har p te er kek ev de ka dın (saz.) Ev de ka dın.. (Saz..)
 Ko ca yur du sar mış yâ dın gör düm se ni Türk men kı zı.. Gördüm seni Türk men kı zı.

2
 Bin bir renk li ha lı lar da çam ko ku lu ya lı lar da..
 Ne yazık ki çalı lar da gör düm se ni Türk men kı zı gördüm seni Türk men kı zı.
 Na kış na kış çin i ler de Nar tâ ne si si ni ler de (saz.) si ni ler... De (saz...)
 A ğıt a ğıt nin ni ler le gör düm se ni Türk men kı zı. Gördüm seni Türk men kı zı. (SON)

..... 1

Çadırlarda, obalarda
 Yaylalarda, ovalarda.
 Taş yapı lı odalarda
 Gördüm seni, Türkmen kı zı.

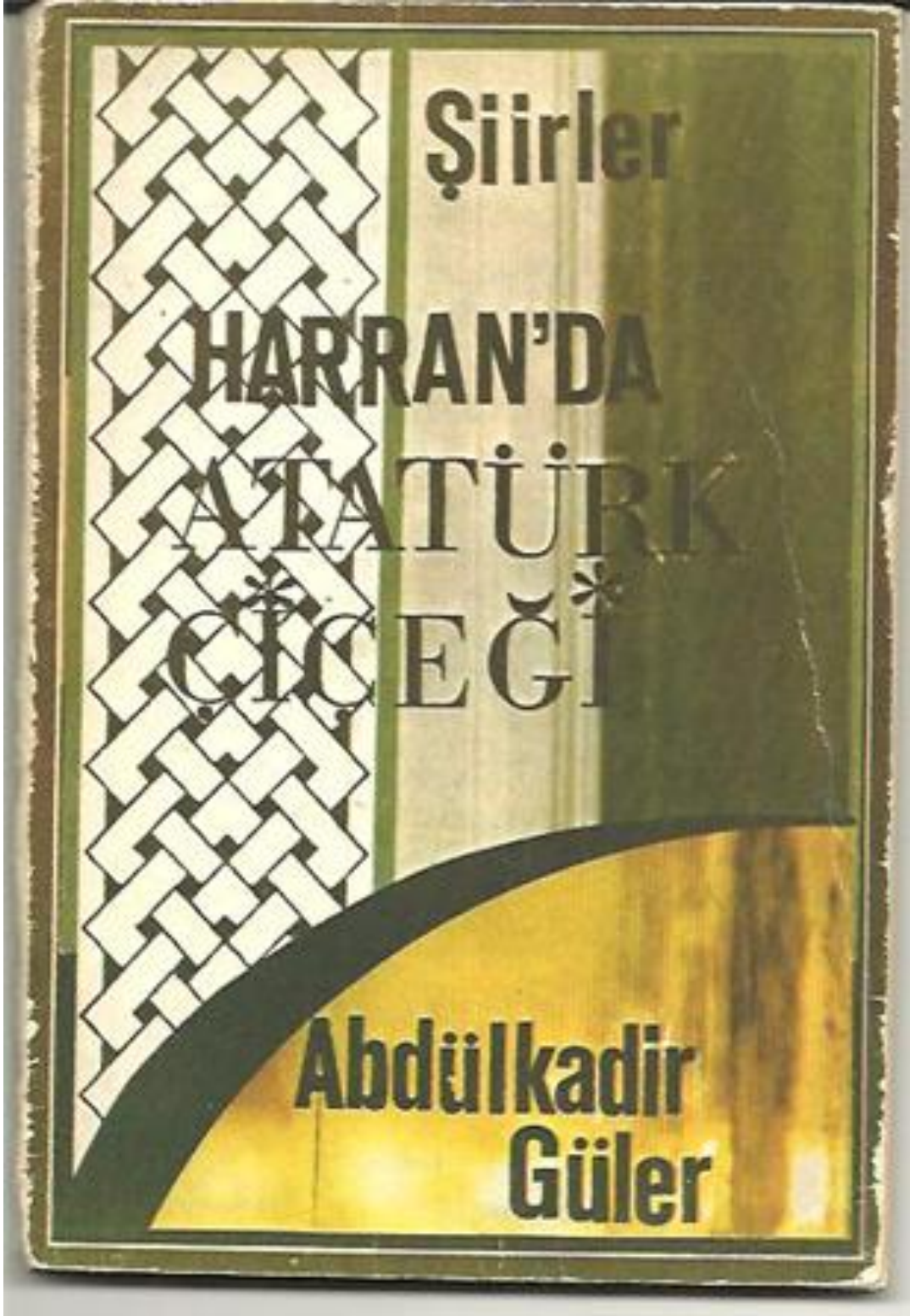
Tarihlere geçmiş adın,
 Harp te erkek, ev de kadın.
 Koca yurdu sarmış yâdın,
 Gördüm seni, Türkmen kı zı.

..... 2

Bin bir renkli halılarda,
 Çam kokulu yalılarda,
 Ne yazık ki çalılarda,
 Gördüm seni, Türkmen kı zı.

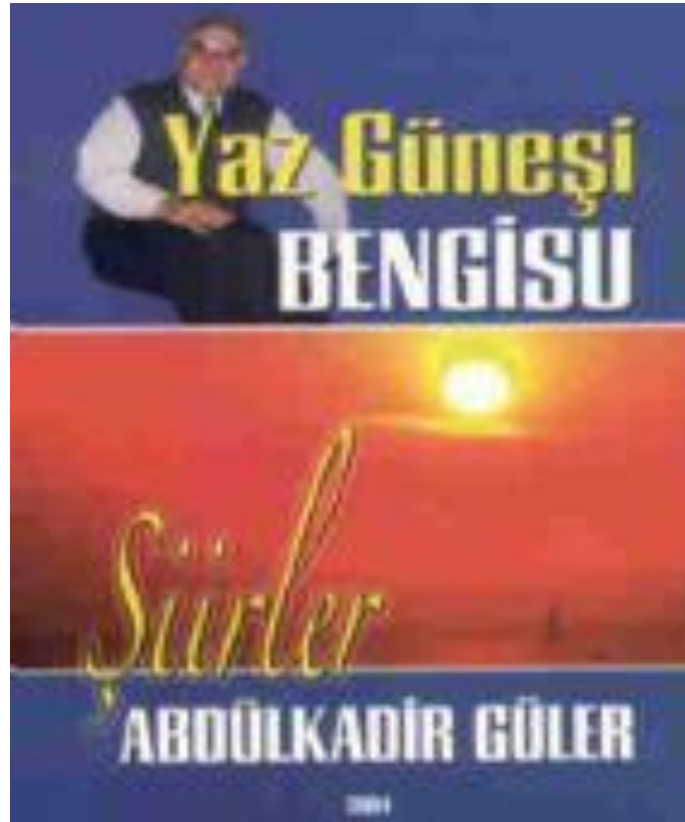
Nakış nakış çinilerde,
 Nar tanesi sinilerde,
 Ağıt ağıt ninnilerde,
 Gördüm seni, Türkmen kı zı.

A. Kadir GÜLER

Abdülkadir Güler ve İrfan Ünver Nasrattınoğlu

Abdülkadir Güler, Güzide Taranoğlu ve İsa Kayacan ile birlikte.

ÖZET

DEMİREL, Mehtap. Aydın'da Âşıklık Geleneğinin Bir Temsilcisi Abdülkadir Güler Hayatı, Sanatı ve Şiirleri, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2013.

Tezimizde Aydın'da âşıklık geleneğini ve Abdülkadir Güler'in hayatı, sanatı ve eserlerini inceledik. Bu incelemedeki amacımız, Güler'in şiirlerinin Âşık edebiyatına katkısını incelemek ve XX. yüzyıl âşıklık geleneğinin değerlendirilmesine yardımcı olmaktır.

Çalışmamız Aydın'da âşıklık geleneği ve temsilcilerinden başlayarak Âşık Abdülkadir Güler'in hayatı, edebi kişiliği ve şiirleri incelenmek üzere hazırlanmıştır. Giriş bölümünde geçmişten günümüze âşık edebiyatı ve Aydın'da âşıklık geleneği ve temsilcileri hakkında genel bilgi verilmiştir. Birinci bölümde Abdülkadir Güler'in hayatı, ailesi, kişiliği, âşıklık geleneği içindeki yeri ve folklorcu yönü incelenmiştir. İkinci bölümde şiirler yapı özellikleri, edebi sanatları, anlatım şekilleri, ölçüleri bakımından değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde Abdülkadir Güler'in şiirleri şekil ve tür bakımından alt başlıklara ayrılarak tasnif edilmiştir. Dördüncü bölümde şiirleri konuları bakımında dokuz ana başlık altında incelenmiştir. Güler, şiirlerinde ağırlıklı olarak aşk, sevgili, toplumun bozuk yanları ve dini tasavvufi konuları işlemiştir.

Abdülkadir Güler'in incelediğimiz 103 şiirinden 52 şiiri 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır. En çok kullandığı ikinci ölçü 8'li hece ölçüsüdür. Şiirlerde en fazla tam ve yarım kafiye kullanılmıştır.

Güler şiirlerini öğüt verici, öğretici bir üslupla yazmıştır. Didaktik şiirlerinde içten ve akıcı bir dil kullanmıştır. Şiirleri genellikle koşma nazım şeklindedir. Abdülkadir Güler, şiirlerini sade bir Türkçe ile yazmıştır. Mahalli söyleyişlerden de yararlanmıştır.

Abdülkadir Güler, öğretmenlik mesleğinden emekli olduktan sonra Söke'ye yerleşmiştir. Söke'de şiir yazmaya devam eden Güler, dergilerde ve internet sitelerinde yazın hayatına devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler:

1. Âşık Edebiyatı
2. Âşıklık Geleneği
3. Abdülkadir Güler (Geylani)
4. Aydın
5. Şiir

ABSTRACT

DEMİREL, Mehtap. The Life, Art and Poems of Abdülkadir Güler– Arepresentative of tradition of minstrelsy in Aydın, Master Thesis, Ankara, 2013.

We investigated the Abdulkadir Güler's life, art, masterpieces and the tradition of Aydın's minstrelsy in our thesis. The purpose of this investigation is searching the contribution of the Güler's poem to the literature of minstrelsy and to help in the XX. century tradition of minstrelsy's estimation.

Our project was prepared to examine Abdülkadir Güler's life, his literary, personality and his poems for the content of the bard's literature in Aydın. Up to the present literature, information is given about the literature of minstrelsy, representatives and tradition of bard's literature in prolog. In first part, to investigate the Abdülkadir Güler's lifestyle , characteristic properties, status of the traditional literature, and viewing of the folklore. In Second part, poems were evaluated to the specifications, literary arts, configuration of the expression and style of literature theme. In Third part, Abdülkadir's poems were classified to the subhead about the type of poems and forms. In the last part, the subject of poems were separated to the nine headlines and researching about this situation. In generally, Güler defined the love, darling, bad behaviour of society and mystic theme.

Investigated to fifty-two of one hundred three poems were written syllabic with 11, by Abdülkadir Güler. The most popular syllabic is 8 syllabic meter in Abdülkadir Güler's poems. Full rhyme and half rhyme was put account in to the these poems.

Güler's poems were written hortative and didactic strong language, which poems are honest, deep and fluently. Poems are usually ballad poetry. Abdülkadir Güler writes the poems with natural- pure Turkish language. Moreover , to take advantages of the topical utterance.

After the retired teacher, Abdülkadir Güler had taken up one's residence on the Söke. He has continued to write poem on the internet and magazines.

Keywords:

1. Literature of minstrelsy
2. Traditional of minstrelsy
3. Abdülkadir Güler (Geylani)
4. Aydın
5. Poem